

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2014.

FINANCIJSKI, DRUŠTVENI I OKOLIŠNI ASPEKTI POSLOVANJA

IMPRESSUM

INA - Industrija nafte d.d.,
Avenija V. Holjevca 10,
p.p. 555, 10002 Zagreb
IZDAVAČ:
INA - Industrija nafte, d.d.,
Služba odnosa s
investitorima, Sektor
održivog razvoja i zaštite
zdravlja, sigurnosti i
okoliša
ZA IZDAVAČA:
Ivan Kolar, Angelika Brnada
GLAVNE UREDNICE:
Martina Bandula, Ivanka
Lebince Merzel
FOTOGRAFIJE:Ferdo Buva i
Inina arhiva
GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Stela Blažok, Zrinka Belošić

UVOD

INA Grupa ukratko	2
INA u zajednici	2
Ključni finansijski i operativni pokazatelji	4
Pismo predsjednika Uprave	6
Pregled makroekonomskog okruženja	8

NAŠE POSLOVANJE

Istraživanje i proizvodnja	12
Rafinerije i marketing	22
Trgovina na malo	29

**FINANCIJSKI I OPERATIVNI PREGLED
POSLOVANJA**

Izjava poslovodstva i analiza poslovanja	34
Glavni operativni pokazatelji Grupe	50

ODRŽIVOST

Održivost u brojkama	54
Pismo Tvrta Perkovića, izvršnog	60
direktora PF Korporativni centar	
Uvod i pregled	63
Članstva, vanjske inicijative i javne politike	64
Parametri izješća i materijalnost	65
Provedba održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša	
u 2014. godini	68

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Korporativno upravljanje	116
Uprava	118
Izvršni direktori	120
Informacije o kompaniji i dioničarima	122
Upravljanje kvalitetom	123
Očekivani razvoj	127

**FINANCIJSKA IZJEŠĆA I IZVJEŠTAJ
REVIZORA ZA 2014.**

INA-Industrija nafte, d.d. - Izještaj neovisnog revizora	143
Konsolidirana i nekonsolidirana finansijska izješća za 2014.	146
Bilješke uz finansijske izještaje	160

INA GRUPA UKRATKO

INA je srednje velika europska naftna kompanija. S 12.503 zaposlenih i EBITDA u iznosu od 2.580 milijuna kuna INA ima vodeću ulogu u naftnom i plinskom poslovanju u Hrvatskoj, uključujući istraživanje i proizvodnju, preradu nafte, trgovinu prirodnim plinom i distribuciju naftnih derivata, te značajnu ulogu na regionalnom tržištu motornih goriva. Na kraju 2014. godine, INA je raspolažala s 237 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika uz proizvodnju ugljikovodika od 38.4 tisuća boe dnevno (godišnji projekcija). Rafinerije nafte Rijeka i Sisak, ukupnog kapaciteta 6,7 milijuna tona, u 2014. godini proizvele su 2,7 milijuna tona naftnih derivata. Segment djelatnosti trgovina na malo, na dan 31. prosinca 2014., upravlja je mrežom od 442 benzinske postaje.

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI UKRATKO

Segment djelatnosti istraživanje i proizvodnja nafte i plina bavi se istraživanjem razradom i proizvodnjom nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od svog osnivanja pa do danas, INA Grupa bila je uključena u aktivnosti istraživanja i proizvodnje u 20 država, a danas je prisutna u Angoli i Egiptu. U više od 60 godina postojanja opremljeno je i pušteno u rad 45 naftnih i 30 plinskih polja, izgrađeno oko 4.500 istražnih i razradnih bušotina ukupne dubine oko sedam milijuna metara, oko 1.200 proizvodnih naftnih bušotina s više od 4.000 km raznih cjevovoda, više od 200 proizvodnih plinskih bušotina te naftaških objekata i postrojenja. Do današnjih dana, Inina proizvodnja ugljikovodika činila je i još uvek čini između 50 i 60 posto domaće proizvodnje ukupne primarne energije.

Segment djelatnosti rafinerije i marketing nositelj je poslova nabave i prerade nafte te proizvodnje, distribucije i prodaje naftnih derivata na

domaćem i inozemnim tržištima. Upravlja s dvije rafinerije nafte u Hrvatskoj, smještene u Rijeci i Sisku. U razvoj Ininog rafinerijskog sustava u posljednjih nekoliko godina uloženo više od 5 miliardi kuna. U Rafineriji nafte Rijeka izgrađena su tri procesna postrojenja u sklopu Hidrokreking kompleksa - Blagi hidrokreking, Postrojenje za proizvodnju vodika i Postrojenje za izdvajanje sumpora (tzv. Claus postrojenje), kao i brojna pomoćna postrojenja i instalacije. U veljači 2014. godine potpisana je i realiziran ugovor o izradi baznog dizajna za Postrojenje za obradu teških ostataka za Rafineriju nafte Rijeka s kompanijom Bechtel Hydrocarbon Technical Solutions (BHTS). U Rafineriji nafte Sisak također su izgrađena tri postrojenja: Postrojenje za izdvajanje sumpora, Postrojenje za hidrodesulfurizaciju FCC benzina i Postrojenje za izomerizaciju. Također, Rafinerija nafte Sisak od sredine 2013. godine ima mogućnost proizvodnje dizelskih goriva s bio komponentom, a u rujnu te godine je u rad pušten sustav dodatne obrade otpadnih voda KROFTA, dok je u travnju 2014. izvršena montaža novih koksnih komora na Koking postrojenju u Rafineriji nafte Sisak.

Segment djelatnosti trgovina na malo upravlja regionalnom mrežom od 442 benzinske postaje, od kojih 391 u Hrvatskoj te 51 postaja u susjednim zemljama Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Crnoj Gori. Intenzivan razvoj maloprodajne mreže i projekt modernizacije "Plavi koncept" nastavljen je i tijekom 2014. godine širom Hrvatske na brojnim lokacijama. Projekt "Plavi koncept" je pokrenut kako bi ponudio vrhunske proizvode našim kupcima kao i vrhunsku uslugu na našim benzinskim postajama uz značajno poboljšanje vizualnog identiteta i tehničkih značajki. Rezultat ovog projekta je upravljanje najvećom mrežom modernih benzinskih postaja u Hrvatskoj.

INA U ZAJEDNICI

Kao jedna od vodećih hrvatskih kompanija, INA ima značajan utjecaj na veliki broj dionika. Svjesna svojih odgovornosti u sklopu društvene zajednice, INA je predana održavanju dobrog partnerstva s dionicima pridržavajući se načela otvorenosti, konstruktivnog dijaloga i proaktivnog pristupa.

U svojim svakodnevnim aktivnostima, INA nastoji biti poželjan partner zajednicama u kojima djeluje, ostajući otvorena za suradnju i podržavajući inicijative koje doprinose boljoj kvaliteti života u lokalnim zajednicama.

Doprinos široj društvenoj zajednici tijekom 2014. godine INA je pokazala sudjelovanjem u projektima razvoja javnih politika; podržavajući lokalne projekte, odobravajući donacije i ulažući sate rada volontera za opće dobro. INA je također pokrenula nove projekte i aktivnosti usmjerene na

poboljšanje kvalitete života ili s ciljem podizanja svijesti o važnosti održivog razvoja, poput programa "Zeleni pojas" ili projekta "Prostor za vaše ideje". INA je odobrila 54 donacije, pretežito u sklopu humanitarnih projekata (80%), te na područjima sporta, kulture i obrazovanja. Osim sredstava dodijeljenih poplavljanim područjima (projekt "Moje sunce za Gunju"), donacije Ine pretežno su povezane s djecom i najosjetljivijim društvenim skupinama s ciljem poboljšanja zdravstvene zaštite i mogućnosti obrazovanja i razvoja karijere mladih.

Kako bi se mogli mjeriti rezultati tih projekata, istovremeno prateći dugoročni utjecaj na zajednice, uvedena je nova metodologija poznata kao model LBG (London Benchmarking Group). Taj model uzima u obzir gotovinske isplate, uloženo vrijeme, volontiranje zaposlenika, donacije u naravi te troškove upravljanja.

NAGRADE

NAJBOLJE KORPORATIVNO UPRAVLJANJE U HRVATSKOJ

INA je osvojila nagradu "Najbolje korporativno upravljanje u Hrvatskoj" koju dodjeljuje finansijski magazin iz Velike Britanije, World Finance. Nagrada je dodijeljena u kategoriji "Korporativno upravljanje", temeljem mišljenja poslovnih i finansijskih novinara te uz potporu istraživačkog tima. Pobjednik se odabire na temelju učinkovitosti upravljačke strukture, rada odbora kompanije i potrebnog kvorumima za donošenje odluka, sastava i neovisnosti tijela koja donose odluke, dioničarskih prava, procedura za upravljanje rizikom, objavljivanja relevantnih informacija o poslovanju kompanije i transparentnosti te odlučivanja o naknadama za rad. Oko deset kompanija iz Hrvatske bilo je nominirano u ovoj kategoriji, a između četiri i šest ih je bilo u užem krugu.

NAGRADA ZLATNI INDEKS

INA je osvojila "Zlatni indeks" u tri kategorije: "Sudjelovanje na projektima u organizaciji studenata", "Ulaganje u studentske udruge" i "Grand Prix".

Nagrada Zlatni indeks je jedinstvena nagrada u Hrvatskoj, a dodjeljuje se kompanijama koje su najviše pridonijele kvalitetnijem studentskom životu, obrazovanju i stručnom usavršavanju studenata.

CERTIFIKAT POSLODAVAC PARTNER

Četvrtu godinu zaredom, INA je dobitnik certifikata Poslodavac partner, koji se dodjeljuje za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima.

PRIZNANJE ZA DOPRINOS POSLOVNOM SEKTORA RAZVOJU VOLONTERSTVA

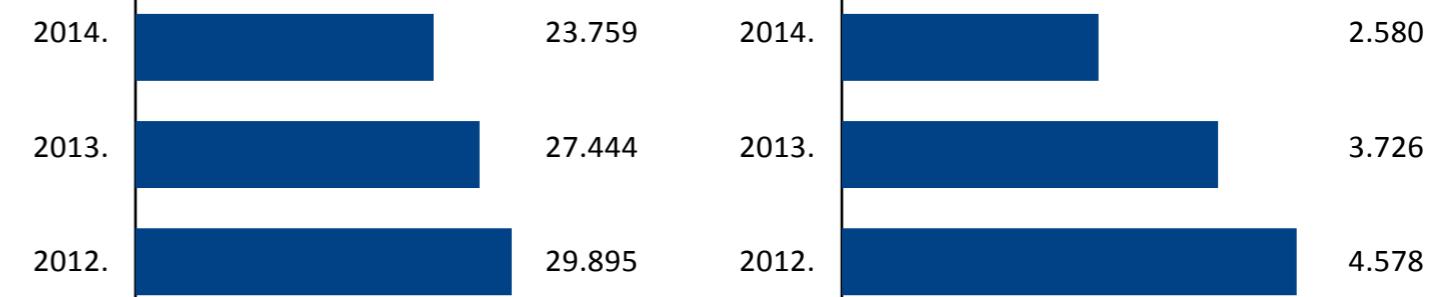
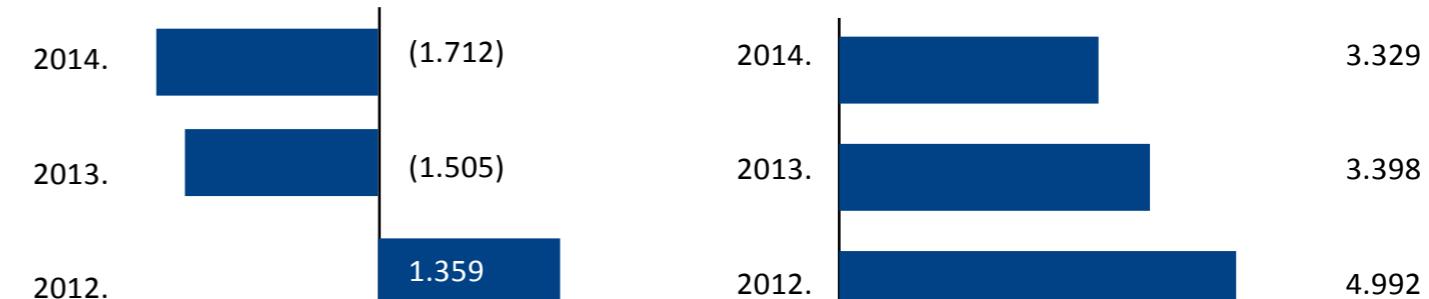
INA Klub volontera dobio je "Priznanje za doprinos poslovnom sektoru razvoju volonterstva". Nagradu je dodijelio Volonterski centar Osijek uz potporu Vijeća za razvoj volonterstva.

NAGRADA ZA KVALITETU USLUGE NA BENZINSKIM POSTAJAMA

Nagradu je dodijelila agencija Heraklea u sklopu Mystery shopping dana.

KLJUČNI FINANCIJSKI I OPERATIVNI POKAZATELJI

	2012.	2013.	2014.	2014./2013.
HRK mil	HRK mil	HRK mil	HRK mil	%
Neto prihod od prodaje	29.895	27.444	23.759	(13)
EBITDA	4.578	3.726	2.580	(31)
EBITDA bez jednokratnih stavki	4.966	3.805	2.699	(29)
CCS EBITDA bez jednokratnih stavki	4.992	3.983	3.329	(16)
Dobit iz osnovne djelatnosti	1.359	(1.505)	(1.712)	14
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	2.866	816	523	(36)
Neto finansijski gubitak	(292)	(311)	(622)	100
Neto dobit/gubitak	681	(1.508)	(1.897)	26
Neto dobit bez jednokratnih stavki	1.887	953	344	(64)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	3.742	4.576	3.859	(15)
Kapitalna ulaganja uključujući jednokratne troškove	1.286	2.013	1.691	(16)
Zarada po dionici				
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (kuna po dionici)	68,1	(150,8)	(189,7)	26
Omjer duga i kapitala %	30,83	26,99	20,41	-
KLJUČNI POKAZATELJI ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA				
	2012.	2013.	2014.	2014./2013.
Rezerve sirove nafte (MM bbl) 2P	97	95	97	2
Rezerve prirodnog plina (MM boe) 2P	154	141	125	(11)
Ukupne rezerve ugljikovodika (MM boe) 2P	267	251	237	(6)
Prosječna dnevna proizvodnja sirove nafte (Mbbl /dan)	12,3	11,6	12,1	4
Prosječna dnevna proizvodnja kondenzata (M boe /dan)	3,2	2,4	2,1	(13)
Prosječna dnevna proizvodnja prirodnog plina (M boe /dan)	33,0	26,2	24,2	(8)
Ukupna prosječna dnevna proizvodnja ugljikovodika (M boe /dan)	48,6	40,2	38,4	(4)
KLJUČNI POKAZATELJI RAFINERIJE I MARKETING				
	2012.	2013.	2014.	2014./2013.
Ukupna rafinerijska prerada (000t)	4.065	3.707	3.125	(16)
Ukupna prodaja rafinerijskih proizvoda (000t)	3.440	3.467	3.284	(5)
KLJUČNI POKAZATELJI TRGOVINE NA MALO				
	2012.	2013.	2014.	2014./2013.
Ukupan broj benzinskih postaja	448	444	442	(0)
Ukupna prodaja (000t)	1.042	1.019	994	(2)

Neto prihod od prodaje (HRK mil)**EBITDA (HRK mil)****Dobit iz osnovne djelatnosti (HRK mil)****CCS EBITDA bez jednokratnih stavki (HRK mil)****Broj zaposlenih**

PISMO PREDSJEDNIKA UPRAVE

Zoltán ÁLDOTT
Predsjednik Uprave INA

Za sve nas u Ini, 2014. je bila posebna godina. Obilježili smo 50. godišnjicu te bih, tom prigodom, želio izraziti zahvalnost svima, i bivšim i sadašnjim zaposlenicima, koji su ugradili svoj trud u prvi pedeset godina Ine.

Poslovanje INA Grupe u 2014. bilo je obilježeno nastavkom gospodarskog pada u Hrvatskoj i na regionalnim tržištima, a na poslovne rezultate Ine negativno je utjecao znatan pad cijena nafte i plina te niz regulatornih odluka.

Unatoč navedenim izazovima, INA je nastavila jačati svoju finansijsku poziciju. Dobit iz osnovnog poslovanja dosegnula je 523 milijuna kuna, a neto dobit bez jednokratnih stavki 344 milijuna kuna. Ulaganja smo zadržali na razini od 1,7 milijardi kuna, što je više od prosjeka u prethodne dvije godine, dok smo proizvodnju nafte povećali za 5%, po prvi puta u više od deset godina.

Na profitabilnost Segmenta djelatnosti istraživanje i proizvodnja utjecao je pad cijena sirove nafte u kombinaciji s nepovoljnim promjenama u regulatornom okruženju. Točnije, prisilna prodaja plina imala je negativan učinak na rezultat u iznosu od 270 milijuna kuna, dok je smanjenje regulirane cijene plina stvorilo dodatnih 260 milijuna kuna troškova, u usporedbi s prethodnom

godinom. Udvostručenje koncesijskih naknada rezultiralo je troškovima od 223 milijuna kuna, tako da je ukupni negativni učinak navedenih regulatornih promjena u 2014. godini u Segmentu istraživanja i proizvodnje dosegnuo 753 milijuna kuna. Ipak, kapitalni su izdaci u 2014. iznosili 1.048 milijardi kuna, od čega se čak 900 milijuna odnosilo na ulaganja u Hrvatskoj.

Na Segment djelatnosti rafinerije i marketing utjecali su nepovoljni vanjski čimbenici. Nagli pad cijene sirove nafte Brent rezultirao je nižom prosječnom rafinerijskom maržom, dok je potražnja na tržištu ostala niska. Kapitalni izdaci dosegnuli su 314 milijuna kuna, uz dovršetak značajnog projekta remonta Rafinerije nafte Sisak krajem 2014. godine, što je obuhvaćalo ugradnju novih komora postrojenja za koksiranje.

Na dan 31. prosinca 2014. INA Grupa upravljala je mrežom od 442 benzinske stanice (391 u Hrvatskoj i 51 u inozemstvu). Kapitalni izdaci Segmenta maloprodaje iznosili su 156 milijuna kuna, čime je nastavljen projekt intenzivne modernizacije u Hrvatskoj i pokrenuta potpuna obnova benzinskih postaja u Bosni i Hercegovini.

Od 2007. INA je potpisnica Global Compacta, inicijative Ujedinjenih naroda, najveće globalne

inicijative za održivo poslovanje, što znači da je predana promicanju ljudskih i radničkih prava, kao i zaštiti okoliša i borbi protiv korupcije. U tom smislu jedan je od Ininih prioriteta poštovati specifičnosti i potrebe zajednice u kojima smo prisutni. Tako smo u 2014. podržali brojne projekte u kulturi, sportu, zaštiti okoliša i znanosti. Osim toga, neprestano posvećujemo pažnju najboljim mlađim talentima kroz tradicionalne programe kao što su Growww i Freshhh, a u 2014. prvo isme u Hrvatskoj pokrenuli natjecanje za srednjoškolce zainteresirane za prirodne znanosti pod nazivom Junior Freshhh. INA je u 2015. godinu ušla osnažene finansijske situacije; naš je neto dug smanjen za dodatnih 37%, dok je omjer duga i kapitala poboljšan s 27% krajem 2013. na 20,4% na kraju 2014.

Stoga smo, u okviru naše strategije, postavili ambiciozan srednjoročni cilj – godišnji rast proizvodnje od 5-10% kroz diversifikaciju našeg portfelja, pojačanjem međunarodnih aktivnosti u kombinaciji s dostupnim potencijalima u Hrvatskoj, uz 100% obnavljanje rezervi. U rafinerijskom poslovanju ključni strateški smjer Ine jest postizanje dugoročne održivosti ovog segmenta djelatnosti najkasnije do 2019. Kako bismo to postigli, INA svoje rafinerijske aktivnosti treba usmjeriti

na jednu lokaciju. Ostajemo fokusirani na zadržavanje naših tržišnih udjela, i na domaćem i na izvoznim tržištima. Vezano za planiranu izgradnju postrojenja za obradu teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka, uspostavljena je nova organizacijska jedinica koja će koordinirati taj projekt. Nastavljamo s projektom modernizacije maloprodajne mreže i novim ulaganjima s ciljem dodatnog unapređenja našeg poslovanja, uz korištenje mogućnosti za širenje našeg osnovnog tržišta u jugoistočnoj Europi. U 2015. godini posvetili smo se misiji zadržavanja i dodatnog poboljšavanja naše pozicije kao poželjnog i važnog partnera te utjecajnog dionika na tržištu Hrvatske i susjednih zemalja. Smatram kako bogato znanje i iskustvo Ininih zaposlenika predstavlja veliku konkurenčku prednost i snagu koja će nam omogućiti da nadvladamo sve izazove koji su pred nama.

PREGLED MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

GLOBALNA EKONOMIJA: SNAŽAN RAST U SAD-U, USPORAVANJE U KINI I SOLIDAN ZAVRŠETAK GODINE U EUROZONI

Kako je 2014. godina odmicala, američko gospodarstvo je jačalo, što je omogućilo Američkoj središnjoj banci (US Federal Reserve) da okonča treći program ekspanzivne monetarne politike u listopadu. S obzirom na to da se tijekom godine situacija na tržištu rada poboljšavala, na finansijskim tržištima se počelo špekulirati o tome kada bi, u 2015. godini, mogle porasti kamate u SAD-u.

Druga najveća ekonomija svijeta, Kina, nastavila je usporavati – zabilježena je stopa rasta od 7,4% na međugodišnjoj razini, što je najsporija stopa rasta u više od deset godina. Eurozona je zabilježila rast od 0,9% u 2014. godini, a Europska unija rast od 1,4%, s time da je došlo do ubrzanja gospodarskih aktivnosti krajem godine. Premda je stopa nezaposlenosti u Europskoj uniji pala, s obzirom da je u prosjeku iznad 10%, i da je stopa nezaposlenosti mladih znatno veća, ekonomski uvjeti u Europi su još uvijek slabi, osobito u južnoj Europi. Slabost ukupnih gospodarskih uvjeta potkrijepilo je klizanje eurozone u deflaciiju tijekom zadnjeg tromjesečja 2014. Zbog toga je u prosincu Europska središnja banka objavila program kvantitativnog otpuštanja, odnosno kupnju finansijskih instrumenata u iznosu od 60 milijardi eura mjesечно, od ožujka 2015. Do, najmanje, rujna 2016. godine, s izričitim ciljem da stopu inflacije vrati na razine blizu, ali ne iznad 2% na međugodišnjoj razini.

GLOBALNO NAFTNO TRŽIŠTE: SLABIJA POTRAŽNJA I SNAŽAN RAST OPSKRBE DOVEO DO PADA CIJENA

Nakon tri i pol godine stabilnih cijena, sredinu 2014. godine obilježio je početak izraženog pada cijene nafte, sa 115 dolara/barelu do 62 dolara/barelu na kraju godine, uz nastavak pada početkom 2015. godine. Povratak libijske proizvodnje, koja je u jednom trenutku iznosila gotovo milijun barela na dan, tijekom ljeta, bio je okidač spomenutom padu. Dakle, povratak libijske proizvodnje narušio je balans, od kumulativno 3 milijuna barela na dan, između rasta nekonvencionalne proizvodnje nafte u SAD-u i neplaniranih prekida

u opskrbni, koji je nastao od 2011. godine do polovice 2014. godine. Zbog zabrinutosti vezane za usporavanje rasta kineskog gospodarstva i stagnacije u Europi, što je dovelo do slabog porasta potražnje od samo 0,7 milijuna barela na dan, nastavio se pad cijena te se još i ubrzao nakon odluke OPEC-a, 27. studenoga, da ne smanji proizvodne kvote. Tom je odlukom (za sada) prestala desetljećima duga praksa pokušaja OPEC kartela da kontrolira opskrbu – krajem godine je tržište još uvijek tražilo novu ravnotežu. Cijena Brenta u 2014. godini u prosjeku je iznosila 99 dolara/barelu dok je prosječna cijena WTI-ja iznosila 93,3 dolara/barelu. Na mediteranskom tržištu je barel Urala u prosjeku vrijedio 98 dolara, u odnosu na prosječnu cijenu od 108,2 dolara u 2013. godini.

Crack spreadovi za motorni benzin su 2014. godine bili izraženiji, osobito nakon ljeta, iako je krajem godine kombinacija slabije potražnje i povećane ponude rezultirala znatno manjim spreadom. Crack spreadovi za dizel bili su nestabilniji u odnosu na 2013. godinu, slijedeći uobičajeni trend pada ljeti prije sezonskog oporavka dolaskom zime. Osim toga, zbog stupanja na snagu strožih standarda vezanih za brodska goriva, početkom 2015. godine, porasla je potražnja za dizelskim gorivima, što je dodatno potaknulo rast crack spreadova. Međutim, ovaj učinak nije bio dovoljno snažan da bi prevagnuo u odnosu na učinak nižih cijena nafte, tako da je razlika u marži između dizel goriva i loživih ulja bila niža krajem 2014. godine.

HRVATSKA EKONOMIJA U 2014. GODINI: ZNAKOVI ŽIVOTA KRAJEM GODINE

Hrvatska ekonomija ostala je u recesiji u 2014. godini, s procijenjenim padom bruto domaćeg proizvoda od 0,4%. Premda je osobna potrošnja opet pala u 2014. godini, tempo pada bio je sporiji u odnosu na godinu ranije. Manji pad ekonomski aktivnosti bruto domaćeg proizvoda u 2014. godini rezultat je sporijeg rasta uvoza (djelomično zbog pada cijena nafte) i rasta izvoza dobara i usluga za 2,5% na međugodišnjoj razini. Iako su realne plaće neznatno rasle, nastavio je padati broj zaposlenih, što je, uz nastavak procesa razduživanja kućanstava i poduzeća, ograničilo rast domaće potražnje.

Međutim, ekonomski pokazatelji u drugoj polovici 2014. godine, a pogotovo u zadnjem tromjesečju, upućuju na blagi oporavak u 2015. godini. Industrijska proizvodnja porasla je za 1,3% u 2014. godini, što je prvi porast od 2008. godine – u drugoj je polovici godine industrijska proizvodnja ubrzavala rast svaki mjesec, prema trend podacima, tako da je u zadnjem kvartalu industrijska proizvodnja porasla 4,1% na međugodišnjoj razini.

I kod robne razmjene, gdje je izvoz porastao 8,4% na međugodišnjoj razini, vidljivi su slični trendovi. Zbog promjena u metodologiji, vezano uz primjenu Eurostatovih standarda nakon ulaska u Europsku uniju sredinom 2013. godine, rast izvoza od srpnja 2014. godine bolji je indikator stvarnog stanja. Rast izvoza u drugoj polovici godine iznosio je 4,2% na međugodišnjoj razini. Porast potražnje za dizelskim gorivima koji je počeo u listopadu, i koji je pratilo ubrzanje industrijske proizvodnje, u konačnici je rezultirao rastom potražnje od 4% za ovim gorivom u 2014. godini. Iako su cijene naftnih derivata pale, potražnja za motornim benzinom se smanjila dvoznamenastim stopama (13,2%), dok se strukturalni pad potražnje za loživim uljima nastavio.

Hrvatska je u veljači zabilježila deflaciiju, kao i u svakom mjesecu nakon toga, osim u studenom. Niže cijene hrane, nafte i naftnih derivata djelomično su zasluzne za pad cijena na godišnjoj razini od 0,2% u 2014. godini, ali su slaba domaća potražnja i učinak povećane konkurenčije nakon ulaska u Europsku uniju također bili važni faktori u padu cijena tijekom godine.

Fiskalna politika ostala je nepromijenjena tijekom godine. Procjenjujemo da proračunski deficit konsolidirane opće države iznosi 5,5% do 6% bruto domaćeg proizvoda. Hrvatska je ušla u proceduru prekomjernog deficitta, što će usmjeriti provedbu fiskalne politike, ali

ne treba očekivati trenutno smanjenje deficitta. Monetarna politika ostala je labava tijekom 2014. godine i kunske su kamatne stope na međubankarskom tržištu ostale niske. Premda je tekući račun platne bilance bio uravnotežen, kuna je blago oslabila zbog rezervacija banaka za loše kredite i visokih obveza prema inozemnim kreditorima.

U 2014. godini opet smo svjedočili izmjenama zakona i procedura koji reguliraju istraživanje i proizvodnju nafte i domaće tržišta plina. Vlada je u ožujku povećala naknadu za istraživanje i proizvodnju za nove koncesije sa 5% na 10%. Što se tiče domaćeg tržišta plina, nastavno na odluku Vlade, sukladno Zakonu o tržištu plina, proizvođači plina obvezni su dostaviti plin proizveden u Hrvatskoj po reguliranim cijenama odabranoj opskrbljivaču na veliko, što ima negativne posljedice na Inino plinsko poslovanje. Prisilna prodaja zaliha prirodnog plina negativno je utjecala na rezultat 2014. godine za (270) milijuna kuna, dok je smanjenje regulirane cijene plina stvorilo dodatnih (260) milijuna kuna gubitka. Nadalje, udvostručenje naknade za eksploraciju negativno je utjecalo na rezultat u iznosu od (223) milijuna kuna, čime ukupan negativan utjecaj na rezultat poslovanja 2014. godine doseže (753) milijuna kuna.

Značajan događaj u 2014. je i raspisivanje javnih nadmetanja za istraživanje i proizvodnju nafte i plina u Jadranu.

Porast potražnje za dizelskim gorivima krajem godine, uz nešto bolje ekonomski indikator u zadnjem tromjesečju, buđi nadu u bolje uvjete na domaćem tržištu u 2015. godini. Međutim, kako su cijene nafte znatno ispod najviših razina iz 2014. godine, 2015. godina bit će izazovna za Inu.

NAŠE POSLOVANJE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

Segment djelatnosti istraživanje i proizvodnja nafte i plina obavlja djelatnost istraživanja, razrade ležišta i proizvodnje nafte i prirodnog plina u Hrvatskoj i inozemstvu. Od osnutka, aktivnosti istraživanja i proizvodnje izvodele su se u 20 zemalja u inozemstvu, a trenutačno ovaj segment djelatnosti posluje u Angoli i Egiptu. Na kraju 2014. godine, INA je imala 237 milijuna boe dokazanih i vjerojatnih rezervi ugljikovodika, s proizvodnjom od 38,4 mboe/dan.

INA je nastavila s istražnim aktivnostima iz prethodne godine u kontinentalnoj Hrvatskoj, unatoč oduzimanju i isteku licenci za istraživanje. Predanost istraživanju u Republici Hrvatskoj INA potvrđuje bušenjem tri (3) "konvencionalne" istražne bušotine u 2014. godini. Na bušotini Hrastilnica-4 dokazano je zasićenje ugljikovodicima i trenutačno je u

probnoj proizvodnji. Bušenje četvrte (4.) istražne bušotine planirane za 2014. godinu, odgođeno je za sljedeću, 2015. godinu, zbog rješavanja imovinsko-pravnih pitanja s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom.

Vezano za "nekonvencionalne" projekte u Republici Hrvatskoj, druga faza započeta u 2013. godini kao nastavak kampanje stimuliranja bušotina, uspješno je provedena u 2014. godini na tri (3) bušotine. U tijeku je procjena i analiza dobivenih rezultata.

Zaključena su javna nadmetanja za izdavanje dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na kopnu i moru u Republici Hrvatskoj. INA je provela detaljne geološke i ekonomske evaluacije na područjima od interesa te pripremne aktivnosti za prijavu na navedena nadmetanja.

Vlada Republike Hrvatske je, dana 2. travnja 2014. godine, objavila Prvo javno nadmetanje za

izdavanje dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu koje se odnosi na 29 blokova na Sjevernom, Srednjem i Južnom Jadranu. INA je dana 3. studenog 2014. godine predala ponudu, nakon čega je Vlada Republike Hrvatske odobrila Ini licencu za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na dva (2) istražna bloka, Južni Jadran 25 i Južni Jadran 26. Slijedi pregovaranje i potpisivanje Ugovora o podjeli proizvodnje.

Vlada Republike Hrvatske je, dana 18. srpnja 2014. godine, objavila Prvo javno nadmetanje za izdavanje dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika za šest (6) istražnih blokova na kopnu Republike Hrvatske. Rok za podnošenje ponuda bio je 18. veljače 2015. godine i INA je predala ponudu za odabrane blokove.

Aktivnosti INA Grupe na blokovima Hayan i Aphamia u Siriji bile su opterećene poteškoćama u naplati potraživanja i mjerama ograničavanja utvrđenih odlukama SAD-a/UN-a/EU u odnosu na Siriju Arapsku Republiku 2011. godine. Budući da se sigurnosna situacija pogoršavala, a kako bi zaštitila svoje zaposlenike, INA je u Hrvatsku povukla sve svoje izaslane radnike. Dana 26. veljače 2012. INA je proglašila "višu silu", sukladno sankcijama EU/UN-a i privremeno obustavila sve svoje poslovne aktivnosti u Siriji do

prestanka okolnosti "više sile". Proizvodnja nafte, kondenzata, plina i UNP-a u Siriji odvija se i dalje (iako Inini zaposlenici zaposleni u Hayan Petroleum Company (HPC), na poljima HPC Hayan i Hayan te u središnjici HPC-a u Damasku, ne rade u Siriji od 25. siječnja 2012.), a aktivnosti proizvodnje preuzele su lokalne radne snage HPC-a što INA smatra protuzakonitim činom.

NAJAVAŽNIJA POSTIGNUĆA U 2014. GODINI

PROIZVODNJA

Ukupna proizvodnja ugljikovodika u kopnenoj Hrvatskoj, u 2014. godini, iznosila je 8,9 mboe/dan nafte, 2,1 mboe/dan kondenzata i 13,0 mboe/dan plina. U odnosu na pad proizvodnje, to korelira s padom proizvodnje plina na kopnu 8,9% te kondenzata 11,3%, u odnosu na 2013. godinu. Rezultat uspješno obavljenih remontnih radova na naftnim poljima jest povećanje proizvodnje 3,7% u odnosu na 2013. godinu.

Ukupna proizvodnja iz hrvatskog podmorja, u 2014. godini, iznosila je 11,1 mboe/dan prirodnog plina. Posljedice prirodnog pada proizvodnje, povećanog udjela vode, zastoja bušaćih aktivnosti na polju Ika i restitucije na polju Anamaria, na ugovornom području Sjeverni Jadran te udjela vode

IZDVOJENO

► Ostvarena dnevna proizvodnja od 38,4 mboe/dan u 2014. godini

► Proizvodnja nafte veća je za 5% u odnosu na prethodnu godinu; prirodan pad proizvodnje zrelih polja zaustavljen je nakon više od 15 godina

► Nova plinska polja privredna su proizvodnji: dva polja na Jadranu - Izabela (srpanj) i Ika JZ (studenici) i jedno na kopnu - Bilogora (prosinac), 4.270 boe/dan

► Tijekom 2014. godine izbušene su tri istražne bušotine, od kojih je na jednoj, Hrastilnica-4, utvrđeno zasićenje ugljikovodicima (342–550 boe/dan)

► EOR projekt: probno utiskivanje CO₂ na naftnom polju Ivanič započelo je u listopadu

► Egipat: uspješno izbušeno petnaest (15) bušotina, a šesnaest (16) razradnih bušotina pušteno je u proizvodnju, 2.034 boe/dan

► Negativan utjecaj regulatornih odluka – prisilna prodaja plina, smanjenje regulirane cijene plina, udvostručenje naknade za eksploraciju

na ugovornom području Aiza Laura, uzrokovale su pad proizvodnje 6,4% u odnosu na 2013. godinu. U 2014. godini, Inin udjel u proizvodnji u Angoli na koncesiji na kojoj nije operator, iznosio je 1,2 mboe/dan. U cilju povećanja proizvodnje, radovi su bili usmjereni na održavanje postrojenja.

Proizvodnja u Egiptu doprinijela je rezultatima INA Grupe s 2,0 boe/dan, na tri koncesije na kojima INA nije operator. Ulaganja u 2014. godini, primarno su bila usmjerena na bušenje i rudarske radove u cilju povećanja proizvodnje. Udio Ine u proizvodnji u 2014. godini bio je 8% veći negoli u 2013. zbog povećane proizvodnje na koncesijama North Baharija i East Yidma. Intenzivna i uspješna bušača kampanja na koncesiji North Baharija, odrazila se na povećanje proizvodnje. Na koncesiji East Yidma, povećana proizvodnja rezultat je porasta Inina udjela (s 29% na 58%) kao i zbog porasta proizvodnje.

KOPNENA HRVATSKA

- Rezerve (SPE 2P, 31.12. 2014.): 167,7 MMboe
- Proizvodnja (u 2014. godini): 24,06 mboe/dan

ISTRAŽIVANJE

U odnosu na istražne aktivnosti u kopnenoj Hrvatskoj, INA je nastavila istražne aktivnosti iz prethodne godine. U 2014. godini izbušene su tri (3) „konvencionalne“ istražne bušotine. Istražna bušotina Hrastilnica-4 dokazala je zasićenje ležišta ugljikovodicima. Bušenje se odvijalo u razdoblju od 27. studenog 2013. godine do 3. veljače 2014. godine. Testiranje glavnog ležišta Iva pješčenjaka provedeno je u razdoblju od 22. travnja do 18. lipnja 2014. godine. Iz razloga nepovoljnih rezultata bušenja, istražna bušotina Čepelovac-1 Sjever začepljena je i napuštena dok je na bušotini Hra-5 nastavljeno s bušenjem usmjerenog kanala bušotine Hra-5α.

Vezano za "nekonvencionalne" projekte u Republici Hrvatskoj, druga faza kampanje stimuliranja kao nastavak one iz 2013. godine, uspješno je provedena na tri (3) bušotine: Iva-2Du, Peteranec-4 i Žutica-249Du. Čišćenje sve tri stimulirane bušotine je završeno. Bušotine Peteranec-4 i Iva-2D trenutačno su zatvorene, u tijeku je mjerjenje porasta tlaka te procjena i analiza dobivenih rezultata. Izvršenje druge faze kampanje stimuliranja slabo-propusnih plinskih ležišta doprinijet će određivanju takvih ležišta i njihovih

potencijala. Štoviše, dobiveni rezultati bit će od višestruke koristi prilikom aktivnosti stimuliranja bušotina planiranih za naredne godine.

RAZRADA

Izrada nove razradne bušotine Gola-10 započela je u ožujku 2014. Nakon izrade i opremanja trećeg bočnog kanala, zbog tehničkih problema bušenje je privremeno zaustavljeno u srpnju. Nakon modifikacije kanala bušotine, bušenje se planira nastaviti u veljači 2015.

S ciljem postizanja planiranog iscrpka, održavanja proizvodnje i produžetka ekonomski isplativog vijeka eksploracije polja u zreloj fazi proizvodnje, razradne aktivnosti su se odnosile na niz uspješno obavljenih rudarskih radova u buštinama koji su rezultirali većom proizvodnjom nafte u odnosu na 2013. te manjim prirodnim padom proizvodnje na zrelim poljima.

Plinske bušotine polja Bilogora, opremljene u okviru prve faze Projekta Bilogora, puštene su u probnu proizvodnju u listopadu. Cilj Projekta Bilogora je, izgradnjom proizvodnog i sabirno-otpremnog sustava, omogućiti proizvodnju plina i kondenzata na eksploracijskim poljima Bilogora i Bačkovicu. U prvoj fazi projekta planirano je privođenje proizvodnji bušotine već spojenih na postojeći sabirni sustav. Najveći dio preostalih razradnih aktivnosti odnosi se na izvođenje kapitalnih rudarskih radova i pilot projekt primjene Frac Pack tehnologije. Tijekom 2014. godine izvedeno je ukupno 41 kapitalnih rudarskih radova, od toga 28 vezanih uz 4P program. 4P program pokrenut je s primarnim ciljem povećati proizvodnju kroz poboljšanje proizvodnosti postojećih bušotina polja na kopnu, dok je sekundarni cilj usmjerjen na povećanje rezervi ugljikovodika unapređenjem ležišnih parametara. Rezultat netom navedenih aktivnosti unutar 4P programa jest ukupno povećanje 2P rezervi ugljikovodika za 7 milijuna boe, dok je porast domaće proizvodnje nafte u prosincu 2014. bio 1.900 boe/dan, s trendom daljeg rasta. Rudarski radovi opremanja ležišta Frac Pack tehnologijom izvedeni su u dvije bušotine naftnog polja Privlaka i u dvije bušotine naftnog polja Stružec. Cilj pilot projekta bio je ocjena proizvodnog potencijala primjenom suvremene metode kontrole pjeska tehnologijom Frac Pack. Iako nisu postignuti očekivani rezultati u smislu povećanja proizvodnje, metoda se dokazala kao uspješna.

Izrada potrebne dokumentacije te rješavanje imovinsko-pravnih odnosa kako bi se pribavile potrebne dozvole, odnosilo se na projekte Međimurje, Selec, Đeletovci Zapad i Hrastilnica, u cilju realizacije nove proizvodnje nafte i plina u nadolazećim godinama. Proces harmonizacije propisan Zakonom o ugljikovodicima je u tijeku te je do kraja 2014. godine riješena približno trećina. Aktivnosti EOR projekta na kompresorskim stanicama i cjevovodima za CO₂ koji se nalaze na naftnim poljima, završene su u skladu s planom. Kompresorske stanice za CO₂ na Etanskom postrojenju i na Molvama te membranski separator na kompresorskoj stanci Žutica prošli su tehnički pregled te su za iste dobivene uporabne dozvole. Re-lining radovi na utisnim buštinama polja Ivanič i Žutica završeni su na njih 22. Remontni radovi na pripremi utisnih bušotina za re-lining na polju Žutica jug (2. faza) uspješno su završeni na njih 13. Remontni radovi na proizvodnim bušotinama polja Ivanič također su završeni na njih 5. Probni rad sustava za utiskivanje CO₂ započeo je 14. listopada utiskivanjem CO₂ na 12 bušotina polja Ivanič, po dobivanju dozvole nadležnog Ministarstva (MINGORP). Prva faza EOR projekta na polju Žutica također je završena, no probno utiskivanje CO₂ još nije započelo iz razloga što je dobivanje koncesije za polje Žutica te rješavanje imovinsko-pravnih odnosa još uvijek u tijeku.

Tijek aktivnosti projekta Međimurje: početkom 2014. godine potpisani su ugovori za izvođenje radova i nabavku opreme, dobivene su četiri građevinske dozvole i tijekom godine započeto je građenje bušotinskih radnih prostora, čvorova, rekonstrukcije CPS Mihovljan i polaganje tehnoloških plinovoda. Imovinsko pravni odnosi su riješeni i podnesen je zahtjev za dobivanje građevinske dozvole.

HRVATSKO PODMORJE

- Rezerve (SPE 2P, 31.12. 2014.): 27,2 MMboe
- Proizvodnja (u 2014. godini): 11,14 mboe/dan

ISTRAŽIVANJE

Istražne aktivnosti na ugovornom području Sjeverni Jadran u 2014. godini odnosile su se na izradu završnih izvještaja za dvije istražne bušotine Ilena-1 i Ivna-1, izbušene u 2013. godini. Temeljem

revizije svih podataka prikupljenih istražnim aktivnostima na sjevernom Jadranu u proteklom periodu, planirat će se buduće istražne aktivnosti na ugovornom području Sjeverni Jadran.

Na prvom javnom nadmetanju za izdavanje dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu, Vlada Republike Hrvatske odobrila je Ini licencu za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na Jadranu za dva (2) istražna bloka, Južni Jadran 25 i Južni Jadran 26.

RAZRADA

Putem zajedničke operativne kompanije INAgip, INA i Eni završili su razradnu kampanju plinskog polja Ika JZ. Projekt je obuhvaćao bušenje i proizvodno opremanje dvostrukim nizom četiri bušotine. Tijekom godine izvedeno je projektiranje, izgradnja i ugradnja nadgrađa platforme Ika JZ s procesnom opremom. Probna eksploatacija plina na polju Ika JZ započela je 27. studenog 2014. Izbušena je i proizvodno opremljena bušotina Ika A-4 Hor. Eksploatacija plinskih ležišta polja Ika JZ umanjit će prirodan pad proizvodnje i osigurati dodatne količine plina proizvedene iz hrvatskog podmorja.

INA je u partnerstvu s kompanijom Edison putem zajedničke operativne kompanije EDINA započela 2. srpnja 2014. eksploataciju plina iz plinskog polja Izabela.

Projekt optimizacije platforme Ivana A/K nastavljen je aktivnostima 2. faze koje obuhvačaju inženjering, nabavu materijala te izgradnju postolja booster kompresora. Navedene aktivnosti izravno su povezane s razradom polja Izabela, u cilju povećanja iscrpka plina.

INOZEMNE KONCESIJE

a) ANGOLA

- Rezerve (SPE 2P, 31.12.2014.): 3,2 MMboe
- Proizvodnja (u 2014. godini): 1,18 mboe/dan

INA je u djelatnosti istraživanja i proizvodnje u Angoli prisutna od 1981. godine, a sudjeluje u aktivnostima istraživanja, razrade i proizvodnje na dvije koncesije, sve na odobalnom Bloku 3. INA nema status operatora već je partner s različitim postocima udjela u koncesijama i proizvodnji.

BLOK 3/05

Operator na Bloku je Sonangol P&P s 25% udjela. Ostali partneri su: China Sonangol (25%), AJOCO (20%), Eni (12%), Somoil (10%) i NIS (4%). Inin udjel iznosi 4%. Blok se sastoji od dva naftna polja na kojima je u tijeku razrada: Caco-Gazela i Punja. Licenca za Blok istječe 2030. godine.

Jedna razradna bušotina izbušena na polju Caco-Gazela tijekom 2014. godine proizvodno će se opremiti i privesti proizvodnji u prvom tromjesečju 2015. godine. Paket podloga za odlučivanje dostavit će se partnerima kasnije tijekom 2015. godine kada će se donijeti i konačna odluka o ulaganju u daljnju razradu. Operator će predložiti bušenje dvije razradne bušotine tijekom 2017. godine s postojećih platformi Bloka 3/05.

Paket podloga za odlučivanje o nastavku razrade polja Punja zaprimljen je u zadnjem tromjesečju 2014. godine, a konačnu odluku o ulaganju partneri skupine konstruktora donijet će tijekom prvog tromjesečja 2015. godine. Operator predlaže inženjering, nabavu, izgradnju i instaliranje dvije proizvodne platforme, bušenje jedanaest razradnih bušotina te najam ranog proizvodnog sustava.

b) EGIPAT

- Rezerve (SPE 2P, 31.12.2014.): 3,4 MMboe
- Proizvodnja (u 2014. godini): 2,03 mboe/dan

INA u aktivnostima istraživanja i proizvodnje u Egiptu sudjeluje od 1989. INA posjeduje udjele na četiri razradne koncesije u Zapadnoj pustinji.

INA je operator na razradnim poljima Sidi Rahman i Rizk na koncesiji East Yidma, dok je na tri ostale koncesije partner (Ras Qattara, West Abu Gharadig i North Bahariya). Ulaganja u 2014. godini bila su uglavnom usmjereni na bušenje i remontne radove u buštinama.

Koncesija East Yidma – Razradne koncesije Sidi Rahman i Rizk

INA je operator sa 100% udjela u koncesiji i 58% udjela u proizvodnji.

INA je 2012. godine s kompanijom RWE Dea potpisala Kupoprodajni ugovor kojim je stekla dodatnih 50% udjela u koncesiji East Yidma. Nakon odobrenja Prijenosa udjela u listopadu 2013., INA je postala operator sa 100% udjela u koncesiji. Naftno polje Sidi Rahman je u proizvodnji od 2007. dok je na polju Rizk proizvodnja započela u svibnju 2012. Oba polja su pod operatorstvom zajedničke kompanije Marina Petroleum Company (MPC). U 2014. godini izbušen je bočni kanal postojeće bušotine, Rizk East-1 ST, s ciljem dohvaćanja ležišta ugljikovodika u strukturno boljem položaju. Bušotina je izbušena u travnju/svibnju 2014. i puštena u proizvodnju kao naftna bušotina 8. 6. 2014. godine. Program radova za 2015. ograničen je na remontne radove u buštinama te ne uključuje bušaće aktivnosti.

Koncesija Ras Qattara

Koncesija se sastoji od dva naftna polja: Zarif i El Faras. Proizvodnja naftne započela je 1994. na polju Zarif, a 1996. na polju Faras. Operator je IEOC (egipatska podružnica kompanije Eni). INA je partner s 25% udjela u koncesiji i 10,825% udjela u proizvodnji.

U 2014. godini uspješno su izbušene dvije bušotine. Razradna bušotina Faras-53 izbušena je u kolovozu/rujnu 2014. i puštena je u proizvodnju 29.9.2014. godine kao proizvodno naftna bušotina. Razradna bušotina Faras-54 izbušena je u rujnu/listopadu 2014. godine i puštena je u proizvodnju 13.11.2014. kao proizvodno naftna bušotina.

Remontni radovi u buštinama obavljeni su na oba polja u svrhu optimizacije proizvodnje. Također, odvijale su se aktivnosti na projektima kao što su Plinsko elektroenergetsko postrojenje Faras i dalekovod Faras te nadogradnja površinskih postrojenja.

Program radova za 2015. godinu ne uključuje

bušaće aktivnosti. Bušaće aktivnosti nisu planirane sve do isteka proizvodne licence u ožujku 2018., zbog povrata kapitalnih ulaganja. Remontni radovi kao i radovi na površinskim projektima nastaviti će se i u 2015. godini.

Koncesija West Abu Gharadig

Koncesija se sastoji od dva naftna polja: Raml i Raml SW. Proizvodnja je započela 1996. godine. Operator je IEOC. INA ima 25% udjela u koncesiji i 14,5% udjela u proizvodnji.

U 2014. godini uspješno su izbušene četiri bušotine. Razradne bušotine Raml-30, Raml-31, Raml-32 i Raml-33 izbušene su i puštena u proizvodnju u drugoj polovici 2014.

Izvedeni su remontni radovi u buštinama kako bi se smanjio prirodan pad proizvodnje. Također, odvijale su se aktivnosti na nekoliko projekata kao što su izgradnja kampa, nadogradnja i remont površinskih postrojenja te spajanje proizvodnih cjevovoda.

Plan radova za 2015. godinu ne uključuje bušaće aktivnosti dok program radova za 2016. uključuje bušenje triju bušotina (dvije naftne proizvodne i jedne vodno utisne). Projekti kao što su cesta Alamein oasis, tretiranje zagađenih pjesaka, nadogradnja površinskih postrojenja te građevinski radovi, planirani su za 2015. godinu. Remontni radovi u buštinama u 2015. također su planirani u svrhu optimizacije proizvodnje i usporavanja prirodnog pada proizvodnje.

Koncesija North Bahariya

Koncesija se sastoji od pet naftnih polja (Ferdaus, Gana, Rawda, Ryan, Abrar). Projekt je započeo 2004. godine. Operator je Sahara North Baharyia, a partneri su INA i IPR. INA ima 20 % udjela u koncesiji, a udjel u proizvodnji se računa prema klinznoj skali podjele proizvodnje.

U 2014. izbušeno je šest razradnih, jedna istražna i jedna vodno utisna bušotina. Sve razradne, kao i istražna bušotina, puštene su u proizvodnju kao naftno proizvodne.

Remontni radovi izvršeni su u dvadeset bušotina. Tijekom 2014. godine završene su integralne ležišne studije za tri naftna polja te je, na temelju njihovih rezultata, Operator predstavio novi plan razrade polja. Plan razrade uključuje intenzivno bušenje i sistem utiskivanja vode koje će maksimalizirati iscrpk naftne do isteka proizvodne licence.

Glavni cilj u 2015. godini je implementacija plana razrade polja temeljem nedavno završenih integriranih studija polja. Svrha plana razrade je povećanje proizvodnje kroz razradno bušenje i utiskivanje vode. Program radova za 2015. uključuje bušenje deset bušotina, tri vodne bušotine, remontne radove, nadogradnju površinskih postrojenja kako bi se omogućio prihvatanje nove proizvodnje te završetak 3D studije simulacije polja u cilju bolje razrade proizvodnih polja.

TRGOVINA PRIRODNIM PLINOM

Temeljem promjena regulatornog okvira za djelatnost trgovine plinom, tvrtka HEP nominirana je za opskrbljivača tarifnih kupaca na razini trgovine na veliko, s početkom 1. travnja 2014., a INA je obvezna opskrbljivati HEP po sniženoj cijeni od 1,7 HRK/m³ u odnosu na cijenu prije koja je iznosila 2,2 HRK/m³. Tom je odlukom Vlade Republike Hrvatske alocirala HEP-u i većinu skladišnih kapaciteta zbog čega je INA (kroz Prirodni plin d.o.o.) bila primorana prodati preostale uskladištene količine po izuzetno nepovoljnoj cijeni.

INA, d.d., 3. studenog 2014., postaje univerzalni pravni sljednik tvrtke Prirodni plin d.o.o. preuzimajući kompletno poslovanje, čime Prirodni plin d.o.o. prestaje postojati. Unutar Ine, Segmenta djelatnosti Istraživanje i proizvodnja, osnovan je Sektor trgovine plinom, koji je preuzeo sva prava i obveze koje proizlaze iz ugovornih odnosa tvrtke Prirodni plin d.o.o. i nastavlja opskrbu plinom opskrbljivača distribucijskog sustava te krajnjih kupaca prijenosnog i distribucijskih sustava. Sigurnost opskrbe plinom primarni je cilj Sektora trgovine plinom, a ostvaruje se ugovaranjem skladišnih kapaciteta kao i dobavom plina iz različitih izvora (domaća proizvodnja i uvoz).

OČEKIVANJA

Tijekom naredne tri godine, planira se nastaviti bušenje istražnih i razradnih bušotina, 3D seizmička snimanja i izrada geoloških studija, kao i aktivnosti na projektima EOR i Međimurje te privođenje proizvodnji polja Selec, Hrastilnica i Čeletovc zapad. Ostale aktivnosti na kopnu odnose se na intenziviranje razrade zrelih polja kroz 4P program, optimalizaciju procesnih

postrojenja te rudarskih radova u cilju održavanja razine proizvodnje.

Unatoč oduzimanju licencu za istraživanje, INA ostaje predana istražnim aktivnostima u Republici Hrvatskoj. Posjedujući neophodno iskustvo, znanje te opremu, u cilju ubrzavanja istražnih aktivnosti u kopnenoj Hrvatskoj, u očekivanju odluke Vlade o dodjeli istražnih koncesija, u planu je nastaviti s „konvencionalnim“ istražnim bušenjima i testiranjima istražnih/potvrđenih bušotina, kao i s akvizicijom 2D/3D seizmike.

Daljnje istražne aktivnosti na Sjevernom Jadranu temeljiti će se na rezultatima svih obrađenih podataka i sveobuhvatnim analizama, odnosno na reviziji istražnog potencijala Sjevernog Jadrana.

S obzirom na činjenicu da je INA na Prvom javnom nadmetanju za izdavanje dozvola za istraživanje i eksploraciju ugljikovodika na Jadranu dobila licencu za dva istražna bloka, Južni Jadran 25 i Južni Jadran 26, u planu je intenziviranje istražnih aktivnosti na južnom Jadranu, odnosno priprema svih potrebnih geoloških studija, studija utjecaja na okoliš te snimanja 3D seizmike.

Razradne aktivnosti na kopnu, usmjerenе su na 3D seizmička snimanja na području polja Jamarice, Kozarice i Lipovljani, nastavak bušenja bušotine Go-10, na plinsko-kondenzatnom polju Gola Duboka, bušenje utisne bušotine Mačkovec-1R u sklopu projekta Međimurje te razradne bušotine Selec-2 unutar naftnog polja Žutica (2015.), nastavak programa 4P, u cilju povećanja proizvodnje i obnove rezervi postojećih plinskih i naftnih polja, kao i na remontne radove.

Projekt EOR nastavlja se utiskivanjem CO₂ na naftnom polju Ivanić, početkom utiskivanja CO₂ na sjevernom dijelu polja Žutica po rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s Republikom Hrvatskom i pribavljanja dozvola tijekom 2015., zatim remontnim radovima na proizvodnim bušotinama te drugom fazom projekta, koja se odnosi na južni dio polja Žutica u godinama koje slijede.

Završetak Projekta Međimurje planira se polovinom 2016. godine, a tijekom 2015. nastavit će se građevinski radovi na poljima Vučkovec, Vukanovec i Zebanec, Centralnoj plinskoj stanici (CPS) Mihovljani te započeti građevinski radovi na trasi plinovoda.

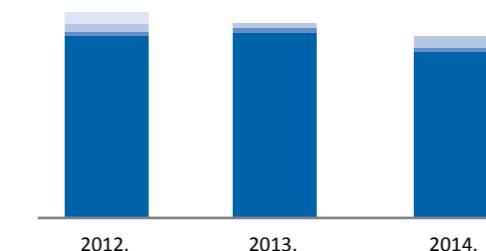
PREGLED REZERVI

MMBOE	1P			2P		
	2012.	2013.	2014.	2012.	2013.	2014.
<i>Po zemljama</i>						
Hrvatska kopno	147	141	133	183	174	168
Hrvatska podmorje	21	18	16	38	34	27
Sirija	22	22	22	36	36	36
Egipat	2	2	2	3	2	3
Angola	2	2	2	6	5	3
Ukupno	196	186	175	266	251	237
<i>Po proizvodima</i>						
Nafta	74	75	71	97	95	97
Plin	110	99	93	153	141	125
Kondenzat + UNP	12	11	11	16	15	15
Ukupno	196	186	175	266	251	237

PROIZVODNJA UGLJKOVODIKA PO ZEMLJAMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mboe/dan)	2012.	2013.	2014.	*2014./2013.%
Hrvatska	42,1	37,2	35,2	-5%
Angola	1,5	1,1	1,2	4%
Egipat	1,9	1,9	2,0	8%
Sirija	3,1	0,0	0,0	n.a.
Ukupno	48,6	40,2	38,4	-4%

* izračun relativnih promjena izvršen na bazi originalnih vrijednosti u boe/dan

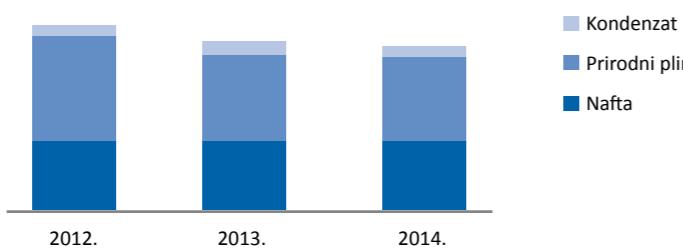

Sirija
Egipat
Angola
Hrvatska

PROIZVODNJA UGLJKOVODIKA PO PROIZVODIMA

Proizvodnja ugljikovodika (Mboe/dan)	2012.	2013.	2014.	2014./2013.%
Nafta	12,3	11,6	12,1	5%
Prirodni plin	33,0	26,2	24,2	-8%
Kondenzat	3,2	2,4	2,1	-11%
Ukupno	48,6	40,2	38,4	-4%

* izračun relativnih promjena izvršen na bazi originalnih vrijednosti u boe/dan

ODRŽIVOST SEGMENTA ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

Za oba Inina IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control – objedinjena prevencija i kontrola onečišćenja) postrojenja, Objekte frakcionacije u Ivanić Gradu (OFIG) i Objekte prerade plina Molve (OPPM), u 2014. godini dobivene su IPPC dozvole s valjanosću od 5 godina, uz program unapređenja. Osim projekata optimiranja koji su u tijeku (npr. rekonstrukcija jedinica za iskorištanje otpadne topline na Etanskom postrojenju, optimiranje kompresorske stanice Kalinovac), Projekt optimiranja objekata frakcionacije u Ivanić Gradu završen je 2014. godine, s primarnim ciljem optimiranja rada postrojenja, uz smanjenje operativnih troškova, smanjenjem potrošnje plina kao goriva te troškova održavanja. Uz povećanje energetske učinkovitosti, rezultat projekta optimiranja je i smanjenje emisija stakleničkih plinova, budući da su ranije korišteni kompresori s plinskim motorima djelomice zamijenjeni onima s elektromotorima.

Za Istraživanje i proizvodnju 2014. je značajna kao godina početka EOR (Enhanced Oil Recovery - povećanje iscrpka nafte) projekta. Prije samog početka projekta, kompetentni ugovarač izradio je Studiju početnog stanja, koja obuhvaća analize zraka, vode i tla, kao i šumske vegetacije, iako to nije bila zakonska obveza. Ove će se analize koristiti kao referentne za sva buduća mjerena. Probno utiskivanje CO₂ započelo je 14. listopada na 12 bušotina, po primitku dozvole nadležnog Ministarstva (MINGORP). Primarni cilj projekta je povećanje iscrpka (preostalih količina) nafte na zrelim poljima Ivanić i Žutica. Sekundarni cilj je značajno smanjenje emisije CO₂, uz istovremeno produženje vijeka eksploatacije oba polja, čime se doprinosi razvitku regije i lokalne zajednice.

Do kraja 2014. godine, utisnuto je 27.045.379 m³ CO₂ u naftna ležišta polja Ivanić.

Inin Segment istraživanje i proizvodnja ima i dugu tradiciju proizvodnje tehnološke i geotermalne vode na postojećim poljima. Godišnja količina proizvedene vode iznosi približno tri milijuna m³. Proizvedena tehnološka voda dijelom se troši interno (interna potrošnja), a dijelom se isporučuje u distribucijske sustave kupcima. Geotermalnom vodom proizvedenom na poljima Bizovac i Zagreb podmiruju se potrebe korisnika za toplinskog energijom.

Ukupni je iscrp vode u 2014. smanjen, budući da se ležišna voda proizvedena unutar EOR projekta utiskivala u ležište radi podržavanja ležišnog tlaka. Na tri lokacije provedeno je preliminarno ispitivanje radi postavljanja postrojenja usavršene tehnologije regeneracije tehnološkog fluida dobivenog u procesima istraživanja i proizvodnje. Proces podrazumijeva ispiranje, grijanje i kemijsko tretiranje gусте фазе, с ciljem povećanja iscrpka nafte te smanjenju proizvodnju otpada.

Rehabilitacijom i zamjenom kritičnih dijelova cjevovoda dosegnut je kontinuiran i siguran rad sustava, a rezultat je i smanjenje rizika od izljevanja. Tijekom 2014. obnovljeno je 20.500 m uništenog/korodiranog cjevovoda, a 1.575 m je zamjenjeno.

Komunikacija Segmenta djelatnosti istraživanje i proizvodnja i društvene zajednice odvijala se kroz održavanje javnih rasprava u kontekstu utjecaja na okoliš te ishođenja potrebnih okolišnih dozvola. Također, na godišnjoj razini, opsežno se prate ključni pokazatelji, rade se mjerena i uzorkovanja na Objektima prerade plina Molve, koji su u radu više od 30 godina, a rezultati se objavljaju. Nadalje, praćenje stanja vode i tla uključuje i različita testiranja na lokalnim životinjskim vrstama i na ljudima.

RAFINERIJE I MARKETING

Inin Segment djelatnosti rafinerije i marketing (INA RiM) upravlja dvjema naftnim rafinerijama, proizvodnjom maziva, komercijalnom mrežom veleprodaje te mrežom logistike za skladištenje i distribuciju naftnih proizvoda prema tržištu. Prerađeni proizvodi prevoze se cestom, morem, željeznicom, riječnim putem i cjevovodom koristeći vlastita i unajmljena skladišta za proizvode. Glavni rafinerijski proizvodi obuhvaćaju EURO V kvalitetu benzina i dizela, mlazno gorivo, primarni benzin, benzen koncentrat, loživa ulja za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja, sumpor, bitumen te kalcinirani i zeleni naftni koks. Inina osnovna tržišta su Hrvatska i Bosna i Hercegovina, a također je prisutna na izvoznim tržištima Slovenije, Srbije, Albanije, Mađarske, Italije i na Mediteranu.

RAFINERIJA NAFTE RIJEKA

Rafinerija se nalazi na Jadranskom moru te je povezana s Jadranskim naftovodom (JANAF,

sustavom naftovoda). Takva lokacija omoguće rafineriji nafte Rijeka kupnju sirove nafte, sirovina i gotovih proizvoda sa svjetskog tržišta i izvoz gotovih proizvoda na likvidno mediteransko tržište. Rafinerija je povezana i s drugim skladištima na Jadranskoj obali – putem plovila, dok je sa skladištima na kopnu povezue široka željeznička mreža. Tijekom programa modernizacije, koji je dovršen u 2011. godini, dovršena su tri postrojenja unutar Hidrokreking kompleksa – Blagi hidrokreking, Postrojenje za proizvodnju vodika te Postrojenje za izdvajanje sumpora (Claus) kao i brojna pomoćna postrojenja i instalacije. Hidrokreking kompleksom je u značajnoj mjeri povećana konverzija i kompleksnost rafinerije (9.1 „NCI“, Nelsonov indeks kompleksnosti). Nakon programa modernizacije, Rafinerija nafta Rijeka proizvodi EURO V kvalitete benzinskih i dizelskih goriva, u sukladnosti s visokim europskim ekološkim standardima. Osim benzinskih i dizelskih goriva,

Rafinerija nafta Rijeka proizvodi mlazno gorivo, primarni benzin za petrokemijsku industriju, benzen koncentrat, loživo ulje za grijanje i nekoliko gradacija loživih ulja.

RAFINERIJA NAFTE SISAK

Rafinerija nafta Sisak nalazi se u području središnje Hrvatske, u neposrednoj blizini Zagreba, čime je smještena u glavnom središtu potrošnje motornih goriva u Hrvatskoj. Lokalni naftovod koristi se za transport nafte i kondenzata s domaćih naftnih polja u Moslavini, a rijekom Savom sirova nafra se dovozi sa slavonskih polja. Najnovija unapređenja infrastrukture obuhvatila su Postrojenje za izomerizaciju, dovršeno 2011. godine, u sklopu programa modernizacije rafinerije, čime je indeks kompleksnosti rafinerije povećan na 6.1 NCI. U sklopu remonta Rafinerije nafta Sisak, u 2014. je uspješno dovršen projekt zamjene koksnih komora.

Rafinerija nafta Sisak ima mogućnost proizvodnje EURO V dizela i motornog benzina, plinskih ulja, mlaznog goriva, primarnog benzina, benzen koncentrata, loživog ulja za grijanje, nekoliko gradacija loživih ulja, bitumena te kalciniranog i zelenog naftnog koksa.

KLUČNA OSTVARENJA U 2014.

INA je suočena s troma razvojem potražnje na kopnu zbog recesije u regiji i zbog promjena u normama za zaštitu okoliša. Trend pada potražnje na tržištu u Hrvatskoj nastavljen u 2014. godini dodatno opterećuje poslovanje Segmenta rafinerije i marketing. Vanjsko okruženje, u prvom redu cijene, bile su manje povoljne u odnosu na prethodnu godinu. Dok je prosječna cijena sirove nafte tipa Brent u 2014. smanjena za 9.7\$ po barelu naspram 2013., prosječne dostupne cijene proizvoda pale su bržim tempom što je rezultiralo nižim dostupnim rafinerijskim maržama. Unatoč

Klučne konkurentne prednosti uključuju:

- Pristup Mediteranu za Rafineriju nafta Rijeka omoguće visoku razinu pokrivenosti tržišta te maksimalne mogućnosti odabira nafte i mogućnosti optimizacije.
- Pristup domaćim izvorima sirove nafte i prirodnog plina.
- Snažne logističke poveznice između rafinerija i skladišta, uključujući mogućnost transporta proizvoda cestom, željeznicom i morem čime osiguravaju fleksibilnu, sigurnu i efikasnu opskrbu tržišta.
- Sinergije na razini Grupe te zajednička optimizacija nekoliko proizvodnih lokacija, kontinuirano unapređenje rafinerijskih prinosova kroz iskorištenja ključnih postrojenja za konverziju i optimizaciju upotrebe komponenata za goriva.

IZDVOJENO

► Stavljanje težista na rad bez nesreća rezultiralo je sigurnim operativnim aktivnostima, čime su vrijednosti ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom i učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom dovedene u sklad s europskim industrijskim pokazateljima.

► Prisutnost na domaćem tržištu ostala je stabilna.

► Trgovanje je usklađeno s optimizacijom proizvodnje i fokus je pomaknut na ključno tržište i zadržavanje jake pozicije na domaćem tržištu.

► Trgovanje je omogućilo brzu reakciju na tržišne uvjete s povećanom fleksibilnošću u proizvodnji.

► Uspješno su nastavljene inicijative za poboljšanje efikasnosti uključujući energetsku učinkovitost, upravljanje gubicima, upravljanje zalihamama, eliminaciju uskih grla u logistici i jačanje sinergija među rafinerijama.

► Uspješno je finaliziran važan projekt unutar Segmenta rafinerije i marketing, remont Rafinerije nafte Sisak (uključujući montažu novih koksnih komora na Koking postrojenju).

smanjenoj potražnji na tržištu i nepovoljnom vanjskom okruženju, u prva tri kvartala 2014. godine (djelomično ublaženo u četvrtom tromjesečju poboljšanim rafinerijskim maržama) Segment rafinerije i marketing uspio je zadržati stabilnom svoju poziciju na hrvatskom i bosanskom tržištu. Dokazana nastojanja menadžmenta oko prilagodbe proizvodnih pogona, sukladno tržišnoj realnosti, kroz rad rafinerija prema zahtjevima potražnje i radom u blokovima te kroz proširenje košarice nafti, koje je dovelo do većeg udjela utrživih motornih goriva, proaktivnim odabirom sirovina, boljim upravljanjem energijom i zalihamama, kao i discipliniranom kontrolom troškova, imala su pozitivan utjecaj na rezultate, no nedovoljno u obrani od vanjskog okruženja te nisu mogli dovesti do profitabilnih rezultata.

Ključna ostvarenje obuhvaćaju:

USPJEŠNOST ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA

- Stavljanje težista na rad bez nesreća rezultiralo je sigurnim operativnim aktivnostima. Segment djelatnosti rafinerije i marketing premašio je postavljene ciljeve za nesreće na radu pri čemu je učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom na kraju godine bila 1,1 – što je i više nego u skladu s mjerilima europske industrije.

PRISUTNOST NA TRŽIŠTU I KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

- INA je zadržala svoju jaku poziciju na tržištima motornih goriva Hrvatske i Bosne i Hercegovine.
- Veća prodaja dizela posljedica je povrata HAND-a na domaćem tržištu, veće prodaje na bosanskom tržištu i ostalim izvoznim tržištima (tj. on spot prodaji dizela Mađarskoj u svibnju). Iako je ove godine izostao ugovor s Croduxom, sklopljeni su terminski ugovori s velikim kupcima poput Petrola, Hrvatskih željeznica, Jadrolinije i Croatia Airlinesa.
- Hvatanje povoljnih rafinerijskih marži na benzин putem fleksibilnih i pravovremenih reakcija na spot tržištu.
- Projekt namješavanja dizela s bio komponentom uspješno je pokrenut i u skladu s planiranim rokovima čime se osigurava Inina pozicija na tržištu održivog razvoja i omogućava daljnja diferencijacija proizvoda.

UPRavljanje učinkovitošću

- Uspješno je nastavljen i razvijen rad rafinerija u Rijeci i Sisku u blokovima te rad prilagođen zahtjevima potražnje.
- Proaktivan odabir sirove nafte – evaluacija 25 vrsta sirove nafte kako bi se povećao udio utrživih motornih goriva. Tri od pet alternativnih prerađenih vrsta nafta (Basrah, Al Jurf i Bonga) bile su nove u 2014. godini.
- Nastavljene su inicijative za poboljšanje efikasnosti putem energetske učinkovitosti, upravljanja gubicima, poboljšanja prinosa.
- Remont Rafinerije nafte Sisak (koji je uključivao izgradnju novih koksnih komora na Postrojenju za odgođeno koksiranje (eng. Delayed coker) uspješno je finaliziran u 2014., u cilju povećanja učinkovitosti imovine.
- Kontinuirana dvomjesečna evaluacija „proizvoditi ili kupiti“ kako bi se stvarala vrijednost u ovom segmentu djelatnosti. Vrijeme za donošenje odluke značajno je smanjeno čime se poboljšava njezina točnost u odnosu na gospodarsko okruženje.
- Završene su promjene vezane za imovinu i procese potrebne za alternativnu opskrbu kao način rada.

OPERATIVNE AKTIVNOSTI LOGISTIKE I DISTRIBUCIJE

- Završen je višegodišnji program optimizacije ključne infrastrukture u sklopu kojeg je postignuta bolja iskorištenost infrastrukture, a učinkovitost upravljanja gubicima rezultirala je smanjenjem od 10% u godišnjim operativnim troškovima. Modernizacija ključnih strateških lokacija započeta je u cilju pružanja visokih ZZSO standarda i visoke učinkovitosti.
- Napori na području upravljanja zalihamama rezultirali su poboljšanim iskorištanjem skladišnih kapaciteta te bitno smanjili prosječnu razinu zaliha i, slijedom toga, cjelokupni trošak radnog kapitala.
- U odnosu na prethodnu godinu, transfer naftnih derivata željeznicom povećan je za 3%, a godišnji morski promet porastao je za 6%. Nova strategija opskrbe morem smanjila je troškove morskog prijevoza za 20%.

Poslovni procesi u INA Rafinerije i marketing su, kako bi se održao korak s europskom

konkurenjom na polju Downstreama, bili usredotočeni na optimizaciju aktivnosti diljem cijelog lanca vrijednosti. Glavni cilj bio je održati sigurnost opskrbe tržišta na osnovnim tržištima Hrvatske i BiH (što se dokazalo tijekom požara u Rafineriji nafte Rijeka u sezoni najveće potražnje na tržištu), povećati profitabilnost (tj. smanjiti gubitke uz unapređenje učinkovitosti), fleksibilne aktivnosti, discipliniranu kontrolu troškova i iskorištanje tržišnih prilika.

OEKIVANJA

INA je usmjerena na održavanje visoke sigurnosti opskrbe hrvatskog i bosanskog tržišta uz dodatno jačanje prisutnosti nudeći visokokvalitetna goriva i usluge uz najniže moguće troškove. INA će se nastaviti fokusirati na sigurne i pouzdane operativne aktivnosti, poboljšavajući troškovnu učinkovitost i cjelokupnu uspješnost. Nadalje, vjerujemo da su ulaganja u povećanje rafinerijskih konverzijskih postrojenja i segment biogoriva ključna za budući održivi razvoj i uspjeh. Koristeći sinergije Grupe otvaraju se dodatne mogućnosti za optimizaciju i stvaranje vrijednosti u trenutnom tržišnom okruženju.

INA Rafinerije i marketing će nastojati dodatno učvrstiti svoju poziciju s naglaskom na sljedeće:

Učinkovitost i upravljanje proizvodnjom:

- I.) Fleksibilnost proizvodnje i prodaje u slučajevima povoljnih rafinerijskih marži na određenim proizvodima.
- II.) Povećanje udjela bijelih proizvoda kroz rad rafinerija prilagođen zahtjevima potražnje i povećanje iskorištanja glavnih konverzijskih postrojenja.
- III.) Inicijative kojima je fokus smanjenje energetskih troškova implementirat će se kroz novoformirane Službe koje će koordinirati sve relevantne aktivnosti.

Prisutnost na tržištu i komercijalne aktivnosti:

- IV.) Optimiziranje upotrebe terminskih i spot ugovora za kupnju sirovina te osiguravanje stabilne opskrbe kao i izvoza proizvoda.
- V.) Povećanje tržišnog udjela u regiji kroz korištenje prednosti vodeće pozicije na tržištu: lokacije rafinerija, pokrivenosti skladišta, učinkovitosti distribucije, moderniziranih benzinskih postaja i visoke kvalitete goriva.

► izravan pristup mediteranskim tržišima iskorišten je kroz fleksibilno plasiranje količina u trgovini na moru. Dokazan pristup menadžmenta, u smislu prilagodbe proizvodnje potražnji na tržištu, nastavljen je kroz:

► rad rafinerija koji je prilagođen zahtjevima potražnje (tzv. on-demand) i rad u blokovima (tzv. block operation)

► proširenje Inine košarice nafte kroz preradu različitih lakih/teških/nisko do srednje sumpornih vrsta sirovih nafti. Različite naftne potječe iz više smjerova opskrbe – Crno more, Kaspijsko jezero, Mediteran i zapadna Afrika

► portfelj svih prerađenih vrsta sirove nafte kreće se u smjeru povećanja udjela alternativnih vrsta sirove nafta (povećan s 15% u 2013. na sadašnjih 47% u 2014. godini svih uvezenih vrsta sirove nafta)

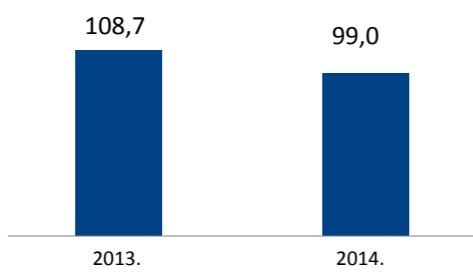
► preradu alternativnih sirovina (osim sirove nafta) zbog optimiranja ključnih procesnih jedinica i povećanja prinosa motornih goriva.

Optimizacija i upravljanje rizicima:
VI.) Globalna i lokalna optimizacija zbog daljnje iskorištenja sinergija na razini Grupe te u svrhu proizvodnje najvrednijih proizvoda na najprofitabilniji način. Daljnje proširenje košarice nafti, pažljivo upravljanje razinama zaliha i logističkim troškovima i definiranje rafinerijskih kapaciteta prema zahtjevima potražnje, uz optimizaciju na globalnoj i lokalnoj razini.
VII.) Unapređenja na području upravljanja rizicima, uključujući zaštitu od rizika putem hedging-a s derivativnim finansijskim instrumentima.

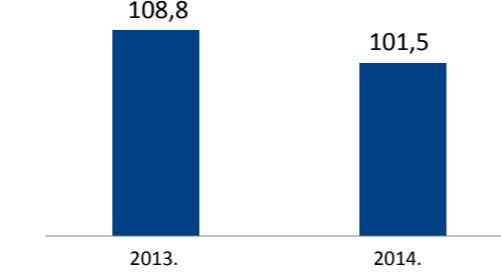
Srednjoročno, cilj je daljnje planiranje povećanja logističke povezanosti između imovine zbog postizanja još većih sinergija i fleksibilnosti Segmenta rafinerije i marketing. Osim postojeće strukture imovine, u tijeku je projekt konverzije teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka, vrijedan preko 400 milijuna dolara, što će omogućiti konverziju teških ostataka u lakše i vrednije proizvode, što će sveukupno unaprijediti konkurentnost Segmenta rafinerije i marketing na tržištu.

OKRUŽENJE

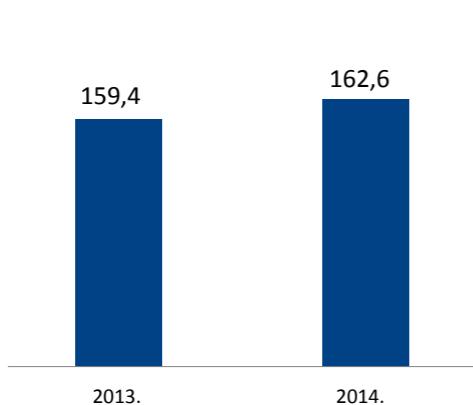
Prosječna cijena nafte USD/bbl

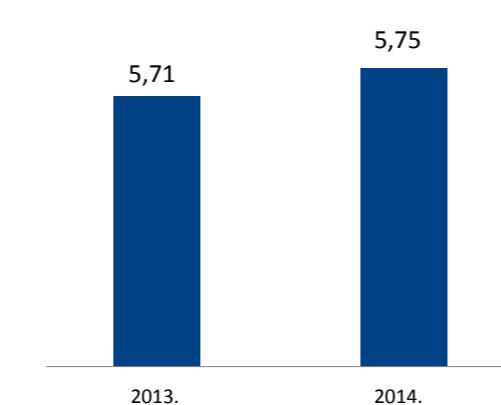
Prosječna razlika kotacije dizela i nafte USD/t

Prosječna razlika kotacije benzina i nafte USD/t

USD/HRK godišnji prosjek tečajeva

ODRŽIVOST SEGMENTA RAFINERIJE I MARKETING

U skladu s Rješenjem o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša („okolišnom dozvolom“), izdanim od Ministarstva zaštite okoliša i prirode za obje Inine rafinerije, definiran je odgovarajući plan za ispunjenje svih uvjeta zaštite okoliša do kraja zadano roka od pet godina.

U obje Inine rafinerije provedeni su uspješni recertifikacijski auditi sustava ISO 14001 i OHSAS 18001, kao dokaz kontinuiranog poboljšanja u sustavnom pristupu upravljanju pitanjima ZZZO. Osim toga, započele su aktivnosti na uvođenju sustava Upravljanja procesom, kao jedne od ključnih tema strategije ZZZO u 2015. Cilj je unapređenje, poboljšanje i usklađivanje ukupnog sustava upravljanja ZZZO.

Performanse Ine u području sigurnosti razvijene su u posljednjih nekoliko godina. Nekoliko različitih programa podizanja svijesti u potpunosti je implementirano u 2014. godini, radi postizanja boljih rezultata (kao što su Zlatna pravila sigurnosti, novi program sigurnosti te sustava izdavanja dozvola za rad i drugo). Jedan od najvažnijih pokazatelja sigurnosti LTIF (Lost Time Injury Frequency - učestalost ozljeda s izgubljenim radnim vremenom po milijunu sati rada) smanjio se s 1,3 u 2013. na 1,1 u 2014. LTIF vrijednost za Rafinerije i marketing vrlo je blizu europskom mjerilu za rafinerije i na putu do postizanja cilja od 0 ozljeda (Aim Zero Injuries) u dalnjem razdoblju. U 2014. INA je nastavila s ulaganjima u projekte za namještanje biogoriva u rafinerijama; za projekte namještanja bioetanola u Inim rafinerijama sva je dokumentacija završena te su dobivene potrebne dozvole. Recertifikacijski audit ISCC-EU, vezano uz održivost biogoriva, proveden je u 2014. Prema izvješću revizora,

Inin BIO proces ispunjava sve zahtjeve ISCC-EU te je certifikat produljen. Rafinerija nafte Sisak provodi projekt oporabe plina s baklje radi iscrpka ugljikovodika iz sustava baklji. Ugradnjom nove rekompresijske stanice, sustav oporabe plina s baklje (FGR) prikuplja kisele plinove pod niskim tlakom i koristiti ih kao gorivo, što rezultira ukupnim smanjenjem emisija iz baklji.

Mjere iz rehabilitacijskog programa za smanjenje emisija /imisija SO₂ provedene su u Rafineriji nafte Rijeka. Korištenje ekološki prihvatljivog goriva (prirodnog plina), zajedno s drugim mjerama koje se odnose na poboljšanje energetske učinkovitosti, rezultiralo je nižom potrošnjom goriva što izravno dovodi do smanjenja emisije SO₂. Ukupne emisije SO₂ smanjile su se za 2,5% u odnosu na 2013., a kakvoča zraka u odnosu na SO₂ parametar, na svim mjernih postajama u blizini obje rafinerije, pokazuje potpuno prihvatljive uvjete.

Projekt sanacije podzemlja u Rafineriji nafte Rijeka uspješno se provodi posljednja dva desetljeća. U 2014. provedeno je istraživanje u Rafineriji nafte Sisak, a prve bušotine za praćenje postavljene su kao pripreme za početak sanacije lokacije.

Strateški cilj projekata za povećanje energetske učinkovitosti u Rafinerijama i marketingu bile su identifikacija i provedba projekata poboljšanja energetske učinkovitosti, poticanje ušteda energije, smanjenje emisije CO₂ i poboljšanje učinkovitosti i profitabilnosti rafinerijske proizvodnje. Nekoliko je projekata završeno i uspješno provedeno, a prema preliminarnim procjenama, predviđena su poboljšanja već vidljiva i očekivane će koristi biti postignute.

Uspostavljena je vrlo dobra suradnja s lokalnim zajednicama, a Inine lokacije nastoje organizirati zanimljive programe obrazovanja za školsku i vrtićku djecu.

IZDVOJENO

► Uvođenje novog modela upravljanja na 17 benzinskih postaja.

► Modernizirano dodatne 22 benzinske postaje, čime broj ukupno moderniziranih benzinskih postaja u sklopu Inine maloprodajne mreže iznosi gotovo 200

► Rast kategorije negoriva povjeren je novoorganiziranom timu za upravljanje kategorijama negoriva, s ciljem unapređenja aktivnosti i usluga koje će ojačati identitet i ugled kompanije, kao i vjernost kupaca.

TRGOVINA NA MALO

Na dan 31. prosinca 2014., INA Grupa upravljalja mrežom od 422 benzinske postaje, od čega 391 u Hrvatskoj te preostala 51 postaja u regiji - 44 postaje u Bosni i Hercegovini, šest u Sloveniji i jedna u Crnoj Gori.

Ukupna prodaja goriva segmenta Trgovina na malo je u 2014. dostigla 994 kt, bilježeći pad (2%) u odnosu na prethodnu godinu, a rezultat slabije kupovne moći, još uvijek prisutnog gospodarskog pada i negativnih učinaka loših vremenskih prilika te poplava u svibnju 2014. Promet po postaji je u 2014. godini bio 3% niži u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad prodaje goriva u odnosu na 2013. uzrokovao je slabijom prodajom motornih benzina za 7%, dok su plin i lož ulje zadržali istu razinu kao i u 2013. godini. Analiza strukture prodaje motornih benzina pokazala je pad u prodaji premium goriva u korist regularnih goriva povoljnije cijene, ukazujući na još uvijek prisutnu krizu na tržištu.

Novi Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata stupio je na snagu 20. veljače 2014., čime je opozvan Pravilnik o određivanju cijena naftnih derivata,

a što je omogućilo slobodno formiranje cijena (liberalizacija tržišta energetika i diferencijacija cijena goriva). Sukladno novom Zakonu, stvoreni su uvjeti za slobodno određivanje cijena na svakoj benzinskoj postaji i česte promjene cijena, čime je omogućen veći utjecaj na tržišnu poziciju putem micro-pricing metode.

Iako prihodi od prodaje goriva značajno dominiraju i čine otprilike 80% prihoda maloprodaje, dok prodaja u kategoriji negoriva čini oko 20%, ona je jednako važan element maloprodajne ponude. U svrhu održavanja jedinstvene pozicije na tržištu, razlikovanja od konkurenčije te ispunjavanja potreba različitih grupa kupaca, naglasak u maloprodajnom poslovanju stavljen je na proširenje te kreiranje posebnih ponuda na benzinskim postajama, kao što su: gastro ponuda - razvoj novog koncepta i uvođenje novog assortimenta / opreme (npr. kava za van, sendviči i pekarski proizvodi); prodajni prostor - osmišljavanje novih promotivnih zona, izrada nacrta, promjena ponude assortimenta i razvoj koncepta nove cjenovne strategije; uspostava temelja za razvoj novih usluga -

paysafe kartice, putnog osiguranja, prodaje ulaznica itd.

OČEKIVANJA

Program modernizacije maloprodajne mreže planira se nastaviti i u 2015. Tijekom 2015. godine glavni naglasak će biti na unapređenju usluge kupcima, održavanju rezultata prodaje goriva i negoriva te smanjenju operativnih troškova.

Očekuje se pozitivan učinak projekta modernizacije na rast marže negoriva, u okviru kojeg se proširuje prodajni prostor i poboljšava ponuda uvođenjem novih promotivnih aktivnosti, sezonskog assortimenta, novih kategorija, unapređuje se gastro ponuda kao i organizacija prostora te se uvode nove usluge (plaćanje računa, poštanske usluge) te autopraonica. Očekuje se da će bolji ugovorni uvjeti temeljeni na novom pristupu i pregovorima s dobavljačima također unaprijediti maržu na negoriva.

Snažan fokus segmenta stavit će se na minimalizaciju svih oblika rizika tijekom primanja goriva na benzinskim postajama, povećavajući tako konkurentnost osiguravanjem konstantne kvalitete goriva, uz pozitivan učinak prometa uslijed liberalizacije tržišta.

ODRŽIVOST SEGMENTA TRGOVINA NA MALO

Tijekom 2014., program modernizacije maloprodaje se nastavio, s osnovnim ciljem zadržavanja postojeće prodaje goriva te povećanja prodaje negoriva, uz adaptaciju prodajnog prostora i primjenu novih inicijativa za upravljanje kategorijom negoriva. Od početka realizacije programa Plavi koncept do kraja 2014. godine, modernizirano je 180 benzinskih postaja kapitalnom rekonstrukcijom, rekonstrukcijom i djelomičnom rekonstrukcijom interijera, kao i novim vizualnim identitetom.

Osnovni naglasak u Trgovini na malo tijekom godine stavljen je na uvođenje i razvoj novog modela upravljanja maloprodajnim mjestima, odnosno uključivanje partnera u upravljanje Ininim benzinskim postajama. U prosincu 2014. godine, temeljem detaljne analize trendova za 17 pilot benzinskih postaja koje su počele poslovati prema novom modelu, Uprava je izrazila pozitivno mišljenje o nastavku projekta.

Za kupce su organizirana razna događanja (npr. nagradna igra Brazil / FIFA Svjetski kup - organizirana je zona za navijače na Ininim benzinskim postajama, besplatan pregled automobila za Inin Ladies' Day, pregled vida u

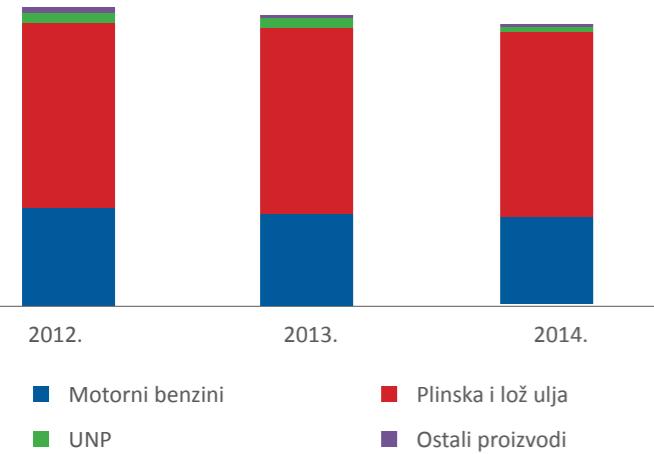
naše poslovanje

suradnji s partnerom "Essilor" na benzinskim postajama diljem Hrvatske, ljetna promocija, sa Zagrebačkom bankom, na odabranim benzinskim postajama, štandovi s voćem - prodaja jagoda na benzinskoj postaji u slavonskoj i zagrebačkoj regiji).

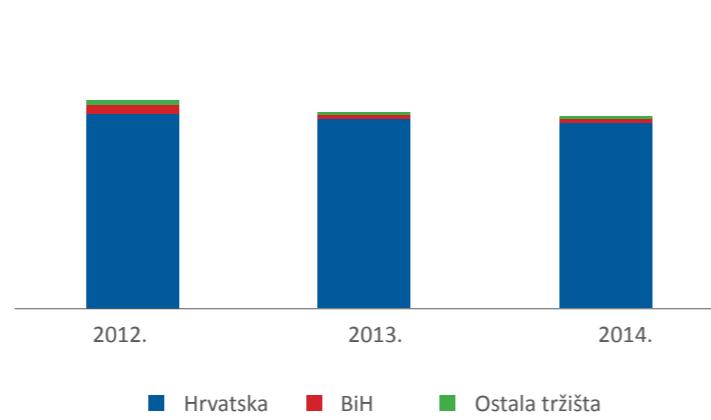
U segmentu ZZSO maloprodaje, posebna pažnja je posvećena održavanju sukladnosti s lokalnim

propisima o zaštiti okoliša te internim normama, nastavku obučavanja o ZZSO, radu na siguran način za zaposlenike benzinskih postaja na kojima je uveden Poduzetnički model upravljanja, kao i postupku pojačanog osiguranja objekta prije puštanja u rad te osiguravanju zdravih radnih uvjeta kontinuiranim nadzorom izvođača i unaprednjem inspekcijske prakse (izrada procjene rizika za sve lokacije).

Prodaja proizvoda

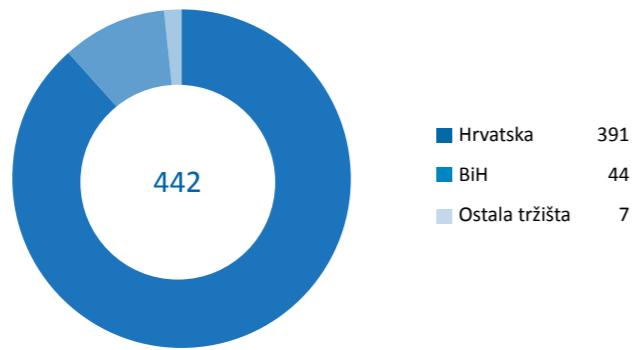

Prodaja proizvoda po tržištima

BROJ BENZINSKIH POSTAJA

Broj benzinskih postaja	2012.	2013.	2014.
Hrvatska	396	392	391
BiH	45	45	44
Ostala tržišta	7	7	7
Ukupno	448	444	442

FINANCIJSKI I OPERATIVNI PREGLED POSLOVANJA

IZJAVA POSLOVODSTVA I ANALIZA POSLOVANJA

SAŽETAK REZULTATA POSLOVANJA U 2014. GODINI

CCS dobit iz osnovne djelatnosti INA Grupe bez jednokratnih stavki u 2014. godini iznosila je 1.157 milijuna kuna, što je povećanje od 15% u odnosu na 2013. Na objavljeni rezultat utjecalo je daljnje umanjenje vrijednosti imovine u Siriji u iznosu od 1,6 milijardi kuna, što nije imalo izravni novčani učinak, ali se primjenjuje u skladu s ranijom dobrom poslovnom praksom, kao i značajan pad cijene Brent nafte i 395 milijuna kuna umanjenja vrijednosti Segmenta rafinerije i marketing. CCS EBITDA INA Grupe bez jednokratnih stavki iznosila je 3,3 milijarde kuna, što je smanjenje za 16% u odnosu na 2013. Negativne regulatorne odluke imale su daljnji znatan i kontinuirano negativan učinak na poslovanje Segmenta istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Kombinirani učinak

prisilne prodaje plina, smanjenje regulirane cijena plina i udvostručenje naknada za eksplotaciju kao i naknadno porezno opterećenje Segmenta rafinerije i marketing dosegao je gotovo 1,1 milijardi kuna. Posljedično je ostvarena niža cijena ugljikovodika koja je bila pod utjecajem znatnog pada cijena Brent-a u drugoj polovici godine. Stalni napor Segmenta istraživanje i proizvodnja u cilju kompenziranja prirodnog pada proizvodnje rezultirali su povećanjem proizvodnje sirove nafte, prvi puta u više od deset godina, uz poboljšanje od 5% u odnosu na 2013. Navedeno povećanje ipak nije bilo dovoljno da se nadoknadi pad proizvodnje plina od 8%, uslijed čega je ukupna proizvodnja zabilježila smanjenje od 4%. Nadalje, proizvodnja ugljikovodika porasla je za značajnih 5 mboe/dnevno u posljednjem kvartalu zbog uspješnih razradnih aktivnosti na kopnu i podmorju. Segment rafinerije i marketing uložio je napore kako bi povećali produktivnost i poboljšali tržišnu

poziciju Ine, ali je rezultat i dalje pod utjecajem kontinuiranog strogog europskog rafinerijskog okruženja i dalnjeg gospodarskog usporavanja u Hrvatskoj i ostalim ključnim tržištima Ine što je za posljedicu imalo pad prodaje. Unatoč navedenim negativnim utjecajima, maloprodaja u zemlji je ostala prilično stabilna s padom od 2%. U isto vrijeme Društvo nastavlja s aktivnostima optimizacije razvijajući novi maloprodajni poslovni model koji osigurava učinkovitije poslovanje. Operativni novčani tijek dosegao je razinu od 3.859 milijuna kuna u 2014. godini, što je smanjenje od 16%. Kako bi se nadoknadi učinci nepovoljnih regulatornih promjena, poduzete su mjere koje su rezultirale dalnjim poboljšanjem već stabilne finansijske pozicije, smanjujući neto zaduženost za dalnjih 37%, na razinu od 2.991 milijuna kuna, a neto omjer duga i kapitala na 20,4%, u odnosu na 27,0% krajem 2013. godine.

Razina ulaganja od 1.691 milijuna kuna je 16% manje nego u 2013. godini, međutim, imajući u vidu regulatorne promjene koje nisu poticajne za ulaganja, navedeni iznos je vrlo značajan, usmjerен uglavnom na Hrvatsku, prvenstveno u segmentu Istraživanja i proizvodnje.

Istraživanje i proizvodnja: U 2014. EBITDA je dosegla 3.739 milijuna kuna, što je za 1.088 milijuna kuna manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Tijekom 2014. godine regulatorno okruženje se značajno promijenilo što je imalo negativan utjecaj na poslovanje segmenta. Stopa naknade za eksplotaciju je porasla s 5% na 10%, počevši od 26. ožujka 2014., a regulirana cijena prirodnog plina za kućanstva smanjena je s 2,2 na 1,7 kn/m³, što je rezultiralo znatno nižom prosječnom ostvarenom

cijenom ugljikovodika. Osim toga, značajan pad Brent-a u drugoj polovici 2014. godine imao je dodatno negativan utjecaj na rezultat. Dodatno, prijenos zaliha u 2013. godini imao je jednokratan pozitivan učinak na rezultate prethodne godine. U konačnici, unatoč određenim velikim postignućima, kao rezultat nastavka ulagateljnih aktivnosti, Grupa je suočena s padom proizvodnje prirodnog plina u podmorju i na kopnu, kao i s padom proizvodnje kondenzata u sporedbi s baznim razdobljem. S pozitivne strane, INA je povećala proizvodnju sirove nafte za 5% u 2014. godini u odnosu na bazno razdoblje.

Rafinerije i marketing (uključujući Trgovinu na malo): U 2014. godini segment je ostvario 'čisti' CCS EBITDA u iznosu od (554) milijuna kuna što je ispod ostvarenja u 2013. godini. Iako je ukupna količina prodaje smanjena, poboljšana je struktura prodaje (tj. udio motornih goriva se povećao, dok je udio lož ulja smanjen). Požar na kotlu sisačkog DC postrojenja u 2013. doveo je do dalnjih problema dostupnosti navedenog kotla u 2014. i problema u proizvodnji FCC postrojenja u obje rafinerije u 2014. godini, što je rezultiralo manje povoljnim prinosima. Segment je nastavio s dalnjim naporima na discipliniranoj kontroli troškova, s radom rafinerija koji je prilagođen potražnji te smanjenjem vremena reakcije kao odgovora na promjene tržišnih prilika. Korporativno i ostalo: EBITDA segmenta povećana je za 439 milijuna kuna, s HRK (274) milijuna u 2013. na 165 milijuna kuna u 2014., uglavnom zbog većeg doprinosa Crosca. Viši prihodi Crosca rezultat su bolje iskorištenosti kapaciteta, viših prihoda od usluga i remonta bušačke opreme. Navedeno su poduprli i niži troškovi održavanja, prijevoza i špeditorskih usluga u odnosu na 2013. godinu

financijski i operativni pregled poslovanja

	2013.		2014.		Promjena 14/13%	
	HRK mil.	USD mil.	HRK mil.	USD mil.	HRK	USD
Neto prihod od prodaje	27.444	4.810	23.759	4.133	(13)	(14)
EBITDA (1)	3.726	653	2.580	449	(31)	(31)
EBITDA bez jednokratnih stavki (2)	3.805	667	2.699	469	(29)	(30)
Dobit iz osnovne djelatnosti	(1.505)	(264)	(1.712)	(298)	14	13
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki (2)	816	143	523	91	(36)	(36)
Neto finansijski gubitak	(311)	(55)	(622)	(108)	100	98
Neto dobit/gubitak	(1.508)	(264)	(1.897)	(330)	26	25
Neto dobit bez jednokratnih stavki (2)	953	167	344	60	(64)	(64)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	4.576	802	3.859	671	(16)	(16)
Zarada po dionicima						
Osnovna i razrijeđena zarada/(gubitak) po dionicima (kuna po dionicima)	(150,8)	(26,4)	(189,7)	(33,0)	26	25
Omjer duga i kapitala %	26,99		20,41			

(1) EBITDA = EBIT + amortizacija + vrijednosno usklađenje + rezerviranje

(2) U 2014. godini jednokratne stavke su negativno utjecale na poslovanje u iznosu od 2.235 milijuna kuna (INA Grupa); u iznosu od 2.188 milijuna kuna (INA, d.d.) Financijski podaci preračunati su iz kuna u dolare po sljedećem prosječnom deviznom tečaju HNB: za VII-IX.2014. – 5,7390 kn/USD; X-XII.2013. – 5,6036 kn/USD; X-XII.2014. – 6,1287 kn/USD; I-XII.2013. – 5,7059 kn/USD; I-XII.2014. – 5,7493 kn/USD

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA – PREGLED POSLOVANJA

U 2014. EBITDA je dosegao 3.739 milijuna kuna, što je za 23% manje u odnosu na prethodnu godinu. Pad cijene Brent-a od 9%, u kombinaciji sa značajnim nepovoljnijim promjenama u regulatornom okruženju, također je imalo negativan utjecaj na rezultat segmenta kroz niže realizirane cijene. Prisilna prodaja plina negativno je utjecala na rezultat u iznosu od (270) milijuna kuna, dok je smanjenje regulirane cijene plina stvorilo dodatnih (260) milijuna kuna razlike u odnosu na bazno razdoblje. Nadalje, učinak udvostručene naknade za eksplotaciju rezultirao je negativnim utjecajem u iznosu od (223) milijuna kuna, te je sveukupan negativan učinak iznosio (753) milijuna kuna u 2014. godini. Dodatno, prijenos zaliha u 2013. godini imao je jednokratan pozitivan učinak na rezultat prethodne godine. Naposljeku, ukupna količina proizvodnje ugljikovodika smanjena je za 4%, unatoč povećanju proizvodnje sirove nafte u Hrvatskoj i inozemstvu.

Slično kao i 2013. godine, na dobit iz poslovanja 2014. godine također je utjecalo umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine. U nedostatku parametara potrebnih za obračun amortizacije po jediničnom trošku proizvodnje uslijed više sile u Siriji, započeto je s linearном metodom amortizacije koja se počela primjenjivati od 1. siječnja 2013. godine u cilju točnije amortizacije opreme. Iznos amortizacije u Siriji u 2014. godini iznosio je 306 milijuna kuna. Dodatno, vrijednost imovine u Siriji je umanjena za 1.562 milijuna kuna, što nije imalo izravni novčani učinak, ali se primjenjuje u skladu s dobrom poslovnom praksom kako bi se osiguralo fer vrednovanje Inine imovine u Siriji.

Ukupna proizvodnja prirodnog plina u 2014. je za 7,8% manja nego 2013. godine.

- Na smanjenje proizvodnje prirodnog plina, u odnosu na isto razdoblje prošle godine, uglavnom je utjecao povećani udio vode u iscrpu i povrat količina na polju Annamaria. Prirodni pad proizvodnje

donekle je ublažen početkom proizvodnje na polju Izabela.

- Na proizvodnju prirodnog plina na kopnu utjecao je složeniji i duži godišnji remont na glavnim postrojenjima Plinske stanice Molve i Etan te, dodatno, prirodni pad proizvodnje.

Proizvodnja nafte porasla je u 2014. za 5% u odnosu na 2013. godinu:

- Prirodni pad proizvodnje domaće sirove nafte bio je kompenziran remontnim radovima, optimizacijom bušotina i dodatnom proizvodnjom na polju Hrastilnica.
- Smanjena domaća proizvodnja kondenzata posljedica je složenijeg i dužeg godišnjeg remonta na glavnim postrojenjima Plinske stanice Molve i Etan te prirodnog pada proizvodnje.
- Proizvodnja egiptanske nafte u 2014. godini veća je za 8,1% u odnosu na 2013. godinu, kao rezultat veće proizvodnje na koncesiji North Bahariya nakon

agresivne bušačke kampanje i obavljenih poslove remonta i veće proizvodnje na koncesiji East Yidma, s obzirom na to da se udio proizvodnje promjenio s 29% na 58%.

- Proizvodnja sirove nafte u Angoli na godišnjoj je razini zabilježila pad od 4,4% uslijed prirodnog pada proizvodnje.

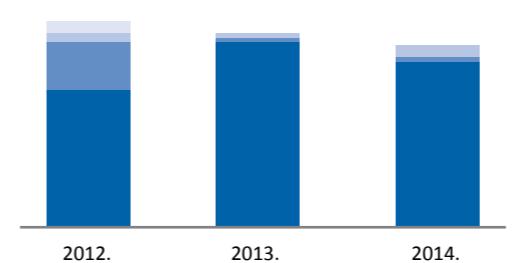
Dodatne nepovoljne regulatorne promjene nametnute segmentu Istraživanje i proizvodnja već su utjecale na rezultat u prvom tromjesečju te će imati daljnje dugoročne posljedice na buduće poslovanje kompanije, počevši već od drugog tromjesečja 2014. Promjenom regulative o trgovini prirodnim plinom, HEP je imenovan veleprodajnim dobavljačem za tarifne kupce, počevši od 1. travnja 2014., a INA je dužna dostaviti HEP-u plin po sniženoj cijeni u odnosu na ranije reguliranu cijenu plina za kućanstva. Kao rezultat toga, gubitak iz poslovanja Prirodnog plina iznosio je 537 milijuna kuna.

	2013.		2014.		Promjena %	
Segment MSFI rezultati	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Prihodi	9.325	1.634	6.732	1.171	(27,8)	(28,4)
EBITDA	4.827	846	3.739	650	(22,5)	(23,1)
EBITDA bez jednokratnih stavki	4.827	846	3.739	650	(22,5)	(23,1)
Dobit iz osnovne djelatnosti	1.489	261	961	167	(35,4)	(35,9)
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	2.993	524	2.565	446	(14,2)	(14,9)
CAPEX s jednokratnim troškovima	1.396	245	1.048	182	(25,0)	(25,5)

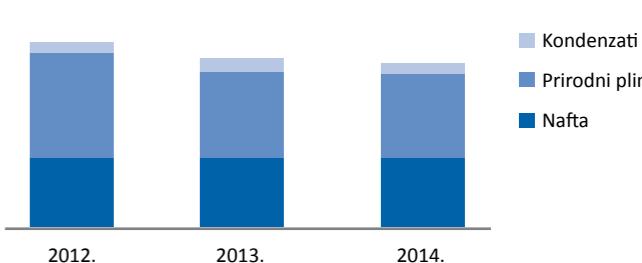
Istraživanje i proizvodnja odnosi se na INA, d.d. segment Istraživanje i proizvodnja nafte i plina i sljedeća ovisna društva: INA Naftaplin IE&PL, Guernsey, Adriagas S.r.l. Milano, Prirodni plin d.o.o.

Ostvarenje 2014. godine na EBIT bilo je pod negativnim utjecajem jednokratnih stavki u iznosu od 1.604 milijuna kuna

Proizvodnja po zemljama

Proizvodnja po proizvodima

RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO) - PREGLED POSLOVANJA

Segment rafinerije i marketing (uključujući Trgovinu na malo) ostvario je u 2014. godini „čistu“ CCS EBITDA u iznosu od (554) milijuna kuna te EBITDA bez jednokratnih stavki u iznosu od (1.184) milijuna kuna, oba ispod razine zabilježene u 2013. godine. Pad EBITDA uglavnom proizlazi iz reevaluacije zaliha od 523 milijuna kuna, uzrokovane snažnim padom Brent cijene sirove nafte.

Rezultat Segmenta je uglavnom pod utjecajem (1) nepovoljnog vanjskog okruženja koje se očituje u 5% nižoj prosječnoj rafinerijskoj marži (npr. niže marže dizela), što je dovelo do (2) manjih prodajnih količina za 5% u kombinaciji s (3) nepovoljnijom strukturon proizvodnje uglavnom zbog prestanka rada pojedinih postrojenja za konverziju tijekom prvog tromjesečja 2014., uslijed požara na kotlu sisačkog koking postrojenja u 2013. i dalnjim problemima u dostupnosti navedenog kotla tijekom 2014. te povremenih prekida proizvodnje na FCC postrojenjima u obje rafinerije. Spomenuti nepovoljni uvjeti doveli su do (4) višeg udjela vlastite potrošnje i gubitaka.

Međutim, (1) iako se ukupni volumen prodaje smanjio, prodajna struktura se poboljšala, odnosno udio motornih goriva se povećao, a udio loživog ulja se smanjio, (2) zabilježen je povoljniji odnos cijena Brent-Ural, (3) povećana je jedinična maloprodajna marža goriva.

Pogoršani tržišni uvjeti poslovanja u odnosu na prethodnu godinu, pad potražnje za motornim gorivima u Hrvatskoj i slabija kupovna moć dodatno su opteretili prodaju, što je rezultiralo nižim transferom količina prema vlastitoj maloprodaji i u konačnici nižoj prodaji krajnjim potrošačima. Izvezene količine, primarno na

slovensko i albansko tržište, prvenstveno su manje zbog niže prerade te dijelom zbog niskih prodajnih marži. Dodatno, na uspoređeno razdoblje 2013. godine pozitivno je utjecala promjena metodologije vrednovanja zaliha (216 milijuna kuna) te prihodi od osiguranja i ugovornih kazni (85 milijuna kuna).

PRODAJNI REZULTATI TRGOVINE NA MALO

Ukupne prodajne količine Segmenta trgovina na malo u 2014. godini iznosile su 994 kt, bilježeći pad od 2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao rezultat slabije kupovne moći, produbljenja ekonomske krize i negativnih posljedica poplava u svibnju 2014. Promet po benzinskoj postaji u 2014. bio je 3% manji nego u istom razdoblju prošle godine. Na smanjenje ukupne prodaje u odnosu na 2013. utjecala je manja prodaja motornog benzina za 7% dok je prodaja plinskog i lož ulja ostala na prošlogodišnjoj razini. Analiza strukture prodaje motornih benzina pokazala je smanjenje prodaje premium goriva u korist redovnih goriva s pristupačnjom cijenom, što ukazuje na još uvijek prisutne kontrakcije tržišta.

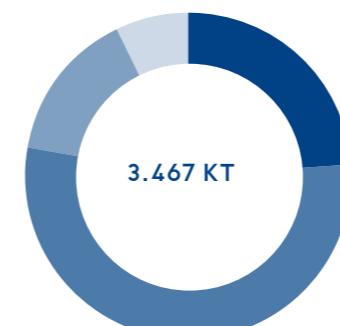
Na dan 31. prosinca 2014. INA Grupa upravljala je mrežom od 442 benzinske postaje (391 u Hrvatskoj i 51 u inozemstvu, od čega 44 u Bosni i Hercegovini, 6 u Sloveniji i 1 u Crnoj Gori). Tijekom 2014. snažan fokus Segmenta trgovina na malo bio je na uspostavi novog operativnog modela pokretanjem pilot-projekta s ciljem da se na određene benzinske postaje implementira model partnerskog upravljanja koji bi omogućio efikasnije poslovanje. Temeljem detaljne analize, već 17 benzinskih postaja posluje prema novom operativnom modelu. Uprava društva je iznijela pozitivno mišljenje u pogledu nastavka ovog pilot projekta.

RAFINERIJE I MARKETING (UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO)

Segment MSFI rezultati	2013.		2014.		Promjena %	
	HRK mil	USD mil	HRK mil	USD mil	HRK	USD
Prihodi	20.137	3.529	18.222	3.169	(9,5)	(10,2)
EBITDA	(427)	(75)	(1.303)	(227)	205,2	202,8
EBITDA bez jednokratnih stavki	(348)	(61)	(1.184)	(206)	240,2	239,6
CCS -R&M dobit/gubitak iz EBITDA	(170)	(30)	(554)	(96)	225,9	223,4
Dobit iz osnovne djelatnosti	(2.068)	(362)	(2.489)	(433)	20,4	19,4
Dobit iz osnovne djelatnosti bez jednokratnih stavki	(1.251)	(219)	(1.925)	(335)	53,9	53,0
CCS -R&M gubitak iz osnovne djelatnosti	(1.057)	(185)	(1.291)	(225)	22,1	21,4
CAPEX i ulaganja (bez stjecanja)	545	96	470	82	(13,8)	(14,4)

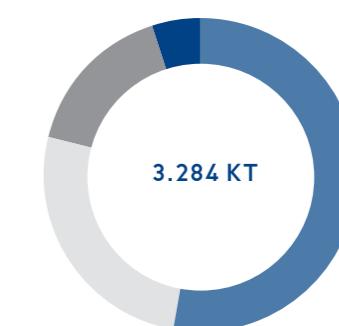
Odnosi se na segment Rafinerije i marketing uključujući Trgovinu na malo INA, d.d. i sljedeća ovisna društva: Maziva Zagreb, Interina Ljubljana, INA BH Sarajevo, Holdina Sarajevo, INA Hungary, IN-Crna Gora, INA Beograd, INA Kosovo
U 2014. godini rezultat na EBIT sadrži negativan utjecaj jednokratnih stavki od 564 milijuna kuna

PRODAJA RAFINIRANIH PROIZVODA PO ZEMLJAMA

2013.

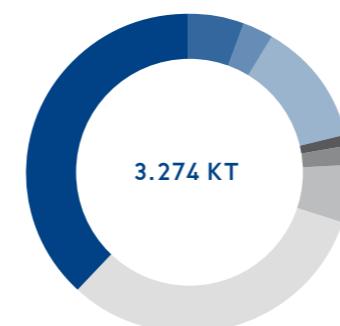
Hrvatska	54%
Ostala tržišta	24%
BiH	15%
Slovenija	7%

2014.

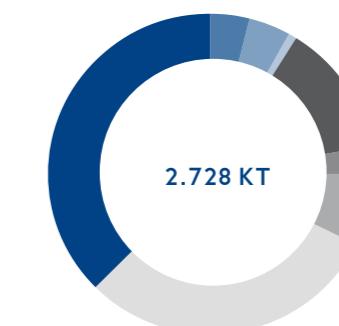
Hrvatska	53%
Ostala tržišta	26%
BiH	16%
Slovenija	5%

RAFINERIJSKA PROIZVODNJA

2013.

Plinska ulja	6%
Petrolej	3%
Primarni benzin	1%
Lož ulja	13%
Bitumen	1%
Ostali proizvodi	-2%
UNP	6%
Motorni benzini	33%
Diezel	39%

2014.

Plinska ulja	4%
Petrolej	4%
Primarni benzin	1%
Lož ulja	13%
Bitumen	0%
Ostali proizvodi	3%
UNP	7%
Motorni benzini	30%
Diezel	37%

financijski i operativni pregled poslovanja

KAPITALNA ULAGANJA

Kapitalna ulaganja Segmenta istraživanje i proizvodnja

Kapitalna ulaganja (uključujući jednokratne troškove) Segmenta u 2014. iznosila su 1.048 milijuna kuna. Kapitalna ulaganja u Hrvatskoj iznosila su 899 milijuna kuna, dok su ulaganja u inozemstvu iznosila 149 milijuna kuna. U usporedbi s 2013. godinom, kapitalna ulaganja su manja za 209 milijuna kuna ili 17%. Smanjena razina ulaganja uglavnom je rezultat manjih ulaganja u hrvatskom podmorju, manjih razradnih aktivnosti u Egiptu i Angoli te činjenice da su u Egiptu sve istražne aktivnosti dovršene u 2013. godini.

Kapitalna ulaganja Segmenta rafinerije i marketing (uključujući Trgovinu na malo)

Kapitalna ulaganja u 2014. godini iznosila su 470 milijuna kuna te su za 75 milijuna kuna niža u

odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Kapitalna ulaganja Segmenta rafinerije i marketing u 2014. iznosila su 314 milijuna kuna. Ulaganja su bila niža zbog ušteda postignutih prilikom ugovaranja, ali i zbog pomicanja projekata kao i kašnjenja u realizaciji. Remont Rafinerije naftne Sisak, značajan projekt Segmenta rafinerije i marketing, završen je tijekom četvrtog tromjesečja, a uključivao je instalaciju novih komora Postrojenja za koking. Tijekom 2014. godine nastavljeni su projekti za unapređenje logističke infrastrukture.

Kapitalna ulaganja Segmenta trgovina na malo u 2014. godini su iznosila 156 milijuna kuna i manja su 65 milijuna kuna nego u istom razdoblju prošle godine. Niže ostvarenje kapitalnih ulaganja posljedica je ušteda u nabavi, pomicanju projekata obnove te projekta nabave opreme za zaštitu. Glavni dio ostvarenja odnosio se na intenzivni projekt modernizacije u Hrvatskoj te pokretanje potpune obnove postaja u Bosni i Hercegovini.

Bilanca – INA Grupa

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju – INA-Grupa

Na dan 31. prosinca 2013. i 31. prosinca 2014. godine (u milijunima kuna)

	31. 12. 2013.	31. 12. 2014.	%
Aktiva			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	524	457	(13)
Nekretnine, postrojenja i oprema	15.979	14.038	(12)
Goodwill	183	183	0
Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja	22	22	0
Ostala ulaganja	169	23	(86)
Dugoročna potraživanja	233	170	(27)
Odgođeni porezi	1.127	1.742	55
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	330	462	40
Ukupno dugotrajna imovina	18.567	17.097	(8)
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	3.219	1.924	(40)
Potraživanja od kupaca, neto	2.564	1.998	(22)
Ostala potraživanja	426	181	(58)
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit	421	112	(73)
Ostala kratkotrajna imovina	144	282	96
Plaćeni troškovi bud. razdoblja i nedospjela naplata prihoda	166	154	(7)
Novac i novčani ekvivalenti	402	467	16

	31. 12. 2013.	31. 12. 2014.	%
Kratkotrajna imovina	7.342	5.118	(30)
Imovina i ulozi namijenjeni prodaji	-	0	n.a.
Ukupno kratkotrajna imovina	7.342	5.118	(30)
Ukupna aktiva	25.909	22.215	(14)
Pasiva			
Kapital i pričuve			
Upisani kapital	9.000	9.000	0
Revalorizacijske rezerve	6	121	1,917
Ostale rezerve	2.284	2.851	25
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.586	(311)	n.a.
Kapital pripisiv vlasniku	12.876	11.661	(9)
Nekontrolirajući interes	(1)	(1)	0
Ukupno kapital	12.875	11.660	(9)
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	1.889	628	(67)
Ostale dugoročne obveze	76	64	(16)
Otpremnine i jubilarne nagrade	135	172	27
Dugoročna rezerviranja	2.754	2.837	3
Odgođena porezna obveza	7	9	29
Ukupno dugoročne obveze	4.861	3.710	(24)
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	2.975	2.631	(12)
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	299	199	(33)
Obveze prema dobavljačima	2.841	1.713	(40)
Porezi i doprinosi	720	1.054	46
Ostale kratkoročne obveze	690	554	(20)
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja	126	114	(10)
Otpremnine i jubilarne nagrade	11	12	9
Kratkoročna rezerviranja	511	568	11
Kratkoročne obveze	8.173	6.845	(16)
Obveze izravno povezane s imovinom namijenjenoj prodaji	-	-	n.a.
Ukupno kratkoročne obveze	8.173	6.845	(16)
Ukupno obveze	13.034	10.555	(19)
Ukupna pasiva	25.909	22.215	(14)

financijski i operativni pregled poslovanja

Na dan 31. prosinca 2014., ukupna imovina INA Grupe iznosila je 22.215 milijun kuna te je bila 14% niža u odnosu na 31. prosinac 2013. godine. U razdoblju zaključno s 31. prosinca 2014. godine, INA Grupa je uložila 40 milijuna kuna u nematerijalnu imovinu. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 35 milijuna kuna. Preračun promjene tečaja uvećao je nematerijalnu imovinu za 31 milijun kuna. Umanjenje imovine na negativnim bušotinama na naftnim i plinskim poljima iznosi 107 milijuna kuna. Emisijske jedinice uvećale su nematerijalnu imovinu za 4 milijuna kuna.

U razdoblju zaključno s 31. prosinca 2014. godine INA Grupa je uložila 1.649 milijuna kuna u nekretnine, postrojenja i opremu. Troškovi dekomisije umanjili su imovinu za 173 milijuna kuna. Preračun promjene tečaja uvećao je saldo materijalne imovine za 499 milijuna kuna. Utjecaj amortizacije na smanjenje knjigovodstvene vrijednosti iznosi 2.097 milijuna kuna. U odsustvu parametara potrebnih za obračun amortizacije po funkcionalnoj metodi amortizacije zbog „više sile“, linearna metoda amortizacije za nadzemnu imovinu u Siriji se počinje primjenjivati od 1. siječnja 2013., kako bi se realno prikazao obračun amortizacije opreme. Utjecaj amortizacije u 2014. godini na smanjenje vrijednosti nadzemne imovine u Siriji iznosi 306 milijuna kuna. Smanjenje vrijednosti imovine iznosi 1.784 milijuna kuna. Otuđenje imovine iznosi 29 milijuna kuna. Prijenos sa strateških rezervnih dijelova uvećao je saldo za 5 milijuna

kuna. Nadalje, prijenos imovine na trgovacku robu umanjio je saldo za milijun kuna. Upisani kapital na dan 31. prosinca 2014. iznosi 9.000 milijuna kuna. Nije bilo promjena upisanog kapitala u tekućem niti usporednom razdoblju. Zalihe su iznosile 1.924 milijuna kuna, što je smanjenje od 40% u odnosu na 31. prosinac 2013., kao rezultat nižih zaliha nafte, derivata i prirodnog plina (uzrokovanih promjenama na hrvatskom tržištu plina).

Potraživanja prema kupcima smanjena su za 22%, na iznos od 1.998 milijuna kuna, kao posljedica niže prodaje derivata i prirodnog plina uzrokovano prirodnim padom proizvodnje domaćih polja i nižih cijena, odražavajući direktnu prodaju HEP-u. Na dan 31. prosinca 2014., ukupne obveze iznosile su 10.555 milijuna kuna, što je smanjenje od 19% u odnosu na 31. prosinca 2013. godine. Neto zaduženost INA Grupe smanjena je za 37%, na iznos od 2.991 milijun kuna u odnosu na 31. prosinca 2013. Omjer duga i kapitala smanjio se s 27,0%, na dan 31. prosinca 2013., na 20,4% na dan 31. prosinca 2014. Obveze prema dobavljačima smanjile su se za 40%, na iznos od 1.713 milijuna kuna, kao rezultat manjih obveza za uvezenu sirovu naftu i prirodni plin. Nakon prijenosa ostalih rezervi na stavku zadržane dobiti u Ini d.d., u iznosu od 1.640 milijuna kuna, isto će se prvo upotrijebiti za pokriće gubitaka iz prethodnih godina, nakon čega će ukupna zadržana dobit iznositi 1.466 milijuna kuna, od čega su 329 milijuna kuna zakonske rezerve.

Račun dobiti i gubitka – INA Grupa

Konsolidirani račun dobiti i gubitka – INA Grupa

Za razdoblje završeno na dan 31.12.2013. i 31.12.2014. (u milijunima kuna)

	2013.	2014.	%
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu	17.531	14.187	(19)
b) na stranom tržištu	9.913	9.572	(3)
Ukupni prihodi od prodaje	27.444	23.759	(13)
Prihod na temelju upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	361	459	27
Ostali poslovni prihodi	488	277	(43)
Prihodi iz osnovne djelatnosti	28.293	24.495	(13)
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	(91)	(935)	927
Troškovi sirovina, materijala i energije	(13.727)	(11.353)	(17)
Amortizacija	(2.261)	(2.132)	(6)
Ostali materijalni troškovi	(1.983)	(2.455)	24
Nematerijalni troškovi	(815)	(1.000)	23
Troškovi osoblja	(2.415)	(2.467)	2
Nabavna vrijednost prodane robe	(5.536)	(3.705)	(33)
Vrijednosno usklađenje kratk.i dugotr.imovine (neto)	(2.769)	(2.052)	(26)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	(201)	(108)	(46)
Rashodi iz osnovne djelatnosti	(29.798)	(26.207)	(12)
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti	(1.505)	(1.712)	14
Udio u dobiti pridruženih društava	213	234	10
Finansijski prihodi	(524)	(856)	63
Finansijski rashodi			
Neto gubitak iz finansijskih aktivnosti	(311)	(622)	100
Dobit/(gubitak) iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja	(1.816)	(2.334)	29
Troškovi poreza tekuće godine	308	437	42
Dobit/(gubitak) finansijske godine	(1.508)	(1.897)	26
Pripisivo:			
Vlasnicima društva	(1.508)	(1.897)	26
Vlasnicima nekontrolirajućih interesa	-	-	n.a.
	(1.508)	(1.897)	26
Zarada po dionicici			
Osnovna i razrijeđena zarada/(gubitak) po dionicici (kuna po dionici)	(150,8)	(189,7)	26

Ukupni prihodi od prodaje u 2014. godini iznosili su 23.759 milijuna kuna te su bili 13% niži u odnosu na 2013. godinu, prvenstveno zbog niže prodaje prirodnog plina uzrokovanu prirodnim padom proizvodnje i nižim cijenama, odražavajući direktnu prodaju HEP-u, nepovoljnog eksternog okruženja koje se odrazilo u nižim prodajnim cijenama i nižim prodajnim količinama naftnih derivata.

Troškovi sirovina i materijala bili su 17% ispod razine 2013. i iznosili su 11.353 milijuna kuna, budući da je prerada ostalih sirovina bila niža.

Troškovi prodane robe zabilježili su smanjenje od 33%, na iznos od 3.705 milijuna kuna, kao rezultat nižeg uvoza prirodnog plina u usporedbi sa 2013. godinom.

U okviru ostalih operativnih troškova ostvarenih u 2014. godini:

- Ostali materijalni troškovi bili su 24% viši te su iznosili 2.455 milijuna kuna, prvenstveno zbog troškova podizvođača vezano za projekt STSI-ja u Bjelorusiji te zbog dugoročnih ugovora za transport plina koji su na "preuzmi ili platи" principu uslijed čega nastaju troškovi transporta iako nema uvoza.
- Troškovi usluga u iznosu od 1.000 milijuna kuna zabilježili su povećanje od 23%, uglavnom zbog ENI poreza za 2013. godinu koji je imao neutralan učinak u 2014. godini zbog ukidanja povezanog rezerviranja.
- Amortizacija u iznosu od 2.132 milijuna kuna bila je 6% niža u odnosu na 2013. godinu uglavnom zbog niže sirske i rafinerijske amortizacije.
- Ispravci vrijednosti i rezerviranja imali su pozitivan učinak u iznosu od 810 milijuna kuna u odnosu na 2013. godinu kao rezultat manjih ispravaka vrijednosti zaliha prirodnog plina, ukidanja ispravka vrijednosti potraživanja od EGPC-a i manjeg vrijednosnog usklađenja sirske imovine.
- Troškovi osoblja u iznosu od 2.467 milijuna kuna bili su 2% veći u odnosu na 2013. godinu. U troškovima osoblja iskazani su troškovi neto plaća i nadnica u iznosu od 1.250 milijuna kuna,

troškovi poreza i doprinosa iz plaća u iznosu od 542 milijuna kuna, doprinosi na plaću u iznosu od 319 milijuna kuna, troškova otpremnina za zaposlenike kojima je raskinut ugovor o radu iz poslovno uvjetovanih razloga, u iznosu od 100 milijuna kuna, kao i ostale naknade zaposlenicima u iznosu od 256 milijuna kuna za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine. Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2013. godine u troškovima osoblja iskazani su troškovi neto plaća i nadnica u iznosu od 1.273 milijuna kuna, troškovi poreza i doprinosa iz plaća u iznosu od 546 milijuna kuna, doprinosi na plaću u iznosu od 300 milijuna kuna, troškova otpremnina za zaposlenike kojima je raskinut ugovor o radu iz poslovno uvjetovanih razloga, u iznosu od 37 milijuna kuna, dok su ostale naknade zaposlenicima iskazane u iznosu 259 milijuna kuna.

Prihod poreza na dobit u 2014. godini iznosi 437 milijuna kuna, u usporedbi s 308 milijuna kuna u 2013. godini.

Trošak poreza i odgođeni porez za vrijeme prijelaznog razdoblja obračunava se na temelju ostvarenih rezultata i stope poreza na dobit od 20% za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2014. i za razdoblje završeno na dan 31. prosinca 2013. godine.

Neto financijski troškovi u iznosu od 622 milijuna kuna zabilježeni su u 2014. godini, u odnosu na 311 milijuna kuna u 2013. godini.

Neto gubitak iz tečajnih razlika iznosi je 247 milijun kuna u 2014. godini, u usporedbi s 0,1 milijun kuna neto tečajnih razlika zabilježenih u 2013. godini.

Plaćene kamate iznosile su 292 milijuna kuna, a primljene kamate 19 milijuna kuna u 2014. godini, u usporedbi sa plaćenim kamatama od 250 milijuna kuna i primljenim kamatama u iznosu od 17 milijuna kuna u 2013. godini.

Ostali financijski troškovi iznosili su 102 milijuna kuna, u usporedbi sa 61 milijun kuna ostalih financijskih troškova u 2013. godini.

Novčani tok – INA Grupa

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku - INA Grupa

Za razdoblje završeno na dan 31.12.2013. i 31.12.2014. (u milijunima kuna)

HRK mil	2013.	2014.	%
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti	4.576	3.859	(16)
Neto novčani tok iz ulagateljskih aktivnosti	(2.136)	(1.465)	(31)
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	(2.521)	(2.301)	(9)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenta	(81)	93	n.a.

Operativni novčani tok prije promjena radnog kapitala iznosi je 2.507 milijuna kuna u 2014. godini, što predstavlja smanjenje od 1.175 milijuna kuna ili 32% u odnosu na 2013. godinu, uglavnom kao rezultat smanjenja EBITDA.

Promjene radnog kapitala pozitivno su utjecale na operativni novčani tijek u iznosu od 1.506 milijuna kuna, prvenstveno zbog:

- smanjenja obveza prema dobavljačima za 534 milijuna kuna,
- smanjenja vrijednosti zaliha za 1.201 milijuna kuna i
- smanjenja potraživanja za 839 milijuna kuna.

Odljev novčanih sredstava iz ulagateljskih aktivnosti iznosi je 1.465 milijuna kuna, u usporedbi sa 2.136 milijuna kuna odljeva u 2013. godini.

UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA i konsolidirana ovisna društva lne upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini robni, tečajni i kamatni rizik. Pored financijskih (tržišnih) rizika, najznačajniji rizici su kreditni rizik i rizik likvidnosti.

a) Tržišni rizici

Upravljanje robnim rizicima (rizicima promjene cijena)

INA kupuje sirovu naftu i derivate na promptnom tržištu u USD, uglavnom koristeći kratkoročne kreditne aranžmane.

Potrebne količine plina kupovale su se po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u EUR. INA može koristiti izvedenice kako bi upravljala robnom izloženošću. Na dan 31. prosinca 2014. INA, d.d. je imala otvorene kratkoročne terminske robne (swap) transakcije s ciljem zaštite perioda za određivanje cijena ugovora s fiksnim cijenama.

Upravljanje valutnim rizikom

Mnoge transakcije Grupe određene su i obavljene u stranoj valuti, stoga je Grupa izložena rizicima promjene tečaja valuta. Grupa ima neto dugu USD i EUR te neto kratku HRK izloženost operativnih novčanih tijekova. Grupa može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na dan 31. prosinca 2014. nije bilo otvorenih međuvalutnih swap transakcija.

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Društva INA Grupe koriste kredite s fiksним i promjenjivim kamatnim stopama, pa je Grupa izložena riziku promjene kamatnih stopa. Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa te prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu

stopu. Grupa može koristiti kamatni swap kako bi upravljala rizikom kamatnih stopa. Na dan 31. prosinca 2014. godine nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Ostali cjenovni rizici

INA je izložena rizicima promjene cijene vrijednosnica koji proizlaze iz vlasničkih udjela koji se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

b) Kreditni rizici

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja, odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca. Sukladno važećem „Postupku upravljanja kreditnim rizicima“ procjenjuje se bonitet i rizik poslovanja s kupcem temeljem internog modela evaluacije kao i korištenjem usluga bonitetnih agencija. Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu te vlasništvu lokalne samouprave kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu. INA u ograničenoj mjeri koristi i usluge vanjskih agencija specijaliziranih za posredovanje pri naplati potraživanja.

c) Rizici likvidnosti

Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće rezerve likvidnosti i kreditne linije, stalnim praćenjem planiranog i ostvarenog tijeka novca te datuma dospijeća potraživanja i obveza. Na dan 31. prosinca 2014. godine, INA Grupa je imala ugovorenih kratkoročnih bankovnih linija u iznosu od 1,88 milijardi HRK, isključujući dopuštena prekoračenja po transakcijskim računima i kreditne linije za financiranje uvoza nafte i derivata te dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 5,35 milijardi HRK.

DODATAK I

Utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti i na EBITDA INA Grupe (u milijunima kuna)

	2013.	2014.
INA GRUPA		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na neto dobit/gubitak	(2.461)	(2.241)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(2.321)	(2.235)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(79)	(119)
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(1.504)	(1.604)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	-	-
Otpis imovine - Aphamia	(215)	-
Vrijednosno usklađenje imovine - Sirija	(1.289)	(1.562)
Vrijednosno usklađenje imovine u pripremi	-	-
Rezerviranja za otpremnine	-	(42)
Rafinerije i marketing uključujući i Trgovinu na malo		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	(817)	(564)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	(79)	(119)
Vrijednosno usklađenje imovine	(738)	(395)
Rafinerije - porezno rješenje*	(79)	(119)
Rezerviranja za otpremnine	-	(50)
Korporativne funkcije		
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na dobit iz osnovne djelatnosti	-	(67)
Ukupni utjecaj jednokratnih stavki na EBITDA	-	-
Vrijednosno usklađenje imovine - Sirija	-	(34)
Rezerviranja za otpremnine	-	(33)
Utjecaj na financijski rezultat i na porez na dobit		
Financijski rashodi*	(48)	(106)
Porez na dobit*	(92)	(100)

*Ukupni utjecaj poreznog rješenja za rafinerije u iznosu od 325 mil. kuna u 2014. (219 mil. kuna u 2013.)

DODATAK II

PODRUŽNICE I PREDSTAVNIŠTVA NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE

INA d.d.

- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Podružnica Kairo, Egipt
- Predstavništvo Luanda, Angola

CROSCO d.o.o.

- Podružnica Zadar, Hrvatska
- Podružnica Tirana, Albanija
- Podružnica Tripolli, Libija
- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Podružnica Kairo, Egipt
- Podružnica Nagykanizsa, Mađarska

Rotary Zrt.

- Podružnica Erbil, Irak

STSI d.o.o.

- Podružnica Damask, Sirija (privremeno neaktivna zbog postojećih ekonomskih sankcija i suspenzije aktivnosti u Siriji)
- Predstavništvo Novopolotsk, Belarus

GLAVNI OPERATIVNI POKAZATELJI GRUPE

ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA

	2012.	2013.	2014.	*14/13%
Proizvodnja ugljikovodika				
Proizvodnja nafte (boe/dan)	12.296	11.617	12.142	5
Hrvatska	8.792	8.608	8.931	4
Sirija	109	0	0	N.A.
Egipat	1.909	1.881	2.034	8
Angola	1.486	1.128	1.177	4
Proizvodnja prirodnog plina (boe/dan)	33.025	26.198	24.166	(8)
Hrvatska - podmorje	15.768	11.897	11.136	(6)
Hrvatska - kopno	14.978	14.301	13.030	(9)
Sirija	2.278	0	0	N.A.
Kondenzat (boe/dan)	3.234	2.365	2.097	(11)
Hrvatska	2.537	2.365	2.097	(11)
Sirija	697	0	0	N.A.
Ukupna proizvodnja ugljikovodika (boe dan)	48.555	40.180	38.405	(4)
Prosječna cijena ugljikovodika				
Cijena nafte i kondenzata (USD/bbl)	96	95	89	(7)
Prosječna realizirana cijena prirodnog plina (USD/boe)	78	77	59	(23)
Ukupna cijena ugljikovodika (USD/boe)*	83	82	69	(17)
Trgovina prirodnim plinom - mil. m3				
Uvoz prirodnog plina	1.129	774	107	(86)
Ukupna prodaja prirodnog plina na domaćem tržištu	2.631	2.228	1.718	(23)
Razlike prema uvoznim cijenama (kn/000 m3)				
Cijena za povlaštene kupce	(285)	(463)	(216)	(53)
Cijena za tarifne kupce	(1.248)	(898)	9	(101)
HEP	-	-	(516)	N.A.
Ukupna cijena	(536)	(596)	(270)	(55)

* izračun relativnih promjena izvršen na bazi originalnih vrijednosti u boe/dan

PREGLED REZERVI

MMBOE	1P			2P		
	2012.	2013.	2014.	2012.	2013.	2014.
Po zemljama						
Hrvatska - kopno	147	141	133	183	174	168
Hrvatska – Jadran	21	18	16	38	34	27
Sirija	22	22	22	36	36	36
Egipat	2	2	2	3	2	3
Angola	2	2	2	6	5	3
Ukupno	196	186	175	266	251	237
Po proizvodima						
Nafta	74	75	71	97	95	97
Plin	110	99	93	153	141	125
Kondenzat + UNP	12	11	11	16	15	15
Ukupno	196	186	175	266	251	237

RAFINERIJE I MARKETING UKLJUČUJUĆI TRGOVINU NA MALO

	2012.	2013.	2014.	*2014./2013.%
Rafinerijska prerada (000 t)				
Domaća nafta	496	433	394	(9,0)
Uvozna nafta	2.448	2.427	1.880	(22,6)
Kondenzat	113	96	102	6,0
Ostala sirovina	1.009	750	749	(0,2)
Ukupno rafinerijska prerada	4.065	3.707	3.125	(15,7)
Rafinerijska proizvodnja (000 t)				
UNP	236	209	190	(9,1)
Motorni benzini	1.135	1.068	824	(22,9)
Dizel	1.334	1.268	1.022	(19,4)
Plinska ulja	181	193	107	(44,3)
Petroleji	97	109	107	(2,1)
Primarni benzin	61	27	33	20,8
Lož ulja	440	419	358	(14,7)
Bitumen	26	38	3	(93,0)
Ostali proizvodi**	23	(56)	86	(253,0)
Ukupno	3.532	3.274	2.728	(16,7)
Rafinerijski gubitak	26	23	22	(0,8)
Vlastita potrošnja	507	410	374	(8,7)
Ukupna rafinerijska proizvodnja	4.065	3.707	3.125	(15,7)
Prodaja rafinerijskih proizvoda po zemljama (000 t)				
Hrvatska	1.828	1.877	1.756	(6,4)
BiH	485	509	510	0,1
Slovenija	38	237	151	(36,3)
Ostala tržišta	1.090	844	867	2,7
Ukupno	3.440	3.467	3.284	(5,3)
Prodaja rafinerijskih proizvoda po proizvodima (000 t)				
UNP	259	231	214	(7,7)
Motorni benzini	981	955	844	(11,6)
Dizel	1.321	1.394	1.415	1,5
Plinska ulja	154	164	146	(11,0)
Petroleji	117	124	128	3,5
Primarni benzin	60	30	37	24,6
Lož ulja	402	418	366	(12,3)
Bitumen	57	57	40	(29,9)
Ostali proizvodi**	90	95	95	(0)
Ukupno	3.440	3.467	3.284	(5,3)
od čega: prodaja prema Trgovini na malo	1.042	1.019	994	(2,5)

* izračun relativnih promjena izvršen na bazi originalnih vrijednosti u tonama

** Ostali proizvodi = benzen-rich cut, tekući sumpor, koks, motorna ulja, industrijska maziva, bazna ulja, vretenski superrafinat, plinsko ulje „M“, atmosferski ostatak, ostalo

održivost

Opredijelili smo se za odgovorno i održivo poslovanje, a kontinuirano poboljšanje naš je redoviti zadatak

ODRŽIVOST U BROJKAMA

OKOLIŠNI PODACI

	2012.	2013.	2014.			
	INA, d.d.	INA Grupa	INA, d.d.	INA Grupa	INA, d.d.	INA Grupa
Emisije stakleničkih plinova						
Ugljikov dioksid (CO ₂) (milijuni tona)	1,87	1,88	1,86	1,93	1,72	1,78
Spaljivanje na baklji (tisuće tona CO ₂ ekvivalent)	72,70	72,70	80,30	80,30	99,40	99,40
Energija						
Ukupna direktna potrošnja energije* (milijuni GJ)	23,07	23,26	20,31	21,18	19,33	19,58
Ukupna indirektna potrošnja energije** (milijuni GJ)	0,96	1,01	0,96	1,02	0,85	0,90
Ostale emisije						
Sumporov dioksid (SO ₂) (tisuće tona)	5,60	5,60	3,58	3,58	2,86	2,86
Dušikov dioksid (NOx) (tisuće tona)	3,91	3,91	3,14	3,14	2,35	2,35
Voda						
Ukupno zahvaćena voda (milijuni m ³)	43,38	43,77	38,51	38,99	42,35	42,73
Ukupno ispuštena voda (milijuni m ³)	38,37	38,77	34,54	34,99	39,11	39,44
Kemijska potrošnja kisika (KPK) (tone)	438,82	n/a	346,24	n/a	281,7	331,96
Biološka potrošnja kisika (BPK) (tone)	140,28	n/a	59,69	n/a	60,18	77,67
Ukupna suspendirana tvar (tone)	107,99	n/a	73,67	n/a	104,90	116,84
Ukupna ulja i masti (tone)	19,89	n/a	27,03	n/a	43,11	44,98
Otpad***						
Ukupni opasni otpad (tisuće tona)	6,45	6,92	5,55	5,87	11,55	13,91
Ukupni neopasni otpad (tisuće tona)	12,03	12,55	9,81	11,50	17,20	19,82
Reciklirani otpad (tisuće tona)	3,29	n/a	6,88	n/a	7,40	10,36
Odloženi otpad (tisuće tona)	15,16	n/a	8,43	n/a	21,36	23,38
Izljevanja						
Izljevanja > 1m ³	12	12	7	8	3	3
Količine materijala upotrijebljenih u procesu proizvodnje (tone/god)						
Sirova nafta + kondenzat (domaća)	627.187	n.a.	547.892	n.a.	515.848	n.a.
Uvozna sirova nafta	2.447.958	n.a.	2.427.280	n.a.	1.879.586	n.a.
Ukupna sirova nafta	3.075.145	n.a.	2.975.172	n.a.	2.395.434	n.a.
Poluproizvodi, sirovine, aditivi	982.882	n.a.	543.456	n.a.	715.462	n.a.
Ukupni ulaz u proizvodnju	4.058.028	n.a.	3.518.627	n.a.	3.110.896	n.a.

*Ukupna izravna potrošnja energije = ukupna potrošnja prirodnog plina (kao izvor energije) + ukupna potrošnja ostalih ugljikovodika kao izvor energije

**Ukupna neizravna potrošnja energije = ukupna potrošnja električne energije + ukupna potrošnja ostalih indirektnih izvora energije (para, toplana...)

***Komunalni otpad nije uključen

POKAZATELJI ZDRAVLJA I SIGURNOSTI

	2012.	INA, d.d.	INA Grupa	2013.	INA, d.d.	INA Grupa	2014.	INA, d.d.	INA Grupa
Broj ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom (LTI)		34	59	24	44	16	36		
Učestalost izgubljenog radnog vremena zbog ozljeda (LTIF)		1,9	2,1	1,4	1,7	1,1	1,5		
Učestalost ukupno prijavljenih profesionalnih oboljenja (TROI)		0	0	0	0	0	0		
Stopa odsutnosti (AR) (%)		3,1	4,3	3,0	3,3	3,0	3,1		
Stopa izgubljenih radnih dana (LDR) (%)		0,32	0,27	0,34	0,36	0,25	0,26		
Broj smrtnih slučajeva zaposlenika		0	1	0	0	0	0		
Broj smrtnih slučajeva izvođača radova		0	0	0	1	0	0		
Broj smrtnih slučajeva za treće strane		1	1	0	1	0	0		
Procesni incidenti (Tier 1 + Tier 2)		n/a	n/a	n/a	n/a	6+5	6+5		
Procesni incidenti u INA Grupi									
SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina		Tier 1	Tier 2	Tier 1	Tier 2	Tier 1	Tier 2	Tier 1	Tier 2
SD Rafinerije i marketing		n/a	n/a	n/a	n/a	2	3		

POKAZATELJI RADNIH ODNOSA U INA GRUPI U 2014.

	INA, d.d.	Cresco	STSI	INA Maziva	Hostin	TRS	Interina Ljubljana	Holdina Sarajevo
Broj radnika	8.150	1.363	912	223	15	297	84	408
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	20	9	0	3	0	4	2	17
Broj novozaposlenih radnika	89	27	8	0	41	26	0	26
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	552	106	113	22	49	5	3	21
Broj radnika na radu u inozemstvu	55	346	3	0	0	0	0	6
% žena u ukupnoj radnoj snazi	21,36	5,81	8,20	33	53,33	91,58	33	21,81
% žena na menadžerskim pozicijama	13,25	14,29	27,30	3,14	13,33	5,39	0	1,22
% invalida u ukupnoj radnoj snazi	2,25	2,51	4,30	6	0	3,37	2	5,40
Kvalifikacije radnika								
Broj radnika NKV	54	10	10	0	0	0	2	0
Broj radnika NSS	23	2	19	1	1	0	0	0
Broj radnika PKV	33	21	5	20	0	1	0	2
Broj radnika KV	635	247	119	18	0	3	33	147
Broj radnika SSS	4.743	769	368	106	10	181	30	157
Broj radnika VKV	362	60	168	2	0	0	0	8
Broj radnika VŠS	538	53	64	13	3	43	5	15
Broj radnika VSS	1.615	227	156	62	1	68	13	76
Broj radnika Mr	110	4	2	1	0	1	1	3
Broj radnika Dr	37	1	1	0	0	0	0	0
Dobna struktura radnika								
do 30 god.	862	165	66	5	0	20	7	49
31 - 40 god.	1.982	358	181	28	4	35	26	150
41 - 50 god.	2.495	335	267	80	4	100	31	130
51 - 60 god.	2.616	500	383	104	7	138	19	73
iznad 61 god.	195	36	15	6	2	4	1	6
Edukacije								
Prosječan broj sati edukacije po zaposleniku (sati)	16,6	15,39	12,5	11,25	n.p.	8	6.5	11,7
Prosječna cijena edukacije po zaposleniku (HRK)	1.115	985	1.596	439	n.p.	1.136	86	128.9

Povratak na posao i zadržavanje nakon rodiljnog/roditeljskog dopusta, po spolu

	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M	Ž/M
Broj zaposlenih koji su imali pravo na rodiljni/roditeljski dopust	110/343	9/0	3	3/0	n.a.	5/0	3/0	4/0
Broj zaposlenih po spolu koji su koristili rodiljni/roditeljski dopust	110/6	9/0	3	3/0	n.a.	5/0	1/2	4/0
Broj zaposlenika koji su se vratili na posao nakon završetka rodiljnog/roditeljskog dopusta	52/3	4/0	0/0	0/0	n.a.	1/0	1/2	3/0
Broj zaposlenika koji su se vratili na posao nakon završetka rodiljnog/roditeljskog dopusta i koji su 12 mjeseci nakon povratka na posao još uvijek zaposleni	122/5	0/0	0/0	0/0	n.a.	0	1/2	3/0
Stopa povratka na posao i zadržavanja zaposlenika nakon završetka rodiljnog/roditeljskog dopusta	100	0	0	0	n.a.	100	100	75

POKAZATELJI RADNIH ODNOSA U INA, D.D.

	31.12. 2012.	31.12. 2013.	31.12. 2014.
Broj radnika s ugovorom o stalnom radnom odnosu	8.215	8.094	7.917
Broj radnika sa skraćenim radnim vremenom	18	20	20
Broj radnika koji su otišli iz kompanije	782	579	552
Broj novozaposlenih radnika	503	384	89
Broj radnika na radu u inozemstvu	27	31	55
Broj radno-onemogućenih radnika i invalida veterana Domovinskog rata	177	172	64+101
Edukacije			
Broj radnika NKV	81	63	54
Broj radnika NSS	27	26	23
Broj radnika PKV	64	48	33
Broj radnika KV	753	714	635
Broj radnika SSS	5.009	4.931	4.743
Broj radnika VKV	400	378	362
Broj radnika VŠS	400	551	538
Broj radnika VSS	1.818	1.651	1.615
Broj radnika Mr	131	122	110
Broj radnika Dr	29	33	37
Dobna struktura radnika			
do 30 god.	1.088	1.016	862
31 - 40 god.	2.220	2.085	1.982
41 - 50 god.	2.794	2.683	2.495
51 - 60 god.	2.500	2.577	2.616
iznad 61 god.	110	156	195
UKUPNO	8.712	8.517	8.150

PODACI VEZANI UZ EKONOMSKU ODRŽIVOST

Ostvareni prihod INA Grupe po zemljopisnim područjima									
	2012.			2013.			2014.		
	mil kuna	mil USD	2012./2011.	mil kuna	mil USD	2013./2012.	mil kuna	mil USD	2014./2013.
Hrvatska	19.090	3.263	105%	17.531	3.072	92%	14.187	2.468	81%
Bosna i Hercegovina	2.650	453	125%	2.936	515	111%	2.777	483	95%
Europske zemlje	3.089	528	89%	2.594	455	84%	5.313	924	205%
Sirija	30	5	1%	-	-	-	0	0	-
Ostale zemlje	5.036	861	131%	4.383	768	87%	1.482	258	34%
UKUPNO	29.895	5.110	100%	27.444	4.810	92%	23.759	4.132	87%
Ostvareni prihod INA, d.d. po zemljopisnim područjima									
Hrvatska	17.188	2.938	109%	15.558	2.727	91%	13.394	2.330	86%
Bosna i Hercegovina	2.504	428	219%	47	8	2%	2.450	426	5.213%
Europske zemlje	3.089	528	88%	2.594	455	84%	4.112	715	159%
Sirija	0	0	0%	0	0	-	0	0	-
Ostale zemlje	3.623	619	101%	5.683	996	157%	1.123	195	20%
UKUPNO	26.404	4.513	100%	23.882	4.186	90%	21.079	3.666	88%

Troškovi za nabavljene sirovine, robu i usluge INA Grupe									
	2012.			2013.			2014.		
	mil kuna	mil USD	2012./2011.	mil kuna	mil USD	2013./2012.	mil kuna	mil USD	2014./2013.
23.584	4.031	107	22.134	3.879	94	18.513	3.220	84%	
Troškovi nabavljenih materijala, roba i usluga u INA, d.d.									
19.692	3.366	104	18.783	3.292	95	17.135	2.980	91%	
INA Grupa ostvareni profit (EBIT)									
mil kuna	mil USD	2012./2011.	mil kuna	mil USD	2013./2012.	mil kuna	mil USD	2014./2013.	
1.356	232	45	(1.571)	(275)	(116)	(1.712)	(297,81)	109%	
INA d.d. ostvareni profit (EBIT)									
1.763	301	56	(1.833)	(321)	(104)	108	18,75	(6%)	

Pokazatelj rentabilnosti ukupne imovine (ROA) INA Grupe u 2014.

$$\text{ROA (\%)} = \frac{\text{Profit}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 = \frac{(1.897)}{22.215} \times 100 = (8,54\%)$$

Pokazatelj rentabilnosti ukupne imovine (ROA) INA, d.d. u 2014.

$$\text{ROA (\%)} = \frac{\text{Profit}}{\text{Ukupna imovina}} \times 100 = \frac{631}{21.193} \times 100 = 2,98\%$$

Troškovi plaća INA Grupe									
	2012.			2013.			2014.		
	mil kuna	mil USD	2012./2011.	mil kuna	mil USD	2013./2012.	mil kuna	mil USD	2014./2013.
Neto	1.309	224	96%	1.272	223	97%	1.250	217	98%
Porezi i doprinosi	899	154	93%	846	148	94%	861	150	102%
Ostali troškovi plaća	428	73	102%	297	52	69%	356	62	120%
UKUPNO	2.636	451	96%	2.415	423	92%	2.467	429	102%
Troškovi plaća INA d.d.									
Neto	807	138	96%	786	138	97%	766	133	97%
Porezi i doprinosi	584	100	95%	553	97	95%	557	97	101%
Ostali troškovi plaća	225	39	105%	134	23	60%	165	29	123%
UKUPNO	1.616	277	97%	1.473	258	91%	1.488	259	101%

INA, d.d. ukupno plaćeni porezi									
Država	2012.*			2013.*			2014.		
	mil kuna	mil USD	2012./2011.	mil kuna	mil USD	2013./2012.	mil kuna	mil USD	2014./2013.
Hrvatska	9.930	1.734	88%	8.816,05	1.589	113%	8.125,25	1.289,29	92%
Angola	94	16	2,1%	41,48	7	226%	31,98	5,60	77%
UKUPNO	10.024	1.750	87%	8.857,53	1.596	88%	8.157,23	1.294,89	92%

Napomena: Plaćeni porezi u Hrvatskoj uključuju porez i pritez na dohodak, PDV, poseban porez na naftne derivate, naknade za autoceste

na naftne derivate i naknade za ceste na naftne derivate

*iznos ne uključuje naknadu za autoceste na naftne derivate i naknade za ceste na naftne derivate jer se od 01.01.2010. više ne obračunavaju

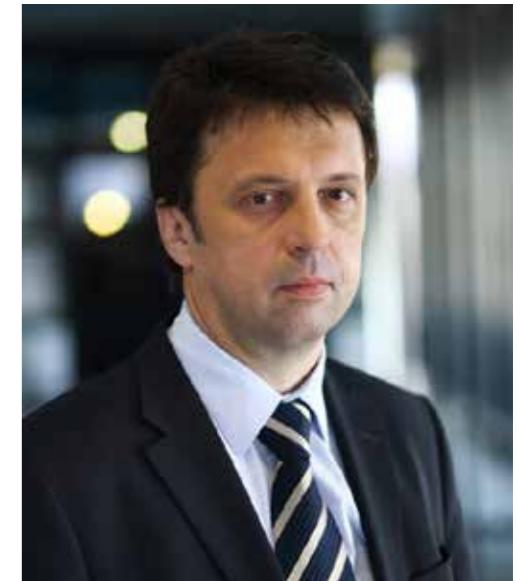
* iznos uključuje naknadu za poticanje proizvodnje biogoriva čija je obveza obračunavanja stupila na snagu 05.04.2011.

* uključen je i Porez na dobit s obzirom da je postojala obveza plaćanja

Plaćeni PDV, trošarine, naknada za biogorivo, porez na dobit, porez i pritez na dohodak i HANDA									
mil KUNA	2012.			2013.			2014.		
	Porez na dodanu vrijednost	1.052,48		751,16			760,81		
	Porez na dodanu vrijednost - UVOZ	3.359,98		3.092,19			2.372,34		
	Porez na dobit	1.172,02		357,39			86,17		
	Trošarina	3.733,57		4.460,91			4.758,64		
	HROTE - bionaknada *	75,79		5,20					
	Pore								

PISMO TVRTKA PERKOVIĆA

IZVRŠNOG DIREKTORA POSLOVNE FUNKCIJE KORPORATIVNOG CENTRA

Ulni, najvećem industrijskom poduzeću u Hrvatskoj i vodećem u regiji u istraživanju, proizvodnji i preradi nafte i plina, izuzetnu pažnju posvećujemo dugoročno održivom i društveno odgovornom poslovanju kao strateškoj odrednici. Ovo naše opredjeljenje najbolje potvrđujemo svojim djelovanjem u svakodnevnom operativnom radu tvrtke. Činimo to kroz naše interne propise i procedure u kojima su precizno definirani zahtjevi i standardi koji se odnose na društveno odgovorno poslovanje i ispunjavanje zahtjeva zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ZZSO). Pored toga, činimo to i u suradnji sa svim našim poslovnim partnerima i zajednicom kroz aktivnosti koje su korisne za društvo, kako bismo izgradili povjerenje i prihvatanje. Temeljem dugoročno održivog razvoja i društveno odgovornog poslovanja smatramo usmjerenje na povećanje produktivnosti, inovacije te stručnost naših ljudskih potencijala.

U tom smislu, nastavili smo preispitivati postojeća rješenja kako bismo pronašli nova tehnološki učinkovitija i ekološki prihvatljivija. Neki od primjera su optimizacija upravljanja voznim parkom s rezultatom racionalizacije potrošnje goriva i smanjenja emisije CO₂ te korištenje

aplikacije e-nadmetanje s rezultatom smanjenja potrošnje papira.

INA je i ove godine certificirana kao poslodavac partner. Kao i do sada, naglasak ostaje na strukturiranom upravljanju i razvoju našim ljudskim potencijalima, dalnjem povećanju stručnosti i zadržavanju talenata kroz snažnu platformu ciljanog obrazovanja za menadžment i stručnjake iz nama ključnih područja poslovanja. Uz brojne novitet u našim praksama upravljanja ljudskim resursima prema primjerima moderne svjetske prakse, važno je spomenuti da je ove godine implementiran jedinstven sustav upravljanja radnim učinkom te nagrađivanjem i razvojem karijere svih zaposlenika gdje je jedan od najvažnijih kriterija odnos prema zahtjevima ZZO.

Nadalje, ustaljena praksa u našem odnosu s poslovnim partnerima je i etički kodeks kao sastavni dio svih naših ugovora na razini INA Grupe. U odnosu s izvođačima radova, sigurno radno okruženje osigurano je ne samo kroz sustav praćenja, implementiran prošle godine kroz ZZO dodatak ugovorima, već i edukacijama iz Temeljnih pravila sigurnosti, koja su ove godine usvojena na razini Grupe. Osim toga, svi

izvođači radova obvezno prolaze edukaciju s obzirom na specifičnosti lokacije. Na taj se način izvođači radova prate u svim fazama, provođenjem pretkvalifikacije svih potencijalnih izvođača, nadzorom tijekom izvođenja radova, postevaluacijom za identifikaciju kritičnih dobavljača te korištenjem sankcija u slučaju kršenja pravila ZZO.

U smislu dobre suradnje sa zajednicama u kojima poslujemo, u sklopu programa „Zeleni pojas“, pokrenutog s ciljem širenja svijesti o važnosti održivog razvoja, INA podržava 12 projekata kroz sufinanciranje i aktivnosti INA Kluba volontera, čiji će članovi pomoći u realizaciji projekata. Također je pokrenut projekt „Prostor za vaše ideje“ s ciljem doprinosa razvoju kvalitetnih projekata lokalne zajednice u sklopu kojeg će INA, po završetku projekta, dati u najam svoje prostore na 18 lokacija diljem Hrvatske zainteresiranim pravnim ili fizičkim osobama.

U ovom izvješću, Inini rezultati pružaju dokaz o našem naslijedu društvene odgovornosti, koju ćemo nastaviti njegovati u budućnosti kroz kontinuirane dugoročne napore u povećanju učinkovitosti resursa, proaktivne prakse zaštite zdravlja i sigurnosti te odgovorno vodstvo.

IMPLEMENTIRAN JE
JEDINSTVEN SUSTAV
UPRAVLJANJA RADNIM
UČINKOM TE
NAGRAĐIVANJEM
I RAZVOJEM KARIJERE
SVIH ZAPOSLENIKA

POLITIKA ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI, OKOLIŠA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI INA GRUPE

Naš dugoročni poslovni uspjeh moguć je samo u uvjetima društveno odgovornog poslovanja, zaštite zdravlja i sigurnosti naših radnika te brige prema okolišu u kojem radimo i živimo. Predani smo razvoju ciljeva i djelovanju u skladu s načelima:

- održivog razvoja i odgovornog upravljanja svim našim aktivnostima na području zaštite okoliša, sigurnosti i zdravlja te utjecaja na društvenu zajednicu,
- najviših standarda i najbolje prakse industrije na području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša,
- proaktivne kulture zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša koja je prepoznatljiva svim radnicima i ugovornim partnerima.

Pridržavanje naših načela društveno odgovornog poslovanja i standarda zaštite zdravlja, sigurnosti na radu i zaštite okoliša odgovornost su svih naših radnika i ugovornih partnera, pri čemu cjelokupna upravljačka struktura društava INA Grupe ima obvezu preuzimanja vodeće uloge u promicanju, razvoju i primjeni:

- potpune usklađenosti sa svim važećim propisima,
- potpune usklađenosti s Etičkim kodeksom i pravilima INA Grupe,
- skrbi za zdravlje i mjera poboljšanja zdravlja naših radnika,
- visokih standarda rada na siguran način i osobne zaštite svih radnika i ugovornih partnera,
- stroge kontrole sigurnosti radnog prostora i procesne sigurnosti na svim našim lokacijama,
- sustava upravljanja i provedbi mjera smanjenja svih rizika po zdravlje, sigurnost i okoliš,
- sprječavanja velikih nesreća u radu s opasnim tvarima,
- najviših standarda djelovanja i brzog odziva u izvanrednim i kriznim situacijama,
- potpore i aktivnog sudjelovanja u inicijativama vezanim uz klimatske promjene,
- zaštite okoliša u skladu s principima očuvanja prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti,
- gospodarenja energijom i korištenja energetski učinkovitih tehnologija,
- stalnog praćenja i transparentnog prikaza naših rezultata na području održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te usporedbe s najboljom svjetskom praksom industrije,
- podizanja svijesti i znanja iz područja održivog razvoja, zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti,
- vrednovanja i nagrađivanja najboljih rezultata na području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te društveno odgovornog djelovanja.

Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti primjenjuje se na sva društva INA Grupe.

Zagreb, siječanj 2015. godine
Predsjednik Uprave
Zoltán Áldott

Početkom 2015. godine izdana je nova Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti. Prethodna Politika ZZSO ažurirana je kako bi bila usklađena s punom predanošću INA Grupe načelima i ciljevima održivog razvoja i društveno odgovornog poslovanja.

UVOD I PREGLED

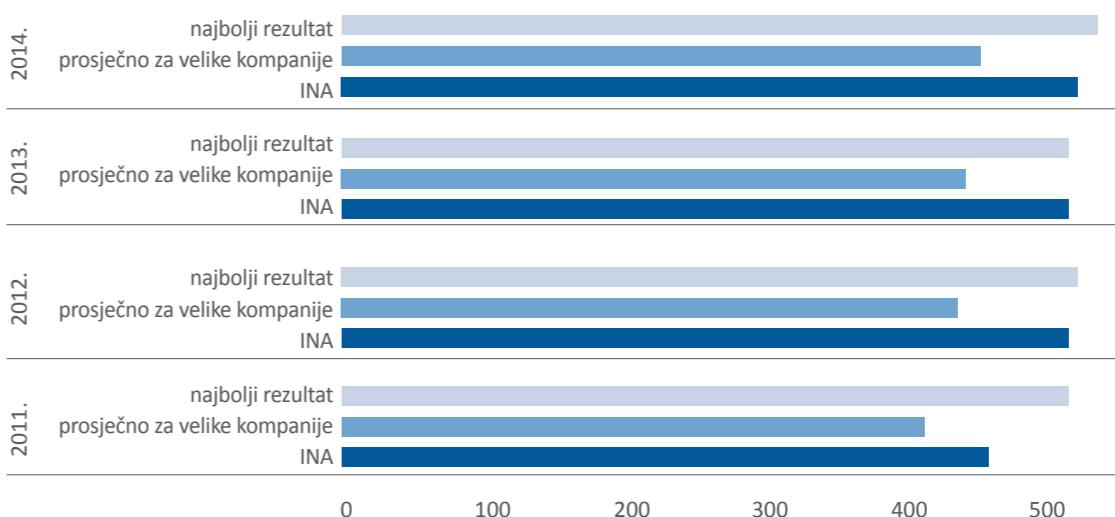
Aktivnosti održivog razvoja (OR) u INA Grupi koordinira Sektor održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ORIZSSO). Održivi razvoj je ugrađen u aktivnosti i odgovornosti zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i organizaciju održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u segmentima djelatnosti/kompanijama INA Grupe.

Koordinacijska Radna grupa za održivi razvoj nastavlja rad radi osiguranja uključenosti svih relevantnih organizacijskih jedinica i kompanija INA Grupe u održivi razvoj. Osim toga, članovi Savjeta za održivi razvoj, koordinacijskog tijela osnovanog 2012. godine, održavaju redovne kvartalne sastanke, kako bi sudjelovali u internoj i eksternoj komunikaciji o pitanjima povezanim s održivim razvojem, analizirali podatke o održivosti i informacije dobivene od vanjskih ocjenjivača te podržavali, provjeravali i nadzirali izvještavanje o održivosti na razini INA Grupe.

Upravljačka struktura i način upravljanja pitanjima održivog razvoja u INA Grupi definirani su Smjernicama za održivi razvoj. Drugu godinu zaredom auditi implementacije Smjernica održivog razvoja provedeni su u različitim organizacijskim jedinicama INA, d.d. i društвima INA Grupe.

Četvrti put zaredom, INA je sudjelovala u Indeksu DOP-a (društveno odgovornog poslovanja), godišnjoj komparativnoj procjeni najuspješnijih hrvatskih tvrtki, s obzirom na njihovu odgovornost i primjenu načela održivog razvoja. Ocjenjuje se djelovanje poduzeća u šest ključnih područja: ekonomski održivost, uključenost društveno odgovornog poslovanja u poslovnu strategiju, radna okolina, zaštita okoliša, tržišni odnosi i odnosi sa zajednicom, a rezultati lue kontinuirano se poboljšavaju.

Rezultati INA, d.d. u Indeksu DOP-a, u usporedbi s prosječnim i najboljim rezultatima postignutim u skupini velikih kompanija.

ČLANSTVA, VANJSKE INICIJATIVE I JAVNE POLITIKE

INA je u 2014. aktivno sudjelovala u radu nacionalnih udruženja, posebice Hrvatske udruge poslodavaca (Udruga za energetiku) i Hrvatske gospodarske komore (Sektor za industriju) u pripremi i izradi nacionalne regulative, pridonoseći njenoj kvaliteti i primjenjivosti.

Također, slijedom članstva Hrvatske u Europskoj uniji, INA svojim stručnim znanjima i iskustvima u djelokrugu svoje djelatnosti, doprinosi u procesima pripreme i oblikovanja europskih propisa kroz suradnju s nacionalnim regulatorom kao i formiranjem stajališta u okviru rada s European Petroleum Refiners Association (Concawe & FuelsEurope). Po usvajanju europskih propisa, INA je aktivno uključena u prenošenje odredbi europskog zakonodavstva u nacionalni pravni okvir.

Popis članstava:

- European Petroleum Refiners Association – (CONCAWE + FuelsEurope - bivša EUROPIA)
- PMI – Project Management Institute
- EACD – European Association of Communication Directors
- SPE – Hrvatski ogranak Udrženja naftnih inženjera (Society of Petroleum Engineers)
- International Organisation for Industrial Hazard
- HGK – Hrvatska gospodarska komora
- HUP – Hrvatska udruženja poslodavaca
- HSUP – Hrvatska stručna udruženja za plin
- HUNIG – Hrvatska udruženje naftnih inženjera i geologa
- HNK – Hrvatski nacionalni komitet Svjetskog vijeća za naftu i plin
- HED – Hrvatsko energetsko društvo
- HR PSOR – Hrvatski poslovni savjet za održiv razvoj
- HZN – Hrvatski zavod za norme
- HI – Hrvatski izvoznici
- HGD – Hrvatsko geološko društvo
- HATZ – Akademija tehničkih znanosti
- HDK – Hrvatsko društvo za kvalitetu
- HMD – Hrvatsko mjeriteljsko društvo
- CROLAB Hrvatski laboratorijski
- HUKR – Hrvatska udruženje korporativnih rizničara
- ICC – International Chambre of Commerce (HGK)
- CROMA – Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika
- CIGRE – Hrvatski ogranak međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave (Comité Croate Conseil International des Grands Réseaux Électriques)
- HND – Hrvatsko novinarsko društvo
- HR-Usko Hrvatska udruženje SAP korisnika (ogranak Hrvatskog informatičkog zabora)
- HUOJ – Hrvatska udruženje za odnose s javnošću
- GS1 Croatia – Hrvatsko udruženje za automatsku identifikaciju
- EDZ – Elektrotehničko društvo Zagreb
- Hrvatsko društvo za zaštitu voda
- Hrvatska udruženje za zdravo radno mjesto
- Hrvatska udruženje za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu
- Udruga za promicanje zaštite
- Udruga profesionalnih vatrogasaca i zaposlenika na poslovima zaštite od požara u gospodarstvu Hrvatske
- HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
- HIIR – Hrvatski institut internih revizora
- HDO – Hrvatsko društvo održavatelja
- HVZ – Hrvatska vatrogasnica zajednica
- JOIFF-International Organisation of Industrial Hazard Management

PARAMETRI IZVJEŠĆA I MATERIJALNOST

Izvješće o održivosti za 2014. godinu po prvi put objedinjeno s finansijskim izvješćem, što pokazuje značaj koji je u našoj kompaniji dan održivosti.

Izvješće je pripremljeno prema GRI G3.1 Smjernicama i Sektorskom dodatku za naftnu i plin, s razinom primjene A.

Izvješće obuhvaća puni raspon ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja društava INA Grupe na dionike u 2014. godini.

Podaci iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša prate se i izvješćuju sukladno direktivama Međunarodne organizacije rada i hrvatskog zakonodavstva te prema metodologiji praćenja ozljeda na radu EU udruženja naftnih kompanija – CONCAWE. Emisije štetnih tvari u okoliš određene su mjerjenjem, emisijskim faktorima i/ili na osnovi materijalnog bilanciranja. Podaci o održivosti za INA Grupu također su uključeni u Godišnje izvješće MOL Grupe za 2013. godinu, koje je verificirano od nezavisnog procjenitelja Ernst&Young.

INA Grupa objavljuje izvješće o održivosti na godišnjoj razini, a zadnje izvješće objavljeno je u kolovozu 2014. godine. Ovo Izvješće pokriva i zahtjeve Izvješće o napretku vezano za 10 načela UN Global Compacta (detaljnije u Sadržaj prema GRI G3.1 i O&G SS i UN GC).

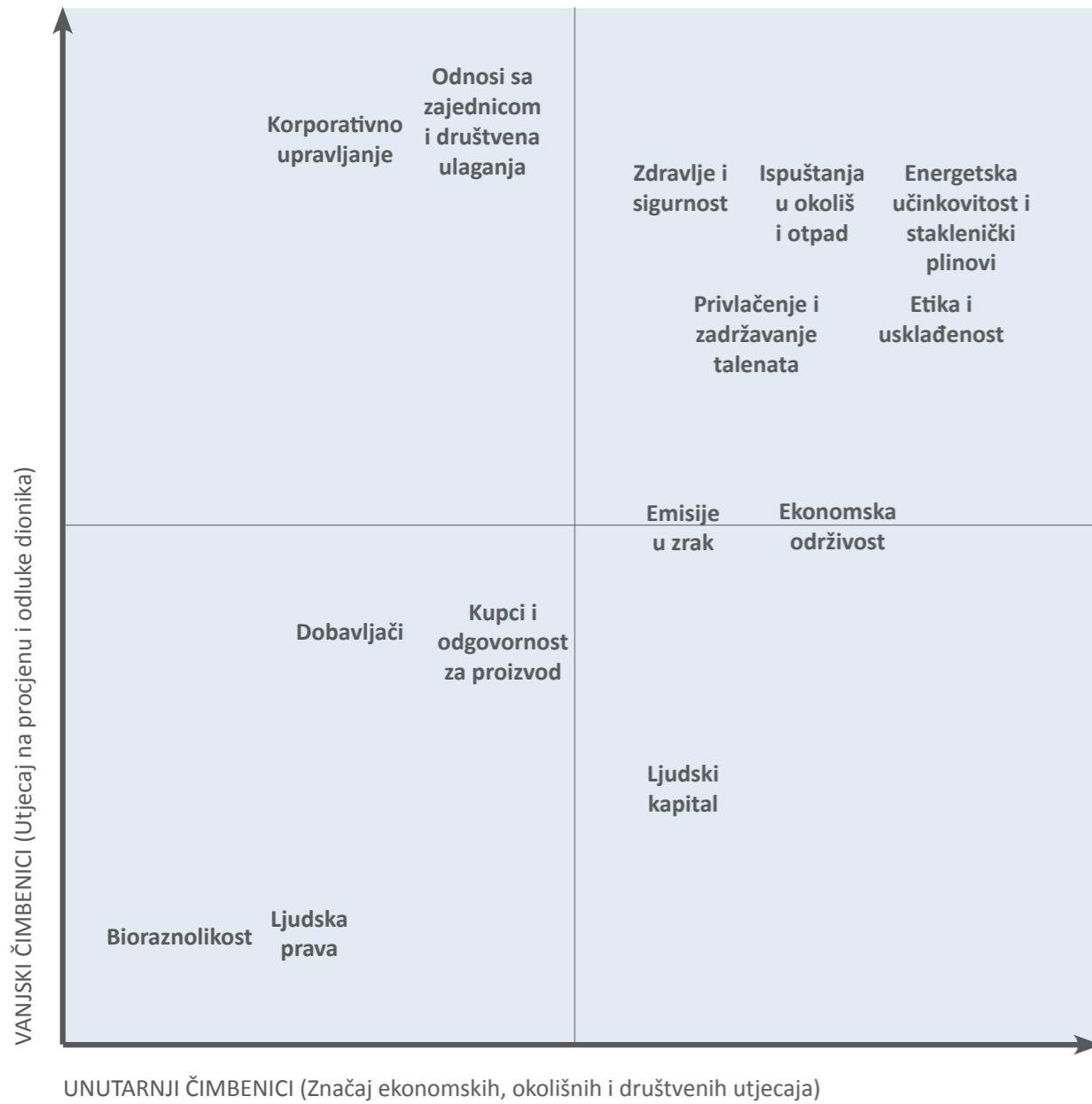
Sve teme koje opisuju Inine značajnije gospodarske, ekološke i socijalne utjecaje i one koje bi mogle imati utjecaj na naše dionike tretiraju se u ovom Izvješću kao materijalna pitanja od osobite važnosti. Prilikom identificiranja materijalnih pitanja, osim interne strategije i finansijskog utjecaja na kompaniju, u obzir smo uzeli GRI G3.1 smjernice, dodatne indikatore za sektor proizvodnje nafte i plina, rezultate istraživanja stavova kupaca, preporuke dobivene kroz nezavisnu ocjenu izvješća o održivosti, Indeks DOP-a, primjedbe i prijedloge zaprimljene putem anketa provedenih među zaposlenicima, usporedbu s konkurencijom i dr. Prednost se daje područjima gdje INA ima značajne učinke i gdje može poboljšati svoju izvedbu:

- Korporativno upravljanje
- Etika i usklađenost
- Klimatske promjene i energetska učinkovitost
- Zaštita okoliša
- Zaštita zdravlja i sigurnost
- Ljudski kapital i privlačenje i zadržavanje talenata
- Kupci i odgovornost za proizvod
- Odnosi sa zajednicom i društvena ulaganja
- Ekonomска održivost

Dodata se informacije mogu naći na www.ina.hr ili putem e-adresa: Odrzivi_Razvoj@ina.hr ili PR@ina.hr.

Nadamo se da će Izvješće biti korisno Inim sadašnjim i potencijalnim budućim zaposlenicima, dioničarima, kupcima, upravljačkoj strukturi, dobavljačima, nevladnim organizacijama, lokalnim zajednicama i široj društvenoj zajednici.

Materijalnost relevantnih tema

UNUTARNJI ČIMBENICI (Značaj ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja)

UKLJUČENJE DIONIKA

U INA Grupi smo identificirali sljedeće skupine dionika: zaposlenici, sindikati, tržište kapitala, lokalne zajednice i vlasti, dobavljači, partneri, mediji, udruge građana, kupci, potrošači.

Članice INA Grupe koriste prikladne razine i metode uključenosti ovih skupina, a slijedom promjena u okruženju i sazrijevanjem procesa, mijenjaju se i nadopunjuju metode uključenosti. Odgovori, primjedbe i sugestije prikupljene kroz konzultacije ili dijalog s kreatorima stavova i predstavnicima glavnih interesnih skupina koriste se kao vrijedan izvor informacija tijekom planiranja aktivnosti, revizije vanjske komunikacije i pri pripremi izvješća o održivosti.

Metode uključenja dionika su: ankete, pojedinačni razgovori, sastanci s odabranim pojedincima/grupama, javni sastanci, savjetodavna tijela, besplatna telefonska linija, forumi interesno-utjecajnih skupina, savjetodavni paneli, procesi izgradnje konsenzusa, procesi za zajedničke odluke, programi za dobivanje povratnih informacija na Internetu (forumi za diskusiju itd.), radionice, kolektivni pregovori sa sindikatima, pregovori o ugovorima, zajednički projekti, zajednička ulaganja (Joint ventures), partnerstva, inicijative više interesno-utjecajnih skupina.

PROVEDBA ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA U 2014. GODINI

Aktivnosti i projekti održivog razvoja sastavni su dio poslovnog plana organizacijskih jedinica INA, d.d. / društava INA Grupe, a odnose se na definiranih šest ključnih područja održivog razvoja: klimatske promjene, okoliš, zdravlje i sigurnost, zajednice, ljudski kapital i ekonomsku održivost. Osim toga, aktivnosti se planiraju uzimajući u obzir usklađenost sa zahtjevima zakonske regulative, ugovorne uvjete propisane od strane kupaca (okolišni, društveni ili ekonomski kriteriji), dobrovoljno preuzete vanjske obveze i unutarnje politike kao i rezultate dijaloga s raznim interesnim skupinama, vanjske procjene održivosti, monitoring / mjerjenje učinkovitosti i najbolje prakse te samoprocjene u odnosu na dobrovoljne standarde. Akcije/projekti održivog razvoja definirani su kako bi se ispravile eventualne nesukladnosti u navedenim područjima, ali i za područja u kojima su, kroz ocjenjivanje i vrednovanje procesa, utvrđene mogućnosti za poboljšanje.

Naš utjecaj u 2014. godini	Strateška područja	Naša izvedba u 2014. godini
Ugljični otisak: 1,78 mil tona	Klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> Probna eksploatacija utiskivanjem CO₂ započela je u listopadu, a do kraja 2014. utisnuto je 27.045.379 m³ CO₂.
Direktna potrošnja energije: 19,5 mil GJ		<ul style="list-style-type: none"> Projektima Karte energetske učinkovitosti uštedeno je 12.636.133 USD.
Ukupno proizvedeni otpad: 33,7 tisuća tona	Okoliš	<ul style="list-style-type: none"> STSI, d.o.o. je dobio dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom koja se odnosi na prikupljanje i biošku i fizičko kemijsku obradu otpada te skladištenje otpada, kao i dozvolu za aktivnosti usmjerene na prevenciju i sanacije posljedica iznenadnog onečišćenja voda.
Tri lokacije nalaze se u osjetljivom području		<ul style="list-style-type: none"> Započela je priprema akcijskih planova bioraznolikosti za tri lokacije u istraživanju i proizvodnji nafte i plina.
12.503 zaposlenih u INA Grupi	Zdravlje i sigurnost	<ul style="list-style-type: none"> Učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom smanjena je s 1,7 u 2013. godini na 1,5 u 2014. godini. Niti jedna nezgoda sa smrtnim posljedicama nije se dogodila na lokaciji (vlastitih djelatnika i/ili izvođača).
		<ul style="list-style-type: none"> Nadograđene su aktivnosti programa Temeljna pravila sigurnosti, procesi Upravljanja zahtjevima ZZSO i programi sigurnosti u prometu.
	Ljudski kapital	<ul style="list-style-type: none"> Primljena je nagrada "Zlatni Index".
		<ul style="list-style-type: none"> Ukupno 13.008 zaposlenika INA Grupe bilo je uključeno u razne oblike internih (6.451) i eksternih (6.557) treninga (neki zaposlenici bili su uključeni u više od jednog treninga).
INA je donirala ukupno 2,5 mil kuna kao ulaganja u zajednicu i dobrovorna davanja	Zajednice	<ul style="list-style-type: none"> Projekt Zeleni pojas – nezavisni stručni odbor izabrao je 12 najboljih od 58 zaprimljenih projekata, koje će INA podržati kroz sufinanciranje i aktivnosti Kluba volontera.
		<ul style="list-style-type: none"> Provedeno je 19 akcija INA Kluba volontera, u kojima je sudjelovalo 259 članova, a uloženo je ukupno 2.072 volonterskih sati.
756 audita izvođača održano u 2014.	Ekonomска održivost	<ul style="list-style-type: none"> Implementiran je projekt Upravljanje zahtjevima ZZSO
INA izdaje ne-finansijska izvješća od 1998.		<ul style="list-style-type: none"> Poboljšani su rezultati Indeksa DOP-a za 2014. u odnosu na prethodnu godinu. Izvješćivanje o održivosti u skladu s GRI G.4 u 2016.
8.157,23 mil kuna poreza plaćeno u 2014.		<ul style="list-style-type: none"> E- učenje za zaposlenike INA Grupe o Etičkom kodeksu. Etičke treninge za 96 novih menadžera i novo zaposlenih u INA Grupi održao je predsjednik Etičkog odbora INA Grupe.

NAŠI REZULTATI I NASTOJANJA U UNAPREĐENJU ODRŽIVOG RAZVOJA I ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA

U 2014. bili smo usredotočeni na informiranje o poduzetim aktivnostima, podizanje svijesti i edukaciju zaposlenika u području održivog razvoja. Objavljinjem tekstova u INA Glasniku, otvaranjem intranet stranice i organizacijom radionica nastojali smo približiti zaposlenicima načela održivog razvoja i njihovu primjenu u poslovanju, kao i procese izvještavanja.

U posljednjih nekoliko godina poseban smo naglasak stavili na poboljšanje zdravlja i sigurnosti na radu za naše zaposlenike i dobavljače. Nakon uspješnog završetka kampanje „Temeljna pravila sigurnosti“ u 2014. usmjereni smo na sprječavanje nezgoda kroz niz inicijativa, uključujući program sprječavanja pada s visine, izvješćivanje o potencijalno opasnim situacijama, izolaciju opasnih izvora energije i niz foruma s ciljem podizanja svijesti o utjecaju pojedinih čimbenika na zdravlje. Uspjeh ovih aktivnosti pokazuje i činjenica da je, u razdoblju od 2009. do 2014. godine, učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom smanjena za 19%.

S obzirom na velik broj izvođača koji rade na našim lokacijama, često na srednje i visoko rizičnim poslovima, svoje preventivne

aktivnosti, kao što su treninzi, procjena rizika, postupak licenciranja, kampanje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, usmjerili smo na izvođače i njihove ZZSO prakse, na isti način kao i na Inine zaposlenike.

Stopa prometnih nesreća u INA Grupi smanjena je za 33% u zadnje četiri godine, što se u velikoj mjeri može pripisati godinama aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti o sigurnoj vožnji kroz niz kampanja i kroz treninge sigurne vožnje. Kako bi se smanjila potrošnja goriva i posljedičnih emisija na okoliš, u 2015. nastavljamo s treninzima sigurne vožnje te uvodimo edukaciju vozača za energetski učinkovitu vožnju.

Implementacijom propisa Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo, suočeni smo s troškovima usklađivanja poslovanja s brojnim zahtjevima regulative Europske unije, koji su stupili na snagu ili će stupiti na snagu u narednih nekoliko godina. To se posebno odnosi na poslovanje rafinerija, jer usklađivanjem rada rafinerija s visokim zahtjevima zaštite okoliša, osobito u području zaštite zraka, definirano je niz mjera iz Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (Okolišnih dozvola).

Zbog velikih finansijskih ulaganja koja zahtijevaju ove mjere, usklađenost s novim

regulatornim zahtjevima te istovremeno osiguravanje konkurentnosti na tržištu, neki su od naših glavnih izazova.

Uz postojeće sustave upravljanja kvalitetom, okolišem i sigurnošću na radu, u skladu s ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001, 2015. godine ćemo uvesti sustav gospodarenja energijom u skladu s ISO 50001 za tvrtke INA Grupe u Hrvatskoj i pristupiti certifikaciji sustava sigurnosti vanjskih izvođača ("Sigurnosni certifikat izvođača" SCI) naše tvrtke STSI d.o.o., kao glavnog izvođača radova za rizične aktivnosti na lokacijama.

Unatoč dobrim inicijativama i rezultatima u 2014. godini, svjesni smo mogućnosti za unapređenje u svim segmentima, a 2015. godine, kao dio kontinuiranog ciklusa unapređenja, nastavljamo s postavljanjem izazovnih ciljeva, uključujući i poboljšanje upravljanja sigurnošću procesa i odazivom u hitnim situacijama, poboljšanjem postojećih sustava gospodarenja otpadom, s naglaskom na neposrednu uključenost rukovodstva u svim inicijativama, čime će biti primjer svim zaposlenicima i partnerima.

Angelika Brnada, direktorka Sektora održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša

„STOPA PROMETNIH
NESREĆA U INA
GRUPI SMANJENA JE
ZA 33% U ZADNJE
ČETIRI GODINE“

REALIZACIJA CILJEVA ORIZZO INA GRUPE U 2014.

Indikator	Plan	Realizacija	Realization
Smrtni slučajevi – INA Grupa i ugovarači	0	■	0
LTIF* (INA Grupa)	1,6	■	1,5
LTIF* (INA Grupa i izvođači)	1,7	■	1,8
Stopa ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR) – INA Grupa	2,6	■	2,2
Stopa ukupno prijavljenih ozljeda (TRIR) – INA Grupa i izvođači	2,9	■	2,5
Izljevanja (broj izljeva iznad 1m ³) - INA Grupa	8	■	3
Stopa procesnog događaja (PSER (T1+T2))** - INA Grupa	2,4	■	1,6
Stopa prometnih nesreća (RAR)	1,5	■	1,0
CO ₂ intenzitet rafinerije (tCO ₂ /kt CWT) – pokazatelj CO ₂ učinkovitosti rafinerije (Rafinerija nafta Rijeka)	30-55***	■	45,5
Stopa istraživanja incidenta s visokim posljedicama i visokim potencijalom – INA Grupa i izvođači	100%	■	100%
Stopa zatvorenih akcija preporučenih ZZSO obavijestima - INA Grupa	100%	■	100%
Stopa završetaka programa sanacije (remedijacija)	71%	■	95%

* LTIF – učestalost ozljeda na radu s izgubljenim radnim vremenom

** Stopa procesnog događaja (PSER) – broj incidenata na postrojenjima koje su rezultirale s jednom ili više posljedica označenim kao Tier 1 i Tier 2 podijeljen s brojem efektivnih radnih sati pomnožen sa standardizacijskim faktorom od 1.000.000

*** 90 % rafinerija u Europskoj uniji ima CO₂ intenzitet u rasponu 30 – 55 t CO₂/kt CWT

KLIMATSKE PROMJENE

Postignuća

- Probna eksploatacija ugljikovodika i utiskivanje CO₂ u 12 utisnih bušotina na polju Ivanić započela je u listopadu, a do kraja 2014. godine utisnuta je količina od 27.045.379 m³ CO₂.
- Post evaluacija projekta povećanja energetske učinkovitosti procesnih jedinica, provedenog u Rafineriji nafta Rijeka, pokazuje da će očekivane koristi putem uštede energije, smanjene potrošnje goriva, manjih CO₂ emisija i povećanja proizvedene pare biti postignute.

Izazovi

- Osigurati da u ovom izazovnom vremenu za industriju nafta i plina Inine rafinerije i dalje posluju u skladu s europskim i nacionalnim zakonodavstvom.

Četiri postrojenja INA, d.d. dio su trećeg razdoblja Sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova Europske unije: Rafinerija nafta Rijeka, Rafinerija nafta Sisak, Objekti prerađe plina Molve i Objekti frakcionacije Ivanić Grad. Kako bi se rizicima i aktivnostima vezanim uz Sustav trgovanja upravljalo na transparentan način te kako bi se osigurala usklađenost s relevantnim europskim i nacionalnim propisima, objavljen je interni dokument Pravilnik o upravljanju emisijama stakleničkih plinova i emisijskim jedinicama u INA, d.d. S obzirom na činjenicu da Europska komisija raspravlja o nizu strukturnih reformi čiji bi cilj bio rješavanje viška i povećanje cijene emisijskih jedinica na tržištu, jedan od važnijih zadatka je praćenje propisa u domeni Sustava trgovanja. U 2014. godini po prvi puta predane su emisijske jedinice u iznosu jednakom verificiranim emisijama iz 2013. godine.

U listopadu 2014. godine Europsko vijeće donijelo je ambicioznu odluku o smanjenju emisija stakleničkih plinova u kontekstu klimatsko-energetskog paketa Europske unije do 2030. godine koja, među ostalim, uključuje i obvezujući nacionalni cilj za smanjenje emisija stakleničkih plinova od najmanje 40% do 2030. u odnosu na 1990. godinu. Za ispunjavanje ovog cilja, Europsko vijeće dogovorilo je da emisije u EU sustavu trgovine emisijama trebaju biti smanjene, u odnosu na 2005. godinu, za 43%.

U 2014. godini, INA, d.d. nastavila je ulagati u projekte namještanja biogoriva-bioetanola u Inim rafinerijama. Kako bi se ispunio nacionalni cilj, INA, d.d. je u 2014. namješavala biodizelsko gorivo (metilni esteri masnih kiselina), certificirano prema ISCC normi (eng. International Sustainability

and Carbon Certification). ISCC norma je jedan od vodećih sustava certificiranja za održivost i emisije stakleničkih plinova, u Europskoj komisiji priznata je kao jedan od prvih programa certificiranja kojim se dokazuje usklađenost sa zahtjevima Direktive Europske unije o obnovljivim izvorima energije.

ENERGETSKA UČINKOVITOST I EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA

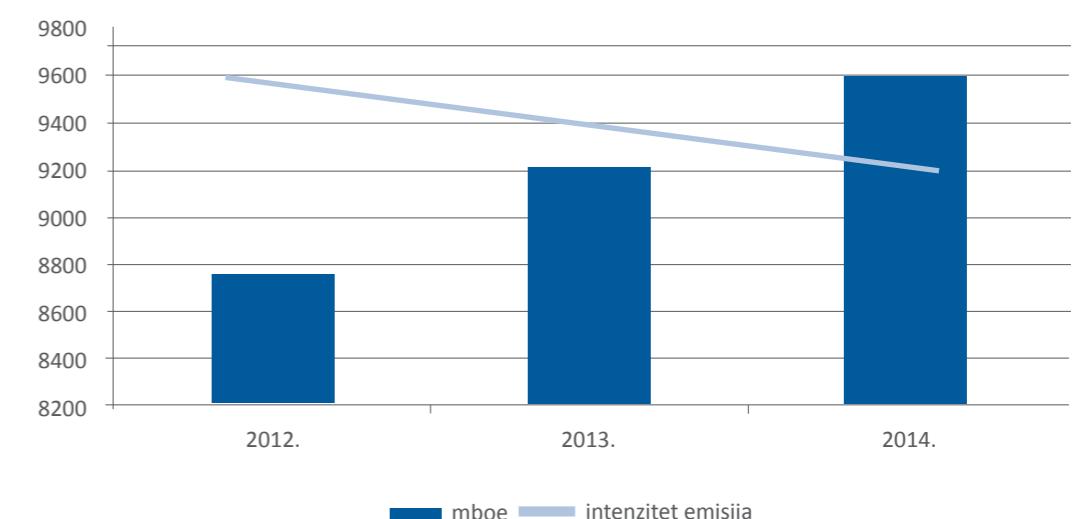
Kako bi se osigurala usklađenost s novim Zakonom o energetskoj učinkovitosti, velika poduzeća dužna su izraditi energetski pregled svake četiri godine (u skladu s pravilima za provođenje energetskog pregleda velikih poduzeća) ili moraju imati uveden standard gospodarenja energijom (ISO 50 001). INA Grupa je u 2014. godini započela certificiranje u skladu sa sustavom upravljanja energijom ISO 50001 te će na taj način doprinjeti uštedama primjenom mjer energetske učinkovitosti, a sve u svrhu postizanja cilja povećanja energetske učinkovitosti u Europskoj uniji za 20% do 2020. godine. Za povećanje uštede energije i energetske učinkovitosti, Rafinerija nafta Rijeka provela je četiri ključne aktivnosti u 2014. godini koje su dio Karte energetske učinkovitosti: održavanje mreže, sakupljanje kondenzata s grupe postrojenja (GP5), kontrola kondenzacije u turbo generatorima te kombinirana proizvodnja i nabava električne energije. Realizacija u odnosu na planiranu štednjvu iznosi 70% za 2014. Kartom energetske učinkovitosti uštedeno je 12 milijuna dolara.

Osim mjer iz Karte energetske učinkovitosti, jedan od provedenih projekata bio je Poboljšanje energetske učinkovitosti procesnih jedinica. Devet od deset slučajeva poboljšanja je završeno, a posljednji će biti dovršen u prvom tromjesečju 2015. U trenutku pisanja ovog izvješća, u tijeku je post evaluacija projekta. Prema preliminarnim procjenama, očekivana su poboljšanja već vidljiva, a očekivane koristi poput smanjene potrošnje goriva i emisija CO₂, povećane proizvodnje pare, smanjene potrošnje električne energije te dulje procesnog ciklusa sa značajno nižim troškovima održavanja bit će postignute.

U usporedbi s 2013. godinom, izmijenjen je proračun emisija CO₂ iz Rafinerije nafta Rijeka za 2014. godinu, tako da se podaci za navedene dvije godine ne mogu uspoređivati. Navedeno je rezultat kontinuiranog poboljšanja metodologije proračuna sukladno uputama europskih i nacionalnih nadležnih tijela. U 2014. godini, intenzitet CO₂ i dalje je ostao jedan od ključnih pokazatelja uspješnosti. Intenzitet CO₂ u Rafineriji nafta Rijeka smanjen je u odnosu na 2013. godinu (48,08 t CO₂/kt CWT) te je iznosio 45,5 t CO₂/kt CWT gdje je CWT kratica za Complexity Weighted Tonne, a koristi se za uspoređivanje CO₂ učinkovitosti rafinerija u Europskoj uniji. Za usporedbu, 10% rafinerija u Europskoj uniji s najnižim intenzitetom emisija u razdoblju 2005. – 2007. imale su CO₂ intenzitet 29,5 t CO₂/kt CWT, dok je prosječni CO₂ intenzitet za europske rafinerije u istom razdoblju bio 37,0 t CO₂/kt CWT.

U Istraživanju i proizvodnji nafta i plina (IPNP) završen je Projekt optimizacije na Objektima frakcionacije Ivanić Grad. Primarni cilj projekta je osiguranje kontinuiteta proizvodnje korištenjem novog kompresora za hlađenje plina na elektromotorni pogon, povećanje učinkovitosti turboelektričnih agregata i rada cijelog postrojenja (ušteda energije iznosi 257.000 GJ). Pored povećanja energetske učinkovitosti, projektom je postignuto smanjenje emisija stakleničkih plinova. U tijeku je i rekonstrukcija jedinice za iskorištavanje otpadne topline. Cilj projekta je značajno povećanje učinkovitost rada na Objektima frakcionacije Ivanić Grad kroz kogeneraciju te je glavni projekt završen. U 2014. godini, kao rezultat projekta optimizacije na poljima Gola, Kalinovac i Molve, IPNP je uspio smanjiti potrošnju plina u Proizvodnoj regiji sjeverna Hrvatska za 3.056.111 m³ (ušteda energije iznosi 104.519 GJ). Projektom optimizacije Objekata frakcionacije Ivanić Grad uštedeno je 21,4 tisuće dolara, dok je grupom ostalih projekata u sjevernoj proizvodnoj regiji uštedeno 1,6 milijuna dolara. Ovim projektima postignuto je kontinuirano smanjenje intenziteta emisija* u Istraživanju i proizvodnji nafta i plina (proizvodnja se stalno povećava, a emisije se kontinuirano smanjuju).

Intenzitet emisija* u Istraživanju i proizvodnji nafta i plina

*intenzitet emisija pokazuje ekvivalent tona CO₂ po mboe

Projekti štednje energije u Informatičkim servisima

Virtualizacija servera

Virtualizacija servera omogućava da kompanija koristi manji broj fizičkih servera te se na taj način smanjuje količina upotrijebljene električne energije i toplinske energije koja se oslobađa. Jedan kWh sat uštede el. energije na serverskoj razini rezultira s oko 1.9 kWh sati uštede na kompletном održavanju objekta (server prostorije), jer smanjuje potrebu za klima uređajima u prostoriji te ostalim infrastrukturnim potrebama. INA je u procesu virtualizacije servera zadnjih nekoliko godina te je u potpunosti ostvarila zadani cilj za 2014. godinu. To znači da je 65% od ukupnog broja INA servera virtualizirano. Količina upotrijebljene električne energije je smanjena gašenjem starih, fizičkih servera što je dovelo do procijenjene mjesečne uštede od 86.148 kWh, odnosno 61.424 kn (0,713 kn/kWh).

Inin objedinjeni komunikacijski sustav (UC)

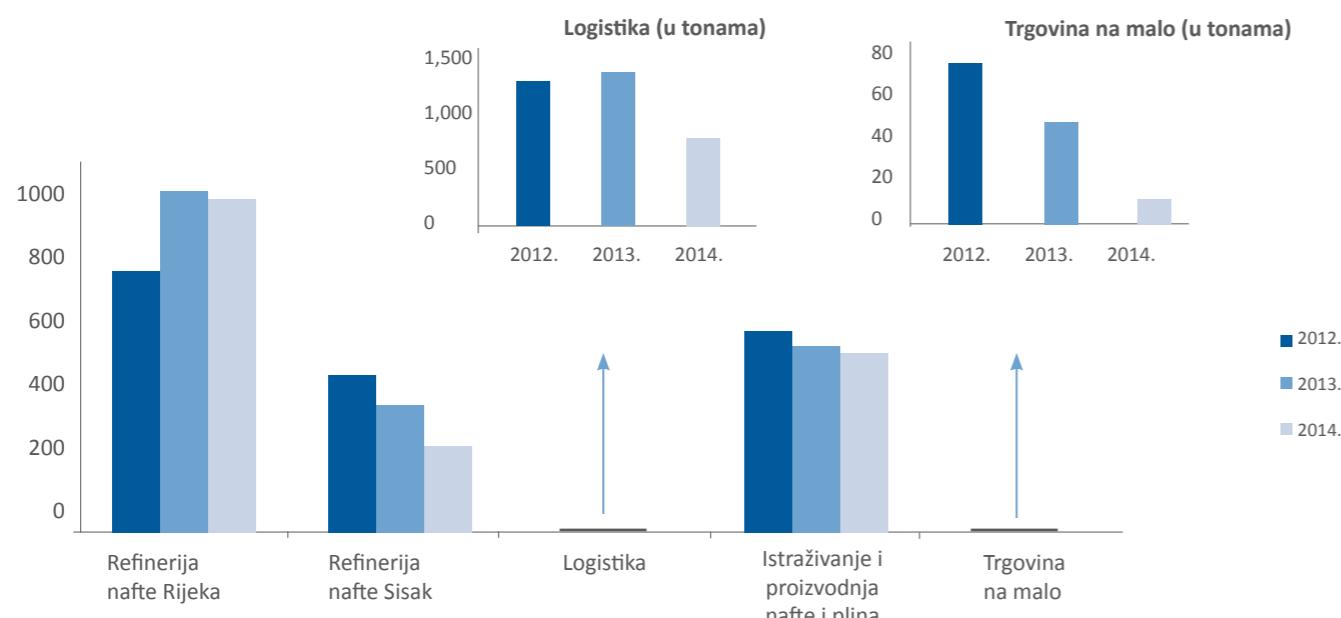
Pod utjecajem rastuće internacionalizacije zabilježen je veći broj službenih putovanja u kompaniji. Stoga je uvedena inicijativa optimizacije službenih putovanja, uz kolaboracijske trendove, putem objedinjenih komunikacijskih usluga na različitim platformama.

CO ₂ t/god	2012.	2013.	2014.
Rafinerija nafte Rijeka	n/a*	966.413	952.377
Rafinerija nafte Sisak	445.347	362.310	257.723
Logistika	1.292	1.389	737
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	571.467	539.749	518.420
Trgovina na malo	76	48	13
Ukupno CO₂ t/god	1.878.904	1.869.909	1.729.271

INA, d.d. CO₂ emisije

* Tijekom pisanja ovog izvješća, nadležna tijela još uvijek nisu donijela odluku o metodi izračuna emisija za 2012.godinu.

Emisije CO₂ iz INA, d.d (u tisućama tona)

UC predstavlja integraciju komunikacijskih usluga kao što su instant poruke, kontrola i upravljanje pozivima, IP i mobilna telefonija, video konferencija, dijeljene podataka (radnih mapa), dokumenata i prezentacija. UC povećava učinkovitost u svakodnevnom radu i poslovnom okruženju te osigurava uštede na troškovima službenih putovanja. Smanjeni broj međugradskih i međunarodnih putovanja rezultira uštemom troškova, smanjenjem emisije štetnih plinova i zagađenja okoliša te smanjenom mogućnosti za prometne nesreće, što daje pozitivan učinak na zdravlje zaposlenika. Procijenjena godišnja ušteda je 1,1 milijun kuna.

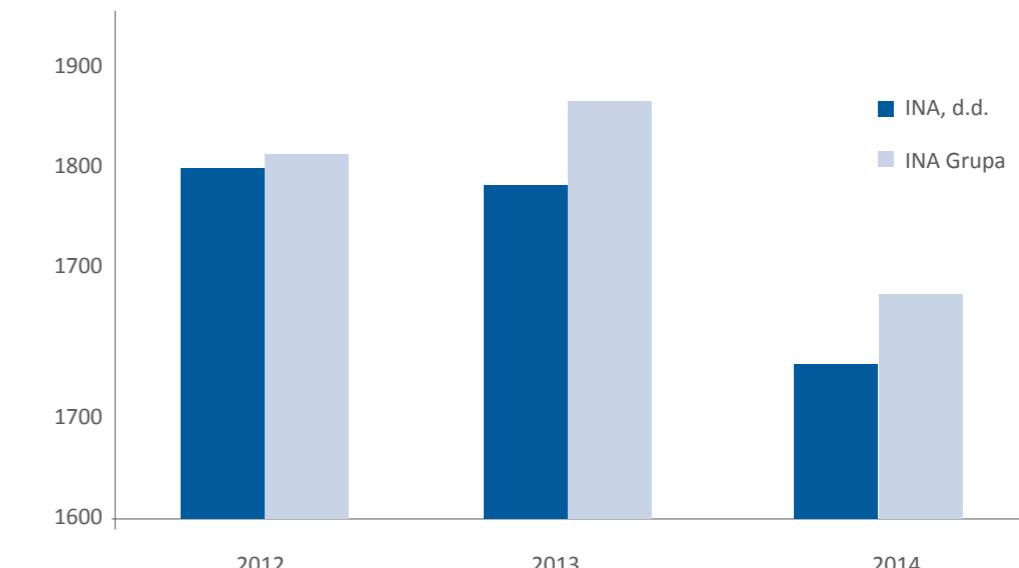
Zbog organizacije rada i održavanja postojeće opreme, u 2014. godini je u INA Mazivima potrošnja pare smanjena za 30%, a posljedično su smanjene i CO₂ emisije za 31%.

Ukupna izravna potrošnja energije u 2014. godini za INA Grupu iznosi 19,5 milijuna GJ, dok ukupna neizravna potrošnja energije iznosi 0,9 milijuna GJ. Indirektne emisije INA Grupe za prijevoz radnika korporativnim vozilima iznose 13,558 tona CO₂, dok za prijevoz radnika aviotransportom iznose 340 tona CO₂ (bez CroSCO Grupe).

CO₂ EMISIJE ZA INA GRUPU (U TISUĆAMA TONA)

INA Grupa	2012.	2013.	2014.
Ukupno CO ₂ t/god	1.887.428	1.938.255	1.781.682

CO₂ emisije za INA Grupu (u tisućama tona)

INA, d.d. u svojim procesima, proizvodima i uslugama ne koristi materijale koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj. U nekim rashladnim uređajima u INA Grupi i dalje postoje rashladna sredstva koja oštećuju ozonski sloj, kao što je rashladno sredstvo R22. Međutim, R22 može ostati u sustavu za hlađenje do prve potrebe za zamjenom rashladnog sustava, nakon čega će biti predan ovlaštenoj kompaniji i zbrinut na zakonom propisani način.

‘Zelena’ benzinska postaja

Projekt izgradnje prve „zelene“ benzinske postaje je u procesu dobivanja potrebnih dozvola za BP Stupnik-Istok. Također, u splitskoj regiji raspisan je natječaj za novu „zelenu“ benzinsku postaju.

CO₂ EOR Ivanić i Žutica

Primarni cilj projekta je povećanje iscrpka ugljikovodika na poljima Ivanić i Žutica. Sekundarni cilj projekta odnosi se na značajno

smanjenje emisija CO₂, a produženjem životnog vijeka polja potiče se daljnji razvoj regije i lokalne zajednice. Provedeno je ispitivanje nultog stanja okoliša od strane ovlaštene tvrtke, koje uključuje analizu zraka, vode, tla i šumske vegetacije prije početka CO₂ EOR projekta i poslužiti će kao referenca za sva buduća mjerjenja. Ne predstavlja zakonski zahtjev, nego dokaz održivosti ovog iznimno značajnog projekta.

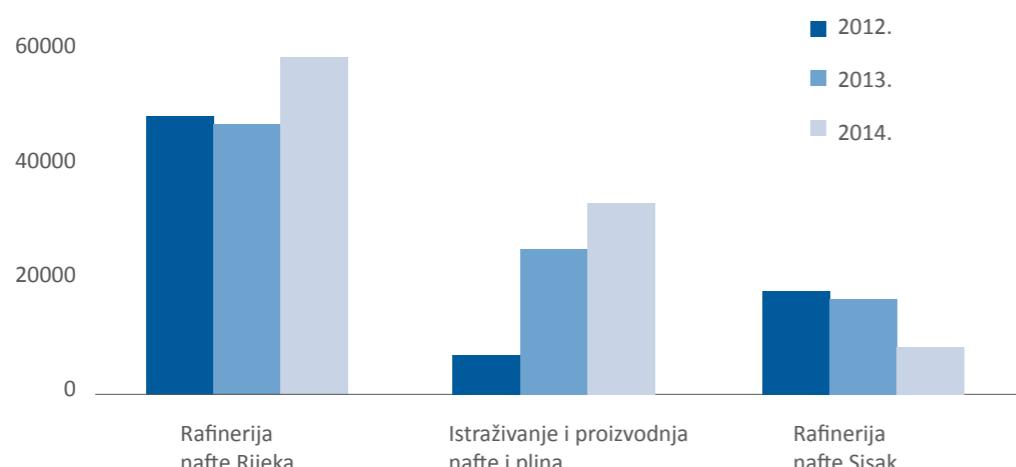
Nakon dobivenog pozitivnog mišljenja od strane Ex Agencije, Ministarstvu je predan zahtjev za probni rad za cijeli sustav EOR projekta. Probna eksplotacija utiskivanjem CO₂ u 12 bušotina na polju Ivanić započela je 14. listopada 2014. godine, nakon dobivene dozvole od Ministarstva. Do kraja 2014. utisnuto je 27.045.379 m³ CO₂.

PROPUŠTANJA PLINA

U Istraživanju i proizvodnji nafte i plina spaljivanje ugljikovodika predstavlja sigurnosnu mjeru u slučaju nefunkcionalnog rada (za rasterećenje sustava) ili u slučaju pražnjenja opreme prije planiranog remonta. Plinoviti ugljikovodici se spaljuju na vertikalnoj baklji, a tekuća faza na horizontalnoj baklji. Tijekom redovnih procesa uključen je samo sustav paljenja pilot baklje. Na polju Stružec je instalirana mjerna linija na baklji cjevovoda.

CO_2 emisije s baklji u INA, d.d. (t/god)	2012.	2013.	2014.
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	7.108	24.552	32.864
Rafinerija nafte Sisak	18.231	16.853	8.560
Rafinerija nafte Rijeka	47.430	46.429	57.979

Zbog remontnih radova na polju Duboka Podravina i kraceriranja cjevovoda na Objektima prerade plina Molve i Objektima frakcionacije Ivanić Grad došlo je do povećanja količine plina spaljenog na baklji.

Direktne emisije CO_2 s baklji iz organizacijskih jedinica INA, d.d. (u tonama)

Plinovi koji se ispuštaju u atmosferu, kao posljedica obrade prirodnog plina na Objektima frakcionacije Ivanić Grad i Objektima obrade plina Molve, prikazani su kao odzračivanje. Od početka EOR projekta (listopad 2014. godine), količine CO_2 koje su bile emitirane u atmosferu na Objektu prerade plina Molve utiskuju se u polja kako bi se postiglo povećanje iscrpka nafte, što izravno smanjuje količine emisija ispuštenih procesom odzračivanja.

Ukupno je procesom odzračivanja iz Istraživanja i proizvodnje nafte i plina emitirano 358.947 tona CO_2 .

ZAŠTITA OKOLIŠA

POSTIGNUĆA

- Ishodena su Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (okolišne dozvole) za Rafineriju nafte Sisak, Rafineriju nafte Rijeka, Objekte prerade plina Molve i Objekte frakcionacije Ivanić Grad.
- Veliki uređaji za loženje rafinerija nafte Sisak i Rijeka uključeni su u Prijelazni nacionalni plan.
- Završena su dva projekta za smanjenje emisija onečišćujućih tvari u Rafineriji nafte Sisak: zamjena postojećih koksnih komora novima i izgradnja novih rekompresijskih stanica na bakljama.
- STS d.o.o. ishodio je dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom koja se odnosi na obavljanje djelatnosti sakupljanja otpada te djelatnost zbrinjavanja opasnog otpada postupcima biološke i fizikalno-kemijske obrade te skladištenje otpada.
- STS d.o.o. ishodio je Rješenje o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti sprječavanja širenja i otklanjanja posljedica izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda.

IZAZOVI

- Visoki troškovi zbrinjavanja opasnog otpada, budući da u Republici Hrvatskoj ne postoji spalionica otpada.
- Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u INA Grupi.
- Aktivnosti otkrivanja i sprječavanja ilegalnih priključaka na naftnim cjevovodima.
- Izrada strategije gospodarenja otpadom i strategije remedijacije te provedba aktivnosti definiranih strategijama.
- Provđena svih projekata iz Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za Rafineriju nafte Rijeka i Rafineriju nafte Sisak u zadanim rokovima.

Transponiranjem zakonodavstva Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske, INA, d.d. se suočava s povećanim troškovima usklađivanja poslovanja, budući da strogi zahtjevi u području zaštite okoliša, a osobito u području zaštite zraka, zahtijevaju značajna ulaganja u kratkom vremenskom razdoblju.

28. listopada 2014. objavljena je Provedbena odluka Komisije o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT) za rafiniranje mineralnih ulja i plina. Datum objave određuje početak četverogodišnjeg razdoblja za provedbu eventualnih novih mjera s kojima se potrebno uskladiti. Zaključci o NRT-u sada uključuju i integriranu tehniku upravljanja emisijama ("bubble"), kao jednu od najboljih raspoloživih tehnika za ukupno smanjenje emisija SO_2 i/ili NOx na lokaciji rafinerije.

Ta je tehniku posebno prikladna za rafinerije nafte: s prepoznatom složenošću lokacije, brojnim jedinicama za loženje i procesnim jedinicama međusobno povezanim u pogledu šarže i opskrbe energijom; s čestim prilagodbama procesa potrebnih zbog kvalitete zaprimljene sirove nafte te zbog tehničke potrebe da se dio procesnih ostataka koristi kao interno gorivo, što uzrokuje česte prilagodbe smjese goriva, u skladu s procesnim zahtjevima.

Integrirana tehniku upravljanja emisijama omogućava rafinerijama da sve izvore emisije promatraju kao jedan izvor te pruža fleksibilnost u odabiru jedinica koje će se unaprijediti temeljem najnižeg troška, pod uvjetom da su ukupne rezultirajuće emisije jednake ili niže od emisije koja bi se postigla primjenjujući u praksi, na svaku od tih jedinica, tehnike kojima bi se omogućilo zadovoljavanje individualnih povezanih razina emisije (BAT-AEL).

Europske direktive koje imaju najznačajniji finansijski utjecaj na naše poslovanje su: Europska direktiva o trgovani emisijskim jedinicama (EU ETS), Direktiva o industrijskim emisijama (IED), Uredbe o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija te o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (REACH i CLP), Direktiva o obnovljivim izvorima energije (RED), Direktiva o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (SEVESO), Direktiva o kvaliteti goriva (FQD), Direktiva o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (SLFD) te regulativa koja se odnosi na brodska goriva (MFD).

EMISIJE U ZRAK

Trgovina na malo

Tijekom 2014., u Trgovini na malo, u sklopu kapitalnih rekonstrukcija i modernizacije benzinskih postaja, ugrađeno je 88 sustava za povrat benzinskih para (VRU II), tako da je sada navedeni sustav ugrađen na 165 od ukupno 172 benzinske postaje u Republici Hrvatskoj, na koje ih je potrebno ugraditi. Od tog broja, 16 benzinskih postaja ima protok veći od 3.000 m^3 godišnje te one moraju biti opremljene sustavom za povrat benzinskih para najkasnije do 31. prosinca 2018. godine. Devet ih već ima ugrađen sustav, a na ostale će spomenuti sustav biti ugrađen tijekom kapitalne rekonstrukcije.

Rafinerija nafte Sisak

U 2014. godini, u Rafineriji nafte Sisak završena su dva projekta koja će značajno pridonijeti smanjenju emisija u zrak. Instalacijom novih rekompresijskih stanica na bakljama, omogućeno je sakupljanje kiselih plinova bogatih sumporovodikom (H_2S) i njihovo usmjeravanje na postrojenje za odsumporavanje (Claus) gdje se izdvojeni H_2S pretvara u elementarni sumpor, a čisti i suhi plin se zatim koristi za loženje. Ova

mjera će u potpunosti eliminirati kontinuirano spaljivanje plinova na baklji, što će dovesti do smanjenja ukupnih emisija iz baklji, a obradom rafinerijskih plinova na postrojenju za odsumporavanje, značajno će se smanjiti emisije SO_2 i H_2S . Na koking postrojenju su dvije, 44 godina stare, koksne komore zamijenjene novima, što će također značajno smanjiti emisije sumporovodika u zrak. S ciljem smanjenja emisija hlapivih organskih spojeva, postojeće brtve na pet spremnika s plivajućim krovom zamijenjene su dvostrukim brtvama.

Rafinerija nafte Rijeka

U 2014. broj satnih prekoračenja SO_2 parametra značajno je smanjen, tako da je prva kategorija kakvoće zraka postignuta na sve tri imisijske postaje u blizini Rafinerije. Rafinerija nafte Rijeka provodi mjere iz Sanacijskog programa za smanjenje emisija/imisija SO_2 , poput korištenja ekološki prihvatljivog goriva (prirodni plin), a tu su i mјere za poboljšanje energetske učinkovitosti kojima se smanjuje potrošnja goriva i također pridonosi smanjenju emisija SO_2 .

S ciljem smanjenja emisija sumporovodika iz jedinice za vakuum destilaciju, ugrađena je „Sweet-Vac“ jedinica i kompresor s tekućim

prstenom kako bi se kisi plinovi mogli obraditi prije spaljivanja u pećima.

Na Energani i pećima atmosferske i vakuum destilacije smanjena je potrošnja loživog ulja za 15% u odnosu na 2013. godinu zbog upotrebe veće količine prirodnog plina kao energenta i smanjene prerade.

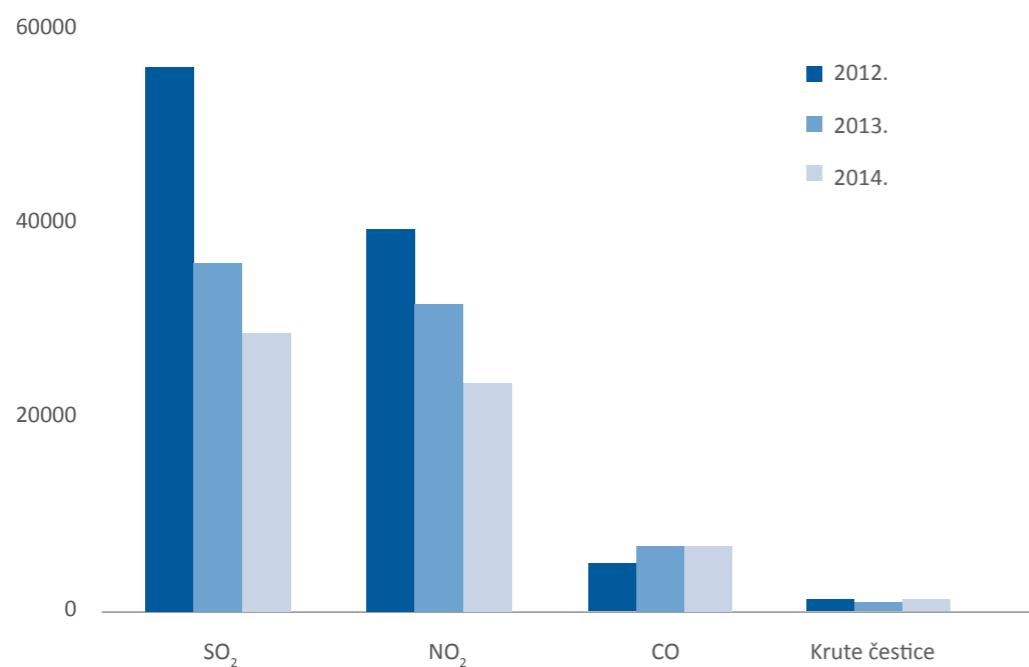
Rafinerija nafte Rijeka nastavila je s provođenjem LDAR programa za detekciju i sanaciju mјesta propuštanja fugitivnih emisija uz pomoć termografske kamere. U 2014. mjerena su provedena na svih pet grupa postrojenja. Izvješća o provedenim mјerenjima služe za planiranje popravaka i/ili zamjene opreme.

Sukladno Direktivi 2010/75/EU o industrijskim emisijama, veliki uređaji za loženje se od 1. siječnja 2016. godine moraju uskladiti s puno strožim graničnim vrijednostima emisije (GVE) za postojeća postrojenja. Za postizanje propisanih graničnih vrijednosti, IED daje mogućnost korištenja izuzeća za postojeća postrojenja, a jedno od njih je i uključivanje u Prijelazni nacionalni plan (PNP).

Uključivanjem u PNP, Insi se daje mogućnost postupnog smanjenja emisija NO_x , SO_2 i krutih čestica kroz razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2020. godine, odnosno, omogućava se dodatni period za realizaciju investicija i mјera koje bi osigurale usklađenost sa strožim GVE.

Emisije onečišćujućih tvari u zrak iz INA Grupe (u tonama)

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
SO_2 (t)	10.203	7.841	5.573	3.581	2.864
NO_2 (t)	4.432	4.331	3.905	3.135	2.359
CO (t)	736	880	457	646	689
Krute čestice (t)	176	132	134	102	124

VODE

Za svoje aktivnosti, INA Grupa koristi vodu iz svih vrsta izvora: površinskih i podzemnih voda, morsku vodu, vodu iz javne vodoopskrbe, kišnicu koja se skuplja i otpadne vode koje dolaze iz proizvodnih djelatnosti ili drugih jedinica. U INA Grupi voda se crpi iz rijeke Save i Kupe, vlastitih bunara, akumulacijskog sustava Tribalj, mora te vodovoda. Niti jedan izvor vode nije znatno pogodjen crpljenjem vode. Iz Inih postrojenja ispuštaju se tehnološke, oborinske, rashladne i sanitarnе vode, koje se, gdje je to potrebno, čiste fizikalno - kemijsko - biološkim postupcima. Niti jedno vodno tijelo nije znatnije ugroženo ispuštanjem otpadnih voda iz postrojenja Ine.

U 2014. godini, ukupno zahvaćena količina vode u INA Grupi iznosi 42.734.286 m³, što predstavlja malo povećanje u odnosu na 2013. godinu. Glavni razlog tome je povećan zahvat vode u Rafineriji nafte

Rijeka zbog povećanih potreba za električnom energijom i stalnom potrebom za hlađenjem izmjenjivača topline. Intenzitet vode (m³/t sirovine) u 2014. godini za Rafineriju nafte Rijeka iznosi 14,3%. Program smanjenja gubitaka vode u podzemnim cijevima kontinuirano se provodi, a prema nalazima testiranja provedena je (100%) sanacija mesta propuštanja vode.

Ukupna količina zahvaćene vode u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina smanjena je za 32% u odnosu na prethodnu godinu. Umjesto tehnološke vode koristila se formacijska (slana) voda, proizvedena u sklopu EOR projekta, koja služi za održavanje tlaka u ležištu.

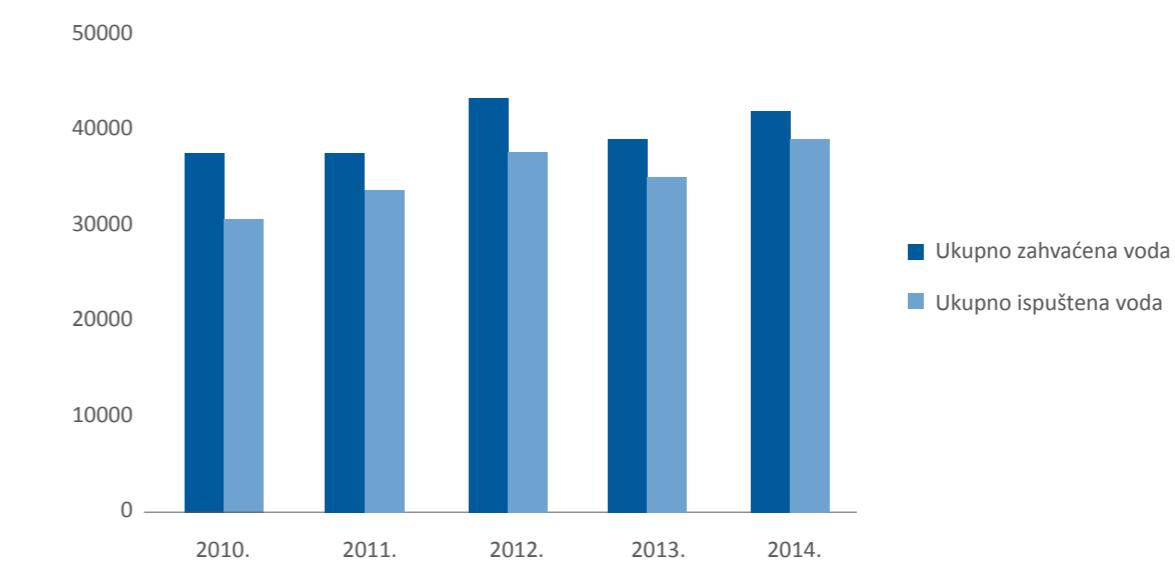
Potrošnja pitke vode u Rafineriji nafte Sisak smanjena je u 2014. godini za 23,8% zbog učinjenih popravaka na mreži javne vodoopskrbe.

Održavanjem postojeće opreme za upravljanje vodnim resursima i proizvodnjom pare, u INA Mazivima se tijekom 2014. godine smanjila količina ispuštene vode za 38% u odnosu na 2013.

Ukupne količine zahvaćene i ispuštene vode u INA Grupi (u tisućama tona)

INA Grupa	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupno zahvaćena voda (m ³)	37.846.879	37.644.539	43.776.404	38.999.304	42.734.286
Ukupno ispuštena voda (m ³)	31.115.100	33.770.579	38.770.275	34.996.968	39.448.370

Ukupne količine zahvaćene i ispuštene vode u INA Grupi od 2010. do 2014. (u tisućama tona)

GEOTERMALNE VODE

Istraživanje i proizvodnja nafte i plina godinama proizvodi tehnološku i geotermalnu vodu iz ležišta otkrivenih tijekom eksploatacije. Godišnja proizvodnja vode kreće se oko 3 milijuna m³. Proizvedena voda iz vodocrpilišta i bunara koristi se za internu potrošnju i distribuciju kupcima, dok se geotermalna voda s eksploatacijskih polja geotermalne

vode Bizovac i Zagreb koristi za potpuno ili djelomično zadovoljenje toplinskih potreba korisnika. U prošloj godini INA, d.d. nije samostalno razvijala nove geotermalne projekte niti je bilo zahtjeva za sudjelovanje u geotermalnim projektima na osnovi dostavljenih podataka o geotermalnom potencijalu u procesima izmjena i dopuna prostornih planova lokalnih zajednica.

Ukupno proizvedena voda u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

m ³	2012.	2013.	2014.
Voda s vodocrpilišta	2.228.903	2.274.964	1.938.749
Voda iz vlastitih bunara	516.806	530.360	492.827
Geotermalna voda	418.254	386.986	402.498
Ukupno proizvedena voda	3.163.963	3.192.310	2.834.074

OTPAD

Strategija upravljanja otpadom u INA Grupi, za razdoblje od 2011. do 2015. godine, donesena je radi unapređenja gospodarenja otpadom razvojem tehnologije i usklađenja se s industrijskim trendovima u tom području. Budući da je pri proizvodnji i preradi nafte nastanak otpada neizbjegjan, ulazu se stalni napori kako bismo što više proizvedenog otpada ponovo upotrijebilo ili recikliralo.

Tijekom 2014. godine, unutarnji nadzori gospodarenja otpadom obavljeni su na osam Inih lokacija s ciljem da se identificiraju područja poboljšanja, s naglaskom na proces izvješćivanja o otpadu. Glavni nalazi odnose se na nedovoljno razvijen proces izvješćivanja o otpadu te na kontrolu postupanja s otpadom, a koristit će se za reviziju strategije gospodarenja otpadom. Posvećeni smo poboljšanju svih segmenata sustava gospodarenja otpadom, želimo postići bolje odvajanje otpada na mjestu nastanka te veći omjer uporabe i bolju kontrolu troškova u gospodarenju otpadom.

Održavanje i čišćenje postrojenja i opreme u INA Grupi uzrokuje velike količine otpada, od kojih su najzastupljenije sljedeće vrste: zauljeni muljevi od održavanja uređaja i opreme (ključni broj 05 01 06*), željezo i čelik (ključni broj 17 04 05) te zemlja i kamenje koji sadrže opasne tvari (ključni broj 17 05 03*).

U Rafineriji nafte Rijeka tijekom manipulacija i tehnoloških procesa prerade nafte i naftnih derivata nastaju različite vrste zauljenog otpadnog materijala. Najveći dio tog otpada nastaje zbog uobičajenog sadržaja sedimenata u sirovoj nafti (0,1% do 0,2%), ali i zbog raznih drugih tehnoloških razloga u rafinerijskim procesima: čišćenja spremnika nafte, poluproizvoda i proizvoda, zauljenih muljeva nakon obrade otpadnih voda te muljeva od čišćenja kolona i posuda. Rafinerija nafte Rijeka proizvela je 410 tona opasnog otpada te 892 tona neopasnog otpada. U Rafineriji nafte Rijeka u tijeku je ishodjenje dozvole za gospodarenje otpadom na postojećem postrojenju za obradu zauljenog otpada, sukladno propisanim zakonskim zahtjevima. Također, u 2014. godini uspostavljeno je sakupljanje starog papira na području rafinerije i udio

oporabljenog otpada iznosio je 47%, ali proces izvješćivanja o otpadu mora biti poboljšan.

U Rafineriji nafte Sisak generirano je 2.266 tona opasnog otpada od kojeg je najveća količina zauljenih muljeva od održavanja uređaja i opreme koji su obrađeni fizikalno-kemijskim postupkom tj. proveden je postupak solidifikacije. Neopasnici otpad registriran je u količini od 1.347 tona, a odnosi se na željezo i čelik te muljeve od dekarbonizacije. U Rafineriji nafte Sisak postignuto je smanjenje nastalog otpada za 15%, a udio oporabljenog otpada iznosio je 21%.

Logistika i dalje nastavlja gospodariti otpadom na održivi način. Ukupna količina zbrinutog neopasnog otpada u Sektoru logistike u 2014. godini iznosila je 1.662 tona, a odnosi se na otpad od teglenice, istrošene autocisterne, željezničke cisterne i na materijal od rezanja spremnika. Ta stara oprema je prodana ovlaštenim tvrtkama za reciklažu otpada.

U Istraživanju i proizvodnji nafte i plina u 2013. godini opasnog otpada bilo je 819 tona, a 2014. godine nastalo je 3.289 tona opasnog otpada. Značajne razlike u količini otpada uzrokovane su zbrinjavanjem starih kemikalija i različitih rashodovanih materijala te uslijed puknuća cjevovoda u selu Dapci zbog ilegalnog priključka. Neopasnici otpad u 2014. godini iznosio je 10.161 tone, a od te količine 7.831 tona isplake na bazi vode utisnuta je u duboke bušotine, a 4.354 tone je oporabljeno.

U Trgovini na malo onečišćeno tlo nastaje tijekom iskopa u procesu modernizacije/kapitalne rekonstrukcije/ili zatvaranja benzinske postaje, a privremeno se skladišti prije konačne obrade i zbrinjavanja na logističkim skladištima koja nisu u funkciji. Ukupna količina odloženog neopasnog otpada u 2014. godini iznosila je 3.614 tona i 1.978 tona zbrinutog opasnog otpada.

Tvrta STSI, članica INA Grupe, ishodila je dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom. Dozvolu je izdalо Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, a odnosi se na obavljanje djelatnosti sakupljanja otpada te djelatnost zbrinjavanja opasnog otpada postupcima biološke obrade, fizikalno-kemijske obrade otpada i na skladištenje otpada. Dozvola je izdana za 51 ključni broj otpada koji se mogu obrađivati navedenim

postupcima. Ovime je omogućen angažman STSI-ja u pružanju usluge zbrinjavanja otpada iz naftne industrije. Također, ishodeno je i Rješenje o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti sprječavanja širenja i otklanjanja posljedica izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda, što omogućuje sudjelovanje STSI-ja tijekom sanacije posljedica izvanrednih događaja.

U 2014. godini, INA Maziva, kao proizvođač i ovlašteni skupljač otpadnih

mazivih ulja, prikupila su 349 tona otpadnog ulja koja su predana ovlaštenoj tvrtci na zbrinjavanje. Također, INA Maziva upisana su u Očeviđnik osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad. U tijeku je ishodjenje dozvole za gospodarenje otpadom, izrađena je potrebna dokumentacija i dostavljena nadležnom ministarstvu.

Količine komunalnog otpada nisu prikazane u ovom izvješću.

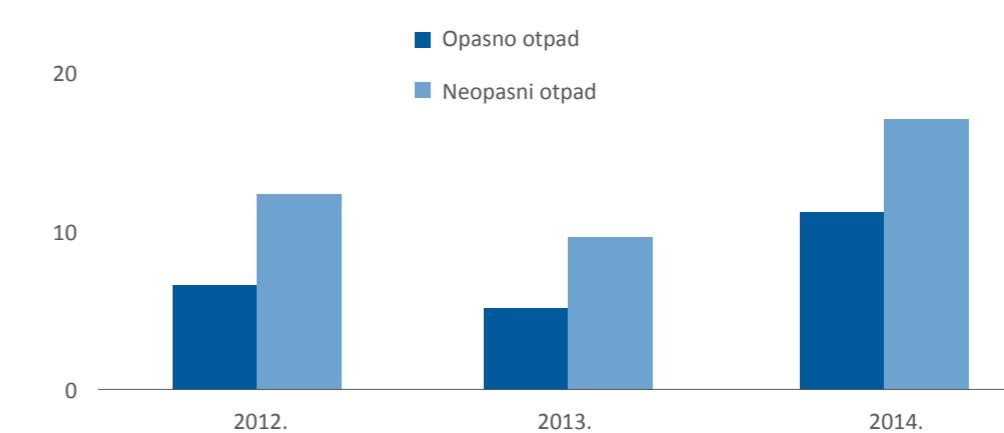
Količine opasnog i neopasnog otpada proizvedenog u INA, d.d. i INA Grupi (bez komunalnog otpada)

2012.		2013.		2014.
	Opasni otpad (t)	Neopasni otpad (t)	Opasni otpad (t)	Neopasni otpad (t)
Rafinerija nafte Rijeka	120,27	717,79	513,84	1.314,49
Rafinerija nafte Sisak	3.357,53	1.188,50	2.873,10	1.374,20
Sektor Maziva (Mlaka)	0,00	91,50	4,48	44,86
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	1.599,25	6.928,40	819,33	6.726,49
Trgovina na malo	495,34	2.883,78	1.088,52	112,82
Logistika	867,26	207,46	240,4	222,11
Korporativni centar	11,15	21,51	16,89	0,00
Ukupno INA, d. d. (t)	6.450,99	12.038,93	5.557,00	9.816,30
Crosco	269,31	250,31	112,84*	1.416,64*
INA MAZIVA	132,03	47,51	179,14	97,00
Holdina	0,70	5,80	1,37	-
Energopetrol	-	-	1,69	-
InterINA	0,38	36,10	6,19	34,56
STSI	30,37	170,07	18,82	572,09
Osijek Petrol	44,00	2,71	1,29	2,24
Ukupno INA Grupa(t)	6.927,78	12.556,71	5.878,20	11.938,83
				13.916,91
				19.828,41

* količine neopasnog otpada odnose se na Crosco Grupu (Crosco + Rotary)

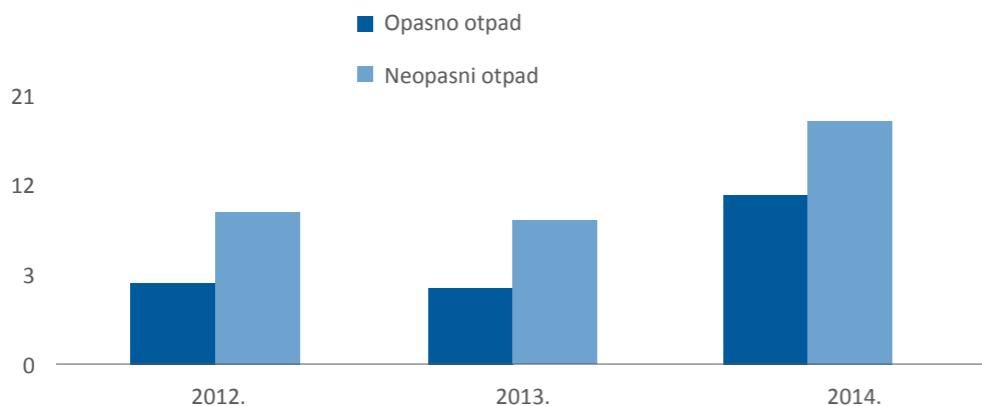
Količine opasnog i neopasnog otpada proizvedenog u INA, d.d. i INA Grupi (bez komunalnog otpada)

Količine proizvedenog otpada u INA, d.d. (u tisućama tona)

■ Opasno otpad

■ Neopasni otpad

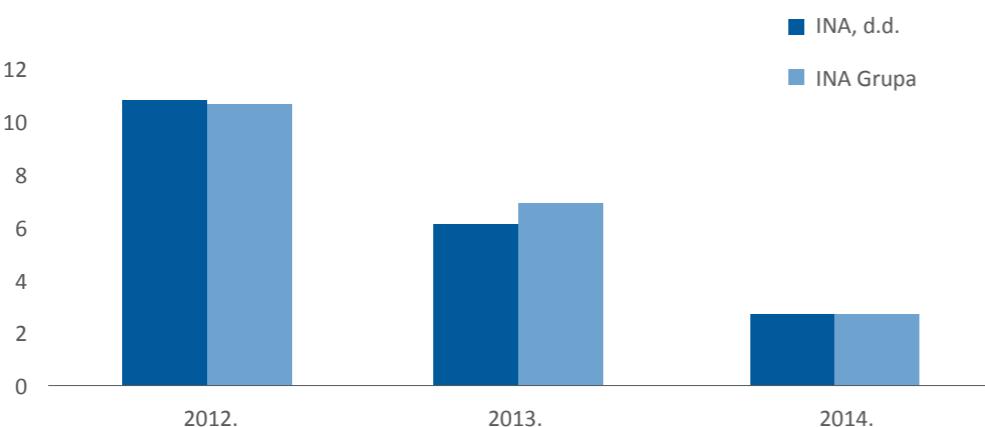
Količine proizведенog otpada u INA Grupi (u tisućama tona)

Povećane su količine proizведенog opasnog i neopasnog otpada u Ini, uslijed većeg opsega radova održavanja i čišćenja te zbrinjavanja otpada koji je bio uskladišten u zakonski propisanim rokovima. U Trgovini na malo velike količine onečišćenog tla nastale tijekom iskopa u procesu modernizacije/kapitalne rekonstrukcije/ili zatvaranja benzinske postaje zbrinute su tijekom 2014. godine. Također, količine opasnog otpada u Energopetrolu znatno su veće u odnosu na 2013. zbog zbrinutog skladištenog zašivenog tla.

IZLJEVANJA

Načela kojima INA Grupa sprječava izljevanja prilikom rada svojih objekata su: pažljiva izgradnja, stroge inspekcije te učinkovito poslovanje. Kao dio plana prevencije provodi se redovito održavanje objekata te za svaku lokaciju postoji plan intervencije u izvanrednim situacijama. Nakon otkrivanja bilo kakvih incidenta, sve mјere potrebne za vraćanje objekta u prvotno stanje odmah stupaju na snagu.

Tijekom 2014. godine, u INA, d.d. su se dogodila tri izljevanja volumena većega od 1 m^3 prolivena nafte, što je 57% manje u odnosu na prethodnu godinu. Dva najznačajnija izljeva dogodila su se u Istraživanju i proizvodnji nafte i plina. U svibnju se zbog nepažnje radnika, 210 m^3 (70 m^3 nafte i 140 m^3 slojne vode) izlilo iz dehidracijske jedinice u sustav oborinske kanalizacije, što je uzrokovalo onečišćenje vode i zagađenje 1.000 m^2 tla. U listopadu je ilegalni priključak izazvao izljevanje 100 m^3 nafte. Oko 2.000 m^2 tla i 7.000 m vodovodnog kanala je zagađeno. Sanacija okoliša je započela odmah te je još uvijek u tijeku. Troškovi sanacije u 2014. godini su se povećali za 81% zbog povećane količine ispuštenih ugljikovodika.

Izljevanja veća od 1m^3 **BIORAZNOLIKOST**

Akcijski plan bioraznolikosti (BAP) je instrument koji može pomoći tvrtkama u očuvanju ili poboljšanju biološke raznolikosti, definiranjem skupa aktivnosti koje se provode na lokalnoj razini. BAP je opći pojam koji se koristi u cijelom svijetu i u velikom broju sektora, a odnosi se na lokacije i projekte sektora naftne industrije. Definira se u pet koraka: definiranje svih operativnih lokacija, segmenti djelatnosti procjenjuju rizike i utjecaje svojih lokacija na biološku raznolikost, definiranje akcijskih planova za osjetljiva područja i raspored za upravljanje i nadzor programa, definiranje ciljeva i pokazatelja uspješnosti te praćenje akcijskih planova i izvješćivanje.

Cilj INA Grupe u 2015. godini je izraditi akcijski plan biološke raznolikosti (BAP) za sve lokacije INA Grupe koje se nalaze u ekološki osjetljivim područjima ili su u njihovoј blizini.

Tijekom 2014. godine, INA, d.d. je sastavila bazu podataka o svim lokacijama INA Grupe pomoću koje se može procijeniti koje lokacije se nalaze u osjetljivim područjima. Osjetljivo područje je definirano trima pokazateljima: osjetljivo područje zbog bioraznolikosti (geografski i zakonski određeno područje koje je zaštićeno s ciljem očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, uključujući NATURU 2000), kulturološki osjetljivo područje (mjesto koje je zaštićeno zbog svoje kulturne ili rekreativne vrijednost) i vodno osjetljivo područje (područja s liste Ramsarske konvencije i sušna područja). INA, d.d. ima tri lokacije u IPNP koje se nalaze u osjetljivom području zbog bioraznolikosti i vodno osjetljivom području, za koje se planira napraviti BAP tijekom 2015. godine (polja Gola, Kalinovac i Stružec).

U blizini lokacija na kojima poslujemo mogu se naći četiri vrste ugroženih ptica koje su uvrštene u popis Crvene knjige Republike Hrvatske, a to su bijela i crna roda, orao klikaš i žličarka. Mogući utjecaj naših aktivnosti na okoliš u kojem poslujemo spriječen je pravilnim mjerama zaštite i odgovarajućom organizacijom rada.

REMEDIJACIJA

U 2014. godini INA, d.d. provela je preliminarne istražne radove na određenim lokacijama s ciljem utvrđivanja potencijalno onečišćenih područja, procjene prikladnih remedijacijskih mjera i uspostave praćenja stanja podzemnih voda. Rezultati provedenih prelimarnih istražnih radova čine koristan okvir za usmjeravanje aktivnosti na lokacije s najvećim potencijalnim rizikom za okoliš.

Poseban regulatorni okvir za provedbu postupaka remedijacije tla i podzemnih voda još uvijek nije razvijen u Hrvatskoj, ali očekujemo da će se relevantne prakse postupno usvajati u nacionalno zakonodavstvo. Ipak, INA, d.d. ima proaktivn stav prema zaštiti tla i podzemnih voda te već dugi niz godina provodi sanaciju podzemlja na lokaciji Rafinerije nafte Rijeka koristeći tehnologiju ispumpavanja i obrade.

Sanacija podzemnog onečišćenja u Rafineriji nafte Rijeka predstavlja dugotrajni proces multidisciplinarnih aktivnosti koje se kontinuirano provode od 1993. godine. Kontinuirano provođenje crpljenja ugljikovodika iz podzemlja i provedba radova sanacije pogonske oborinske kanalizacije pridonijeli su smanjenju ispumpane količine ugljikovodika iz podzemlja. Tijekom 2014. godine iz podzemlja je iscrpljeno 415 m^3 čistih ugljikovodika, što je manja količina u odnosu na prethodnu godinu (684 m^3) te ukazuje na stabilizaciju i minimalno recentno prihranjivanje ukupno akumuliranog onečišćenja u podzemlju. Rekapitulacijom dugogodišnjeg iskustva i stečenih spoznaja u okviru sanacije onečišćenja iz podzemlja u Rafineriji nafte Rijeka, može se zaključiti da je u potpunosti uspostavljena kontrola nad onečišćenim područjem te da se u budućem periodu mogu očekivati još bolji rezultati.

Trgovina na malo provodila je remedijacijske aktivnosti te je realiziran plan aktivnosti za 2014. godinu. Preliminarni istražni radovi provedeni su na 22 benzinske postaje. Za 19 izrađenih sanacijskih programa ishodeno je odobrenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode. Kapitalna rekonstrukcija provedena je na sedam benzinskih postaja. Rušenje je provedeno na tri benzinske postaje. Cjelokupno iskopano onečišćeno tlo nastalo tijekom rekonstrukcije ili zatvaranja benzinskih postaja (3.615 tona neopasnog otpada te 1.977 tona opasnog otpada) zbrinuto je i obrađeno sukladno zakonskim propisima.

Zbrinjavanje stare dunavske teglenice odgođeno zbog gniježđenja labudova

Skoro stoljeće stara dunavska teglenica, proizvedena 1916. u njemačkom brodogradilištu Regensburg, dugačka je sedamdeset i široka devet metara. Sve dok nije postala Ininim vlasništvom služila je za prijevoz sirove nafte i naftnih derivata. U pojedinim razdobljima na njoj su živjele i obitelji mornara koji su na njoj plovili. Početkom 1980.-ih postaje vlasništvo Ine te je renovirana i očišćena, izvedeni su potrebni rekonstrukcijski zahvati kako bi mogla služiti kao pretovarni objekt-pristanište. Smještena je na Dunavu kraj Opatovca, u blizini Vukovara. Zahvaljujući teglenici, mjesečno je na tržište otpremano oko 10.000 m³ dizela i bila je ključna spona između sisačke i rafinerije

u Bosanskom Brodu. Nakon završetka Domovinskog rata više se ne koristi budući da su tijekom rata stvoreni novi cestovni opskrbni pravci pa teglenica više nije bila potrebna. Budući da već skoro dva desetljeća nema funkciju, INA ju je odlučila rashodovati. S administracijom i zbrinjavanjem teglenice započelo se početkom godine, a u realizaciju se trebalo krenuti u mjesecu travnju, no INA je zaustavila zbrinjavanje zbog gniježđenja labudova na naplavinama tik do teglenice. Tek nakon što su labudovi napustili gnijezdo u listopadu, teglenica je prevezena na pristanište u luci Vukovar gdje je nastavljen proces rezanja i zbrinjavanja. Svi lokalni zahtjevi zaštite okoliša bili su ispunjeni, a pomogli smo i u očuvanju bioraznolikosti, u ovom slučaju mlade obitelji labudova.

ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

Postignuća

- Ozljede s izgubljenim radnim vremenom na razini INA Grupe smanjile su se s 1,7 u 2013. godini na 1,5 u 2014. godini.
- U 2014. godini nije bilo smrtnih ozljeda na mjestu rada (među Ininim zaposlenicima i izvođačima).
- S ciljem daljnog smanjenja broja ozbiljnih incidenata i smrtnih slučajeva, INA Grupa je nastavila s aktivnostima uključenima u program Temeljnih pravila sigurnosti (TPS); revidiran je proces upravljanja vanjskim izvođačima radova i nastavljen program Sigurne vožnje.

Izazovi

- Daljnje poboljšanje elemenata procesne sigurnosti i smanjenja broja procesnih incidenata.
- Daljnje poboljšanje sigurnosti u prometu i smanjenje broja ozbiljnih incidenata s uvođenjem dodatnih programa kao potpore programu Temeljnih pravila sigurnosti, poput Analize sigurnosti posla i sustava Stop kartica.
- Daljnje povećanje svijesti o ZZZO na svim razinama, uključujući i vanjske izvođače radova.

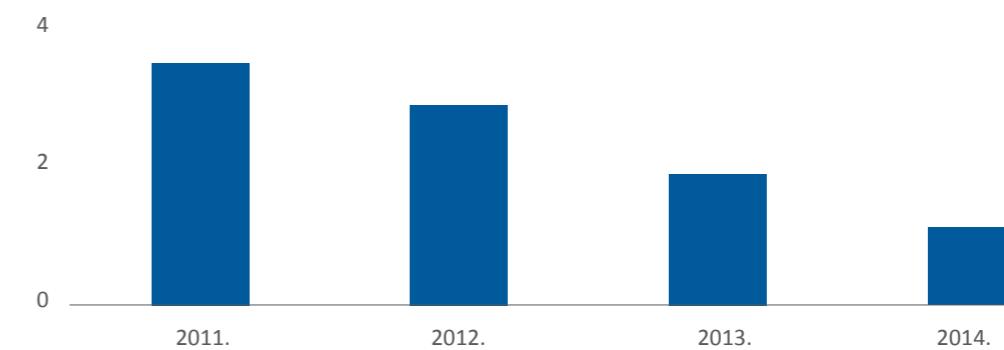
ZAŠTITA NA RADU

Zaštita radnika

INA Grupa je imala pozitivan trend postignut temeljem realiziranih projekata i uvođenjem novih projekata što je vidljivo u poboljšanju vrijednosti pokazatelja zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu. Također, na temelju brojnih aktivnosti vezanih za navedene projekte, svijest o zaštiti zdravlja i sigurnosti i dalje raste. U 2014. godini broj ozljeda s izgubljenim radnim vremenom (LTI) bio je 36 što pokazuje daljnji napredak u odnosu na 2013. (LTI = 44). Isti trend je vidljiv i u učestalosti izgubljenog radnog vremena zbog ozljeda (LTIF) koji je bio 1,5 (1,7 u 2013.). Smrtnih slučajeva nije bilo niti na jednoj našoj lokaciji rada. Analiza pokazuje da je većina nastalih ozljeda uzrokvana pokliznućima, spotaknućima i padovima, prometnim nesrećama i neprikladnim korištenjem opreme, što je za posljedicu imalo ozljede ekstremiteta, manje rane i modrice. U INA Grupi primjenjujemo novi korporativni sistem obavještavanja iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša sa svrhom razmjene znanja o incidentima i primjenjenim korektivnim aktivnostima, kako se incidenti ne bi ponavljali.

LTIF zaposlenika	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
INA Grupa	3,5	2,6	2,2	1,7	1,5

LTIF u INA Grupi (broj ozljeda s izgubljenim radnim vremenom podijeljen s brojem efektivnih radnih sati, standardiziran na milijun radnih sati)

U Ini je formiran Središnji odbor zaštite na radu koji, na razini tvrtke, raspravlja o pitanjima i programima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, uz sudjelovanje liječnika specijalista medicine rada i stručnjaka zaštite na radu. Također je formirano i šest pododbora organiziranih u: Istraživanju i proizvodnji nafte i plina, Rafinerijama i marketingu, Trgovini na malo, Logistici, Rafineriji nafte Rijeka, Rafineriji nafte Sisak te veći broj pododbora na nižim organizacijskim razinama, gdje se raspravlja o specifičnim temama vezanima za poslovanje koje se prezentiraju na Središnjem odboru zaštite na radu (100% ukupne radne snage je zastupljeno u navedenim odborima/pododborima). Predstavnike biraju zaposlenici na izborima unutar svojih službi i lokacija rada. Strateški cilj uključenih predstavnika je otkrivanje, praćenje i savjetovanje u području zdravlja i sigurnosti.

U skladu sa zakonskim zahtjevima procjene rizika na radnom mjestu, mjerjenja parametara u radnom okruženju te godišnji medicinski pregledi obavljaju se redovito. Kroz utvrđene odbore za zaštitu na radu u organizacijskim strukturama poslovanja provodi se praćenje i izvršavanje mjera i aktivnosti s ciljem poboljšanja sigurnosti temeljem procjene rizika.

Prva faza programa Sustav zaštite od pada pri radu na visini u INA Grupi započela je u 2014. Tijekom 2014. osposobljeno je sto nominiranih predstavnika za izradu procjena rizika i pripremljeno 25 procjena rizika s ugovorenom tvrtkom. Procjene rizika za navedeni program za sve lokacije završene su u prosincu 2014. Krajnji cilj je detekcija kritičnih lokacija i radnih operacija te implementacija mjera koje će povećati razinu sigurnosti prilikom rada na visini te daljnje smanjenje broja ozljeda nastalih pri radu na visini.

Također je u 2014. pokrenut program nabave dioptrijskih zaštitnih naočala, na temelju potreba svih zaposlenika, ugovor je potpisana te je odabrana prva pilot lokacija (Rafinerija nafte Rijeka) za početak programa. U 2014., sto radnika je upućeno na pregled vida te su im isporučene dioptrijske zaštitne naočale.

Usklopu provedbe programa Temeljnih pravila sigurnosti, koji je započeo u 2013., a nastavljen je tijekom 2014., još tri programa su planirana u 2015.: LOTO (kontrola energije; označi-isključi) program za koji su prvi koraci poduzeti u 2014. (nabava za pilot fazu), program Analiza sigurnosti posla (JSA) te Sustav STOP kartica. U INA Grupi u 2014. održana su četiri foruma s izvođačima radova i sveukupno više od 9.600 treninga vanjskih izvođača radova.

SIGURNOST U PROMETU

Kao nastavak dobro utvrđenog programa u INA, d.d., Program sigurne vožnje nastavljen je tijekom 2014. Cilj programa je poboljšanje svjesnosti o opasnostima u prometu te podupiranje odgovornije vožnje. INA ne može utjecati na druge sudionike u prometu, ali može razviti vještina vožnje kod naših radnika i osigurati redovno servisiranje vlastitih vozila.

INA, d.d. je započela ovaj program u 2011. Kao nastavak slijedio je Standard sigurne vožnje koji je propisao procedure i pravila vezana uz sigurnu vožnju. U 2013. glavni fokus projekta bio je na osposobljavanju. Ukupno 509 radnika pohađalo je osnovni trening na poligonu, vođeni certificiranim stručnjacima. Ciljana skupina bili su profesionalni vozači, radnici koji godišnje prijeđu više od 30.000 km, mladi vozači i radnici koji su sudjelovali u prometnim nesrećama.

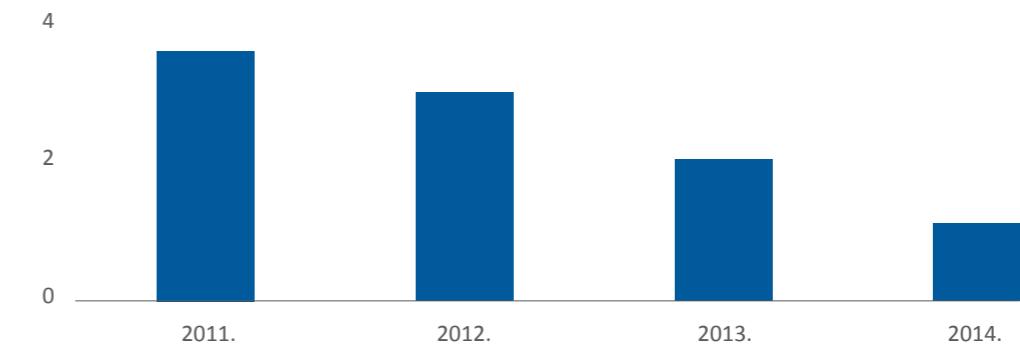
U 2014. program se primjenjuje i na ovisna društva INA Grupe. Ukupno 129 radnika INA, d.d. i 59 radnika STSI-ja osposobljeno je u osnovnom programu sigurne vožnje.

Povođenje i nadziranje preventivnih mjera, kontinuirana periodična osposobljavanja, komunikacija tijekom dana vezana za sigurnost na svakoj poslovnoj lokaciji kao i provođenje sustava dnevne kontrole vozila značajno su utjecali na svijest radnika o korištenju poslovnih vozila.

Stopa prometnih nesreća (RAR – Road Accident Rate) ključni je pokazatelj sigurnosti u INA Grupi. Tijekom zadnje četiri godine, u sklopu gore navedenih projekata, vidljiv je veliki napredak u ovom pokazatelju; RAR kontinuirano opada: s 3,4 u 2011. na razini INA Grupe na 1,0 u 2014. Promatramo li podatke za INA, d.d. napredak je još vidljiviji: 6,5 u 2010. u odnosu na 1,1 u 2014.

Stopa prometnih nesreća u INA Grupi

Stopa prometnih nesreća (RAR)	2011.	2012.	2013.	2014.
INA Grupa	3,4	2,8	1,9	1,0

Ciljevi programa su nastavak osposobljavanja radnika, ali i proširivanje aktivnosti. Namjera nam je objaviti program Temeljnih pravila sigurnosti za transport za INA Grupu što će uključivati pripremu materijala i propisa Temeljnih pravila sigurnosti za transport, osposobljavanje Inih zaposlenika i ugovorenih radnika.

UPRAVLJANJE IZVODAČIMA RADOVA

Nova verzija Postupka upravljanja zahtjevima izvođača radova za INA Grupu objavljena je u rujnu 2014. Organizirano je i provedeno osposobljavanje za sve uključene u INA Grupi, s posebnim naglaskom na uključenost Sektora nabave. U novom, pojednostavljenom procesu fokus je na visokorizičnim aktivnostima. U skladu s industrijskom praksom, obveza 24/7 koordinatora zaštite na radu i česti nadzori na lokacijama za složene, visokorizične aktivnosti. Postupno uvođenje obveznog SCC/VCA (Sigurnosna lista kontrole izvođača radova) certifikata za izvođače radova te člana INA Grupe, STSI d.o.o., također je planirano za naredne godine.

Post evaluacija izvođača i certificiranje sustava upravljanja zahtjevima ZZSO kod izvođača radova obuhvaćeni su u procesu procjene natječaja, kao prvi korak prema integraciji korporativnog upravljanja dobavljačima. Sustav upravljanja zahtjevima izvođača radova razvija se u skladu s programom Temeljnih pravila sigurnosti. Unutar ova dva programa, sustav nadzora izvođača utemeljen je na nadzoru i sustavu kontinuiranog izvještavanja. U 2014. je bilo 756 nadzora izvođača radova koji su rezultirali s 456 prekršenih pravila. Primjenjene mjere su različite: od pisanih upozorenja (98) do zabrane pristupa lokaciji (17). Također, u skladu s Upravljanjem zahtjevima izvođača radova i ZZSO dodatkom, primjenjene su mjere u slučaju kršenja temeljnih pravila sigurnosti. Svi navedeni koraci potvrđuju implementaciju programa Upravljanje zahtjevima izvođača radova i Temeljna pravila sigurnosti, s ciljem osiguranja sigurnosti izvođača radova i radnika na našim lokacijama.

Kako bi se naglasila važnost upravljanja izvođačima radova, uvedena su dva nova pokazatelja uspješnosti: LTIF za izvođače radova i TRIR (stopa svih ozljeda na radu).

U Croscu d.o.o. svi izvođači radova koji su radili na projektu "Obnova klase Labin 2014" prošli su početno ZZSO osposobljavanje prije početka aktivnosti. Početno ZZSO osposobljavanje uključuje pravila ponašanja na platformi, pravila o nošenju osobne zaštitne opreme, korištenje alata i opreme, rad na visini, pravila kod podizanja tereta, rad u zatvorenim prostorima, sustav dozvole za rad, vježbe evakuacije, pravila prijavljivanja incidenta i STOP sustav, pravila o pušenju, temeljna pravila sigurnosti, pravila o zabrani konzumacije alkohola i drugih opojnih sredstava. Inženjeri sigurnosti svakodnevno nadgledaju implementaciju ovih pravila.

U 2014. Crocco d.o.o. održao je dva foruma s izvođačima radova na kojima je prisutstvovalo 16 tvrtki. Također, održani su audit kvalitete i sustava ZZSO kod šest glavnih izvođača radova na projektu Obnova klase Labin 2014.

U STSI d.o.o., upravljanje izvođačima radova implementirano je u suradnji s njima. U 2014. obavljeno je 57 pretkvalifikacijskih auditova. Sustav pretkvalifikacije provodi se kontinuirano, sukladno nabavnim procesima. U 2014. u INA Grupi provedeno je 86 pretkvalifikacijskih revizija.

PROMOCIJA I ZAŠTITA ZDRAVLJA

Zdravlje na radnom mjestu

Kao i prethodnih godina, nije bilo zabilježenih profesionalnih bolesti u INA Grupi. Ta činjenica nas ne sprječava da nastavimo s već utvrđenim, kao i novim programima zaštite zdravlja zaposlenika. Programi zaštite zdravlja odnose se na aktivnosti koje podupiru zdravlje i dobrobit zaposlenika na radnom mjestu i nude svim zaposlenicima priliku sudjelovanja, bez obzira na njihovo trenutno zdravstveno stanje. Ove aktivnosti su posebno usredotočene na prevenciju bolesti i ozljeda na radu, što je rezultat nezdravog načina življenja i niske razine fizičke aktivnosti, kao glavnog uzroka odsutnosti s radnog mjestra.

U INA Grupi se provodi dugogodišnji program koji poboljšava zaštitu zdravlja naših zaposlenika - medicinski programirani aktivni odmor (MPAO). Tijekom 2014. godine, 130 zaposlenika INA, d.d., različitog medicinskog statusa, zaposleni na različitim pozicijama poslati su na desetodnevni Medicinski programirani aktivni odmor (MPAO) u specijalnu bolnicu za medicinsku rehabilitaciju "Naftalan", s ciljem provođenja medicinskog tretmana baziranog na prirodnim ljekovitim čimbenicima, medicinskoj rehabilitaciji i kinezioološkim rekreativnim aktivnostima radi postizanja pozitivnih promjena u funkcionalnim i motoričkim sposobnostima osnovnih tjelesnih sustava, pozitivnog utjecaja na očuvanje i unapređenje zdravlja te održavanja radne sposobnosti.

Još su dvije kampanje prezentirane u 2014. - "Sigurnost na radu pri visokim temperaturama radnog okoliša" te „Rad na otvorenom u uvjetima niskih temperatura i sigurna vožnja u zimskim uvjetima“. Obje kampanje pokrenute su s ciljem podizanja svijesti i edukacije zaposlenika o pravilima ponašanja u takvim uvjetima.

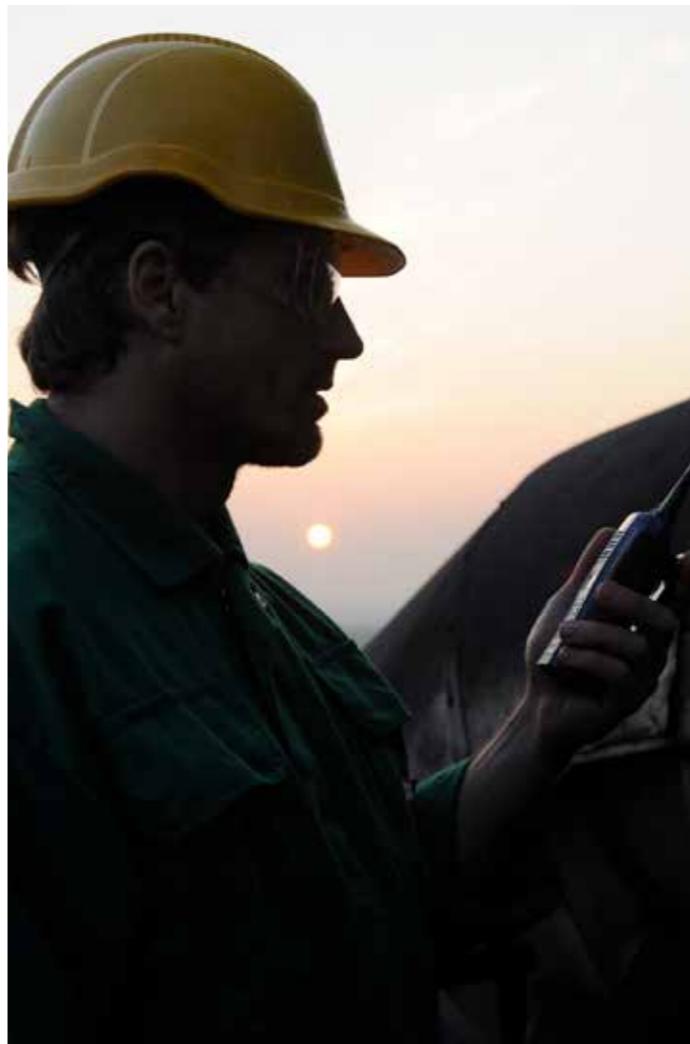
Promocija zdravlja na radnom mjestu

Zaštita zdravlja zaposlenika, kao područje društveno odgovornog poslovanja, uključuje promociju zdravlja na radnom mjestu i podizanje svijesti o potrebi za kontinuiranim nadzorom zdravlja. Zdravlje, radna aktivnost i radno okruženje važni su elementi zdravstvenog stanja radnika.

Sciljem podizanja svijesti o zdravom načinu života prošle godine pokrenuli smo projekt "Promocija zdravlja na radnom mjestu", a realizirali smo ga kroz četiri foruma nakon kojih su zaposlenici mogli kontaktirati naše liječnike specijaliste medicine rada, osobno ili putem e-maila, vezano za stručne savjete i daljnje upute.

Manje stresa (ožujak 2014.)

Pokrenuli smo kampanju "Manje stresa" s ciljem podizanja edukacije o upravljanju stresom, kako u privatnom životu, tako i na radnom mjestu. Ovom kampanjom uključili smo se u dvogodišnju globalnu kampanju EU-OSHA za zdravo radno mjesto, pod nazivom: "Upravljanje stresom". Devet liječnika specijalista medicine rada na trinaest lokacija unutar tvrtke održali su interaktivna predavanja pod nazivom "Upravljati stresom. Kako?". Kao smjernice, zaposlenici su dobili upitnik za procjenu

temeljene na edukaciji zaposlenika. Po uzoru na model prevencije stresa, devet liječnika specijalista medicine rada održalo je na trinaest lokacija tvrtke interaktivno predavanje pod nazivom: "Prevencija ovisnosti". Objavljena je i brošura pod nazivom "Prevencija ovisnosti".

Prevencija zločudnih bolesti (prosinac 2014.)

Zločudne bolesti su među vodećim uzrocima smrtnosti u svijetu. Stoga je za naše zaposlenike pripremljen edukativni letak s osnovnim informacijama pod nazivom: "Prevencija zločudnih bolesti". Zaposlenici mogu kontaktirati naše liječnike specijaliste medicine rada osobno ili putem e-maila vezano uz stručne savjete.

UPRAVLJANJE PROCESNOM SIGURNOŠĆU

Procesna sigurnost odnosi se na upravljanje integritetom opasnih postrojenja i procesa radi sprječavanja nesreća i proljevanja. Kako bi se pratio napredak u upravljanju procesnom sigurnošću, koriste se indikatori fokusirani na snagu kontrole u preveniranju incidenata. Budući da je INA svjesna važnosti sustava upravljanja procesnom sigurnošću u prevenciji incidenata koji mogu uzrokovati štetu za zaposlenike, širu zajednicu, okoliš i rezultirati velikom materijalnom štetom (za tvrtku i/ili širu zajednicu) te gubitak ugleda, u 2014. posebna je pozornost posvećena pripremi organizacijske strukture vezane za implementaciju ovog sustava, PI dijagrama (dijagrami cijevi i instalacija), pripremljena je GAP analiza te su provedeni auditi u Rafineriji naftne Rijeka i Plinskoj stanicama Molve. Identificirane mjere za poboljšanje iskoristit će se kao alat unutar planova za implementaciju sustava. Osim ovih aktivnosti, velika je pažnja usmjerena na potpunu implementaciju novog regulatornog sustava koji sadrži preporučene prakse unutar područja procesne sigurnosti.

Tijekom 2014. stručnjaci Službe zaštite od požara i procesne sigurnosti INA, d.d. funkcionalno su ispitivali i izdali odgovarajuće certifikate za 410 stabilnih sustava za dojavu, gašenje i sprječavanje širenja požara te sustava za otkrivanje i dojavu zapaljivih plinova i para. Također, tijekom godine ispitano je 2.283 strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, a na 201 lokaciji ispitani su faktori radnog okoliša.

Pripravnost za odziv u hitnim situacijama

Tijekom mjeseca zaštite od požara „Svibanj 2014.“ u društвima INA Grupe, provedene su aktivnosti utvrđene Odlukom o planu i programu aktivnosti za mjesec zaštite od požara.

Sukladno navedenoj Odluci, organizacijske jedinice u društвima INA Grupe donijele su svoje provedbene programe aktivnosti, uvažavajući vlastite specifičnosti i potrebe te izradile pojedinačna izvješća o provedenim aktivnostima u mjesecu zaštite od požara.

Izvršitelj vatrogasnih aktivnosti u organizaciji i provedbi operativnog dijela plana i programa u INA, d.d. bio je Sektor OR i ZZSO, Služba vatrogastva i odaziva u hitnim situacijama.

Završna pokazna vatrogasna vježba na razini INA Grupe održana je u SD Rafinerije i marketing, Sektoru logistike, na lokaciji Skladišta Solin, 29. svibnja 2014. godine.

Aktivnosti provedene u okviru "Svibanj 2014.", mjeseca zaštite od požara u društвima INA Grupe

Podaci o provedenim aktivnostima u mjesecu zaštite od požara „Svibanj 2014“ u društвima INA Grupe	Broj održanih vatrogasnih vježbi (v.v.) - ukupno	Broj sudsionika v.v. - vanjskih vatrogasaca - ukupno	Broj sudsionika v.v. - vlastitih i ugovorenih vatrogasaca - ukupno	Broj sudsionika - vanjskih vatrogasaca (DVD, JVP, PVP, ostalo...) - ukupno	Broj sudionika - tehnološko osoblje - ukupno	Koriшteno pjenilo - kg	Koriшten suhi prah - kg	Broj održanih vježbi evakuacije	Broj osposobljenih vlastitih radnika iz područja ZOP-a	Broj osposobljenih vanjskih radnika iz područja ZOP-a	Broj obavljenih unutarnjih nadzora i funkcionalnih ispitivanja iz područja ZOP-a	Broj uočenih nepravilnosti i/ili nesukladnosti u području ZOP-a (ako ih je bilo)	Broj poduzetih i izvršenih korektivnih mjera i radnji u području ZOP-a (ako ih je bilo)	Broj održanih stručnih sastanaka i predavanja (uključujući Odbore ZNR) s temama iz područja ZOP-a	Broj koriшtenih plakata i letaka u promotivno edukacijskim aktivnostima	Iznos troškova izvršenja programa Mjesec ZOP-a "Svibanj 2014" (HRK)
Naziv društva INA Grupe/OJ INA, d.d.																
INA, d.d., Sektor logistike	15	114	24	104	30	224	7	296	114	53	10	13	23	128	15.000	
INA, d.d., Rafinerija nafte Rijeka	1	11	0	30	0	0	1	21	16	29	5	5	8	60	0	
INA, d.d., Rafinerija nafte Sisak	18	116	0	204	0	0	15	181	360	116	4	4	0	390	0	
INA, d.d., SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	12	39	127	96	200	100	12	5	0	0	0	0	2	650	116.100	
INA, d.d., SD Trgovina na malo	0	0	0	98	0	95	43	861	95	290	51	40	132	4.432	900	
INA, d.d., Sektor korporativnih komunikacija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.800	3.000	
Croscos Grupa	29	9	0	869	0	240	7	0	0	27	1	1	34	900	0	
STSI d.o.o.	9	7	0	234	0	48	0	0	0	15	6	1	2	330	1.280	
INA Maziva d.o.o.	50	20	0	50	10	90	0	100	0	1.440	14	5	1	10	0	
Hostin d.o.o.	2	0	0	20	0	36	2	16	0	17	0	0	1	10	0	
TRS d.o.o.	0	0	0	0	0	0	1	16	0	1	0	0	0	9	0	
Holdina d.o.o., Sarajevo	2	8	3	10	300	60	0	16	0	2	2	2	0	0	8.000	
Interina d.o.o. Ljubljana	0	0	0	0	0	0	1	86	0	1	0	0	1	30	6.000	
Energopetrol d.d. Sarajevo	2	8	3	10	50	8	0	10	0	23	2	1	0	0	0	
INA GRUPA - UKUPNO	140	332	157	1.725	590	901	89	1.608	585	2.014	95	72	204	17.749	150.280	

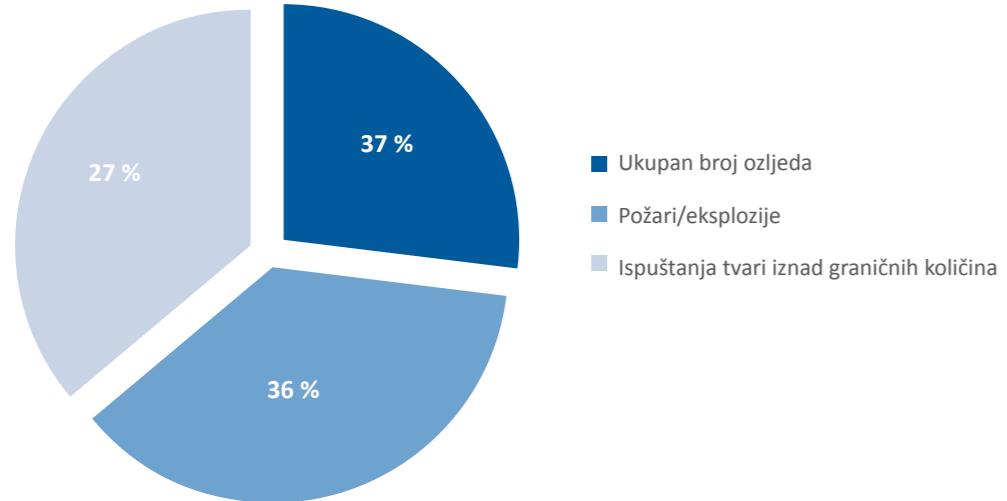
DOGAĐAJI U PROCESNOJ SIGURNOSTI (PSE)

Tier 1 i Tier 2 događaji iz područja procesne sigurnosti su događaji koji mogu imati najveće posljedice. U 2014. bilo je 6 Tier 1 i 5 Tier 2 procesna događaja. Nakon detaljne analize, pronađeni su uzroci incidenta: ljudski faktor, procedure i preventivno održavanje kao elementi sustava koji su najviše doprinijeli incidentima. Pratimo i gubitak vezan uz primarna proljevanja (LOPC – loss of primary containment), što uključuje i ona koja nisu dospjela u okoliš. Rezultati istraživačkih istraživanja omogućili su razvoj i unapređenje strategije prevencije.

Događaji u procesnoj sigurnosti u INA Grupi

	INA SD IPNP	INA SD R&M	Total INA Grupa
PSE Tier 1	4	2	6
PSE Tier 2	2	3	5

Tier 1 i Tier 2 događaji po posljedicama u INA Grupi

Jedan od ozbiljnijih događaja zabilježen je u Rafineriji nafte Rijeka: požar zbog gubitka sadržaja iz primarnog okruženja (LOPC) na pumpi atmosferskog ostatka. Nakon detaljne analize, nekoliko osnovnih faktora rizika ustanovljeno je kao uzrok požara, te su pripremljene i prihvaćene korektivne mјere od strane odgovornih osoba. Sve te mјere već su provedene te su saznanja o ovom događaju podijeljena unutar Grupe kako se ovakvi incidenti ne bi ponavljali.

TROŠKOVI ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA I ULAGANJA U ZAŠTITU OKOLIŠA

Već tri godine zaredom INA, d.d. sustavno prati sve operativne troškove zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (koji nisu vezani za određeni projekt), dok se od 2014. navedeno prati na razini INA Grupe.

U milijunima kuna	2012.	2013.	2014.	
	INA, d.d.	INA, d.d.	INA, d.d.	INA Grupa
Zaštita zdravlja	1,35	0,35	0,32	1,91
Sigurnost na radu	0,17	1,46	1,18	2,11
Zaštita od požara	9,61*	3,22	2,92	3,48
Zaštita površinskih voda	1,02	1,26	1,43	1,48
Postupanje s opasnim otpadom	0,99	1,05	2,15	2,35
Postupanje s neopasnim otpadom			0,17	0,44
Zaštita tla i podzemnih voda	2,9	1,68	2,18	2,19
Zaštita zraka	0,51	0,58	0,59	0,66
Nematerijalne usluge ZZSO	1,68	0,86	0,73	0,75
REACH i sigurnost proizvoda	n/a	n/a	0,16	0,17
Naknade i troškovi	8,27	3,64	3,95	6,24
Ukupno	26,5	14,1	15,78	21,77

*Zbog promjene protupožarnog operativnog modela i integracije srodnih djelatnosti iz društava INA Grupe u INA, d.d. u Q3 2014., sadržaj usluga zaštite od požara se promjenio, budući da se troškovi vlastite radne snage ne smatraju dijelom kategorije troškova zaštite od požara.

Praćenje projekata ZZSO na razini INA Grupe također je započelo u 2014., kao integrirano djelovanje za već utvrđene aktivnosti za projekte INA, d.d. i nadzor projekata u smislu ZZSO u većim društvima INA Grupe, koristeći jedinstvenu taksonomiju projekta ZZSO.

Ukupna praćena kapitalna ulaganja i projektni operativni troškovi u 2014. godini ostvareni su u iznosu od 347,8 milijuna kuna, od čega se veći dio (274,2 milijuna kuna) odnosi na projekte zaštite okoliša. Udio INA, d.d. u ukupnim ulaganjima/projektnim operativnim troškovima zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša INA Grupe iznosi 99% s najvećim utjecajem Istraživanja i proizvodnje nafte i plina, 189,1 milijun kuna (uglavnom EOR projekti) i Rafinerija i marketinga s ulaganjima u Rafineriji nafte Sisak, Rafineriji nafte Rijeka i Logistici (134 milijuna kuna) u široki raspon ekoloških projekata (zamjena komora i instalacija zatvorenog sustava na koking postrojenju, namještanje biodizela i bioetanola, sanacija zauljene kanalizacije, izgradnja jedinica za povrat para - VRU i slično), projekte zaštite od požara i procesne sigurnosti (rekonstrukcija vatrogasne pumpaonice, rekonstrukcija hidrantske mreže i slično) te projekte zaštite zdravlja i sigurnosti (modernizacija utovarne i istovarne RTC jedinice, modernizacija luke Bakar i slično).

LJUDSKI RESURSI

POSTIGNUĆA

- Nagrada „Zlatni indeks“
- Certifikat Poslodavac partner
- Ukupno 13.008 zaposlenika INA Grupe prošlo je razne oblike internih (6.451) i eksternih (6.557) treninga (neki zaposlenici sudjelovali su u više različitih treninga).

IZAZOVI

- Implementacija Sustava upravljanja radnim učinkom radnika (EPMS)

Sektor upravljanja ljudskim resursima poduzima aktivnosti vezane uz kreiranje strategije ljudskih resursa i koordinira planiranje vezano uz područje ljudskih resursa, u skladu s odlukama i strateškim planom Uprave.

U INI postoje procedure kojima se osigurava razmjena informacija, dogovaranja i pregovaranja između poslodavca i predstavnika radnika o pitanjima od obostranog interesa. Unutarnju komunikaciju i sudjelovanje radnika u upravljanju regulira više propisa, od kojih su neki specifični za određene organizacijske jedinice.

U 2014. godini 552 radnika napustilo je društvo iz različitih razloga, dok je zaposleno 89 novih radnika. Temeljem programa zbrinjavanja, 103 zaposlenika je napustilo INA, d.d.

PRIVLAČENJE ZAPOSLENIKA

Konkurentne naknade

Naknade u društвima INA Grupe tržišno su konkurentne. Interni raspon plaća i načela naknada redovito se usklađuju s tržišnim trendovima. Rukovoditelji, kao i zaposlenici, sudjeluju u sustavu upravljanja radnim učinkom. Postoji širok raspon materijalnih prava definiranih Kolektivnim ugovorom (materijalna prava kao što su božićnica i uskrsnica, regres, naknada za prijevoz na posao i s posla, zdravstveno osiguranje).

PROSJEČNA BRUTO PLAĆA (U KUNAMA) U 2014. GODINI

	2012.	2013.	2014.
Republika Hrvatska*	7.853	7.939	7.953
Sektori prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti*			
Rudarstvo i istraživanje	9.878	9.758	9.715
Prerađivačka industrija	6.828	6.943	7.048
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	10.020	10.571	10.367
Građevinarstvo	6.364	6.488	6.545
INA-Industrija nafte, d.d.**	10.669	10.727	10.580

* Izvor: Državni zavod za statistiku

** Operativno „Izvješće o isplaćenim plaćama u INA, d.d. za 2014. godinu“

ULAGANJE U OBRAZOVANJE

INA je dobitnik nagrade „Zlatni indeks“ u organizaciji udruge eStudent, koja za cilj ima nagrađivanje i promociju onih kompanija i institucija koje svojim radom, djelovanjem i ukupnim aktivnostima sudjeluju u studentskom životu, potpomažu aktivnosti udruga ili sudjeluju u njihovim projektima. Učenicima i studentima pružena je mogućnost obavljanja stručne prakse putem koje se metodom mentorstva mlađe ljude upoznaje s konkretnim poslovним procesima, dok se s aspekta poslodavca stručna praksa koristi kao vrijedan alat procjene motivacije i kompetencija praktikanata kao budućih potencijalnih kandidata za zapošljavanje.

PARTNERSTVO S OBRAZOVnim USTANOVAMa

INA održava kontinuirano strateško partnerstvo sa studentskim udrugama eSTUDENT, AIESEC Croatia, BEST i portal Srednja.hr. te je postala strateški partner najposjećenijeg studentskog portala Studentski.hr. Suradnja je ostvarena kroz projekt "INA Pitalica" u kojoj su srednjoškolci rješavali matematičke i logičke zadatke.

INA lokalno pruža financijsku podršku raznim projektima gore navedenih udruga, poput:

„Organizirajte svoj govor“ (Organize Your Talk) - timsko natjecanje u prezentacijskim vještinama na stranim jezicima (Ekonomski fakultet, Zagreb), EBEC natjecanje u rješavanju poslovnih slučajeva: natjecanje u rješavanju poslovnih slučajeva u organizaciji udruge studenata tehničkih i tehničkih fakulteta BEST, natjecanje u rješavanju poslovnih slučajeva u organizaciji studentske udruge eSTUDENT, "Slagalica" - natjecanje u rješavanju poslovnih slučajeva za srednjoškolce u organizaciji portala Srednja.hr.

Tijekom 2014. godine uvedeni su novi kanali za pronalaženje zaposlenika putem društvenih medija, ažurirane su Facebook i LinkedIn stranice društva te je uvedena internetska stranica LinkedIn Golden Career.

INA je sudjelovala na sajmovima poslova i karijera radi izgradnje imidža poželjnog poslodavca, na kojima su studentskoj populaciji prezentirani programi: BEST Comapny Day (ožujak), Dan karijera (travanj), 9. Student Future Day (travanj), Virtualni dan karijera i znanja (listopad) i Dan karijere na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu, Sajam sveučilišta (studeni).

U svrhu privlačenja i pronalaženja talenata koji su nedavno diplomirali, osmišljeni su i realizirani sljedeći programi:

Nagrada NajMentor/ica 2014.: Podržava visoko obrazovanje iz područja prirodnih znanosti kako bi se povećala popularnost prirodnih znanosti – stvaranje skupine talenata te usmjeravanje učenika u ranijim fazama obrazovanja prema prirodnim znanostima. Zaprimljeno je više od 220 nominacija. Nagrade su dodijeljene profesorima u srednjim školama u tri kategorije: matematika, kemija i fizika. Najinspirativniju nominaciju dostavio je student Fakulteta strojarstva i brodogradnje koji je nagrađen tablet-PS uređajem.

UPPP je novi program MOL Grupe posvećen međunarodnoj potrazi za talentima u području istraživanja i proizvodnje, koji je u listopadu 2014. pokrenut za studente i osobe s diplomom iz područja geoznanosti i naftnog inženjerstva. Iz Hrvatske se prijavilo 57 timova (3 tima u top 10). U tijeku je prikupljanje prijava za dodjelu Stipendija za djecu branitelja, kao i ostalih stipendija.

FRESHHH AND GROWWW

FRESHHH, je međunarodno natjecanje tročlanih skupina studenata viših godina fakulteta tehničkih i ekonomskih usmjerenja iz cijelog svijeta koje se odvija u obliku online igre u kojoj grupe rješavaju zadatke i probleme iz zadanih područja. U 2014. prijavilo se 114 timova iz Hrvatske (5 timova završilo je u TOP 40).

Junior Freshhh - online igra, pokrenuta je 2014. po prvi puta u Hrvatskoj kao podrška sekundarnom visokom obrazovanju u području prirodnih

znanosti, kako bi se povećala njihova popularnost te kreiranje skupine talenata. U ranijim fazama učenici se usmjeravaju prema prirodnim znanostima: 294 prijavljena tima iz 57 različitih hrvatskih gradova; finale uživo s pet top timova održano je 30. siječnja 2015. u Zagrebu. Growww program usmjeren je na zapošljavanje mlađih talenata različitih stručnih profila, a provodi se u svim zemljama u kojima se nalaze tvrtke članice MOL Grupe. Kroz Growww program se među diplomantima određenih fakulteta odabiru najbolji pripravnici za jednogodišnju praksu, uz mogućnost stalnog zapošljavanja.

U 2014. godini proveden je peti Growww natječaj, a traženi obrazovni profili bili su: naftni inženjeri, inženjeri kemijske tehnologije, strojarstva, ekonomisti, informatičari te pravnici, kao i inženjeri građevine i zaštite na radu. Na natječaj je zaprimljeno više od 1.019 prijava, a zaposlena su 47 pripravnika.

PROGRAMI ZA NOVOZAPLOSENE

Program poslovne edukacije je niz strukturiranih predavanja i prezentacija kroz koje se pripravnici upoznaju s organizacijom i aktivnostima kompanije, a provode ih renomirani stručnjaci, eksperți te menadžeri na vodećim pozicijama.

Po dolasku u kompaniju svakom pripravniku dodijeljen je mentor - osoba zadužena i odgovorna za vođenje i nadziranje cijelokupnog pripravničkog staža te izradu i provedbu stručnog dijela Programa pripravničkog staža. Svrha mentorstva jest brža integracija i prilagodba pripravnika uz podršku i pomoć iskusnijih radnika.

U okviru Buddy programa, bivši pripravnik „kolega“/„buddy“, kroz neformalan pristup, zadužen je za novog kolegu kojemu na taj način olakšava i ubrzava prilagodbu i asimilaciju u kolektiv. Svrha programa je razmjena znanja i upoznavanje pripravnika s poslovima i timom suradnika na neformalnoj razini.

NajMentor/ica je natječaj za izbor najboljeg srednjoškolskog profesora/ice iz matematike, fizike i kemije. INA je ovaj natječaj pokrenula 2011. godine. Osmišljen je na način da je studentima tehničkih/tehnoloških, prirodoslovnih i fakulteta geoznanosti dana prilika da nominiraju profesora/icu iz srednje škole koji su u njima potakli želju za učenjem i napredovanjem i usadili ljubav prema prirodnim znanostima. Projektom NajMentor/ica odaje se priznanje predanom mentorskom radu na razvoju potencijala mlađih talenata od kojih se u budućnosti očekuje pozitivan doprinos, ne samo razvoju kompanija čiji će biti zaposlenici, nego i društva u cjelini.

Na natječaj NajMentor/ica 2014. pristiglo je više od 370 nominacija s čak 15 različitih fakulteta, a nominirano je više od 170 srednjoškolskih profesora i profesorica. Dodijeljene su ukupno 4 nagrade – za najbolje profesore i profesorice u navedenim područjima, a nagrađen je i student čija je nominacija proglašena najinspirativnijom.

ZADRŽAVANJE I MOTIVIRANJE ZAPOSLENIKA

Sustav upravljanja radnim učinkom rukovoditelja

Revidirana je Politika PMS-a za menadžere, a u prosincu 2014. zajednička APC IT platforma po prvi put je predstavljena integrirajući sva tri stupa

APC-a (Sustav upravljanja učinkom i kompetencijama: upravljanje učinkom i karijerom, razvoj i planiranje nasljeđivanja). Novi informatički alat osigurat će integrirane, jasne i transparentne APC procese. Sustav upravljanja učinkom (PMS) za top rukovoditelje (MPMS) i nerukovodna radna mjesta, kontinuirano se provodi.

Sustav upravljanja radnim učinkom radnika (EPMS)

Politika PMS-a za radnike razvijena je i utvrđena s ciljem uspostave kulture koja se temelji na radnom učinku te kako bi se za sve zaposlenike osigurao sustav nagrađivanja na temelju zasluga. INA je uvela novi transparentni sustav za nagrađivanje individualnih rezultata kao ključan alat koji pomaže u identifikaciji i nagrađivanju zaposlenika koji obavljaju svoj posao izuzetno dobro. Uz interne IT resurse u tijeku je razvoj IT sustava koji će podržavati postavljanje ciljeva, evaluaciju učinka i izračun bonusa sudionika EPMS-a. U 2014. zaposlenici na nerukovodnim mjestima sudjelovali su u EPMS-u. Postavljeni su ciljevi za sve zaposlenike, a njihov će se učinak ocjenjivati početkom 2015.

Kako bi PMS bio učinkovitiji, uz korištenje internog znanja i resursa, implementirana je aplikacija koja podržava cijeli proces. Glavna prednost INA PMS aplikacije je integracija podataka vezanih uz ciljeve i učinak radnika. Sustav nagrađivanja povezan je sa sustavom praćenja učinka, kojim je omogućeno nagrađivanje izvrsnog učinka isplatom godišnjeg bonusa.

Sustav nagrađivanja povezan je s PMS-om i, ovisno o ukupnom uspjehu društva i ocjeni učinka, isplata bonusa očekuje se sredinom 2015. Zaposlenici trgovine na malo uključeni su u poseban program stimulacija kojim se ocjenjuju rezultati prodaje i, ovisno o ostvarenoj prodaji, tromjesečno se zaposlenicima isplaćuje nagradni bonus.

SUSTAV UPRAVLJANJA KARIJEROM (CMS)

Sustav upravljanja karijerom (engl. Career Management System) je alat za upravljanje karijerama radnika kroz evaluaciju njihovih kompetencija, izradu planova karijere i nasljeđivanja te kreiranje individualnih razvojnih planova. CMS je kombinacija strukturiranog planiranja i aktivnog vođenja profesionalne karijere radnika. U ovom složenom procesu podjednako sudjeluje sam radnik, njegovi nadređeni i predstavnici Sektora upravljanja ljudskim resursima, čime se želi uspostaviti poželjna korporativna kultura.

U 2014. implementirana je HRIS platforma za integraciju procesa PMS-a i CMS-a. Rješenje obuhvaća tri stupna APC-a: upravljanje učinkom i karijerom, razvoj i planiranje nasljeđivanja.

CMAS sustav za APC populaciju reguliran je operativnim dokumentom INA Grupe i dokumentom INA, d.d. „Postupak upravljanja karijerom i nasljeđnicima za radna mesta u INA, d.d. s ciljem uspostave poželjne korporativne kulture.“

Sve osobe koje su uključene u sustave ocjenjivanja zaposlenika prošle su specijalizirane lokalne posebno prilagođene treninge „Upravljanje učinkom“ i „Izvrsnost komunikacije“ s ciljem poboljšanja vještina upravljanja ljudskim resursima i širenja kulture upravljanja učinkom.

Ulaganje napora u zadržavanje: novi obrazac za izlazni intervju uveden je 2014., s ciljem sakupljanja relevantnih podataka kako bi se shvatili mogući razlozi dobrotoljnog odlaska zaposlenika, s ciljem sprečavanja odlaska ključnih zaposlenika ubuduće.

Istraživanje angažiranosti zaposlenika koristi se za praćenje realizacije akcijskog plana i u svrhu redovitog izvještavanja menadžmenta Ine. Uvedeni su Champion tromjesečni koordinacijski sastanci, izvršena je revizija akcijskog plana i provedena je „Pulse check“ anketa.

RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

Inini zaposlenici svjesni su da se uspjeh društva temelji na obrazovanim, kreativnim i inovativnim zaposlenicima. Zahvaljujući svojoj finansijskoj snazi, akumuliranim znanju i tržišnom iskustvu, INA je idealno okruženje za razvoj ljudskih resursa.

Ciljevi obrazovne politike u Ini su stvaranje kolektivne kompetencije u svrhu prilagođavanja tržištu i povećanja konkurentnosti, zbog čega se stalno unapređuje visoka razina kvalitete znanja i sposobnosti, kako na individualnom planu, tako i na razini Ine kao cjeline. Sektor upravljanja ljudskim resursima provodi koncept cjeloživotnog obrazovanja, putem formalnog i neformalnog obrazovanja, a aktivnosti vezane uz obrazovanje uključuju:

- Razvoj i implementaciju programa razvoja ljudskih resursa,
- Organizaciju internih treninga,
- Planiranje i izradu programa pripravničkog staža, evaluaciju uspješnosti pripravnika i konačnu ocjenu kroz polaganje pripravničkog ispita,
- Koordinaciju upućivanja radnika na školovanje uz rad i usavršavanje,
- Implementaciju i razvoj talent programa,
- Osposobljavanje radnika za rad na siguran način.

Cilj nam je i kroz procese upravljanja intelektualnim vlasništvom promovirati potrebu i važnost znanja na kompanijskoj i osobnoj razini. Smjernice koje nas vode u upravljanju korporacijskim znanjem su otvorena i komunikativna korporacijska kultura, usmjerenost na temeljne djelatnosti, poticanje kreativnosti i pretvaranje znanja radnika u oblik pogodan za prenošenje i dijeljenje unutar kompanije. S tim ciljem osmišljena je i kontinuirano se održava Baza kompanijskog znanja u kojoj se može naći sve ono što je kreativno stvaralaštvo radnika INA, d.d. Baza kompanijskog znanja dostupna je svim korisnicima Ininog intraneta.

Planiranje karijere i razvoja obavlja se kroz individualne razvojne planove, na temelju procjena kompetencija, i identifikacijom poboljšanja i razvojnih područja putem APC-a (Sustav upravljanja učinkom i kompetencijama) koji obuhvaća sve ključne HR procese koji se vrše putem standardiziranog seta aktivnosti.

Individualni razvojni planovi

INA kontinuirano učeće u obrazovanje svojih zaposlenika kroz različite individualne i grupne programe obrazovanja. Jedan takav program, pod nazivom LEAD – Leadership program, osmišljen je za postojeće rukovoditelje i top talente, a realiziran je tijekom 2014. godine. Sudjelovalo je 14 zaposlenika INA Grupe.

Pokrenut je i modularni razvojni program „Intensity“ usmjeren na usavršavanje eksperata i menadžera iz područja vještina vođenja i profesionalnih vještina. Nastavno na procjenu kompetencija zaposlenika te strateških odrednica kompanije u budućem razdoblju, dizajnirano je ukupno 15 obrazovnih modula koji će fokusiranim pristupom temama unaprijediti ključne kompetencije. Jedna od specifičnosti Intensity programa jedinstvena je kombinacija teoretskog dijela, analize stvarnih poslovnih slučajeva i samostalnog rada polaznika koji se isprepliću kroz period od 7 tjedana, tzv. „learning journey“/„put učenja“. U 2014. godini provedena su tri modula na kojima je prisustvovalo 8 zaposlenika INA grupe.

U suradnji s EDI – Energy Delta Institute, INA je, kao domaćin međunarodnog Oil&Gas Fellowship programa, organizirala prvi modul u Zagrebu, s ciljem produbljivanja suradnje s akademskim institucijama izvan granica Hrvatske, a u cilju razvoja dodatnih sposobnosti Ininih zaposlenika, u skladu s međunarodnim referentnim vrijednostima (tri sudionika iz Ine u Fellowship programu).

Tijekom 2014. uvedene su nove metode učenja stranih jezika – kombinacija metode učenja u učionici i na daljinu uvedena je za sve zaposlenike koji su polaznici tečajeva kako bi se osigurala veća fleksibilnost i uključenost većeg broja zaposlenika.

Održan je niz internih edukacija od strane Ininih stručnjaka za pojedina poslovna područja. U području sustava upravljanja radnim učinkom zaposlenika održano je nekoliko internih edukacija u cilju upoznavanja zaposlenih s načelima i alatima kojima se treba koristiti kod upravljanja ljudskim resursima i radnim učinkom. Provedene su interne edukacije za zaposlenike Službe za korisnike iz područja ljudskih resursa, s ciljem poboljšanja zadovoljstva korisnika.

Za sve zaposlenike Ine organizirana je i provedena online edukacija iz područja sigurnog poslovanja i radnih procesa.

Zaposlenici Sektora upravljanja ljudskim resursima sudjelovali su na međunarodnim usavršavanjima i događanjima iz područja ljudskih resursa, kao i na lokalnim usavršavanjima iz područja strateškog modela partnerstva ljudskih resursa u praksi, koje je održano od strane međunarodnog predavača s CIPD certifikatom.

Tijekom 2014. godine 13.008 radnika Ine bilo je obuhvaćeno raznim oblicima internih (6.451) i eksternih (6.557) edukacija, a prosječna satnica po radniku iznosila je 16,6 sati.

Tijekom 2014. u Ini je angažirano gotovo 100 internih trenera iz specifičnih područja rada u području proizvodnje nafte i plina, rafinerijske prerade i marketinga, zaštite zdravlja sigurnosti i okoliša, kao i u području mekih i liderских vještina.

Tijekom 2014. godine 2.359 radnika položilo je stručni ispit iz područja rada na siguran način, a 3.354 radnika bilo je upućeno na osposobljavanje za rad na siguran način (jedan radnik na više vrsta osposobljavanja).

Menadžerski kurikulum je strukturirani pristup razvoju menadžerskih kompetencija iz područja interpersonalnih vještina i osobnog razvoja menadžera, usmjeren na povećanje radne učinkovitosti timova kojima

rukovode. Kreirani su individualni planovi razvoja u cilju realizacije postavljenih ciljeva vezanih uz strategiju kompanije.

Kako bi se osigurala što objektivnija procjena kompetencija menadžera, provedena je analiza „360° povratna informacija“ koja uključuje samoprocjenu, procjene od strane nadređenih menadžera, kolega na istoj menadžerskoj razini i podređenih radnika. Nakon provedene 360° analize, sa svakim sudionikom proveden je i dubinski strukturirani intervju. Integrirana procjena od strane više procjenjivača nadopunjena osobnim pogledom na svoje kompetencije i očekivanja u budućnosti svakog sudionika, predstavlja kvalitativnu podlogu za utvrđivanje fokusiranih područja za razvoj.

Razvojni centar / centar procjene je metoda implementirana 2011. koja obuhvaća niz tehnika procjene osmišljenih kako bi omogućili kandidatu da, pod standardiziranim uvjetima, pokaže svoje vještine i znanja koja su nužna za uspjeh u određenom poslu. U okviru ove metode moguće je procijeniti kompetencije radnika, identificirati njihove razvojne potrebe i potencijal za razvoj karijere te ujedno pružiti povratnu informaciju kandidatima o njihovim snagama i područjima za unapređenje.

Petroskills, kao vodeća svjetska tvrtka za obuku i obrazovanje u području naftne industrije, članica OGCI udruženja, razvila je sustav CAT (Competency Analysis Tool) za analizu kompetencija koji je napravljen kako bi se ocjenjivale kompetencije (zaposlenika na radnim mjestima) bijelih ovratnika u segmentima upstream-a i downstream-a: SD Istraživanje i proizvodnja, SD Rafinerije i marketing i Sektoru ZZSO. Na temelju analize kompetencija napravljeni su individualni i grupni planovi u cilju povećanja stručnih kompetentnosti u obavljanju poslova za koje su zaduženi. Edukacije se provode putem internih usavršavanja, stručne prakse i rotacije zaposlenika unutar MOL Grupe, kao i putem eksternih edukacija na kojima sudjeluju eminentni stručnjaci za pojedina područja.

Tijekom 2014. godine u projekt su uključeni novozaposleni visokostručni radnici unutar Istraživanja i proizvodnje nafte i plina (317 radnika), radnici Rafinerije i marketinga (132 radnika) te radnici iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (116 radnika).

Stručna praksa / Rotacija unutar MOL Grupe koristi se za razvoj stručnih vještina, dijeljenje znanja i iskustva među zaposlenicima.

održivost

Podaci o obuci i razvoju kadrova u INA Grupi u 2014. godini

		Broj obuka	
Stupanj obrazovanja	Dob	Muškarci	Žene
Bacc. <240 ECTS	24 - 35	40	12
	36 - 45	49	21
	46 - 55	19	25
	> 55	2	1
		18	26
Bacc. >=240 ECTS	24 - 35	17	26
	36 - 45	1	
		8	
Bez konačnog certifikata	46 - 56	8	
Doktori znanosti	36 - 45	5	
	46 - 55	8	8
		8	20
	36 - 45	2	7
	46 - 55	6	13
Kvalificirani radnik		467	8
	19 - 23	22	
	24 - 35	33	
	36 - 45	55	5
	46 - 55	139	2
	> 55	218	1
Mag.		636	266
	24 - 35	631	262
	36 - 45	1	2
	46 - 55	4	2
Mr		43	24
	24 - 35	4	11
	36 - 45	17	1
	46 - 55	17	12
	> 55	5	
Mr.sc.		31	31
	36 - 45	16	21
	46 - 55	15	9
	> 55		1
Nekvalificirani radnici		35	
	46 - 55	16	
	> 55	19	
Radnici s osnovnom školom		14	
	36 - 45	5	
	46 - 55	7	
	> 55	2	

		Broj obuka	
Polukvalificirani radnici		18	
	24 - 35	2	
	36 - 45	1	
	46 - 55	12	
	> 55	3	
VŠS./bacc. (Radnici sa završene dvije godine studija + 120 ECTS)		4	1
	24 - 35	1	
	36 - 45	3	
	46 - 55		1
SSS		3.704	427
	18 - 23	141	41
	24 - 35	807	95
	36 - 45	1.217	121
	46 - 55	1.331	154
	> 55	208	16
Experts. spec.		54	49
	24 - 35	4	30
	36 - 45	30	14
	46 - 55	20	5
Univ. bacc. <240 ECTS		5	16
	24 - 35	5	14
	46 - 55		2
Univ. bacc. >=240 ECTS		4	9
	24 - 35	3	7
	36 - 45	1	2
Univ. spec.		11	31
	24 - 35	4	15
	36 - 45	4	12
	46 - 55	3	4
Univ.mag.			3
	36 - 45		3
Visokokvalificirani radnici		445	6
	36 - 45	58	2
	46 - 55	266	4
	> 55	121	
VSS/mag.		941	786
	24 - 35	346	352
	36 - 45	275	225
	46 - 55	232	171
	> 55	88	38
VŠS/bacc.		233	66
	24 - 35	54	13
	36 - 45	88	19
	46 - 55	67	31
	> 55	24	3
Ukupno		6.802	1.836

PREDANOST FER ZAPOŠLJAVANJU

Odnosi sa zaposlenicima

U 2014., u INA, d.d. na snazi je bio Ugovor sklopljen sa sindikatima o radnim uvjetima povjerenika radnika za zaštitu na radu i njihovih koordinatora, koji obuhvaća zaštitu na radu. Revizijom Zakona o radu RH (novi Zakon o radu stupio je na snagu 7. kolovoza 2014.) redefinirani su postupci odabira povjerenika radnika za zaštitu na radu tako da je INA, d.d. trenutno u procesu sklapanja novog sporazuma sa sindikatima prema novom Zakonu o radu.

Postotak ukupnog broja zaposlenika zastavljen je u službenim zajedničkim odborima menadžmenta i zaposlenika za zaštitu na radu koji pomaže pri praćenju i savjetovanju oko programa zaštite na radu.

Prava i obveze radnika uređeni su odredbama Kolektivnog ugovora, Pravilnika o radu i drugim relevantnim aktima.

Prilikom rasporeda na radna mjesta, Poslodavac uzima u obzir posebne potrebe radnika s invaliditetom. Prilikom oglašavanja natječaja za nova radna mjesta među zahtijevanim uvjetima ne označava se spolna pripadnost.

INA, d.d. i društva INA Grupe svojim radnicima isplaćuju određene naknade i potpore utvrđene Kolektivnim ugovorom ili posebnim sporazumima dogovorenim u pregovorima između poslodavca i sindikata, odnosno Pravilnikom o radu ili drugim internim aktom poslodavca. Kolektivni ugovor sklopljen je 2014. godine na razdoblje od dvije godine i primjenjuje se nakon proteka vremena na koje je sklopljen, ali najduže tri mjeseca. 100% zaposlenika INA, d.d. obuhvaćeno je Kolektivnim ugovorom.

INA, d.d. predana je kontinuiranom poboljšanju socijalnog dijaloga putem suradnje s Radničkim vijećem INA, d.d. i sindikatima, koja se sastoji od redovnih sastanaka predstavnika SULJR-a i socijalnih partnera, pregovora o materijalnim pravima zaposlenika – kolektivnih pregovora, pregovora o socijalnoj klauzuli vezano uz naknade za zaposlenike obuhvaćene optimizacijom i projektima restrukturiranja.

Obavještavanje radnika o promjenama u poslovanju obavlja se neizravno putem savjetovanja s Radničkim vijećem o svakoj odluci koja bi mogla imati utjecaj na radnike. Rok za očitovanje Radničkog vijeća je osam dana, a odluka donesena prije isteka tog roka ili bez provedenog savjetovanja bila bi ništetna.

U INA, d.d. u 2014. ukupno je bilo 29 Odbora i Pododbora za zaštitu na radu te 79 povjerenika za zaštitu na radu, koji pokrivaju ukupno 8.165 radnika INA, d.d.

Na lokacijama izvan Hrvatske, Inine podružnice i operativna društva nastoje na menadžerske pozicije zapošljavati veći udio pripadnika lokalnog stanovništva.

Forumi radnika

Svrha foruma je poboljšanje odnosa između radnika i rukovodstva, a putem njih radnici se upoznaju sa strategijom kompanije i strategijama pojedinih organizacijskih cjelina, kao i s radnim zadacima i ciljevima koji su pred njima. Tijekom 2014. godine u INA, d.d. održan je 21 Forum radnika. Razmjena informacija između poslovodstva i radnika provodi se putem: internog glasila „Glasnik“, intraneta, internih vijesti, internih propisa, odluka, uputa, radnih sastanaka, Foruma radnika, pojedinačnih razgovora direktora s radnicima, priručnika i kataloga za radnike, sastanaka s pojedinim interesnim grupama radnika, sastanaka s članovima Uprave i Odborom izvršnih direktora, sastanaka s direktorima sektora, servisa „Pitaj ljudske resurse“, sastanaka poslovodstva sa sindikatima.

Jednake mogućnosti i raznolikost (HR)

Glavni cilj je proširiti praksu odgovornog poslodavca kako bi se osiguralo zapošljavanje raznolike radne snage.

INA je demonstrirala predanost pravima jednakih mogućnosti implementirajući svoja načela u svim internim dokumentima i pravilnicima: Etički kodeks INA Grupe, Pravilnik o radu, Kolektivni ugovor i ostali interni dokumenti. INA, d.d. se pridržava načela pružanja jednakih mogućnosti svima u ostvarivanju prava i obveza iz radnog odnosa, a u skladu sa zakonskom regulativom i utvrđenom politikom i ciljevima u području upravljanja ljudskim resursima u Ini, kao i Etičkim kodeksom INA Grupe.

Suradnja sa stručnom udrugom uspostavljena je 2014. kroz projekt izдавanja „Mamforce“ certifikata kako bi pristupili procesu revizije radnih uvjeta zaposlenih majki i radnog okruženja te, napisljetu, i u svrhu certifikacije za dodjelu znaka tvrtke prijatelja obitelji.

Započeli su poticaji vezani uz naknade za roditelje u radnom odnosu i invalide rada.

Kako bi dodatno promovirali jednake mogućnosti i uključenje, INA je sklopila partnerstvo s Cotugli School of Business kako bi podržala MBA studij na daljinu za osobe s invalidnošću, nudeći pri tome mogućnost zapošljavanja nakon završetka studija.

Omjer osnovne plaće muškaraca i žena prema svim kategorijama radnika je 1:1, što znači da nema diskriminacije i da se provodi načelo jednake plaće za rad jednake vrijednosti.

INA Grupa – udio članstva u ukupnom broju zaposlenih na dan 31. prosinca 2014.

Društvo	INA, d.d.	Crosc	STSI	TRS	Hostin	INA Maziva	INA Osijek Petrol	Ukup- no
% zaposlenika članova sindikata	77	77	78	74	58	86	89	77

POGODNOSTI ZA RADNIKE

INA brine o zdravlju svojih radnika tako što im jednom godišnje omogućava cijelokupni sistematski pregled te dodatne specijalističke i ciljane preglede.

U 2012. pokrenut je projekt distribucije Glasnika, internog glasila, radnicama/ima na roditeljskom dopustu radi poticanja osjećaja pripadnosti organizaciji, usprkos privremenoj odsutnosti te njihove kontinuirane informiranosti o aktivnostima kompanije u kojoj su zaposleni. U 2014. nastavilo se s distribucijom Glasnika, tako da je svakog mjeseca od 60 do 80 primjeraka dostavljeno roditeljima na kućne adrese. Gotovo svakog mjeseca jedan otac koristi roditeljski dopust.

Pomoći radnicima i njihovim obiteljima u slučaju ozbiljnih bolesti

Povjerenstvo za provedbu postupka utvrđivanja prava na pomoći radnicima INA, d.d. u slučajevima bolesti radno je tijelo direktora Sektora upravljanja ljudskim resursima. Povjerenstvo razmatra pojedinačne zamolbe radnika, pribavlja stručno mišljenje ugovornog liječnika o osnovanosti zahtjeva i iznosu potrebnih sredstava te utvrđuje prijedloge odluka o dodjeli pomoći u okviru planiranih troškova.

U 2014. zaprimljeno je i obrađeno 11 zamolbi za pomoći, od toga sedam zamolbi za pomoći djeci radnika INA, d.d. za teške bolesti, jedna zamolba kod teške bolesti supružnika radnika i tri zamolbe za pomoći teško bolesnim radnicima INA, d.d.

Za sve navedene slučajeve Povjerenstvo je ocijenilo opravdanost finansijske potpore te je dodijeljeno ukupno oko 200.000,00 kn.

Potpore djeci umrlih radnika

Temeljem Kolektivnog ugovora, djeca umrlih radnika i djeca radnika poginulih u Domovinskom ratu, za vrijeme redovitog školovanja, imaju pravo na mjesecnu novčanu potporu. Tijekom 2014. takvu potporu primalo je ukupno 176 djece, od čega 28 učenika osnovne škole te 148 srednjoškolaca i studenata.

Društvo i potpora radnicima INA i društava INA Grupe

INA, d.d. i društva INA Grupe podržavaju rad udruga radnika INA, udruga radnika sa statusom branitelja, invalida rada te udruge umirovljenika, donirajući određene iznose za njihove aktivnosti. Posebnim sporazumom regulirane su potpore udrugama radnika sa statusom branitelja, a među važnijima su one za programirani aktivni odmor (PAO), medicinski programirani aktivni odmor (MPAO),

organiziranje događanja od značajnih za braniteljske udruge te za školovanje i razne oblike edukacija branitelja i djece branitelja.

U INA se s posebnom pažnjom njeguje i potiče volonterski rad za koji radnici INA ostvaruju pravo na tri dana plaćenog dopusta godišnje.

Jubilarne nagrade

Jubilarne nagrade su novčane nagrade definirane kolektivnim ugovorom, a dodjeljuju se radnicima za ukupan radni staž u INA. U 2014. godini 1446 radnika dobilo je jubilarnu nagradu.

Nagrade za radnike

U INA je uveden model nagrađivanja „Nagradi kolegicu/kolegu“ kojim radnici nominiraju svoje kolege za sljedeće kategorije: Srdačan osmeh, Veliko srce, Mislim zeleno, Najkolegica/ga i Najmentorica/mentor.

Svrha ove nagrade je poticanje pozitivne radne atmosfere, promicanje kolegjalnosti, promicanje kompanijskih vrijednosti te zadovoljstvo radnika. U 2014. godini, zaprimljen je veliki broj nominacija, gotovo 500, a dodijeljeno je ukupno pet nagrada, po jedna za svaku od spomenutih kategorija.

Nagrada za izuzetan i dugogodišnji doprinos INA

Ova nagrada utemuljena je kako bi se odalo priznanje radnicima koji su tijekom svog dugogodišnjeg radnog staža (barem 25 godina) u INA, d.d. /INA Grupi svojim osobnim i/ili stručnim doprinosom ostvarili izvanredna postignuća i svojim radom značajno doprinijeli uspjehu Društva. U 2014. godini 13 radnika INA Grupe dobilo je ovo priznanje.

Ravnatelja poslovnog i privatnog života

Ravnatelja poslovnog i privatnog života će također biti predmet gore spomenute revizije kojom će se osigurati konkretni koraci za promoviranje ravnoteže poslovnog i privatnog života diljem organizacije.

Dodatno i dopunsko zdravstveno osiguranje, koncerti, aerobik, fitnes i ostali oblici rekreacije dostupni su INInim zaposlenicima besplatno ili uz popust.

ZAJEDNICA

POSTIGNUĆA

- INA je donirala 2,5 mil kn: 35,57% za ulaganje u zajednicu i 64,43% za dobrovorne darove.
- INA Klub volontera proveo je 19 akcija, uz sudjelovanje 259 članova, ukupno su uložena 2.072 volonterska sata.
- Projekt „Zeleni pojas“: od 58 zaprimljenih projekata, stručni odbor odabrao je 12 najboljih, koje će INA podržati kroz sufinciranje i aktivnosti INA Kluba volontera.

IZAZOVI

- Unapređenje procesa uključivanja zajednica

Budući da je među vodećim hrvatskim tvrtkama, INA Grupa ima značajan utjecaj na širok raspon dionika. Svjesni svoje odgovornosti u društvenom kontekstu, INA je predana održavanju dobrog partnerstva s dionicima, kroz otvorenost, konstruktivni dijalog i proaktivni pristup.

INA komunicira sa svojim dionicima kroz godišnja i izvješća o održivosti, Internet stranicu, Facebook stranicu, besplatan telefon i različite adrese e-pošte vezano za razna pitanja.

INA je također angažirana u različitim poslovnim organizacijama: Hrvatskoj udruzi poslodavaca, Hrvatskoj gospodarskoj komori i Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj, u kojem je član Upravnog vijeća. Kao potpisnica UN Global Compacta, INA objavljuje Izvješće o održivosti na njihovoj Internet stranici i sudjeluje u godišnjim anketama.

U Istraživanju i proizvodnji na godišnjoj osnovi redovito se obavlja sveobuhvatno praćenje, uzorkovanje i mjerjenje na Objektima prerade plina Molve. Rezultati monitoringa javno se objavljaju. Komunikacija prema zajednicama odvija se kroz redovite javne rasprave i postupak procjene utjecaja na okoliš i dobivanja okolišnih dozvola.

U IPNP, 28. studenog 2014., u Đurđevcu je održan Zeleni forum 2014., s glavnom temom ZAŠTITA ZRAKA. Forum je predstavio osnove mjera zaštite okoliša koje se primjenjuju u procesima IPNP, s ciljem kontrole utjecaja na okoliš, kako bi se zadovoljile sve strože zakonske obveze i održalo povjerenje i ugled stečen u zajednicama u kojima djelujemo. Prezentirani su rezultati Polaznih studija utjecaja na okoliš, prije početka CO₂ EOR projekta, koji će služiti kao referenca za sva buduće mjerjenja, kao i dokaz održivosti ovog iznimno važnog projekta.

LOKALNA ZAJEDNICA

INA je nastavila podupirati projekte u područjima u kojima djeluje, posebice u blizini rafinerija u Sisku i Rijeci te u panonskom bazenu, gdje se provodi značajan dio aktivnosti istraživanja i proizvodnje.

- INA je podržala obnovu dječjih igrališta i vrtića u Sisku, Križu i Kloštar Ivaniću.
- INA je podržala Olimpijske igre dječjih vrtića grada Bakra i Olimpijski festival dječjih vrtića Primorsko-goranske županije.
- INA je pomogla kupnju bibliobusa za riječku Gradsku knjižnicu.
- U Rafineriji nafte Rijeka, u skladu s planom "Ulaganja u zajednicu", proveden je projekt suradnje s osnovnim školama i vrtićima u neposrednom okruženju. Predstavnici Rafinerije nafte Rijeka (Sektor održivog razvoja, zaštite

zdravlja i sigurnosti) i predstavnici Dobrovoljnog vatrogasnog društva Kostrena, 17. prosinca 2014., održali su prezentacije za učenike prvog i drugog razreda osnovne škole "Kostrena" i dvije grupe djece predškolske dobi iz vrtića "Zlatna ribica" u Kostreni.

- Stručnjaci za zaštitu od požara Rafinerije nafte Rijeka upoznali su 54 sudionika vatrogasne edukacije (koju je utemeljila Vatrogasna udruga Primorsko-goranske županije) s temom zaštite od požara u industrijskim postrojenjima.
- Predstavnici Rafinerije nafte Rijeka u listopadu su sudjelovali u terenskoj vježbi "Potres 2014.", u organizaciji Stožera za zaštitu i spašavanje i Vatrogasne udruge Primorsko-goranske županije u Centru za obuku spašavanja u Šapjanima (20 km od Rijeke).
- U Rafineriji nafte Sisak, tijekom 2014., održano je sedam susreta sa školama iz Siska i iz cijele Hrvatske na temu održivog razvoja, zaštite zdravlja i sigurnosti.

DRUŠTVENA ULAGANJA

Od ukupno 434.712 USD, INA je donirala 35,57% za ulaganja u zajednicu i 64,43% za dobrotvorne darove.

Kategorija		iznos/ljudi/sati
Novac		2.500.000 kuna
Vrijeme		2.072 sata
Darovi u naravi		510.425 kuna
Dobrotvorni darovi	1.612.915 kuna	64,43%
Ulaganja u zajednicu	890.444 kuna	35,57%

Pomoć poplavljenim područjima u zapadnoj Slavoniji

INA je bila među prvim kompanijama u Hrvatskoj koje su pružile pomoć zapadnoj Slavoniji u svibnju 2014., tijekom katastrofalnih poplava, nakon kojih su mnoge zajednice u tim područjima potpuno devastirane. U nastojanjima da pomogne žrtvama poplava, INA je donirala 500.000 kuna Hrvatskom Crvenom križu, dok je 64.000 litara euro dizela isporučeno prema poplavljenim područjima. Tvrta je također donirala zaštitnu odjeću i obuću za građane, stavila na raspolaganje benzinske postaje, kao i vlastite vatrogasce. Osim toga, u suradnji s Državnim upravom za zaštitu i spašavanje, INA je poslala tehnička multifunkcionalna vozila za pumpanje mulja i vode i eko brod koji se koristi za polaganje apsorpcijskih brana i uklanjanje naplavina.

Inini radnici prikupili su više od tri tone odjeće, posteljine, 1,5 tonu higijenskih potrepština, pola tone hrane i više od 2.000

litara vode. Inina benzinska postaja u Drenovcima prilagodila je radno vrijeme od 0-24 i postala baza za opskrbu gorivom za vatrogasna vozila i logističke timove. INA je izdvajala sredstva za izgradnju Društvenog centra u Gunji. Također, u sklopu projekta "Moje sunce za Gunju", desetak poznatih hrvatskih umjetnika izradio je umjetnička djela inspirirana izložbom Joana Miróa, sponzoriranom od strane Ine. Njihovi radovi bit će donirani Društvenom centru Gunje, nakon njegova završetka. Usto, modernizirana je Inina oštećena postaja u Gunji, u sklopu modernizacijskog projekta Plavi koncept. Sredstva od 20.000 kuna (3.479 USD), namijenjena organizaciji tradicionalnog Dana zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u Croscu, za najbolje zaposlenike u području ZZZO, donirana su Hrvatskom Crvenom križu za podršku poplavljenim područjima u Slavoniji. U rujnu 2014., Crosc je također sudjelovao u akciji prikupljanja robe za poplavljene

u Rajevom Selu i Gunji. Tijekom deset dana prikupljeni su školski pribor, muška i ženska odjeća i obuća te posteljina.

Projekt "Zeleni pojas"

S ciljem podizanja svijesti o važnosti održivog razvoja, INA je u 2014., pokrenula "Zeleni pojas", program u sklopu kojeg su nevladine organizacije i obrazovne institucije pozvane da doprinesu zaštiti okoliša u lokalnim zajednicama. Stručni natječajni odbor izabrao je 12 najboljih od 58 pristiglih projekata, koje će INA podržati kroz sufinanciranje s 280.000 kuna i kroz aktivnosti INA Kluba volontera. Projekti su odabrani na temelju jasno definiranih kriterija: stupanj povoljnog utjecaja na okoliš, uključivanje lokalne zajednice te mogućnost realizacije projekta u roku od šest mjeseci od odobrenja. Na temelju velikog odaziva i značajanog broja ekoloških inicijativa, INA je odlučila nastaviti s ovim programom i u 2015.

Potpore privatnim poduzetnicima i udrugama građana

S ciljem doprinosa razvoju lokalne zajednice, INA je pokrenula projekt "Prostor za vaše ideje", u sklopu kojeg iznajmljuje svoje neiskorištene prostore i lokacije zainteresiranim kandidatima. Cilj projekta je doprinjeti razvoju kvalitetnih projekata u lokalnim zajednicama. Čak 18 lokacija dano je na raspolaganje zainteresiranim kandidatima. Za buduće partnerne INA nudi povoljne uvjete i cijene za dugoročni zakup te pomaže u razvoju poslovnih ideja, na temelju samog projekta, kao i potencijalno sudjelovanje kao investicijskog partnera.

Briga za djecu i obrazovanje

- INA i dalje podržava SOS Dječje selo Hrvatska kroz razne projekte i inicijative, donacijama i akcijama INA Kluba volontera. U posljednjih pet godina, INA je donirala više od milijun kuna za SOS Dječje selo Hrvatska. U 2014. INA je pomogla SOS Dječjem selu Ladimirevcima donacijom od 200.000 kuna, a akcijom se pridružio i INA Klub volontera.

- INA je donirala 150.000 kn Specijalnoj bolnici za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama Goljak, Zagreb, za kupnju ultrazvučnog uređaja neophodnog za ranu dijagnostiku.

- INA je donirala kombi vozilo Udrizi "Ljubav na djelu", koja podržava djecu oboljelu od malignih bolesti. S obzirom da većina djece živi izvan Zagreba, vozilo će im pomoći u njihovim svakodnevnim aktivnostima.

- Petu godinu zaredom, INA je organizirala natjecanje za najbolje eko projekte osnovnih i srednjih škola, u suradnji s riječkim „Novim listom“. Ovogodišnje natjecanje izazvalo je veliko zanimanje škola diljem Hrvatske: 38 škola prijavilo se za natjecanje, dok ih je sedam nagrađeno.

- U sklopu projekta "Zajedno za bioraznolikost", INA i „Novi list“, šestu godinu zaredom, nagradili su najbolje fotografije biljnog i životinjskog svijeta za kalendar "Hrvatske sorte i pasmine".

"Energija za budućnost"

U sklopu projekta "Energija za budućnost", INA je pokrenula natječaj za izradu idejnog urbanističkog i arhitektonskog dizajna za samoodrživu benzinsku postaju, na mjestu sadašnje postaje Split-Kman-jug, što će biti druga benzinska postaja ove vrste u Hrvatskoj, nakon zagrebačke "zelene" postaje, koja će se graditi na mjestu sadašnje postaje Stupnik-Istok.

Cilj projekta je izgradnja "zelenih" benzinskih postaja koje su potpuno samoodržive kroz primjenu alternativnih izvora energije za potrebe grijanja / hlađenja, ventilacije i klimatizacije, korištenje kišnice za čišćenje, ispiranje toaleta i zalijevanje zelenih površina, grijanje prometnih površina kako bi se topio snijeg, korištenje nanotehnologije na vanjskim i unutarnjim prostorima, za potrebe postizanja visoke trajnosti i efekta samočišćenja, korištenje LED rasvjete u interijeru i eksterijeru sa sustavom kontrole potrošnje i uporaba recikliranih materijala gdje je to moguće i opravdano.

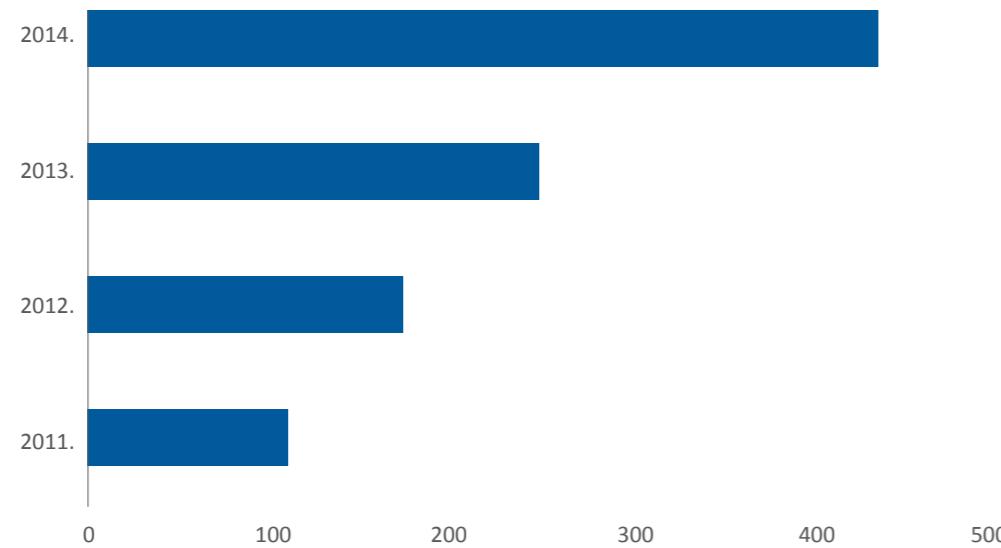
KORPORATIVNO VOLONTIRANJE

- 439 članova INA Kluba volontera
- Povećan broj članova za 44% u odnosu na 2013.
- 19 akcija
- 2.072 volonterska sata

Krajem 2014. INA Klub volontera imao je 439 članova, što je 44% više u odnosu na 2013. U 2014. godini Klub volontera je proveo 19 akcija uz sudjelovanje 259 članova, što iznosi ukupno 2.072 volonterskih sati. Fokus kluba je na ekološkim i humanitarnim projektima te projektima za djecu i mlade.

- Volonteri su organizirali akcije kojima su pomogli u socijalizaciji i razvoju komunikacijskih vještina djece i odraslih. Sudjelovanjem u izradi suvenira i nakita pomagali su u prikupljanju sredstava za udruge. U Specijalnoj bolnici Krapinske Toplice volonteri su sa školskom djecom izrađivali suvenire, a povodom Međunarodnog dana Down Sindroma volontirali su u Udrzi "Rijeka 21". Pomagali su i u Društvu za pomoći metalno retardiranim osobama „Krapina“.
- INA Klub volontera, u suradnji s Parkom prirode Medvednica, obnovio je poučnu stazu "Bliznec", prvu takvu stazu u Hrvatskoj prilagođenu osobama s invaliditetom. U akciji je sudjelovalo 80 Ininih zaposlenika koji su čistili šetnicu i okoliš, a obnovljene su i poučne ploče.
- Volonterski klub je imao i nekoliko hitnih akcija zbog prirodnih katastrofa, kao što su poplave u Lekeniku u veljači i poplave Slavoniji u svibnju.
- Klub volontera ima i svoju Facebook aplikaciju gdje fanovi i posjetitelji mogu predložiti i ili glasati za volonterske projekte.

Broj Ininih volontera

Za svoj je trud INA klub volontera dobio "Priznanje za doprinos poslovnom sektoru razvoju volonterstva" koje dodjeljuje Volonterski centar Osijek, uz potporu Savjeta za razvoj volonterstva. Ovo priznanje služi kao potvrda vrijednosti koje INA i Inini volonteri promoviraju kroz svoje aktivnosti, ali i kao motivacija za daljnje napore.

EKONOMSKA ODRŽIVOST

POSTIGNUĆA

- E-learning za zaposlenike o Etičkom kodeksu INA Grupe.
- Bolji rezultati Indeksa DOP-a u odnosu na prethodnu godinu.

IZAZOVI

- Postoji prostor za poboljšanje konačnog stupnja zadovoljstva svih kupaca.
- Izvješćivanje o održivosti prema GRI G4 Smjernicama u 2016. godini.

KUPCI

Godišnje istraživanje o zadovoljstvu kupaca na domaćem tržištu provodi se redovito od 2007. godine. Prema novoj metodologiji, koja uključuje kvalitativno i kvantitativno istraživanje, 75% ispitanika bilo je zadovoljno Inom kao dobavljačem.

Istraživanje provedeno u 2014. pokazalo je da je konačna ocjena zadovoljstva svih ispitanih kupaca relativno visoka, ali nešto manja nego prethodne godine. Zadovoljstvo kupaca fakturiranjem, procesom sklapanja ugovora o kupnji i svim karakteristikama prodajnih predstavnika veća je nego u prethodnoj godini, a ukupan broj pritužbi / zahtjeva kupaca znatno je smanjen.

Prije 18 godina INA je pokrenula besplatni telefon namijenjen stalnoj izravnoj komunikaciji s kupcima i najširom javnošću. Tijekom 2014. godine, zaprimljeno je ukupno 10.822 poziva, što je 2,19% manje nego prethodne godine. Od pristiglih poziva 9.943 se odnosilo na informacije, 435 na pritužbe, 302 na pohvale, 9 na prijedloge i 133 na obavijesti vezane za ukapljeni naftni plin (UNP). Svaka primljena pritužba obrađena je u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača i internim Ininim postupkom za rješavanje pritužbi (prigovora) klijenata, vezano uz kvalitetu proizvoda i usluga na maloprodajnom mjestu.

Privatnost kupaca poštuje se u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu sa svim pravilima postupanja, internim procedurama INA, d.d. i zakonskim zahtjevima. Sigurnost kartica i zaštita podataka fizičkih i pravnih osoba strogo se poštuje. Do sada nije bilo pritužbi koje se odnose na povredu privatnosti kupaca.

Odgovornost za proizvod

Kvaliteta svih proizvoda propisana je INA normama koje se temelje na provjerjenim znanstvenim, tehničkim i

iskustvenim rezultatima i daju odrednice za proizvode i usluge, osiguravajući zaštitu zdravlja i života ljudi te sigurnost okoliša.

Za sve nove i postojeće proizvode i usluge, prije stavljanja proizvoda na tržište, provodi se nadzor, kao i periodičke kontrole, razmjerno postojećim rizicima. To podrazumijeva nadzor proizvoda kod značajnih promjena vezanih uz opasnost, izloženost, korištenje proizvoda, zakonski okvir i/ ili druge parametre.

Podaci o sastavu i svojstvima proizvoda, načinu skladištenja, manipulaciji proizvodom, transportu te zbrinjavanju otpada sadržani su u sigurnosno-tehničkom listu i naljepnicama materijala.

Uvođenje Uredbi REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical – registracija, evaluacija, autorizacija i zabrana kemikalija) i CLP (Classification, Labelling and Packaging – razvrstavanje, označavanje i pakiranje) u hrvatsku legislativu i njihovo potpuno prihvatanje ulaskom RH u EU u potpunosti ispunjava odrednice upravljanja proizvodom.

Od prvog roka za registraciju (30. studeni 2010.), INA je registrirala ukupno 32 tvari. INA REACH tim kontinuirano podržava provedbu Uredbe REACH u svim segmentima te održava i nadopunjuje registracijske dosjewe. U 2014. godini registrirano je 5 on-site intermedijera kao pune tvari, nadopunjeno je 27 registracijskih dosjera, sukladno zahtjevima Europske agencije za kemikalije (ECHA – European Chemicals Agency) (dopuna podacima o rasponu koncentracija sastojaka).

Marketinška komunikacija

U području oglašavanja, INA se pridržava ne samo pravila što ih propisuju oglašivači, već i etike u promociji, kao i Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o osobnom identifikacijskom broju, Zakona o zaštiti osobnih podataka, Kodeksa oglašavanja HURA-e te odgovarajućih internih dokumenata.

Za provedbu oglašavanja zadužena je Služba marketinških komunikacija u Sektoru korporativnih komunikacija. Sukladno temeljnim ciljevima Inine poslovne politike, prikazuju se poslovni rezultati i uspjesi na domaćem i inozemnom tržištu, s ciljem zauzimanja pozicije tržišno poželjnog partnera. Tu je i želja za trajnom suradnjom i vezanošću uz kupce koja se manifestira kroz promotivne akcije, kampanje, stalnu komunikaciju, upite i obavijesti. Sponsorske i humanitarne aktivnosti, promotivni prikazi skrbi o dobrobiti radnika, očuvanju okoliša, zaštiti zdravlja i sigurnosti, dio su politike odgovornog oglašavanja.

DOBAVLJAČI

Nabava Ine provodi pretpovjedu ponuditelja, kooperanata i proizvođača, kako bi se osiguralo smanjenje rizika vezanih uz aktivnosti ZZSO. To uključuje upoznavanje ponuđača sa zahtjevima ZZSO, koje će morati poštovati tijekom trajanja ugovora, a čijom primjenom ponuditelji ispunjavaju ZZSO zahtjeve društva INA Grupe, kao i stvaranje/održavanje baze podataka o ponuditeljima, koja sadrži detaljne informacije o ZZSO, tehničkim i drugim mogućnostima ponuditelja. Performanse dobavljača u odnosu na zahtjeve ZZSO također se ocjenjuju na polugodišnjoj razini. Kao rezultat postevaluacije, dobavljači se razvrstavaju u kategorije (ispunjava očekivanja, ispod očekivanja i neprihvatljiva razina izvedbe). U opravdanim slučajevima, dobavljač može biti dodan u popis nepouzdanih poslovnih partnera, ako njegova izvedba predstavlja materijalnu povredu propisa iz područja ZZSO, odnosno kršenje zahtjeva ZZSO rezultira srednjom ili velikom nesrećom.

Omjer domaćih dobavljača u 2014. godini bio je 72% po broju i 75% po vrijednosti. Definicija 'lokalan' za INA, d.d. podrazumijeva geografsko područje Hrvatske.

ETIKA I USKLAĐENOST

Etika

Etički kodeks INA Grupe zasniva se na poštivanju temeljnih ljudskih prava i etičkih načela integriteta, poštenja, povjerenja, poštovanja, humanosti, tolerancije i odgovornosti. Etički je kodeks dostupan javnosti na internetskim stranicama Ine te je dio većine ugovora s dobavljačima. U INA, d.d. 100% ugovora s dobavljačima uključuju obvezu poštivanja Etičkog kodeksa INA Grupe, dok je u INA Grupi taj broj 91,7%.

U 2014. godini, nakon edukacija o Etičkom kodeksu koje su provodili menadžeri, provedena je edukacija zaposlenika elektroničkim putem (E-learning) te je većina zaposlenih položila ispit, s izuzetkom onih na dugotrajnim bolovanjima ili rodiljnim dopustima. U Maloprodaji je edukacija provedena za zaposlenike s punim radnim vremenom, ali i sezonske radnike.

Predsjednik Etičkog povjerenstva INA Grupe, Viktor Gotovac, održao je Etički trening za 96 novih menadžera i za novozaposlene u INA Grupi.

Direktorica Sektora upravljanja ljudskim resursima objavila je članak o zaštiti osobnih podataka i ljudskih prava zaposlenika u INA Glasniku te redovito komunicira o tim temama sa svim kolegama iz Ljudskih resursa u vezi s obradom osobnih podataka zaposlenika u procesu upravljanja ljudskim resursima.

Tijekom 2014. godine, Etičko povjerenstvo INA Grupe obradilo je 24 pritužbe i donijelo 15 odluka na temelju etičkih procedura, istraga korporativne sigurnosti i dostupnih informacija. U tri slučaja utvrđeno je kršenje Etičkog kodeksa. Izvješća su vezana za "uznemiravanje, uključujući zaštitu dostojanstva/neprikladnu komunikaciju" (38%), "krađe / prijevaru" (4%), "diskriminaciju" (8%), "povredu ugleda" (12%), "zloupotrebu digitalnog sustava / informatičke sigurnosti" (4%) i druga pitanja, kao što su nepravilnosti u poslovanju i postupku zapošljavanja (35%). INA ne ugrožava prava autohtonih zajednica u svojim poslovnim operacijama, niti koristi dječji ili prisilni rad te zahtjeva isto od svojih dobavljača. Također, ne pruža finansijsku ili nefinansijsku pomoć političkim strankama, političarima i sličnim institucijama.

Nije bilo posebne obuke o ljudskim pravima za zaštitarsko osoblje u Ini, ali svi zaposlenici Sektora upravljanja sigurnošću educirani su o Etičkom kodeksu, kao i ostali zaposlenici, a izvođači imaju obvezu usklađivanja s Etičkim kodeksom INA Grupe. U prosincu 2014. Sektor upravljanja sigurnošću organizirao je obuku i testiranje radnika INA, d.d. u području opće sigurnosti.

USKLAĐENOST

U 2014. godini zabilježeno je pet pritužbi, sve u Rafineriji nafte Rijeka.

Kazne vezane uz zaštitu zdravlja, sigurnost i okoliš

U 2014. godini INA, d.d. platila je ukupno 44.500 kuna kazni, vezano uz inspekcijske nalaze zaštite okoliša i zaštite zdravlja i sigurnosti, a za INA Grupu taj iznos je bio 56.800 kuna.

Prekršajni postupci

U 2014. godini, ukupno 38 prekršajnih postupaka pokrenuto je protiv Ine, od toga je pravomoćno okončano 14 postupaka, dok su ostali još u tijeku. U postupcima u kojima je INA proglašena krivom, sud je odredio kazne u ukupnom iznosu od 101.000 kuna.

Postupci su najčešće pokrenuti zbog nepoštivanja odredbi sljedećih akata: Zakon o zaštiti od požara (5 procesa),

Zakon o zdravlju i sigurnosti (4 procesa), Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (4 procesa), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti industrije (4 procesa) i Zakon o posebnim porezima (4 procesa).

Konkurenčija

U 2014. godini pokrenut je jedan postupak protiv Ine vezano uz tržišno natjecanje, ali hrvatska Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja odbacila je predmet.

TRANSPARENTNOST

INA ima dugu tradiciju nefinansijskog izvješćivanja. Prvo Izvješće o zaštiti okoliša objavljeno je 1997. godine i od tada se redovito objavljaju Izvješća o zaštiti zdravlja, sigurnosti i okoliša te održivosti. Budući da je INA potpisnica Globalnog ugovora ujedinjenih naroda (UN Global Compact), izvješća se također objavljaju na Internet stranici UN GC kao "Izvješće o napretku". U 2014. godini, četvrtu godinu za redom, INA je sudjelovala u hrvatskom Indeksu DOP-a i postignuti rezultati pokazuju stalno poboljšanje (vidi poglavje Uvod i pregled).

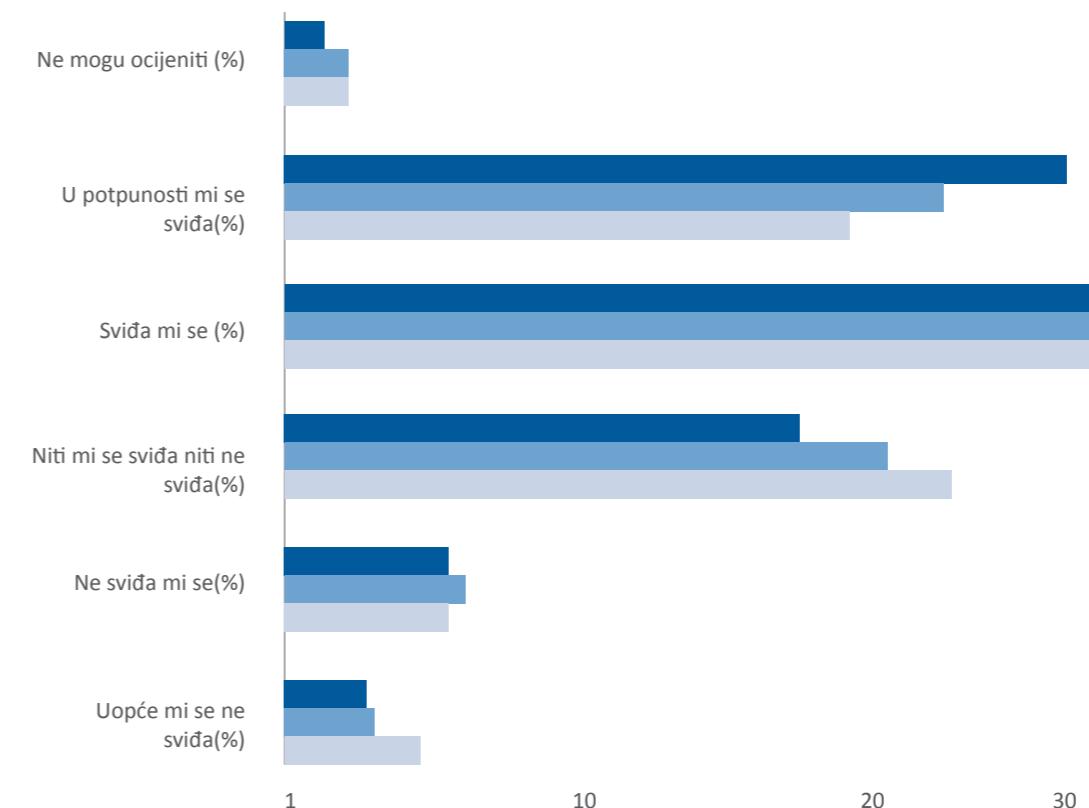
Rezultati istraživanja imidža i reputacije Ine

Redovno godišnje istraživanje imidža i ugleda Ine pokazalo je poboljšanje u percepciji Ine u javnosti. Istraživanje je provela agencija Hendal, a provedeno je CATI metodom (Computer Assisted Telephone Interviewing) pomoću visoko strukturiranog kvantitativnog upitnika.

Kod spontanog dosjećanja naftnih kompanija, Inu je spomenuto 95% ispitanika, stim da je 80% ispitanika prilikom navođenja naftnih kompanija Inu navelo na prvom mjestu. U odnosu na ostale kompanije, INA ima značajno najveću spontanu svjesnost. Prilikom potpomognutog dosjećanja (čitanje naftnih kompanija ispitanicima), pokazalo se da 100% ispitanika poznaže Inu.

Dvije trećine (66%) ispitanika izražava sviđanje prema Ini, 34% ispitanika je izjavilo da je INA naftna kompanija koja im se sviđa, a njih 32% da im se u potpunosti sviđa. U prosjeku se INA sveukupno sviđa ispitanicima (prosječna ocjena sviđanja = 3,86).

Rezultati istraživanja imidža i reputacije Ine

U odnosu na prethodne dvije godine, INA je zadržala poziciju vodeće naftne tvrtke na hrvatskom tržištu. Prosječna ocjena simpatiziranja Ine znatno je povećana u odnosu na prethodne dvije godine, a pokazala je statistički značajno veću vrijednost u odnosu na 2012. i 2013. godinu. Vezano za ugled specifičan za naftne tvrtke, ispitanici su povezali Inu uglavnom s rasprostranjenosću maloprodajne mreže (88%). Osim toga, ispitanici su bili upoznati s ostalim poslovanjem Ine te su uglavnom naveli preradu nafta i proizvodnju goriva (83%), istraživanje i proizvodnju nafta (79%) i plina (76%).

Više od polovice ispitanika (57%) prepoznalo je Inu kao najaktivniju naftnu kompaniju u provedbi sponzorskih aktivnosti.

IZRAVNA GENERIRANA I DISTRIBUIRANA EKONOMSKA VRJEDNOST (U MIL KUNA)

Indikator	2012.	2013.	2013./ 2012.	2014.	2014./ 2013.
Ostvareni prihodi	29.895	27.444	92%	23.759	87%
Finansijska pomoć primljena od Vlade RH	0	0		0	
Operativni troškovi	29.118	29.882	103%	26.207	88%
Dodata novčana vrijednost (kompanijska gotovina)	488	402	82%	467	116%
Plaće zaposlenika i naknade	2.636	2.415	92%	2.467	102%
Isplaćene dividende	344	0	0%	0	
Uplate u proračun	10.024	8.858	88%	8.157	92%
Zadržana dobit	3.437	1.586	46%	(311)	

Ostvareni prihodi

Ukupni prihodi od prodaje u 2014. godini bili su 13% niži u odnosu na 2013. godinu, prvenstveno zbog niže prodaje prirodnog plina (uzrokovane prirodnim padom proizvodnje i nižim cijenama, odražavajući direktnu prodaju HEP-u) i nepovoljnog vanjskog okruženja koje se odrazilo u nižim prodajnim cijenama i nižim prodanim količinama naftnih derivata.

Operativni troškovi

Operativni troškovi bili su manji u 2014. godini za 11% u odnosu do 2013., uglavnom kao rezultat nižih troškova sirovina i materijala za 17% (zbog nižih volumena prerađenih sirovih materijala) i nižih troškova prodane robe za 33% (s obzirom na manji uvoz prirodnog plina).

Plaće zaposlenika i naknade

Troškovi osoblja bili su veći za 2% u 2014. godini u odnosu na 2013., uglavnom kao rezultat isplate otpremnina za zaposlenike kojima su ugovori raskinuti zbog poslovnih razloga u iznosu od 100 milijuna kuna, u usporedbi s 37 milijuna kuna isplaćenih u 2013. Troškovi osoblja također predstavljaju trošak neto plaća u iznosu od 1.250 milijuna kuna, trošak poreza na dohodak zaposlenika u iznosu od 542 milijuna kuna, doprinose na plaću u iznosu od 319 milijuna kuna te ostale troškove povezane s

plaćama u iznosu od 256 kuna milijuna, za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine. Za godinu koja je završila 31. prosinca 2013., troškovi osoblja uključuju troškove neto plaća u iznosu od 1.273.000 kuna, trošak poreza na dohodak zaposlenika u iznosu 546 milijuna kuna, doprinose na plaću u iznosu 300 milijuna kuna, ostale troškove plaća u iznosu 259 milijuna kuna.

Uplate u proračun

Uplate u proračun smanjile su se u 2014. godini u odnosu na 2013., uglavnom kao rezultat poreza na dodanu vrijednost vezano za uvoz. Budući da je Hrvatska postala članicom EU, nema PDV-a na uvoz robe iz zemalja Europske unije.

Zadržana dobit

Pad zadržane dobiti u 2014. godini u odnosu na 2013. rezultat je neto gubitka u 2014., uglavnom zbog vrijednosnog usklađenja imovine u Siriji.

Nakon prijenosa ostalih rezervi na stavku zadržane dobiti u Ini d.d., u iznosu od 1.640 milijuna kuna, isto će se prvo upotrijebiti za pokriće gubitaka iz prethodnih godina, nakon čega će ukupna zadržana dobit iznositi 1.466 milijuna kuna, od čega su 329 milijuna kuna zakonske rezerve.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

UPRAVLJAČKA I NADZORNA TIJELA DRUŠTVA

Inina upravljačka struktura temelji se na dualističkom sustavu koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave. Zajedno s Glavnom skupštinom predstavljaju tri obvezna unutarnja tijela Ine, u skladu sa Statutom i Zakonom o trgovačkim društvima.

Na sjednici održanoj 10. lipnja 2009., Uprava Ine uspostavila je Odbor izvršnih direktora koji je odgovoran za operativno upravljanje i nadzor nad glavnim poslovnim segmentima kompanije te svaki izvršni direktor odgovora Upravi za sveukupno operativno poslovanje dodijeljenog mu segmenta djelatnosti.

Nadzorni odbor je odgovoran za imenovanje i razrješenje članova Uprave i nadzire vođenje poslovanja društva. Na temelju Ininog Statuta, Nadzorni odbor se sastoji od devet članova, od kojih je jedan član predstavnik zaposlenika. Sukladno dioničarskom ugovoru, potpisanim od strane MOL Plc i Vlade Republike Hrvatske, pet članova imenuje MOL Plc, a tri Vlada Republike Hrvatske. Uprava se sastoji od šest članova. Sukladno dioničarskom ugovoru, tri člana Uprave postavlja MOL, uključujući predsjednika Uprave, dok preostala tri člana postavlja Vlada Republike Hrvatske.

UPRAVA

Sljedeći popis sadrži imena sadašnjih članova Uprave s njihovim pozicijama na dan 31. prosinca 2014. Poslovna adresa za sve članove Uprave je: Avenija V. Holjevca 10, 10000 Zagreb, Hrvatska.

Zoltán Sándor Áldott, predsjednik Uprave

Niko Dalić, član Uprave

Gábor Horváth, član Uprave (mandat g. Horvatha započeo je 22. svibnja 2014. dok je ranije tu funkciju obnašao Pál Zoltán Kara koji je podnio ostavku 21. svibnja 2014.)

Ivan Krešić, član Uprave

Davor Mayer, član Uprave

Péter Ratatic, član Uprave

IZVRŠNI DIREKTORI

Izvršne direktore imenuje se odlukom Uprave. Izvršni direktori su ovlašteni i odgovorni za upravljanje poslovanjem pojedinih poslovnih sektora Ine (Istraživanje i proizvodnja, Rafinerije i marketing, Trgovina na malo, Financije, Korporativni centar, Korporativni poslovi).

U nastavku slijedi popis izvršnih direktora na dan 31. prosinca 2014.:

András Huszár, izvršni direktor PF Finacija

Darko Markotić, izvršni direktor SD Trgovina na malo

Bengt Viktor Oldsberg, izvršni direktor SD Rafinerije i marketing (mandat g. Oldsberga započeo je 1. kolovoza 2014. dok je ranije tu funkciju obnašao Artur Thernesz koji je podnio ostavku 30. srpnja 2014.)

Tvrtko Perković, izvršni direktor PF Korporativnog centra

Želimir Šikonja, izvršni direktor SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Tomislav Thür, izvršni direktor PF Korporativnih poslova

NADZORNJI ODBOR

Popis sadrži imena članova Nadzornog odbora i njihovih funkcija (na dan 31. prosinca 2014). Poslovna adresa za sve članove Nadzornog odbora je: Avenija V. Holjevca 10, 10000 Zagreb, Hrvatska.

Siniša Petrović, predsjednik Nadzornog odbora

Szabolcs I. Ferenc, član Nadzornog odbora

Ferenc Horváth, član Nadzornog odbora

József Molnár, član Nadzornog odbora

György Mosonyi, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Željko Perić, član Nadzornog odbora

Mladen Proštenik, član Nadzornog odbora

Maja Rilović, član Nadzornog odbora (mandat gđe Rilović je započeo 9. srpnja 2014., a ranije je tu funkciju obnašao Božo Mikuš koji je opozvan isti dan od strane Radničkog vijeća)

Oszkár Világi, član Nadzornog odbora

ODBOR ZA REVIZIJU

Odbor za reviziju je tijelo koje imenuje Nadzorni odbor u svrhu pomoći Nadzornom odboru i Upravi u obavljanju njihovih korporativnih upravljačkih zadataka, finansijskog izvještavanja i kontrole poslovanja kompanije. Međutim, Odbor za reviziju je samo pomoćno tijelo te ne može oduzeti Nadzornom odboru i Upravi njihove odgovornosti. Nadzorni odbor dužan je razmotriti izvješće o radu odbora za reviziju jednom godišnje.

Odgovornosti Odbora za reviziju su povezane sa:

1. računovodstvenim segmentom

2. segmentom vanjskog revizora

3. finansijskim segmentom

4. segmentom procjene rizika

U obavljanju svojih zadataka, Odbor za reviziju je ovlašten nadgledati unutarnje procese u INA, d.d., zatražiti dodatne informacije od društva ili njegovih revizora te provoditi razgovore sa zaposlenicima. Nadalje, Odbor je ovlašten angažirati nezavisne konzultante na trošak tvrtke.

Članovi Obora za reviziju, na dan 31.12.2014., su:

Željko Perić, predsjednik

József Molnár, član

József Simola, član

Damir Vandelić, član

S obzirom na činjenicu da su dionice Ine uvrštene na uređeno tržiste, INA - INDUSTRIJA NAFTE, d.d. primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su zajednički pripremili Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga i Zagrebačka burza, a na snazi je od 1. siječnja 2011. godine. Objavljen je na internetskoj stranici Zagrebačke burze (<http://www.zse.hr>).

Pored Kodeksa korporativnog upravljanja, INA Grupa također primjenjuje vlastiti Etički kodeks koji definira temeljne vrijednosti i načela ponašanja menadžmenta i zaposlenika INA Grupe u vezi s njihovim odnosom prema radu, suradnicima, poslovnim partnerima i javnosti. Kodeksom se također navode obveze INA Grupe za osiguranje odgovarajućih uvjeta za rad i profesionalni razvoj zaposlenika, kao i izbjegavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kodeks pokriva široko područje poslovnih odnosa i procesa i trebaju ga se pridržavati sve osobe koje djeluju u ime i ispred INA Grupe, uključujući fizičke osobe i pravne osobe koje su u ugovornom odnosu s INA Grupom (poslovni partneri, savjetnici, dobavljači, prodavači i sl.). Navedene osobe ili subjekti mogu pristupiti kodeksu na internetskoj stranici INA, d.d. (<http://www.ina.hr>). INA d.d. se općenito pridržava odredbi Kodeksa korporativnog upravljanja, uz iznimke navedene u Godišnjem upitniku korporativnog upravljanja objavljenom na Ininim web stranicama. Neke od iznimaka su kako slijedi:

- INA, d.d. ne objavljuje niti ažurira popis dioničara. Vlasnička struktura je dostupna na internetskoj stranici Društva, dok se detaljni popis dioničara vodi u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. koje, u skladu sa Zakonom, objavljuje popis deset najvećih dioničara na svojoj internetskoj stranici.
- INA, d.d. ne objavljuje podatke o stanju dionica Društva koje drže

članovi Uprave ili Nadzornog odbora na svojoj internetskoj stranici. Umjesto toga, na internetskoj stranici Društva mogu se naći obavijesti o svim transakcijama u vezi vrijednosnica Društva kojima trguju članovi Uprave ili Nadzornog odbora.

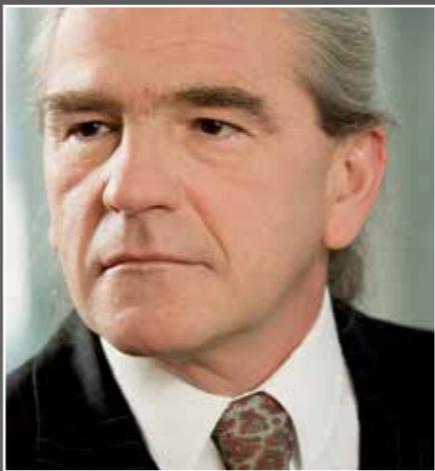
- INA, d.d. ne osigurava bez naknade opunomoćenike dioničarima društva koji iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti glasati na Glavnoj skupštini. Dioničari koji nisu u mogućnosti sami glasovati trebaju, prema vlastitom nahođenju, imenovati odgovarajuće opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama. Društvo nije zaprimilo niti jedan zahtjev bilo kojeg dioničara u tom pogledu.

- Društvo postavlja uvjete i formalne uvjete za sudjelovanje dioničara na Glavnoj skupštini, u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva, kako bi se zaštitila prava dioničara u uvjetima velikog broja dioničara.
- Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova. Sastoje se od predstavnika glavnih dioničara i predstavnika radnika, u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima.

- Dugoročni plan sukcesije nije objavljen, međutim, postojeći sustavi izbora članova Nadzornog odbora, Uprave i višeg menadžmenta vode računa o kontinuitetu u obavljanju nadzornih, upravljačkih i administrativnih funkcija.

- Politika nagrađivanja Društva je dio internih pravila koja se ne objavljuju na internetskoj stranici Društva. Podaci o naknadama članovima Uprave i Nadzornog odbora objavljaju se u godišnjem izvješću u ukupnom iznosu. Trenutni interni propisi ne predviđaju mogućnost javnog objavljivanja tih podataka.

- Iznosi naknada plaćenih nezavisnim revizorima za pružene usluge ne objavljaju se i predstavljaju poslovnu tajnu.

**ZOLTÁN ÁLDOTT
PREDSJEDNIK UPRAVE**

Zoltán Sándor Áldott imenovan je predsjednikom Uprave INA, d.d. 1. travnja 2010. godine. Karijeru je započeo 1990. kao suradnik u Creditum Financial Consulting. Od 1992. do 1995. obnaša razne funkcije u kompaniji Eurocorp Financial Consulting, potom se 1995. pridružuje MOL-u gdje vodi Odjel za privatizaciju. Od 1997. do 1999. direktor je Odjela za kapitalna tržišta, a od 1999. do 2000. obnaša dužnost direktora Odjela za strategiju i poslovni razvoj. Od studenog 2000. do lipnja 2001. zamjenik je izvršnog direktora za strategiju i poslovni razvoj MOL-a, a od lipnja 2001. izvršni direktor za strategiju i poslovni razvoj cijele MOL Grupe. Od rujna 2004. do lipnja 2011. godine je na poziciji izvršnog direktora za istraživanje i proizvodnju MOL Grupe. Od listopada 2003. godine do travnja 2010. godine član je Nadzornog odbora Ine. Diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Budimpešti.

**NIKO DALIĆ
ČLAN UPRAVE**

Niko Dalić imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo 1986. godine kao geolog na istražnim i proizvodnim projektima u Hrvatskoj, nakon čega 1996. postaje rukovoditelj poslovne jedinice te je zadužen za Istočnu Slavoniju i Podravini. Od 2005. do 2008. obnaša funkciju pomoćnika izvršnog direktora Naftaplina te vodi projekte u inozemstvu. Osim toga je i voditelj timova za strategiju Naftaplina i Energetsku strategiju RH te tima za IPO. Od 2008. do 2009. direktor je Sektora za istraživanje. Od lipnja 2009. na mjestu je člana Uprave u Edini, zajedničkoj kompaniji Ine i talijanskog Edisona, gdje je usmjeren na aktivnosti na polju Izabela u Sjevernom Jadranu. Diplomirao je te kasnije i magistrirao na Prirodoslovno – matematičkom fakultetu u Zagrebu, a stručni ispit pri Ministarstvu znanosti položio je 1996. godine. Pohađao je i brojne dodatne seminare i profesionalna usavršavanja u zemlji i inozemstvu. Član je mnogobrojnih stručnih udruga i društava te je objavio nekoliko radova. U dva mandata bio je predsjednik Hrvatskog geološkog društva, a sada je predsjednik Nadzornog odbora Hrvatskog geološkog društva. U prosincu 2014. Niko Dalić postaje dopredsjednik za geologiju u HUNIG-u.

**DR. GÁBOR HORVÁTH
ČLAN UPRAVE**

Gábor Horváth imenovan je na funkciju člana Uprave s danom 22. svibnja 2014. Diplomirao je pravo na Eötvös Loránd University (ELTE) u Budimpešti. Tijekom dugogodišnje karijere bio je zaposlen u „Hungarian National Development Bank“ te je, kao odvjetnik, radio na polju korporativnih financija, riznice i korporativnog upravljanja. Obnašao je, između ostalog, funkcije predsjednika Odbora za reviziju, člana Nadzornog odbora te zamjenika predsjednika Nadzornog odbora u OTP Bank, od 1995. Od 1999. do 2014. bio je član Odbora direktora u MOL-u, a prije dolaska u Inu obnašao je također i funkciju člana Nadzornog odbora u kompaniji Budapest Capital City Wealth Management Holding.

**IVAN KREŠIĆ
ČLAN UPRAVE**

Ivan Krešić postao je član Uprave Ine u veljači 2011. godine, nakon što je od 2006. godine bio direktor Rafinerije nafte Rijeka. Karijeru je započeo u Ini, odnosno u riječkim Mazivima, na radnom mjestu procesnog inženjera. Od 2000. do 2004. godine radio je kao rukovoditelj proizvodnje, nakon čega postaje direktor INA Maziva Rijeka. U kolovozu 2006. godine imenovan je direktorom riječke rafinerije. Diplomirao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, gdje je osvojio i Rektorovu nagradu za najbolji studentski rad. Magistrirao je na Rochesterovom Institutu za tehnologiju, USA, 2001. godine. Na poslovnoj školi na Bledu, 2003. godine, stječe certifikat poslovnog upravljanja MBA. Pohađao je obrazovne programe u segmentu financija, upravljanja promjenama, spajanjima i preuzimanjima na Londonskoj poslovnoj školi. Od 2009. do 2011. godine bio je član Nadzornog odbora Maziva Zagreb, članice INA Grupe, dok je funkciju člana Nadzornog odbora STSI-ja, također članice INA Grupe, obnašao od 2009. do 2010. godine.

**DAVOR MAYER
ČLAN UPRAVE**

Davor Mayer imenovan je članom Uprave Ine u veljači 2011. godine. Karijeru je započeo kao pripravnik u INA Rafineriji Zagreb (danasa INA MAZIVA) i Rafineriji Sisak, nakon čega je radio u INA optimizaciji rafinerijske prerade te kasnije u međunarodnoj trgovini. Od 1998. do 2002. godine obnašao je funkciju direktora veleprodaje naftnih derivata u OMV-u, nakon čega je prešao u Tifon, na radno mjesto direktora zastupstva naftne kompanije Gulf Oil International. Od 2005. do 2008. radi u ExxonMobilu kao direktor za industriju regije jugoistočna Europa. Od 2008. ponovno radi u Tifonu, kao član Uprave i direktor veleprodaje, nabave, logistike i kartičnog poslovanja, a od lipnja 2009. uz funkciju člana Uprave u Tifonu radi i u Ini, na mjestu direktora Sektora kartičnog poslovanja. Fakultetsko obrazovanje stekao je na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, nakon čega je pohađao stručne seminare i edukacije, a od 2005. do 2008. poslijediplomske edukacije o sustavima upravljanja, u multinacionalnoj edukacijskoj školi Achieve Global u Bruxellesu, Belgija.

**PÉTER RATATICS
ČLAN UPRAVE**

Péter Ratatics trenutno je na poziciji zamjenika predsjednika Korporativnog centra MOL Grupe u sklopu kojeg je, između ostalog, odgovoran za područje ljudskih resursa MOL Grupe. Dužnost člana Uprave Ine obnaša od lipnja 2011. godine. Diplomirao je na Sveučilištu Corvinus u Budimpešti, Fakultet financija sa specijalizacijom tržišta kapitala. Ratatics je započeo karijeru kao ekspert za trgovanje plinom i razvoj plinskog poslovanja u MOL-u, a zatim je do 2009. godine bio voditelj savjetodavnog tima Odbora izvršnih direktora. U razdoblju 2009. - 2010. bio je voditelj Organizacijskog razvoja i upravljanja procesima, a od 2010. - 2011. voditelj službi Uprave. Od svibnja 2011. na funkciji je direktora, a od listopada 2012. godine potpredsjednika Korporativnog centra MOL Grupe. Također obnaša i dužnost potpredsjednika Nadzornog odbora tvrtke za transport prirodnog plina FGSZ.

Izvršni direktori

ANDRÁS HUSZÁR

IZVRŠNI DIREKTOR PF FINANCIJA

Andras Huszár se pridružio Ini u 2010. godini kao izvršni direktor za financije, a došao je s pozicije direktora riznice MOL-a (od 2001. godine). Tijekom godina, obnašao je menadžerske pozicije u domeni financija u eminentnim kompanijama/institucijama, od 1991. do 1994. na Budimpeštanskoj burzi te od 1994. do 2001. u Matav-u (Deutsche Telekom Group). Diplomirao je 1988. na Fakultetu za ekonomsko planiranje na Sveučilištu ekonomskih znanosti u Budimpešti, a doktorirao je 1993. godine ekonomske znanosti na Corvinus University. Od 1999. godine ima CFA (Chartered Financial Analyst) titulu.

DARKO MARKOTIĆ

IZVRŠNI DIREKTOR SD TRGOVINA NA MALO

Darko Markotić diplomirao je 1998. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlen je u Ini od 2000. godine, gdje je, u različitim organizacijskim jedinicama, obavljao više funkcija. Na samom početku svog radnog odnosa u Ini, zaposlen je u Sektoru pravnih poslova. U lipnju 2000. godine preuzima funkciju poslovnog tajnika u Uredu člana Uprave za koordinaciju privatizacije INA, d.d. Krajem 2003. godine promaknut je u pomoćnika tajnika Društva, a 2005. imenovan je tajnikom Društva. Godine 2008. izabran je za člana Uprave INA, d.d. te je nakon godine dana na toj funkciji, 2009. imenovan izvršnim direktorom PF Korporativnih servisa. Od listopada 2010. godine na mjestu je izvršnog direktora SD Trgovine na malo.

BENGT VIKTOR OLDSBERG

IZVRŠNI DIREKTOR SD RAFINERIJE I MARKETING

Bengt Viktor Oldsberg preuzeo je funkciju direktora SD Rafinerije i marketing 1. kolovoza 2014. Bengt Viktor Oldsberg ima više od 30 godina iskustva u rafinerijskoj industriji. U vrijeme dok je bio član tima Shell Grupe, od 1982. do 2005., vodio je projekte u Švedskoj, Nizozemskoj i Australiji te obnašao različite upravljačke funkcije. Njegovo profesionalno iskustvo uključuje i rukovodeće pozicije u Preem Petroleum AB i Nynas AB.

Od 1. kolovoza 2013. obnaša funkciju direktora Ininog Centra proizvodnje sa zadatkom jačanja procesa proizvodnje i pozicije kompanije na međunarodnom rafinerijskom tržištu, upravljanja zaštitom zdravlja, sigurnosti i okoliša i kapitalnim investicijama u segmentu djelatnosti Rafinerije i marketing. B.V. Oldsberg stekao je diplomu magistra znanosti kemijskog inženjerstva. Pohađao je programe treninga za izvršne direktore unutar Shell Grupe i IFL Sweden.

TVRTKO PERKOVIĆ

IZVRŠNI DIREKTOR PF KORPORATIVNOG CENTRAR

Tvrtko Perković imenovan je na poziciju izvršnog direktora PF Korporativnog centra 1. rujna 2012. Od srpnja 2012. na mjestu je v.d. direktora Sektora upravljanja ljudskim resursima. Karijeru je započeo u INA, d.d. 1986. godine u SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Pogon remont, kao pripravnik, zatim operativni inženjer, a od 1990. kao šef Sektora specijalnih servisa. Od 1995. do 1997. bio je pomoćnik direktora Sektora tehničkih servisa, kad prelazi u CROSCO, d.o.o. na poziciju direktora Sektora za strategiju i razvoj. Tijekom 1999. i 2000. voditelj je projekta implementacije poslovnog informacijskog sustava SAP u INA, d.d. nakon čega je u CROSCO d.o.o. imenovan na poziciju direktora Sektora strategije, ljudskih potencijala i IT. Od srpnja 2009. obnaša funkciju direktora Sektora podrške upravljanju i poslovanju upstreama u INA, d.d., a na funkciju predsjednika Uprave STSI d.o.o. imenovan je u rujnu 2010. te na toj funkciji ostaje do srpnja 2012.

ŽELIMIR ŠIKONJA

IZVRŠNI DIREKTOR SD ISTRAŽIVANJE I PROIZVODNJA NAFTE I PLINA

Želimir Šikonja diplomirao je 1983. na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pohađao je veći broj seminara i prošao dodatnu edukaciju kroz Business Leadership i Mini MBA programe. Na poziciju direktora Sektora istraživanja i proizvodnje nafte i plina za jugoistočnu Europu imenovan je u lipnju 2009. godine. Prije toga je od 2007. vršio dužnost zamjenika direktora Investicijskog projekta modernizacije Rafinerije nafte Rijeka. Bogato višegodišnje radno iskustvo stekao je na različitim pozicijama, uglavnom unutar Ininog segmenta djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina. Tako je od 2005. do 2007. bio direktor INAgip-a, dok je od 2000. obnašao dužnost glavnog inženjera Službe za koordinaciju Sektora proizvodnje nafte i plina. Od 1997. do 2000. bio je direktor Sektora za razradu INA-Naftaplina. Karijeru je započeo 1983. na pogonu Stružec, kao inženjer proizvodnje, a nastavio je na pogonu Molve kao glavni tehniolog.

TOMISLAV THÜR

IZVRŠNI DIREKTOR PF KORPORATIVNIH POSLOVA

Tomislav Thür diplomirao je 1991. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a magistrirao pravo 1998. na Harvard Law School. U Ini je obnašao funkciju člana Uprave i direktora Korporativnih procesa, a izvršnim direktorom za korporativne poslove imenovan je 2012. godine. Prije dolaska u Inu, bio je generalni tajnik Atlantic Grupe. Od 1992. do 2001., u sklopu Ministarstva vanjskih poslova, radio je u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bernu i Washingtonu te Misiji Republike Hrvatske pri UN-u u Ženevi. Bio je voditelj Ureda Nacionalnog koordinatora za Pakt o stabilnosti. Specijalistička znanja u menadžmentu stjecao je u London Business School, Harvard Business School i INSEAD-u. Član je izvršnog odbora Hrvatske udruge poslodavaca te, od veljače 2013., predsjednik izvršnog odbora HUP- Udruge energetike. Također je član Nacionalnog vijeća za konkurentnost.

INFORMACIJE O KOMPANIJI I DIONIČARIMA

INA je osnovana 1. siječnja 1964. spajanjem Naftaplina (poduzeća za istraživanje i proizvodnju nafta i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Godine 1990. postala je poduzeće u državnom vlasništvu. Godine 1993. INA postaje dioničko društvo. Temeljni kapital Ine razdijeljen je na 10.000.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti jedne dionice 900,00 kn. Svaka redovna dionica INA, d.d. daje pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

Mađarskoj naftnoj kompaniji MOL prodano je 2003. godine 25% plus jedna dionica. Stjecanjem udjela 25% plus jedne dionice, MOL je postao Inin strateški partner, a INA je postala dijelom integriranog regionalnog partnerstva u industriji nafte i plina koji čine MOL, INA, Slovnaft i TVK.

Dvije godine kasnije, 2005., 7% dionica INA, d.d. preneseno je na Fond Hrvatskih branitelja Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Odlukom Zagrebačke burze, od 30. studenog 2006., dionica INA-Industrije nafte, d.d. uvrštena je na Službeno tržište Zagrebačke i Londonske burze. Javno trgovanje Ininim dionicama službeno je započelo 1. prosinca 2006. u 11:15 sati. Oznaka Inine dionice na Zagrebačkoj burzi je INA-R.A.

Dionice Ine bile su uvrštene i na Londonsku burzu, međutim program globalnih potvrda o deponiranim dionicama („GDR“) je ukinut te je uvrštenje Ininih GDR-ova na Londonskoj burzi otkazano s danom 2. rujna 2014.

Vlada RH je 2007. donijela odluku o prodaji do najviše 7% dionica INA-Industrije nafte, d.d. (700.000 dionica) zaposlenicima i ranijim zaposlenicima.

MOL je dostavio 14. srpnja 2008. Hrvatskoj agenciji

za nadzor finansijskih usluga pismo namjere o objavi dobrovoljne ponude za preuzimanje svih dionica koje nisu u vlasništvu MOL-a, niti u vlasništvu Republike Hrvatske. Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga objavila je u rujnu 2008. (Narodne novine 102/08) rješenje kojim odobrava objavljivanje ponude MOL-a za preuzimanje javnog dioničkog društva Ine. Nakon ponude za preuzimanje, MOL ukupno drži 4.715.538 redovnih dionica na ime koje čine 47,15538% ukupnog temeljnog kapitala, Vlada Republike Hrvatske 4.483.552, dok privatni i institucionalni investitori drže 800.910 dionica. MOL Plc. je 2. prosinca 2010. dao ponudu privatnim i institucionalnim investitorima za kupnju 800.910 neopterećenih i u cijelosti otplaćenih redovnih dionica društva INA, d.d., oznake INA-R-A, svaka nominalnog iznosa od 900 kn, za cijenu od 2.800 kn po dionici. Rok ponude je bio od 15. prosinca 2010. do 14. siječnja 2011. godine. Nakon ponude za preuzimanje, MOL je bio u vlasništvu ukupno 4.725.620 dionica, odnosno 47,26 posto temeljnog kapitala društva.

Vlasnička struktura INA, d.d. na dan 31. prosinca 2014.:

- MOL 4.908.207 dionica – 49,08%
- Republika Hrvatska 4.483.552 dionica – 44,84%
- Institucionalni i privatni investitori 608.241 dionica – 6,08%

UPRAVLJANJE KVALITETOM

INOVATIVNOST I NAGRADE

Reguliranje područja inovativnog rada u INA, d.d. postoji već više od četrdeset godina te se sustav stalno dodatno unapređuje. Veliki broj nagrada na izložbama inovacija u zemlji i inozemstvu, kao i regulirano područje inventivnog rada, govori u prilog tvrdnji da u kompaniji postoji dugogodišnja tradicija poticanja inventivnosti i kreativnosti zaposlenih, a krajnji je rezultat inovativnost same kompanije te, u konačnici, intelektualno vlasništvo koje je moguće zaštитiti. Radnici INA, d.d. kontinuirano prijavljuju inovacijske prijedloge koji mogu biti kategorizirani kao: patent (izum), industrijski dizajn, tehničko unapređenje, racionalizacija poslovanja ili korisna ideja. Komisija za ocjenu inovacijskih prijedloga je u 2014. prihvatile 6 inovacijskih prijedloga radnika: „Povezivanje SWS u RNR“, „Upotreba izlazne vode za POOV za vodene zapore u zapornim posudama sustava baklji u RNR“, „Očuvanje aktivnosti i životnog ciklusa hidrokreking katalizatora prilikom pokretanja postrojenja 376 hidrokreking“, „Prijedlog poboljšanja rada ARU – nadogradnja mjerena i regulacije“, „Prijedlog poboljšanja rada 378 SWS PWA HCU, hladnjak, regulacija, mjerilo protoka“, „Prijedlog poboljšanja kvalitete rada i sigurnosti na postrojenju za proizvodnju sumpora“. Valorizirano je i 8 autorskih djela radnika: „Kako upravljati stresom“, „Samo reci NE i izaberite zdravlje“, „Tehnološki priručnici za postrojenja Topping 3, Unifining 2 i Platforming 2, FCC, HCK, HPP, KPV“.

KVALITETA

U svim područjima poslovanja, društva INA Grupe usmjerena su na harmonizaciju sustava upravljanja. Ujedno se kontinuirano razvija tehnologija, postupci, proizvodi i usluge kod kojih se razmatra i svodi na najmanji rizik utjecaj na zdravlje, sigurnost i okoliš, odnosno poduzimaju se preventivne mjere radi sprječavanja i/ili smanjenja negativnog utjecaja. Od pojave međunarodnih normi sustava upravljanja, u društвima INA Grupe razvila se svijest o potrebi djelovanja u skladu s tim standardima. Danas se norma ISO 9001 primjenjuje kroz jedinstven kompanijski sustav na temeljne procese i procese u funkciji upravljanja i podržavanja djelatnosti INA, d.d., a sustav upravljanja poslovanjem, certificiran sukladno normi ISO 9001, uvela su i veća društva INA Grupe. Dijelovi INA, d.d. i ostala društva INA Grupa koji imaju potencijalni ili stvarni utjecaj na okoliš imaju certificirane i održavane sustave upravljanja okolišem, sukladno normi ISO 14001. Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu provodi se s ciljem sprečavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u svezi s radom, zaštite radnog i životnog okoliša te materijalnih dobara, sukladno normi OHSAS 18001. Od 2011. harmoniziran je certifikacijski ciklus za sve tri norme na razini INA Gruppe. Prvi korak u INA, d.d. bio je certificiranje glavnih (core) procesa sukladno normi ISO 9001 (upravljanje kvalitetom). Početkom 2000. Uprava INA, d.d. opredijelila se za novu filozofiju

upravljanja. Razvijen je jedinstven sustav koji je u osnovi integrirani sustav upravljanja poslovanjem, temeljem na zakonu, pravilima kompanije, pravilima struke i zahtjevima normi ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001.

INA, d.d. danas ima ukupno 9 certifikata sukladno normama ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 te certifikat održivosti biogoriva ISCC (International Sustainability and Carbon Certification System). Dokazivanje održivosti biogoriva u INA, d.d., sukladno normi ISCC, nužan je uvjet za prodaju biogoriva na tržišta zemalja Europske unije.

Na razini INA, d.d. posjedujemo dva certifikata:

- upravljanje kvalitetom sukladno normi ISO 9001, od 2005.
- održivost biogoriva ISCC (International Sustainability and Carbon Certification), od 2013. Opredijeljenost Uprave INA, d.d. da stalno unapređuje poslovne procese i kvalitetu poslovanja potvrđilo je i uvođenje integriranog informatičkog sustava SAP 2006., te je još 2007. utvrđena obveza razvoja sustava upravljanja informacijskom sigurnošću. Tijekom 2008., sukladno zakonskoj obvezi, implementiran je sustav HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) u restorane prehrane INA, d.d. Ove godine analizirana je potreba implementacije sustava upravljanja energijom, sukladno međunarodnoj normi ISO 50001.

Aktivni smo sudionici razvoja tih sustava na način pune integracije u postojeći sustav upravljanja poslovanjem. Integracijom sustava upravljanja poslovanjem unaprijedili smo i postigli poboljšanja u transparentnom vođenju procesa, mjerenu i iskazivanju poslovnih rezultata, zadovoljstva kupaca i zaposlenika.

Nadzor cijelokupnog sustava provodimo eksternim nadzornim pregledima, internim revizijama i revizijama dobavljača, u skladu s godišnjim planiranjem, kroz posebno razvijenu informatičku podršku te prikupljanjem i analizom podataka i izvještavanjem Uprave. S obzirom na potrebe daljeg razvoja naše kompanije i ostalih društava INA Grupe, nastavljamo s unapređenjem jedinstvenog, centralnog sustava upravljanja dokumentima na razini INA Grupe kako bi se omogućila uspješnija primjena i nadzor poslovnih pravila unutar cijele INA Grupe. Dokumenti se objavljaju na Bazi dokumenata

sustava upravljanja, dostupnoj u svim društvima INA Grupe. U suradnji s korisnicima, pokreće se aktivnosti dalnjih poboljšanja baze u cilju veće prilagođenosti potrebama korisnika.

U cilju poboljšanja upravljanja kvalitetom, u INA, d.d. se provodi interna edukacija menadžmenta, predstavnika poslovnogstva i internih auditora. Nadalje, stručnjaci INA, d.d. aktivno sudjeluju u radu Hrvatskog društva za kvalitetu (HDK) i kroz članstvo u Nadzornom odboru HDK čime pridonose razvoju dobroih odnosa sa zainteresiranim stranama i grade ugled naše kompanije. U zborniku radova ovogodišnje 14. godišnje hrvatske konferencije o kvaliteti, odnosno 5. znanstvenog skupa HDK objavljena su dva stručna članka, prezentirana predavanjem „Planirano zastajevanje i upravljanje kvalitetom“ i plakatom „Iskustva i prijedlozi poboljšanja internih revizija“. Na pripremi konferencije aktivno se sudjelovalo radom u Organizacijskom i programskom odboru, a INA, d.d. je bila i njezin srebrni sponzor.

I ovogodišnjom recertifikacijskom vanjskom revizijom potvrđeno je poštivanje korporativnih pravila i sukladnost sa zahtjevima normi kao preduvjet održavanja certifikata.

Visok stupanj zadovoljstva i lojalnosti kupaca našim proizvodima i uslugama potvrđio je da je sustav upravljanja kvalitetom primjeren i djelotvoran te ostvaruje postavljene ciljeve. INA, d.d. danas posjeduje 9 certifikata i to prema ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 standardima i ISCC certifikat za održivost biogoriva (International Sustainability and Carbon Certification System).

NORMIZACIJA

Na razini INA Grupe definirana su osnovna načela i poslovna pravila sustava upravljanja normizacijom te okviri i smjernice za izradu normi pojedinih društava. Nadzor nad primjenom tih poslovnih pravila provodi se centralno od strane INA, d.d. Društva INA Grupe utvrđuju samostalno relevantna područja za izradu internih normi koje utječu na poslovanje i prepoznatljivost pojedinog društva. Društva INA Grupe kontinuirano surađuju s državnim tijelima i Hrvatskim zavodom za norme (HZN) pri izradi i donošenju normi u područjima njihova interesa.

INA, d.d. već dugi niz godina razvija i unapređuje

sustav normizacije na razini kompanije s ciljem utvrđivanja jedinstvenih korporativnih normi. INA norme utvrđuju specifikaciju kvalitete naših proizvoda i sirovina, normiraju elemente vizualnog identiteta kompanije te propisuju pravila i standarde u području poslovne komunikacije. Ove godine izrađena je revizija 9 INA normi (Označivanje goriva na benzinskim postajama INA, d.d., Ukapljeni naftni plinovi, Bezolovni motorni benzini, Goriva za mlazne motore, Dizelska goriva, Brodska goriva, Loživo ulje ekstra lako, Ukapljeni naftni plin za automobile, Benzinske postaje – Plavi koncept) sukladno zahtjevima kvalitete međunarodnih i europskih normi te internim zahtjevima.

Aktivnim radom u više od 36 tehničkih odbora, 7 pododbora i 7 radnih skupina pri HZN-u stručnjaci INA, d.d. unapređuju i proces održivog razvoja naše kompanije održavajući odlične veze sa zainteresiranim stranama, promičući interes kompanije u društvu na transparentan i obostrano prihvatljiv način.

REACH

INA, d.d. je među prvim tvrtkama u Republici Hrvatskoj započela s aktivnostima vezano za pred-registraciju i registraciju tvari sukladno Uredbi REACH. Osim toga, stručnjaci INA, d.d. aktivno su sudjelovali u izradi dopune teksta poglavlja 27 (Okoliš) Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske u Europsku uniju, a vezano za produljenje roka za pred-registraciju i registraciju tvari hrvatskih tvrtki nakon ulaska RH u EU. Također, osnovan je INA REACH tim, te je do prvog roka za registraciju (30. studeni 2010.) INA registrirala 18 tvari, dok je, nakon ulaska RH u EU, već do početka kolovoza 2013. uspješno registrirano i preostalih 14 tvari.

Tim kontinuirano podržava sve procese kompanije vezane za Uredbu REACH (proizvodnja, nabava, prodaja, održavanje i nadopuna registracijskih dosjea).

Ove godine nadopunjeno je 27 INA dosjea sukladno zahtjevima REACH-a (dopuna podacima o rasponu koncentracija sastojaka) ili internim zahtjevima kompanije. Stručnjaci INA, d.d. aktivno sudjeluju u radu radnih grupa međunarodnog udruženja CONCAWE (Petroleum Products Management Group, PPMG), Reach Delivery Management Group (RDMG), Toxicology

subgroup (TSG), Substance Identification Group (SIG) and Iuclid Policy Team (IPT).

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

Na razini INA Grupe definirana su osnovna načela i poslovna pravila sustava upravljanja intelektualnim vlasništvom. Ona obuhvaćaju: provođenje zaštite onih oblika intelektualnoga vlasništva za koja su društva utvrdila poslovnu potrebu za zaštitom, sprečavanje moguće povreda zaštićenih prava intelektualnog vlasništva društava INA Grupe od treće strane i obrnuto, autorska prava i prava intelektualnog vlasništva koja nisu zakonom regulirana (tehnička unapređenja, racionalizacije poslovanja, korisne ideje, prijenos znanja unutar kompanije te svi drugi podaci koji se štite ili bi se trebali štititi u okviru instituta poslovne tajne).

Zaštitom intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe upravlja se od 2008. Centralizacijom zaštićenog intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe, zaštićeno intelektualno vlasništvo INA Grupe (Crosca, Proplina, INA Maziva, Sinaca i STS-ja) postaje dio Ininog brenda te sastavnim dijelom intelektualnog vlasništva INA, d.d. Takav pristup omogućava nam provođenje konzistentne i efikasne zaštite prava intelektualnog vlasništva na razini INA Grupe, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera ukoliko takva prava budu povrijeđena, što nas dovodi na razinu koju zahtjeva moderno tržišno poslovanje. Sprečavanje moguće povrede prava zaštićenog intelektualnog vlasništva društava INA Grupe provodimo kontinuiranim nadzorom vlastitog identiteta na tržištu. Uspjeh provedene zaštite proporcionalan je uspješnom nadzoru i sprečavanju moguće povrede naših zaštićenih prava.

Zaštitu intelektualnog vlasništva INA, d.d. i ostalih društava INA Grupe obuhvaća zaštitu izuma (patentom), robnog i uslužnog znaka (žigom) i zaštitu vanjske pojavnosti, odnosno izgleda proizvoda (industrijskim dizajnom). Provodimo je u Hrvatskoj i inozemstvu, na tržišta gdje namjeravamo biti ili već jesmo prisutni, sukladno Strategiji upravljanja intelektualnim vlasništvom. Velika pažnja posvećena je zaštiti: loga (imena društava INA Grupe), assortirana maziva, vizualnog identiteta benzinskih postaja te svih znakova prepoznatljivih na tržištu, kako bismo

imali pravne osnove poduzeti mjere protiv njihova ugrožavanja i zloporabe.

Ostvarena je i međunarodna registracija imena INA, koja osigurava zaštitu navedenog imena u 23 zemlje. U Hrvatskoj je zaštićeno 47 žigova i 28 industrijskih dizajna. U inozemstvu 19 žigova u Sloveniji, 17 žigova u Makedoniji, 17 žigova u Bosni i Hercegovini, 21 žig u Srbiji, 11 žigova u Albaniji, 22 žiga na Kosovu, 22 žiga u Crnoj Gori, 9 žigova u Mađarskoj te 5 industrijskih dizajna na području Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije, Kosova i Crne Gore.

Sukladno poslovnom interesu, ove godine u Hrvatskoj je produžena zaštita 7 žigova - imena assortirana maziva, industrijskog dizajna - posude za maziva. Producena je zaštita 11 žigova vizualnog identiteta benzinskih postaja u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Makedoniji i Kosovu, 2 žiga Interine u Sloveniji te industrijskog dizajna posude za maziva u Srbiji. Odustalo se od zaštite 17 žigova u Hrvatskoj, budući da produženje zaštite nije više predstavljalo poslovni interes. Zadnjih nekoliko godina velika pažnja posvećuje se i zaštiti INA Internet domene što je od iznimne važnosti jer daje kompaniji prepoznatljivost na internetskom prostoru i puno lakšu pristupljivost.

U INA, d.d. je stvoren, održava se i unapređuje cijelokupan proces sustava upravljanja intelektualnim vlasništvom koji prepoznaže ovlasti, odgovornosti i sve aktivnosti, od stvaranja ideje preko realizacije proizvoda, marketinga i prodaje do zaštite nastalog intelektualnog vlasništva.

Predstavnik INA, d.d. je aktivan član Komisije za intelektualno vlasništvo Nacionalnog odbora ICC Hrvatska (International Chamber of Commerce) u Međunarodnoj gospodarskoj komori te aktivan član nacionalne radne skupine Stop krivotvorinama i piratstvu. Prilikom utvrđivanja Programa rada Međunarodne gospodarske komore za područje intelektualnoga vlasništva za 2014. godinu prihvaćen je prijedlog predstavnika INA, d.d. Time se pridonosi razvoju dobrih odnosa sa zainteresiranim stranama i gradi ugled naše kompanije.

Drugi dio intelektualnog vlasništva INA, d.d. čine zaposlenici sa svim svojim znanjima, idejama i učenjima koja primjenjuju u radu te tako implementiraju i materijalno vlasništvo kompanije.

Gdje je primjereno, takvo se intelektualno vlasništvo na odgovarajući način štiti. U Ini se podržava i razvija svijest da znanje, kreativnost, inovativnost i intelektualno stvaralaštvo dovode do razvoja kompanije. Cilj je kroz procese upravljanja intelektualnim vlasništvom promovirati potrebu i važnost znanja na kompanijskoj i osobnoj razini. Stoga se u kompaniji nastoji što bolje uporabiti temeljne resurse poslovanja, informacije i znanja zaposlenika te što djelotvorne upravljati nematerijalnim vrijednostima unutar kompanije, jer je to bitan čimbenik konkurentnosti poslovanja. Smjernice koje vode u upravljanju korporacijskim znanjem su otvorena i komunikativna korporacijska kultura, usmjereno na temeljne djelatnosti, poticanje kreativnosti i pretvaranje znanja zaposlenika u oblik pogodan za prenošenje i dijeljenje unutar kompanije. Stoga ciljem je osmišljena i kontinuirano se održava Baza kompanijskog znanja u kojoj se može naći sve ono što je kreativno stvaralaštvo zaposlenika INA, d.d. Baza kompanijskog znanja je dostupna svim korisnicima INA-intraneta.

OČEKIVANI RAZVOJ

Nagli pad cijena sirove nafte tijekom druge polovice 2014. godine negativno je utjecao na poslovanje naftnih kompanija u protekloj godini i suočio ih s velikim izazovima. Neizvjesnost oko budućih kretanja cijena sirove nafte bitno će utjecati na određivanje smjernica njihovog daljnog razvoja i neophodne realokacije resursa u projekte od strateškog interesa koje za cilj imaju što brže prilagođavanje izazovima iz vanjskog okruženja i što uspješnije poslovanje.

Budući da ova cijelokupna situacija značajno utječe i na poslovanje Društva, Inin menadžment će u predstojećem razdoblju biti usredotočen na osiguravanje održivog razvoja kompanije stvarajući vrijednost svojim dioničarima. Kako u Ini, kao vertikalno integriranoj naftnoj kompaniji, svaki od poslovnih segmenta doprinosi stvaranju ukupne vrijednosti, dugoročna održivost Ine ostvaruje se usmjeravanjem rasta na one segmente djelatnosti koji imaju potencijal za stvaranje najveće dodane vrijednosti.

U Segmentu djelatnosti istraživanje i proizvodnja nafte i plina, kao najvećem generatoru dobiti kompanije, razvoj će biti usmjeren na povećanje razine proizvodnje i rezervi razvojem postojećih i novih projekata uz diversifikaciju portfelja kako kroz organski tako i kroz neorganski rast. U Hrvatskoj, proizvodne i razvojne aktivnosti na kopnu bit će usmjerene na bušaće aktivnosti, 3D razradna seizmička i geološka istraživanja, nastavak EOR projekta, 4P projekt i primjenu novih tehnologija simulacija ležišta dok će na moru projekti biti usmjereni na proizvodne aktivnosti, ali i na nove, buduće istražne aktivnosti. U inozemstvu će se nastaviti s planiranim razradnim i proizvodnim aktivnostima u Egiptu i Angoli.

S obzirom da je na ključnim Ininim tržištima i dalje prisutan trend stagnacije, odnosno, u najboljem slučaju, mali rast potražnje za naftnim derivatima

uzrokovani još uvjek prisutnom recesijom i da su europski rafinerijski kapaciteti i dalje prekapacitirani, a manje europske rafinerije i dalje izložene jakom pritisku velikih i kompleksnih svjetskih rafinerija, u Segmentu djelatnosti rafinerije i marketing razvoj će biti usmjerjen na dugoročnu održivost kroz optimizaciju rafinerijskih kapaciteta i kontinuirano poboljšanje operativne i troškovne učinkovitosti. Menadžment Ine i dalje će se zalagati da kompanija zadovolji potražnju za naftnim derivatima te postigne željeni udjel na strateškim tržištima.

Usprkos stagnaciji, odnosno, u najboljem slučaju, malom rastu potražnje za gorivima na Ininim strateškim tržištima, u Segmentu djelatnosti trgovina na malo će prodajom kvalitetnih goriva i povećanjem prodaje ostalog assortirana proizvoda te pružanjem vrhunske usluge kupcima, uz konkurentne operativne troškove, ojačati Ininu poziciju na maloprodajnom tržištu. To se planira postići nastavkom započetog programa rekonstrukcije i modernizacije benzinskih postaja kao i nastavkom poboljšanja novog maloprodajnog modela poslovanja.

DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Porezni nadzor za 2010. i 2011. godinu

Dana 30. prosinca 2014. godine INA, d.d. je zaprimila Porezno Rješenje od Ministarstva Financija, Porezne uprave koje je uslijedilo nakon nadzora poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost za 2010. i 2011. godinu. Dodatne obveze poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost te zatezne kamate utvrđene Poreznim Rješenjem iznose približno 319 milijuna kuna. Budući da se ovaj događaj smatra događajem nakon datuma bilance koji zahtjeva usklađivanje, INA, d.d. je priznala obavezu u iznosu od 325 milijuna kuna na datum 31. prosinca 2014. godine.

Odluka Visokog Upravnog suda

INA-Industrije nafte, d.d. zaprimila je presudu Visokog upravnog suda kojom se prihvata Inina tužba i poništava Rješenje Ministarstva

gospodarstva, rada i poduzetništva od 29. srpnja 2011. godine, kojim je oduzeta Inina dozvola za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom području Drava".

Iako je dozvola za istražne aktivnosti ovom presudom ponovno postala važeća, rok za obavljanje istražnih aktivnosti istekao je s krajem 2014. godine te postoji značajno preklapanje istražnog područja „Drava“ s blokovima trenutno uključenim u natječaj za istraživanje u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Stoga će prije početka ikakvog procesa istraživanja INA, d.d. zatražiti produženje istražne dozvole za razdoblje od oduzimanja koncesije do donošenja presude Visokog upravnog suda RH.

INFORMACIJE ZA DIONIČARE

Adresa kompanije:

Avenija Većeslava Holjevca 10,
10 000 Zagreb,
Hrvatska

Telefon: 01/6450 000
Web: www.ina.hr

Središnje klirinško depozitarno društvo, d.d.
Heinzelova 62a
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 4607 300
Web: www.skdd.hr

Zagrebačka burza d.d.
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 4686 800
Web: www.zse.hr

Objave

Kompanija objavljuje svoje objave na: internetskim stranicama kompanije: www.ina.hr, te na internetskim stranicama Zagrebačke burze: www.zse.hr, te Hrvatske izvještajne novinske agencije www.hina.hr.

Odnosi s investitorima
Šubićeva 29
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 459 2718
Fax: + 385 1 6452 444
E-mail: investitori@ina.hr

Sektor održivoga razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša
Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Phone: +385 1 64 50 71
E-mail: Odrzivi_Razvoj@ina.hr

Sektor korporativnih komunikacija
Av. Većeslava Holjevca 10
10 000 Zagreb
Phone: +385 1 6450 552
Fax.: +385 1 6452 406
E mail: PR@ina.hr

POPIS INDIKATORA

RAZINA PRIMJENE SMJERNICA ZA IZVJEŠTAVANJE GRI-A U IZVJEŠĆU O ODRŽIVOSTI INA GRUPE ZA 2013.
GODINU: A
KAZALO SADRŽAJA PREMA GRI G3.1 I SEKTORSKOM DODATKU ZA NAFTU I PLIN I NJIHOVA VEZA S NAČELIMA
UN GLOBAL COMPACTA

Profil	Element UNGC Izvještaja o napretku (ION)	Page
Strategija i analiza		
1.1 Izjava predsjednika Uprave	Izjava o stalnoj podršci. Osim izjave o predanosti načelima GC, u pismo predsjednika Uprave može također sadržati napomenu o utjecaju Global Compacta na strategiju i upravljanje i osvrт na ključne akcije i postignuća u skladu s načelima.	6
1.2 Opis ključnih utjecaja, rizika i prilika		8,26, 34, 44
Organizacijski Profil		
2.1-2.10 Organizacijski profil	Nema određenog zahtjeva za ION. Međutim, opisi veličine, prirode i lokacije kompanije, predstavljaju kontekst za razumijevanje akcija i provedbe načela Global Compacta.	2, 123, 158
Parametri izvješća		
3.1-3.13 Parametri izvješća	Nema određenog zahtjeva za ION. Međutim, opis opsegom izvješćivanja omogućuje čitateljima razumijevanje kvalifikacije ili ograničenja izvještavanja i načina na koji kompanija definira svoj utjecaj na društvo.	65
Upravljanje, obveze i uključenost		
4.1-4.7 Upravljanje	Akcije poduzete za implementaciju 10 načela. Opis sustava upravljanja i odgovornosti nude priliku da se pokaže na koji se način kompanija organizirala u odnosu na Načela Global Compacta (npr. postoji li odbor koji nadzire implementaciju ili slično).	63,116
4.8 Upravljanje	Akcije poduzete za implementaciju 10 načela. Može se navesti da li je kompanija posvećena provedbi 10 načela Global Compacta.	62
4.9-4.10 Upravljanje	Akcije poduzete za implementaciju 10 načela. Tvrta može koristiti ove objave za opisivanje mehanizama visokih razina za nadzor nad aspektima relevantnim za kontinuirano unaprjeđenje i provedbu načela GC.	60, 68
4.11 Obveze	Akcije poduzete za implementaciju Načela 7	70
4.12-4.13 Obveze	Akcije poduzete za implementaciju 10 načela. Uz spomenuto sudjelovanje u GC, ove objave mogu objasniti kako prilagodba i implementacija načela GC motiviraju kompaniju u poduzimanju sličnih dodatnih obveza i sudjelovanju.	6,60
4.14-4.17 Uključenost dionika	Dijeljenje ION s dionicima kompanije. Kako bi se dodatno pojasnilo kako kompanija dijeli Izvješće s dionicima, u toj izjavi može se opisati kako dionici utječu na implementaciju načela.	68, 69
Pokazatelji ekonomskog učinka		
EC1	Nema specifičnih zahtjeva vezano za ION.	112
EC2	Akcije poduzete kako bi se implementiralo načelo 7.	72

EC3	Nema specifičnih zahtjeva vezano za ION.	102
EC4		112
Tržišna prisutnost		
EC5	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1.	94
EC6	Nema specifičnih zahtjeva.	108
EC7	Rezultati proizašli iz implementacije načela 6.	n. p.
Neizravni ekonomski utjecaji		
EC8	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	104
EC9		69
OG1		50
Pokazatelji okolišnog učinka		
Materijali		
EN1	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8.	54
EN2	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8 i 9.	80
Energija		
EN3	Rezultati implementacije načela 8.	54
EN4		54
OG2		27
OG3		n. p.
EN5	Rezultati implementacije načela 8 i 9.	73
EN6	Akcije poduzete kako bi se implementiralo načelo 8 i 9.	73
EN7		73
Voda		
EN8	Rezultati implementacije načela 8.	79
EN9		79
EN10	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8 i 9.	79
Biološka raznolikost		
EN11	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8.	83
EN12		83
EN13		83
EN14	Akcije poduzete kako bi se implementiralo načelo 8.	83
OG4		83
EN15	Akcije poduzete za implementaciju načela 8.	83
Emisije, otpadne vode i otpad		
EN16		74
EN17		74

EN18	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8.	74
EN19		75
EN20		78
EN21		79
EN22		81
OG5		79
EN23		82
OG6		76
OG7		80
EN24		80
EN25		79
Proizvodi i usluge		
EN26	Akcije poduzete za implementaciju načela 7, 8 i 9.	108
EN27	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8 i 9.	80
OG8		22
Pridržavanje propisa		
EN28	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8.	110
Transport		
EN29		74
Opće		
EN30	Akcije poduzete kako bi se implementiralo načelo 7,8 i 9 i rezultati proizašli iz toga.	93
Pokazatelji društvenog učinka		
Pokazatelji radnih odnosa i dostojnog rada		
Zapošljavanje		
LA1	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	56
LA2	Akcije poduzete za implementaciju načela 6.	57
LA3	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	102
LA15		56
Odnosi radnika i menadžmenta		
LA4	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1 i 3.	100
LA5	Rezultati proizašli iz implementacije načela 3.	100
Zdravlje i sigurnost na radu		
LA6		100
LA7	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1.	55
LA8		88
LA9	Akcije poduzete za implementaciju načela 1.	100
Obuka i obrazovanje		

LA10		98
LA11	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	96
LA12		96
Raznolikost i jednake mogućnosti		
LA13	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1 i 6.	56
Jednake naknade za žene i muškarce		
LA14		100
Pokazatelji učinka ljudskih prava		
Prakse ulaganja i nabave		
HR1	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1, 2, 3, 4, 5, i 6.	109
HR2	Akcije poduzete za implementaciju načela 1, 2, 3, 4, 5 i 6 i rezultati proizašli iz toga.	110
HR3	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1, 2, 3, 4, 5 i 6.	109
Nediskriminacija		
HR4	Akcije poduzete za implementaciju i rezultati proizašli iz implementacije načela 1, 2 i 6.	110
Sloboda udruživanja i kolektivno pregovaranje		
HR5	Akcije poduzete za implementaciju načela 1, 2 i 3.	108
Dječji rad		
HR6	Akcije poduzete za implementaciju načela 1, 2 i 5.	109
Prisilni i obvezatni rad		
HR7	Akcije poduzete za implementaciju načela 1, 2 i 4.	109
Sigurnosne prakse		
HR8	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1 i 2.	110
Starosjedilačka prava		
HR9	Akcije poduzete za implementaciju i rezultati proizašli iz implementacije načela 1 i 2.	110
OG9		110
Procjena		
HR10		110
Sanacija		
HR11		119
Pokazatelji društvenog učinka		
Zajednica		
SO1	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	104
SO9		104
SO10		104
OG10		110
OG11		83
Korupcija		
SO2	Rezultati proizašli iz implementacije načela 10.	110
SO3		109

SO4	Akcije poduzete za implementaciju načela 10.	110
Javne politike		
SO5	Akcije poduzete za implementaciju načela 1-10.	64
SO6	Akcije poduzete za implementaciju načela 10.	110
Ponašanje protivno načelu slobodnoga tržišnog natjecanja		
SO7	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	110
Usklađenost		
SO8		110
Nedobrovoljna preseljenja		
OG12		n. p.
Sigurnost imovine i procesa		
OG13		92
Pokazatelji učinka odgovornosti za proizvod		
Zdravlje i sigurnost kupaca		
PR1	Akcije poduzete za implementaciju načela 1.	108
PR2	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1.	110
Označavanje proizvoda i usluga		
PR3	Akcije poduzete za implementaciju načela 8.	110
PR4	Rezultati proizašli iz implementacije načela 8.	110
PR5	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	110, 111
Marketinške komunikacije		
PR6		108
PR7		108
Poštivanje privatnosti kupaca		
PR8	Rezultati proizašli iz implementacije načela 1.	108
Usklađenost		
PR9	Nema specifičnih zahtjeva za ION.	110
Biogoriva		
OG14		27, 72

MIŠLJENJE O IZVJEŠĆU O ODRŽIVOSTI INA GRUPE ZA 2014. GODINU

Komisija Upravnog vijeća Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj konstatirala je da je obimom sadržaja Izvješće o održivosti INA Grupe za 2014. godinu sukladno zahtjevima razine A izvještavanja G3 smjernica Globalne inicijative za izvještavanje. Ovo je po prvi puta da je INA ponudila javnosti na čitanje Integrirano izvješće koje sadrži finansijske i nefinansijske podatke o poslovanju INA Grupe u 2014. godini. Finansijski podaci pripremljeni su i prezentirani sukladno Međunarodnom standardu za finansijsko izvješčivanje (IFRS). Provjerom zastupljenosti pokazatelja učinaka, stupnja jasnoće, detaljnosti i ravnoteže unutar granica Izvješća, komisija je utvrdila da INA Grupa izvješće o održivosti za 2013. godinu izradila prema Smjernicama G3.1 GRI-a te uz korištenje dodatnih pokazatelja za sektor proizvodnje nafte i plina. Ova razina kompleksnosti izvješća predstavlja jedinstven primjer integriranog izvještavanja u Republici Hrvatskoj. Napominjemo da se prezentirano mišljenje ove komisije odnosi samo na dio izvješća koje pokriva nefinansijske utjecaje i koje je rađeno korištenjem G3 smjernica Globalne inicijative za izvještavanje.

Ovo sveobuhvatno izvješće pokriva sva pitanja koja su važna ne samo za poslovanje INA Grupe, već i društvo u cjelini, jer svojom veličinom INA utječe na sve dimenzije društva. U izvještavanju se pokazuje jasno razumijevanje značajnih tema održivosti od zaštite okoliša, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti, odgovornosti za proizvod preko zaštite zdravlja i sigurnosti, ljudskog kapitala do odnosa s društvenom zajednicom, ali i opredjeljenja za poboljšanjem odnosa i sustavnog pristupa tim važnim pitanjima. Struktura dijela izvješća o održivosti slijedi manje-više strukturu ranijih izvješća, a povezivanjem u jedno integrirano izvješće nije se izgubila sljedivost i transparentnost podataka već je dodana nova komponenta u jasnoći prikaza ekonomске održivosti.

Postignut je i napredak u jačanju povezanosti strateških ciljeva tvrtke i etičkih načela. Također se primjećuje veća posvećenost temama usmjerenih na povezivanje Ina Grupe i društvene zajednice. Čini se kako su napravljeni dobri temelji za prelazak na G4 Smjernice za izvještavanje o održivosti s kojima bi sljedeće izvješće trebalo biti uskladeno.

Izvještaj je alat kojim tvrtke mogu povećati svoje razumijevanje održivosti i prikazati napredak u stvaranju nove vrijednosti u poslovanju i društvu. Ranije je pažnja bila usmjerena na praćenje i mjerjenje učinaka, a sada je fokus na razumijevanju ključnih pitanja i njihova povezanost s osnovnom djelatnosti tvrtke. Usprkos kompleksnoj gospodarskoj situaciji u Hrvatskoj posljednjih godina te kompleksnom poslovnom okruženju, INA uspijeva svake godine povećati obim svojeg izvještavanja te doraditi ne samo kvantitativno već i kvalitativno informacije koje ustupa svojim dionicima. Iako je za svaku pohvalu činjenica da se dionicima prezentira ovako velik broj pokazatelja i informacija vezanih uz poslovanje, ipak moramo konstatirati da to izvješće čini razmjerno teško čitljivim, iznimno dugačkim i kompleksnim što zasigurno smanjuje broj potencijalnih zainteresiranih dionika koji će pročitati ovo izvješće. Predlažemo da se razmotri mogućnost da se za potrebe šire zainteresirane javnosti priredi skraćeni oblik izvješća.

Zadovoljstvo je utvrditi da kao i svake godine, INA uvodi niz noviteta koji imaju za cilj pozitivne učinke na poslovanje, održivost i smanjenje negativnih učinka koje poslovanje INA-e ima na okoliš. Ove godine INA uvodi proces optimizacije upravljanja voznim parkom s ciljem smanjenja potrošnje goriva i smanjenja emisija stakleničkih plinova. INA također uvodi proces elektroničkog procesa natječaja kako bi se smanjila potrošnja papira.

Dio izvješća koje sadrži nefinansijske pokazatelje započinje nizom tabličnih prikaza s velikim brojem okolišnih i društvenih pokazatelja koji već na nekoliko stranica daju iscrpan prikaz rezultata poslovanja u protekloj godini. Već na samom početku INA daje pregled postignuća ciljeva održivog razvoja zadanih za izvještajni period gdje daje jasne ocjene postignuća s obrazloženjem. Na isti način postavljaju se ciljevi za naredni izvještajni period iz područja materijalnih aspekata.

U dijelu okolišnih pokazatelja zapažamo smanjenje emisija u zrak kako stakleničkih plinova tako i NOx i SOx, no istovremeno zapažamo povećanje potrošnje vode te veće količine proizvedenog opasnog i neopasnog otpada. Bitno je da INA nudi i adekvatna obrazloženja za ove promjene u trendovima, tako da je povećanje potrošnje vode objašnjeno povećanom proizvodnjom električne energije te potrebom izmjenjivača topline dok je veća količina otpada nastala zbrinjavanjem zauljenih tala prilikom rekonstrukcije benzinskih postaja te otpadnih ulja preuzetih od strane potrošača koja su upućena na obradu.

INA je certificirana kao Poslodavac partner, a upravljanje ljudskim potencijalima temelji se na uvedenom sustavu upravljanja učincima, nagrađivanju i razvoju karijera za sve zaposlenike, koji se temelji na načelima održivog razvoja. Posebno ističemo veliki broj zaposlenika uključenih u razne oblike obrazovanja, a INA ima uspostavljene i sustave upravljanja zaposlenicima i menadžmentom kao i precizne procese praćenja zadovoljstva i osobnog razvoja. Jedan od iznimno zanimljivih programa koji imaju za cilj poticanje zadovoljstva zaposlenika je opsežan program volontiranja koji se u INA-i razvija već godinama, a broj akcija, broj zaposlenika uključenih u program i broj doniranih sati stalno raste. Iz toga možemo zaključiti da su u INA-i uspjeli angažirati volontere na programima koji su od interesa za pojedince i zajednicu, a povećanje broja sudionika u

ovim aktivnostima govori o zadovoljstvu koje ove aktivnosti bude kod zaposlenih.

Izvještavanje o održivosti samo je jedan element cijelovitog pristupa održivom i društveno odgovornom poslovanju koji se održava na sve dionike. Usklađenost strategije upravljanja tvrtke s načelima održivosti može značajno pridonijeti ugledu, vjerodostojnosti i povjerenju dionika. Zbog toga predlažemo da se dio najvažnijih informacija prezentira na način razumljiv široj zainteresiranoj publici. Smatramo da je upravo to nešto na čemu INA Grupa može poraditi u slijedećem periodu. Također, sukladno predstojećim G4 smjernicama, INA mora detaljnije i jasnije prikazati svoju komunikaciju s dionicima te proces odabira materijalnih aspekata za buduća izvješća.

MIŠLJENJE O IZVJEŠĆU O ODRŽIVOSTI INA GRUPE ZA 2014. GODINU

Okruženje u kojem posluju energetske kompanije je najčešće ono što oblikuje njihove poslovne aktivnosti, tako se netom prije finansijske krize, premda sramežljivo i sporadično, počeo razvijati drugačiji pogled na poslovnu ekonomiju. Kako je kriza počela blijediti, mnogi su uvidjeli da društveno odgovorno ponašanje neće više predstavljati samo kompetitivnu prednost za nekolicinu, već će biti nužnost za sve. Danas se odgovornost poduzeća ne odnosi samo na odgovorno ponašanje i predanost vrhovnog menadžmenta, već i na opsežan dugoročni utjecaj poslovnih aktivnosti na moderno društvo. Kako bi poslovale na održiv način, sve veći broj poduzeća uvodi nefinansijsko izvještavanje, svjesne činjenice da transparentnost na dugi rok vodi ka uspješnjem poslovanju. Njegujući pristup trostrukre bilance, s ciljem uključivanja ekonomskih, ekoloških i društvenih politika u izvještavanje, nefinansijska izvješća su postala produžetak i napredak u odnosu na ranije oblike korporativnog izvještavanja.

Sa stalnim stvaranjem novih trendova koji se pojavljuju gotovo na dnevnoj bazi, društveno odgovorno ponašanje se fokusiralo na transparentnost i vjerodostojnost. Integracija finansijskih i nefinansijskih izvješća pomaže velikim i srednjim poduzećima pri pružanju ključnih finansijskih i narativnih informacija o svom poslovanju. Ovakva vrsta pristupa pomaže poduzećima pri stvaranju dodane vrijednosti za svoje dionike (uključujući i dioničare), povećanju korporativne vjerodostojnosti, potiče operacijsku učinkovitost, osnaže ugled, njeguje inovativnost, omogućuje pristup ključnim resursima te stvara kompetitivnu prednost u vremenima finansijske nestabilnosti. INA d.d. već blizu dva desetljeća provodi nefinansijske izvještaje, koji su u posljednjih 10 godina uskladeni sa standardima definiranim od strane GRI inicijative. U ovom izvješću INA d.d. je koristila cjelovit pristup koji uzima u obzir sve povezane aspekte koji su važni za njihovo poslovanje. Prolazeći kroz ovo Izvješće, postaje jasno kako u INA d.d. iskreno vjeruju da su održivost i društvena odgovornost poduzeća integrirani dijelovi poslovne platforme koja stvara dugoročnu vrijednost za dioničare, održivi poslovni model te

prosperitet lokalnom gospodarstvu. Sve ekonomske aktivnosti ovise o energetskim resursima, stoga energetska industrija ima krucijalnu ulogu u rastućim gospodarstvima. Održivi pristup je iznimno važan za sve vrste organizacija, ali je esencijalan u velikim poduzećima i korporacijama koje imaju snažan utjecaj na lokalna gospodarstva i društva. U tom kontekstu, informacija iz izvješća koje ukazuju da udio domaćih dobavljača po broju dobavljača u 2014. čini 72 %, a prema ugovorenim vrijednostima 75 % ukupne nabave dolazi od domaćih poduzeća; unatoč padu u usporedbi s prošlom godinom, ti postotci su i dalje iznimno važni i pozitivni. Posljedično, INA d.d. ima značajnu ulogu i utjecaj u poticanju domaćih dobavljača potičući kroz cijeli lanac nabave njihovu inovativnost te visoku stopu društveno odgovornog poslovanja, vodeći se istim visokim standardima kao i sama kompanija.

Ovo nefinansijsko izvješće pokazuje ekološke i društvene efekte INA d.d. U današnjem turbulentnom gospodarstvu postoji mnogo slučajeva u kojima su poduzeća primorana smanjiti i ograničiti broj zaposlenika pa je zato iznimno pozitivno što je INA d.d. svjesna svoje zahtjevne uloge u hrvatskom društву. U izvješću je posebno istaknut odnos INA d.d. sa zaposlenicima, uzimajući u obzir načine na koje kompanija privlači nove te zadržava stare zaposlenike na svim organizacijskim razinama. Možda sam pristran kao sveučilišni profesor, ali angažman kojeg je INA d.d. stvorila u regrutiranju i nagrađivanju studenata za posebnu je pohvalu. Ovo je od posebne važnosti ako uzmem u obzir problem nezaposlenosti mladih s kojim je suočena Hrvatska, ali i cijela EU. Moje osobno mišljenje je kako su ovakve inicijative dokaz da se radi o istinskom tržišnom lideru te se nadam da će to ostala hrvatska poduzeća potaknuti na slične aktivnosti.

Kompanije su esencijalne pri stvaranju smislenih promjena, primarno jer imaju resurse koji druge organizacije nemaju. To je jedan od razloga zbog kojih smatram kako su Inine volonterske inicijative od izuzetno

velike važnosti. Tako je pri kraju 2014. godine "Inin volonterski klub" brojio 439 članova, što je povećanje od 44 % u usporedbi s prošlom godinom. Slične inicijative u samoj kompaniji šalju jednaku i jasnú poruku svim dionicima. Stoga je jasno kako korporativno volontiranje nije samo jednosmjerni dogovor, već ono vodi ka jačoj lokalnoj zajednici i snažnijem javnom ugledu kompanije.

Napisan na jasan i jednostavan način, izvještaj nam pruža sve potrebne informacije vezane za održivi razvoj te aktivnosti povezane s društveno odgovornim poslovanjem provedene od strane INA d.d. Pokazuje nam put kojim je INA d. d. krenula kako bi se suočila sa svim ekološkim i društvenim izazovima s kojim se suočava u današnjem turbulentnom gospodarstvu. Pri pisanju izvještaja, jako je bitno za koga je izvještaj pisan. Jasno je kako je INA d.d. stavila poseban fokus na poboljšanje distribucije svog izvještaja ka svim svojim ključnim dionicima. Ovakva inkluzivna komunikacija s dionicima je ključ uspješnih programa korporativne održivosti te ključ za stvaranje dugoročne konkurentnosti. Osim toga, izvještaj bi trebalo unaprijediti na način da bude razumljiviji svim dionicima. Ovo je posebno povezano s pozitivnim imidžom kojeg je INA d.d. uspjela stvoriti u posljednje tri godine, gdje je čak 66 % ispitanika izrazilo simpatije prema INA d.d. kao korporaciji s čime pozitivan ugled kompanije raste svake godine tako da su očekivanja iz godine u godinu sve veća. Kao što je navedeno ranije, INA d.d. je kompanija s dugom tradicijom i s najnaprednjom praksom nefinansijskog izvještavanja u Hrvatskoj, što je samo potvrđeno i ovogodišnjim Izvješćem o održivosti. Iako se čini kako poduzeća imaju gotovo totalnu diskreciju pri odlučivanju do koje mjeru će izvještavati o svojim aktivnostima, ovo izvješće je u skladu s obvezama A razine nefinansijskog izvještavanja prema globalnoj inicijativi za izvještavanje GRI 3.1 s korištenjem dodatnim indikatora za industriju proizvodnje nafte i plina. Osim toga, ovaj izvještaj pruža jasnu, razumljivu i dobro napisanu reprezentaciju konkretnog poslovanja, rigorozno uzimajući u obzir autentičnost informacija korištenih u izvještaju, kao i sveukupan balans sadržajnog

dijela. Sve ovo upućuje na to da INA d.d. je spremna za tranziciju ka G4 smjernicama za izvještavanje te se nadam da će u budućnosti slijediti taj zahtjevan, ali vrijedan put.

Mislav Ante Omazić, izvanredni profesor
Katedra za organizaciju i menadžment
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I BILJEŠKE

Konsolidirani i odvojeni
financijski izvještaji za godinu završenu
na dan 31. prosinca 2014. godine
zajedno sa izvještajem neovisnog revizora

VLASNICIMA UDJELA I UPRAVI INA-INDUSTRIJA NAFTE, D.D.:

I. Obavili smo reviziju financijskih izvještaja društva INA-Industrija Nafte, d.d. (dalje: „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno: Grupa) koji obuhvaćaju konsolidirane i odvojene financijske izvještaje na dan 31. prosinca 2014. godine koji su izdani dana 18. ožujka 2015. godine. Dana 18. ožujka 2015. godine izdali smo sljedeće revizorsko izvješće na odvojene i konsolidirane financijske izvještaje (prikazane u Godišnjem izvješću na stranicama 144 do 231):

Izvješće neovisnog revizora

Dioničarima i Upravi društva INA – Industrija Nafte, d.d.:

Obavili smo reviziju priloženih financijskih izvještaja („financijski izvještaji“) društva INA – Industrija Nafte, d.d. (dalje: „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (dalje: „Grupa“) koji obuhvaćaju konsolidirani i pojedinačni izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2014. godine, konsolidirani i pojedinačni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i pojedinačni izvještaj o promjenama glavnice i konsolidirani i pojedinačni izvještaj o novčanom tijeku za tada završenu godinu, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 4 do 125).

Odgovornosti Uplove

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihvaćenim u Europskoj Uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim financijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju financijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenoosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cijelokupne prezentacije financijskih izvještaja. Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2014. godine, njihove financijske rezultate i novčane tijekove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihvaćenim u Europskoj Uniji.

Ostali naglasci

Reviziju financijskih izvještaja Društva za godinu završenu 31. prosinca 2013. godine obavio je drugi revizor koji je dana 19. ožujka 2014. godine izdao revizorsko izvješće bez rezervi.

Slaven Đuroković

Direktor i ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o., Zagreb

Republika Hrvatska

Zagreb, 18. ožujka 2015. godine

II. Također smo obavili reviziju usklađenosti godišnjeg izvješća prikazanog na stranicama 1 do 139 sa gore navedenim financijskim izvještajima. Uprava Društva je odgovorna za pripremu Godišnjeg izvješća u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske i za njegovu točnost. Naša odgovornost odnosi se na provođenje procedura koje smatramo potrebnima za donošenje zaključka o tome da li je Godišnje izvješće usklađeno s revidiranim financijskim izvještajima. Naš rad kao revizora bio je ograničen na provjeru Godišnjeg izvješća u navedenom opsegu i nije uključivao pregled informacija osim onih izvedenih iz revidiranih računovodstvenih evidencija Društva.

III. Prema našem mišljenju, računovodstvene informacije prezentirane u godišnjem izvješću Društva i Grupe za 2014. godinu, usklađene su, u svim značajnim odrednicama s revidiranim godišnjim financijskim izvještajima za istu godinu koji su izdani dana 18. ožujka 2015. godine.

Ernst & Young d.o.o., Zagreb
Republika Hrvatska
22. svibnja 2015. godine

Slaven Đuroković
Direktor i ovlašteni revizor

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje je usvojila Europska unija, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja društva INA-Industrija Nafte, d.d. (u nastavku „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (u nastavku „Grupa“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Društvo i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvata načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

Pri izradi konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Društvo nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Društva i Grupe, kao i njihovu usklađenosnost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Potpisao u ime Grupe:

Zoltán Sándor Áldott, Predsjednik Uprave INA, d.d.
INA - Industrija Nafte, d.d.
Avenija Većeslava Holjevca 10
10000 Zagreb
Republika Hrvatska
18. ožujka 2015. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima i Upravi društva INA – Industrija Nafte, d.d.:

Obavili smo reviziju priloženih financijskih izvještaja („financijski izvještaji“) društva INA – Industrija Nafte, d.d. (dalje: „Društvo“) i njegovih ovisnih društava (dalje: „Grupa“) koji obuhvaćaju konsolidirani i pojedinačni izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2014. godine, konsolidirani i pojedinačni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani i pojedinačni izvještaj o promjenama glavnice i konsolidirani i pojedinačni izvještaj o novčanom tijeku za tada završenu godinu, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 4 do 125).

Odgovornosti Uprave

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihvaćenim u Europskoj Uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim financijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju financijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primjenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cijelokupne prezentacije financijskih izvještaja. Vjerujemo da su reviziski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizisko mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2014. godine, njihove financijske rezultate i novčane tijekove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihvaćenim u Europskoj Uniji.

Ostali naglasci

Reviziju financijskih izvještaja Društva za godinu završenu 31. prosinca 2013. godine obavio je drugi revizor koji je dana 19. ožujka 2014. godine izdao revizorsko izvješće bez rezervi.

Slaven Đuroković
Direktor i ovlašteni revizor
Ernst & Young d.o.o., Zagreb
Republika Hrvatska
Zagreb, 18. ožujka 2015. godine

ERNST & YOUNG
d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 50

financijski izvještaji

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA INA GRUPE ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu		14.187	17.531
b) na stranom tržištu		9.572	9.913
Ukupni prihodi od prodaje	4	23.759	27.444
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		459	361
Ostali poslovni prihodi	5	277	488
Prihodi iz osnovne djelatnosti		24.495	28.293
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		(935)	(91)
Troškovi sirovina, materijala i energije		(11.353)	(13.727)
Amortizacija	6	(2.132)	(2.261)
Ostali materijalni troškovi		(2.455)	(1.983)
Nematerijalni troškovi		(1.000)	(815)
Troškovi osoblja	7	(2.467)	(2.415)
Nabavna vrijednost prodane robe		(3.705)	(5.536)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	(2.052)	(2.769)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	(108)	(201)
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(26.207)	(29.798)
Gubitak iz osnovne djelatnosti		(1.712)	(1.505)
Financijski prihodi	10	234	213
Financijski rashodi	11	(856)	(524)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(622)	(311)
Gubitak prije oporezivanja		(2.334)	(1.816)
Prihod poreza na dobit	12	437	308
Gubitak tekuće godine		(1.897)	(1.508)
Pripisivo:			
Vlasnicima Društva		(1.897)	(1.508)
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	-	-	
		(1.897)	(1.508)
Dobitak po dionici			
Osnovni i razrijeđeni gubitak po dionici (kuna po dionici)	13	(189.7)	(150.8)

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog računa dobiti i gubitka

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUVATNOJ DOBITI INA GRUPE ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Gubitak tekuće godine		(1.897)	(1.508)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjenja za porez na dobit:			
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:			
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama		33	-
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:			(11)
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja		36	567
Dobit/(gubitak) od finansijske imovine raspoložive za prodaju		35	(210)
Ostali sveobuhvatni dobitak/(gubitak) gubitak tekuće godine			
umanjen za porez na dobit			
Ukupni sveobuhvatni gubitak tekuće godine		(1.215)	(1.736)
Pripisivo:			
Vlasnicima Društva			(1.215)
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela			-
			-

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

financijski izvještaji

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPENA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Prihodi od prodaje			
a) na domaćem tržištu		13.394	15.558
b) na stranom tržištu		7.685	8.324
Ukupni prihodi od prodaje	4	21.079	23.882
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti		4	4
Ostali poslovni prihodi	5	361	480
Prihodi iz osnovne djelatnosti		21.444	24.366
Promjene stanja zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		(705)	(71)
Troškovi sirovina, materijala i energije		(11.624)	(14.105)
Amortizacija	6	(1.980)	(2.101)
Ostali materijalni troškovi		(1.960)	(1.755)
Nematerijalni troškovi		(803)	(657)
Troškovi osoblja	7	(1.488)	(1.472)
Nabavna vrijednost prodane robe		(2.704)	(2.210)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)	8	7	(3.633)
Rezerviranja za troškove i rizike (neto)	9	(79)	(146)
Rashodi iz osnovne djelatnosti		(21.336)	(26.150)
Dobit/(gubitak) iz osnovne djelatnosti		108	(1.784)
Finansijski prihodi	10	807	412
Finansijski rashodi	11	(765)	(595)
Neto dobit/(gubitak) iz finansijskih aktivnosti		42	(183)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		150	(1.967)
Prihod poreza na dobit	12	481	334
Dobit/(gubitak) tekuće godine		631	(1.633)

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog računa dobiti i gubitka.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O SVEOBUVATNOJ DOBITI INA, D.D. ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

	Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		631	(1.633)
Ostala sveobuhvatna dobit umanjenja za porez na dobit:			
Stavke koje se kasnije ne prenose u dobit ili gubitak:			
Sadašnja vrijednost obveza po definiranim naknadama		33	-
Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:			
Tečajne razlike iz preračunavanja inozemnih dijelova poslovanja		36	596
Dobit/(gubitak) od finansijske imovine raspoložive za prodaju		35	115
Ostali sveobuhvatna dobitak/(gubitak) gubitak tekuće godine umanjen za porez na dobit		711	(197)
Ukupni sveobuhvatni dobit/(gubitak) tekuće godine		1.342	(1.830)

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

financijski izvještaji

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

AKTIVA	Bilješka	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	14	457	524
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	14.038	15.979
Goodwill	16	183	183
Ulaganja u pridružena društva	18	22	22
Ostala ulaganja	19	23	169
Dugoročna potraživanja i ostala imovina	20	170	233
Odgođeni porezi	12	1.742	1.127
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	21	462	330
Ukupno dugotrajna imovina		17.097	18.567
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	22	1.924	3.219
Potraživanja od kupaca, neto	23,39	1.998	2.564
Ostala potraživanja	24	181	426
Potraživanja za pretplaćeni porez na dobit		112	421
Ostala kratkotrajna imovina	25	282	144
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		154	166
Novac i novčani ekvivalenti	26	467	402
Ukupno kratkotrajna imovina		5.118	7.342
UKUPNA IMOVINA		22.215	25.909

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA GRUPE NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

PASIVA	Bilješka	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	34	9.000	9.000
Revalorizacijske rezerve	35	121	6
Ostale rezerve	36	2.851	2.284
Akumulirani gubitak/zadržana dobit	37	(311)	1.586
Udjeli vlasnika matičnog društva		11.661	12.876
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	38	(1)	(1)
UKUPNO KAPITAL		11.660	12.875
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	30	628	1.889
Ostale dugoročne obveze	31	64	76
Otpremnine i jubilarne nagradee	33	172	135
Dugoročna rezerviranja	32	2.837	2.754
Odgođena porezna obveza		9	7
Ukupno dugoročne obveze		3.710	4.861
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima i dopuštenim prekoračenjima	27	2.631	2.975
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	27	199	299
Obveze prema dobavljačima	28,39	1.713	2.841
Porezi i doprinosi	28	1.054	720
Ostale kratkoročne obveze	28	554	690
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja	29	114	126
Otpremnine i jubilarne nagrade	33	12	11
Kratkoročna rezerviranja	32	568	511
Ukupno kratkoročne obveze		6.845	8.173
Ukupne obveze		10.555	13.034
UKUPNA PASIVA		22.215	25.909

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju.

financijski izvještaji

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D. NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

AKTIVA	Bilješka	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	14	455	522
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	12.564	14.340
Ulaganja u ovisna društva	17	1.133	1.127
Ulaganja u pridružena društva	18	22	22
Ostala ulaganja	19	23	795
Dugoročna potraživanja	20	178	239
Odgođeni porezi	12	1.702	1.076
Imovina i ulozi raspoloživi za prodaju	21	462	330
Ukupno dugotrajna imovina		16.539	18.451
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	22	1.659	2.526
Interkompanijska potraživanja	39	117	1.677
Potraživanja od kupaca, neto	23,39	1.399	1.291
Ostala potraživanja	24	122	330
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit		92	397
Ostala kratkotrajna imovina	25	789	150
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		149	98
Novac i novčani ekvivalenti	26	327	252
Ukupno kratkotrajna imovina		4.654	6.721
UKUPNA IMOVINA		21.193	25.172

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o finansijskom položaju.

ODVOJENI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU INA, D.D. NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE (SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)

PASIVA	Bilješka	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kapital i rezerve			
Upisani kapital	34	9.000	9.000
Revalorizacijske rezerve	35	121	6
Ostale rezerve	36	2.529	1.933
Akumulirani gubitak/zadržana dobit	37	(174)	2.390
UKUPNI KAPITAL		11.476	13.329
Dugoročne obveze			
Obveze po dugoročnim kreditima	30	619	1.826
Ostale dugoročne obveze	31	63	65
Otpremnine i jubilarne nagrade	33	128	98
Dugoročna rezerviranja	32	2.849	2.707
Ukupno dugoročne obveze		3.659	4.696
Kratkoročne obveze			
Obveze po bankovnim kreditima, dopuštenim prekoračenjima	27	2.391	2.764
Tekući dio obveza po dugoročnim kreditima	27	187	255
Obveze prema povezanim poduzećima	39	443	569
Obveze prema dobavljačima	28,39	1.256	2.146
Porezi i doprinosi	28	970	561
Ostale kratkoročne obveze	28	293	415
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja	29	88	40
Otpremnine i jubilarne nagrade	33	8	7
Kratkoročna rezerviranja	32	422	390
Ukupno kratkoročne obveze		6.058	7.147
Ukupne obveze		9.717	11.843
UKUPNA PASIVA		21.193	25.172

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o finansijskom položaju.

financijski izvještaji

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA GRUPE
ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE
(SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)**

	Upisani kapital	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit/Akumulirani gubitak	Udjeli vlasnika maticice	Nekontrolirajući udjeli	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	9.000	2.505	13	3.437	14.955	(1)	14.954
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(1.508)	(1.508)	-	(1.508)
Ostali sveobuhvatni gubitak, neto	-	(221)	(7)	-	(228)	-	(228)
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	(221)	(7)	(1.508)	(1.736)	-	(1.736)
Isplata dividendi	-	-	-	(343)	(343)	-	(343)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	9.000	2.284	6	1.586	12.876	(1)	12.875
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(1.897)	(1.897)	-	(1.897)
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	567	115	-	682	-	682
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	567	115	(1.897)	(1.215)	-	(1.215)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	9.000	2.851	121	(311)	11.661	(1)	11.660

**ODVOJENI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA INA, D.D.
ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE
(SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)**

	Upisani kapital	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Zadržana dobit/Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	9.000	2.123	13	4.366	15.502
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(1.633)	(1.633)
Ostali sveobuhvatni gubitak, neto	-	(190)	(7)	-	(197)
Ukupni sveobuhvatni dobitak	-	(190)	(7)	(1.633)	(1.830)
Isplata dividendi	-	-	-	(343)	(343)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	9.000	1.933	6	2.390	13.329
Dobit tekuće godine	-	-	-	631	631
Ostala sveobuhvatna dobit, neto	-	596	115	-	711
Ukupni sveobuhvatni dobitak/ (gubitak)	-	596	115	631	1.342
Preneseni gubitak donesen zakonskim pripajanjem	-	-	-	(3.195)	(3.195)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	9.000	2.529	121	(174)	11.476

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o promjenama kapitala.

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog odvojenog izvještaja o promjenama kapitala.

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA GRUPE
ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE
(SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)**

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Gubitak tekuće godine			
Korigirano za:		(1.897)	(1.508)
Amortizaciju		2.132	2.261
(Prihod) poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		(437)	(308)
Vrijednosna umanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)		2.052	2.769
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(16)	(4)
(Dobit)/gubitak od tečajnih razlika		249	(35)
Rashodi od kamata (neto)		196	176
Ostali financijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		87	88
Povećanje rezerviranja		47	199
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		89	82
Ostale negotovinske stavke		5	(38)
		2.507	3.682
Kretanje obrtnog kapitala			
Smanjenje zaliha		1.201	88
(Smanjenje)/povećanje potraživanja i predujmova		839	(303)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalim obveza		(534)	1.599
Novac iz operativnih aktivnosti		4.013	5.066
Plaćeni porezi		(154)	(490)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		3.859	4.576
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti			
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja		(1.292)	(1.832)
Plaćena nematerijalna imovina		(297)	(248)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		34	3
Kupnja ovisnih društava		-	(7)
Primljene dividende od poduzeća svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih poduzeća		7	3
Primljene kamate i ostali financijski prihodi		34	25
Udjeli i krediti nepovezanim poduzećima, neto		49	(80)
Neto novčani odljev iz ulagateljskih aktivnosti		(1.465)	(2.136)

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih kredita		2.202	6.160
Otplata dugoročnih kredita		(3.706)	(9.878)
Povećanje kratkoročnih kredita		14.715	15.086
Otplate kratkoročnih kredita		(15.258)	(13.386)
Ispačene dividende vlasnicima		-	(343)
Otplata kamata po dugoročnim kreditima		(45)	(88)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata		(209)	(72)
Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti		(2.301)	(2.521)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta		93	(81)
Na dan 1. siječnja		402	488
Promjene tečajnih razlika		(28)	(5)
Na dan 31. prosinca		26	467
			402

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

**ODVOJENI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU INA, D.D.
ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2014. GODINE
(SVI IZNOSI SU PRIKAZANI U MILIJUNIMA KUNA)**

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Dobit/(gubitak) tekuće godine		631	(1.633)
Korigirano za:			
Amortizaciju		1.980	2.101
(Prihod)/trošak poreza na dobit priznat u računu dobiti i gubitka		(481)	(334)
Vrijednosna umanjenja kratkotrajne i dugotrajne imovine (neto)		(7)	3.633
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		-	(5)
Gubitak/(dubit) od tečajnih razlika		192	12
Prihodi od kamata, neto		(105)	(62)
Ostali financijski rashodi/(prihodi) priznati u računu dobiti i gubitka		162	7
Povećanje rezerviranja		252	172
Kamate za napuštanje proizvodnih polja i ostalih rezerviranja		87	80
Ostale negotovinske stavke		63	2
		2.774	3.973
Kretanje obrtnog kapitala			
Smanjenje/(povećanje) zaliha		766	(122)
Smanjenje/(povećanje) potraživanja i predujmova		1.090	(787)
(Smanjenje)/(povećanje) obveza prema dobavljačima i ostalih tekućih obveza		(910)	1.395
Novac iz operativnih aktivnosti		3.720	4.459
Plaćeni porez		(86)	(357)
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti		3.634	4.102
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti			
Plaćena kapitalna ulaganja te troškovi istraživanja i razvoja		(1.542)	(1.689)
Plaćena nematerijalna imovina		(28)	(245)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		-	9
Plaćeni udjeli u ovisnim društvima, pridruženim društvima i ostalim društvima		-	(10)
Primljene dividende od poduzeća svrstanih kao raspoloživih za prodaju i ostalih poduzeća		7	3
Primici od raspodjele dobiti ovisnih društava		4	39
Primljene kamate i ostali financijski prihodi		82	97
Ulaganja i krediti, neto		54	14
Neto novčani odljev iz ulagateljskih aktivnosti		(1.423)	(1.782)

	Za godinu završenu Bilješka	Za godinu završenu 31. prosinca 2014.	Za godinu završenu 31. prosinca 2013.
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti			
Povećanje dugoročnih kredita			2.202
Otplata dugoročnih kredita			(3.564)
Povećanje kratkoročnih kredita			14.767
Otplata kratkoročnih kredita			(15.368)
Isplaćene dividende vlasnicima			-
Otplata kamata po dugoročnim kreditima			(41)
Ostale dugoročne obveze, neto			(2)
Otplata kamata po kratkoročnim kreditima i ostali troškovi kamata			(131)
Neto novačani odljev iz financijskih aktivnosti		(2.137)	(2.335)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta		74	(15)
Na dan 1. siječnja		252	270
Promjene tečajnih razlika		1	(3)
Na dan 31. prosinca		26	327
			252

Potpisali u ime Društva 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvještaja o novčanom toku.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

1. OPĆENITO

OSNUTAK I RAZVOJ

INA-Industrija nafte, d.d. osnovana je 1. siječnja 1964. spajanjem Naftaplina (tvrtke za istraživanje i proizvodnju nafte i plina) s rafinerijama u Rijeci i Sisku. Danas je INA, d.d. srednje velika europska naftna kompanija s vodećom ulogom u naftnom poslovanju u Hrvatskoj te značajnom ulogom u regiji u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te distribuciji nafte i naftnih derivata.

INA-Industrija nafte, d.d. Zagreb, dioničko je društvo u vlasništvu mađarske naftne kompanije MOL (49,08%), Republike Hrvatske (44,84%) i institucionalnih i privatnih investitora (6,08%). MOL i Vlada Republike Hrvatske potpisali su 30. siječnja 2009. Dodatak dioničarskom ugovoru. Prema tom Dodatku MOL delegira pet od devet članova Nadzornog odbora te tri od šest članova Uprave, uključujući predsjednika Uprave.

INA, d.d. je postala dioničko društvo 1993. godine, a 2003. godine 25% +1 dionica prodana je MOL Nyrt. Dvije godine kasnije 7% dionica (700.000) INA, d.d. preneseno je na Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Inicijalna javna ponuda 17% dionica INA, d.d. uspješno je predstavljena u studenom 2006. godine. Dionice su od 1. prosinca 2006. godine uvrštene na Zagrebačkoj burzi te na Londonskoj burzi gdje je krenulo trgovanje globalnim potvrdoma o deponiranim dionicama (GDR). Zbog naknadnog smanjenja aktivnosti na Londonskoj burzi, GDR su otkazani 2. rujna 2014. godine. Inicijalna ponuda dionica INA, d.d. izazvala je veliki interes privatnih i institucionalnih investitora u Hrvatskoj te je potražnja za upis dionica višestruko nadmašila ponudu. Godine 2007. prodaje se dodatnih 7% dionica zaposlenicima i bivšim zaposlenicima.

Struktura vlasništva* INA Grupe na dan 31. prosinca 2014. godine i 2013. godine je sljedeća:

STRUKTURA DIONIČARA

	31. prosinca 2014.		31. prosinca 2013.	
	Broj dionica	% udjela u vlasništvu	Broj dionica	% udjela u vlasništvu
Zagrebačka banka d.d./Unicredit bank Hungary Zrt, za račun MOL Nyrt, Hungary	4.908.207	49,08	4.908.207	49,08
Vlada Republike Hrvatske	4.483.552	44,84	4.483.552	44,84
Privatni i institucionalni investitori	608.241	6,08	608.241	6,08
	10.000.000	100	10.000.000	100

*Izvor: Registar Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

GLAVNE DJELATNOSTI

Glavne djelatnosti INA, d.d. i njениh ovisnih društava (Grupe) su:

- (i) istraživanje i proizvodnja nafte i plina, prvenstveno u Hrvatskoj, u kopnenom dijelu i u podmorju; osim toga INA, d.d. ima koncesije i u inozemstvu, u Angoli i Egiptu;
- (ii) uvoz prirodnog plina i prodaja uvoznog i domaćeg prirodnog plina do industrijskih potrošača i gradskih plinara;
- (iii) prerada nafte i proizvodnja derivata u rafinerijama u Rijeci (Urinj) i Sisku, gdje se proizvode goriva, te Zagrebu, gdje se proizvode maziva;
- (iv) prodaja goriva i popratnih proizvoda preko maloprodajnog lanca s 442 benzinske postaje na dan 31. prosinca 2014. godine (391 diljem Hrvatske, te 51 izvan Hrvatske).
- (v) trgovinu naftnim derivatima preko mreže inozemnih ovisnih društava i predstavnštava, uglavnom u Ljubljani i Sarajevu; i
- (vi) pružanje usluga povezanih s vađenjem nafte iz kopnenog dijela i podmorja preko ovisnog društva za tehnološke usluge i usluge bušenja Croso d.o.o.

Grupa ima dominantan položaj u Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. INA, d.d. također posjeduje 11,795 % udjela u JANAF-u d.d., društvu koje posjeduje i upravlja jadranskim sustavom naftovoda.

Glavno sjedište Grupe nalazi se u Zagrebu, Avenija V. Holjevca 10, Hrvatska. Na dan 31. prosinca 2014. godine broj zaposlenih u Grupi iznosio je 12.503 (31. prosinca 2013. godine broj zaposlenih u Grupi je iznosio 13.460), na dan 31. prosinca 2014. broj zaposlenih u INA, d.d. iznosio je 8.150

(31. prosinca 2013. godine broj zaposlenih u INA, d.d. je iznosio 8.517).

Grupu čini više ovisnih društava u potpunom ili djelomičnom vlasništvu, te zajednički upravljana društava, koja uglavnom djeluju u Republici Hrvatskoj. Strana ovisna društva uključuju trgovacka društva koja djeluju kao distributeri proizvoda INA Grupe, dobavljači sirovina, ugovarači financiranja i kao predstavnštva na dotičnim tržistima.

DIREKTORI, UPRAVA I NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor

Mandat od 18. prosinca 2012. godine 10. srpnja 2014. godine

Siniša Petrović	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	Član Nadzornog odbora
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Željko Perić	Član Nadzornog odbora
Mladen Proštenik	Član Nadzornog odbora
Oszkár Világi	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	Član Nadzornog odbora
Božo Mikuš*	Predstavnik radnika u Nadzornom odboru*

*Božo Mikuš uključen je u rad Nadzornog odbora dana 18. prosinca 2012. godine temeljem Odluke Radničkog vijeća od 21. rujna 2011. godine.

Mandat od 10. srpnja 2014. godine

Siniša Petrović	Predsjednik
György Mosonyi	Zamjenik predsjednika
József Molnár	Član Nadzornog odbora
Szabolcs I. Ferencz	Član Nadzornog odbora
Željko Perić	Član Nadzornog odbora
Mladen Proštenik	Član Nadzornog odbora
Oszkár Világi	Član Nadzornog odbora
Ferenc Horváth	Član Nadzornog odbora
Maja Rišović	Predstavnik radnika u Nadzornom odboru

UPRAVA

Mandat od 9. lipnja 2011. godine do 21. svibnja 2014. godine

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Pál Zoltán Kara	Član Uprave
Péter Ratatics	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

Mandat od 22. svibnja 2014. godine

Zoltán Sándor Áldott	Predsjednik Uprave
Horváth Gábor	Član Uprave
Péter Ratatics	Član Uprave
Niko Dalić	Član Uprave
Davor Mayer	Član Uprave
Ivan Krešić	Član Uprave

IZVRŠNI DIREKTORI

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1.rujna 2012. godine do 31. kolovoza 2014. godine

Želimir Šikonja	Izvršni direktor nadležan za istraživanje i proizvodnju
Artur Thernesz	Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić	Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

András Huszár
Tvrtko Perković
Tomislav Thür

Izvršni direktor nadležan za financije
Izvršni direktor nadležan za korporativni centar
Izvršni direktor nadležan za korporativne poslove

Izvršni direktori imenovani odlukom Uprave od 1.rujna 2014. godine
Želimir Šikonja Izvršni direktor nadležan za istraživanje i proizvodnju
Bengt Viktor Oldsberg Izvršni direktor nadležan za rafinerije i marketing
Darko Markotić Izvršni direktor nadležan za trgovinu na malo
András Huszár Izvršni direktor nadležan za financije
Tvrtko Perković Izvršni direktor nadležan za korporativni centar
Tomislav Thür Izvršni direktor nadležan za korporativne poslove

Tajnik Društva od 18. lipnja 2008. godine
Nives Troha, dipl.iur.

Tajnik Društva INA, d.d.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primjenjene u pripremi ovih konsolidiranih i odvojenih finansijskih izvještaja prikazane su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva prikazana razdoblja, osim ako drugačije nije naznačeno.

PREZENTACIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJEA

Konsolidirani i odvojeni finansijski izvještaji izrađuju se na temelju dosljednog prikazivanja i klasifikacije. Kad se prikaz ili klasifikacija stavki u konsolidiranim i odvojenim finansijskim izvještajima dopunjaju ili mijenjaju, usporedivo iznosi se prepravljuju osim ako prepravljanje nije provedivo.

Finansijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su u milijunima kuna, što je i funkcionalna valuta Društva.

OSNOVE RAČUNOVODSTVA

Društvo vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

Finansijski izvještaji Društva i Grupe pripremljeni su na načelu nabavne vrijednosti, prepravljena revalorizacijom određene imovine i obveza u uvjetima hiperinflacije koja je prevladavala do 1993. godine i osim za određene finansijske instrumente koji su mjereni po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja, i u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde i hrvatskim zakonskim propisima. Povijesni trošak se temelji uglavnom na fer vrijednosti uzimajući u obzir dano za zamjenu robe ili usluga.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila postignuta na datum mjerjenja prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, neovisno o tome da li je ona neposredno mjerljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Grupa u procjeni fer vrijednosti neke stavke imovine ili obveza razmatra obilježja te stavke imovine ili obveze koje bi pri utvrđivanju njene cijene na datum mjerjenja razmatrali i tržišni sudionici. Radi mjerjenja i/ili objavljivanja fer vrijednosti u ovim konsolidiranim finansijskim izvještajima, mjera fer vrijednost utvrđuje se na gore navedeni način, izuzev kod plaćanja za najmove iz djelokruga MRS-a 17 i mjera koje su donekle slične fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednost, kao što su neto prodajna/ostvariva vrijednost iz MRS-a 2 ili vrijednost u uporabi iz MRS-a 36.

Nadalje, mjere fer vrijednosti su za potrebe finansijskog izvještavanja razvrstane u 1., 2. ili 3. kategoriju prema stupnju dostupnosti i značajnosti ulaznih podataka u odnosu na ukupnu mjeru fer vrijednosti, koje su kako slijedi:

- Ulagani podaci 1. razine su (neusklađene) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za istu imovinu, odnosno iste obveze i subjektu su dostupne na datum mjerjenja.
- Ulagani podaci 2. razine su ulazni podaci koji nisu cijene koje kotiraju i vidljive su za predmetnu imovinu, odnosno obvezu, bilo ne-

posredno, bilo posredno i

- Ulazni podaci 3. razine su ulazni podaci o predmetnoj imovini, odnosno obvezi koji nisu vidljivi.

USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH ME UNARODNIH STANDARDA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu
Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja i koji su usvojeni u Europskoj uniji su na snazi u tekućem razdoblju:

- Izmjene i dopune za MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji, MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima i MRS 27 (revidiran u 2011. godini) Odvojeni finansijski izvještaji, usvojeni u EU 20. studenog 2013. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine).
- Izmjene i dopune MRS-a 32 Finansijski instrumenti - prezentiranje, usvojen u EU 13. prosinca 2012. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine).
- Izmjene i dopune MRS-a 36 Umanjenje imovine, Objava nadoknadivog iznosa nefinansijske imovine, usvojen u EU 19. prosinca 2013. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine).
- Izmjene i dopune MRS-a 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje – izmjene i dopune u zamjenama stranaka kod derivativnih ugovora i nastavak računovodstva zaštite, usvojen u EU 19. prosinca 2013. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine).

Standardi i tumačenja koje je izdao IASB i koji su usvojeni u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja finansijskih izvještaja, bili su objavljeni sljedeći standardi, prerade i tumačenja usvojeni u Europskoj uniji koji još nisu na snazi:

- IFRIC 21 Pristojbe, izdana u svibnju 2013. godine, daje smjernice o tome kada se priznaje obveza za pristojbe nametnute od strane vlade, usvojen u EU 13. lipnja 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2014. godine).
- Izmjene i dopune MRS-a 19 Primanja zaposlenika – definirani planovi naknada: Primanja zaposlenika, usvojen u EU 17. prosinca 2014. godine (na snazi u EU za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015. godine).
- Izmjene i dopune na različite standarde Poboljšanje MSFI-jeva (cikličko poboljšanje 2010-2012) rezultiralo iz projekta godišnjeg

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) prvenstveno s ciljem otklanjanja nekonzistentnosti i pojašnjenja teksta, usvojen u EU 12. prosinca 2013. godine (izmjene i dopune na snazi u EU za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2015. godine).

- Izmjene i dopune na različite standarde Poboljšanje MSFI-jeva (cikličko poboljšanje 2011-2013) rezultiralo iz projekta godišnjeg poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) prvenstveno s ciljem otklanjanja nekonzistentnosti i pojašnjenja teksta, usvojen u EU 18. prosinca 2014. godine (izmjene i dopune u EU na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2015. godine).

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Standarde i koji još nisu usvojeni u Europskoj uniji

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji:

- MSFI 9 Finansijski instrumenti s izmjenama i dopunama iz 2010. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),

- MSFI 14 Regulacija odgođenih računa, iz siječnja 2014. godine. MSFI 14 nije primjenjiv na subjekte koji primjenjuju MSFI-jeve (na snazi za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI-jeve za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. godine)

- MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora sa kupcima, iz svibnja 2014. godine, pruža jedinstvena načela na temelju modela od pet koraka koji se primjenjuje na sve ugovore s kupcima, kao i uvodi nove objave o prihodima (na snazi za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI-jeve za razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine)

- Izmjene i dopune MSFI 11 Zajednički poslovi, koji se odnose na stjecanje udjela u zajedničkim upravljanjima, s izmjenama i dopunama iz svibnja 2014. Izmjene i dopune primjenjuju se u narednim razdobljima za stjecanje udjela u zajedničkim upravljanjima u kojima aktivnosti zajedničkih upravljanja predstavljaju pravni oblik, kao što je definirano MSFI 3 (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

- Izmjene i dopune MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna imovina pojašnjavaju prihvatljive metode amortizacije, iz svibnja 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

- Izmjene i dopune MRS 27 Odvojeni finansijski izvještaji (izmjenjen i dopunjeno 2011. godine), vraćanje metode udjela kao obračunske opcije za ulaganja u ovisna društva, zajednička ulaganja i ulaganja u pridružena društva u odvojenim finansijskim izvještajima subjekta, iz kolovoza 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

- Godišnja poboljšanja MSFI-a (cikličko poboljšanje 2012-2014) re-

zultiralo iz projekta godišnjeg poboljšanja MSFI 5 i MRS 19 izdane u rujnu 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

- Izmjene i dopune MSFI 10 i MRS 28, vezano za prodaju ili prinos na imovinu između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata, iz rujna 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
- Izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28, vezano za primjene iznimaka konsolidacije, iz prosinca 2014. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2016. godine).

Uprava Društva predviđa da će usvajanje MSFI-a 9 Finansijski instrumenti utjecati na objavljivanje finansijskih instrumenata, ali da neće imati utjecaja na mjerjenje finansijskih instrumenata.

Novi standard MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima značajno će utjecati na priznavanje prihoda, stoga će Društvo procijeniti kako će uvođenje novog standarda utjecati na finansijsko izvještavanje, informacijski sustav kao i procese.

OSNOVA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA (INA, D.D.)

Odvjeni finansijski izvještaji Društva predstavljaju zbir imovine, obveza, kapitala i rezervi te rezultate poslovanja dijelova koje čine Društvo za završeno razdoblje. Sva unutargrupna stanja i unutargrupne poslovne promjene su eliminirane.

U finansijskim izvještajima Društva, ulaganja u ovisna društva iskazana su po metodi troška nabave, ispravljeno za umanjenje vrijednosti.

OSNOVA KONSOLIDIRANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (INA GRUPE)

Konsolidirani finansijski izvještaji Grupe uključuju finansijske izvještaje INA, d.d. (društvo) i subjekata nad kojima INA, d.d. ima kontrolu, tj. ovisna društva, koja se sastavljaju svake godine na dan 31. prosinca. Kontrola je prisutna ako:

- Društvo ima prevlast u subjektu;
- je Društvo izloženo ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u tom subjektu i
- sposobno je temeljem svoje prevlasti utjecati na svoj prinos.

Kad Društvo u nekom subjektu ima manje od većine glasačkih prava, ima prevlast u njemu ako su njegova glasačka prava dostatna jer mu u praksi omogućuju jednoglasno usmjeravanje bitnih aktivnosti subjekta. Društvo u procjenjivanju jesu li njegova glasačka prava u subjektu dostatna da bi imalo prevlast razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- udjel svojih glasačkih prava u odnosu na veličinu i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa;
- potencijalna glasačka prava ulagatelja, drugih osoba s pravom glasa ili drugih osoba;
- prava iz drugih ugovornih odnosa i
- sve dodatne činjenice i okolnosti koje ukazuju na to da Društvo ima ili nema sadašnju mogućnost voditi relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti takve odluke, uključujući modele glasovanja na prethodnim skupštinama dioničara.

Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od

trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Prihodi i rashodi ovisnih društava stecenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma na koji Društvo izgubi kontrolu nad ovisnim društvom.

Dobit ili gubitak te svaka komponenta ostale sveobuhvatne dobiti razdvajaju se na dio koji pripada vlasnicima Društva i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela. Ukupna sveobuhvatna dobit ovisnih društava se pripisuje vlasnicima društva i vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako time dolazi do negativnog salda nekontrolirajućih udjela.

U finansijskim izvještajima ovisnih društava su po potrebi provedena usklađenja radi usuglašavanja njihovih računovodstvenih politika s računovodstvenim politikama Grupe.

Prilikom konsolidacije, imovina, obveze, kapital, prihodi i rashodi te novčani tokovi iz transakcija među članovima Grupe eliminiraju se u cijelosti.

Promjene udjela grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu njen gubitak kontrole nad ovisnim društvom se obračunavaju kao transakcije vlasničkim kapitalom. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela se usklađuju kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa usklađenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade za stjecanje se priznaje izravno u glavnici i pripisuje vlasnicima matičnog društva.

Kada Grupa izgubi kontrolu nad ovisnim društvom, dobit ili gubitak od prodaje se utvrđuje kao razlika između (i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade za stjecanje i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i (ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te svakog nekontrolirajućeg udjela.

Svi iznosi koji su po osnovi ovisnog društva prethodno bili iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti obračunavaju se kao da je Grupa izravno prodala imovinu ili obveze toga društva, (tj. reklasificiraju se na dobit ili gubitak ili prenose u neku od komponenti vlasničke glavnice sukladno važećim MSFI-jevima). Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se, kod kasnijeg obračunavanja sukladno MRS-u 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje, promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, trošak prilikom prvog priznavanja ulaganja u pridruženo društvo.

PRAVNA PRIPAJANJA

U slučaju pravnih pripajanja primjenjuje se metoda udruživanja interesa, stanja društva koje se prenosi po neto knjigovodstvenim vrijednostima u društvo koje je zakonski sljedbenik te prema tome nije potrebno provoditi usklade prijašnjih razdoblja.

POSLOVNA SPAJANJA

Pripajanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja se obračunava metodom stjecanja. Naknada se kod svakog stjecanja mjeri kao ukupna fer vrijednost, na datum stjecanja, dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza i vlasničkih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenikom. Troškovi povezani sa stjecanjem se priznaju u dobit ili gubitak kako nastaju.

Na datum stjecanja se utvrđiva stečena imovina i utvrđive preuzete obveze priznaju po njihovoj fer vrijednosti na taj datum, izuzev:

- odgođene porezne imovine ili odgođenih poreznih obveza te obveza i imovine povezane sa sporazumima o primanjima za zaposlene, koji se priznaju i mjere sukladno MRS-u 12 Porezi na dobit, odnosno MRS-u 19 Primanja zaposlenih;

- obveza ili glavničkih instrumenata koji se odnose na sporazume o isplatama s temelja dionica stečenika ili isplatama s temelja dionica koje je Grupa zaključila radi zamjene sporazuma o isplati s temelja dionica stečenika, koji se mjere sukladno MSFI-ju 2 Isplate s temelja dionica; i

- imovine (ili skupina za otuđenje) klasificirane kao namijenjene prodaji sukladno MSFI-ju 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja, koja se mjeri sukladno tome standardu. Goodwill se iskazuje kao razlika zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu iznad neto iznosa na datum stjecanja utvrđive stečene imovine i utvrđivih preuzetih obveza. Ako ponovnom procjenom bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrđive neto imovine stečenika veći od zbroja prenesene naknade, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, tada se višak priznaje u dobit ili gubitak.

Nekontrolirajući udjeli koji predstavljaju postojeće vlasničke udjele po kojima vlasnici imaju pravo na razmjeran udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije smiju se prilikom prvog knjiženja vrednovati, ili po fer vrijednosti, ili po razmernom udjelu nekontrolirajućeg udjela u priznatim iznosima utvrđive neto imovine stečenika. Metoda vrednovanja se bira za svaku pojedinačnu transakciju. Ostale vrste nekontrolirajućih udjela se vrednuju po fer vrijednosti ili nekoj drugoj osnovici ako ju propisuje neki drugi MSFI.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje imovinu ili obveze proizašle iz sporazuma o nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerjenja se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum stjecanja, a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerjenja koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Način kasnijeg obračunavanja promjena fer vrijednosti nepredviđene naknade koje ne ispunjavaju kriterije prihvatljivosti kao usklađenja u razdoblju vrednovanja ovisi o načinu na koji je nepredviđena naknada razvrstana. Nepredviđena naknada iskazana u glavnici se ne vrednuje ponovno i njeni plaćanje u kasnijim razdobljima se obračunava i iskazuje u glavnici. Nepredviđena naknada razvrstana kao imovina ili obveza se na kasniji izvještajni datum vrednuje u skladu s MRS-om 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje ili MRS-om 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina, ovisno o tome što je primjeren, dok se pripadajući dobici i gubici iskazuju u dobiti i gubitku.

Kod poslovnog spajanja koje se odvija u fazama, udjeli koje je Grupa

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

prije toga imala u stečenom subjektu se ponovno vrednuju po fer vrijednosti na datum stjecanja, dok se eventualno proizašla dobit, odnosno gubitak priznaje u dobit i gubitak. Iznosi s naslova udjela u stečeniku prije stjecanja koji su prethodno bili priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit i gubitak ako bi takav postupak bio primjereno da je došlo do prodaje toga udjela.

Ako prvo knjiženje poslovnog spajanja nije dovršeno do kraja izvještajnog razdoblja u kojem je došlo do spajanja, Grupa iskazuje provizorne iznose po stavkama koje nisu konačno obračunate. Provizorni iznosi se usklađuju tijekom razdoblja mjerena ili se priznaje dodatna imovina ili dodatne obveze u skladu s novim saznanjima o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum stjecanja koje bi, da su bile poznate, utjecale na iznose priznate na taj datum.

GOODWILL

Goodwill koji nastaje poslovnim spajanjem se knjiži po trošku utvrđenom na datum preuzimanja, tj. stjecanja subjekta umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Radi testiranja na umanjenje, goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac (ili skupine takvih jedinica) od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja.

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umanji knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac.

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKA ULAGANJA

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju finansijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu ili zajedničku kontrolu nad finansijskim ili operativnim politikama.

Zajednički pothvat je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na neto imovinu iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu.

Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u ovim konsolidiranim finansijskim izvještajima metodom udjela osim kada je ulaganje klasificirano kao namijenjeno za prodaju, u tom slučaju se obračunava u skladu s MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i ukinuti dijelovi poslovanja. Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju po trošku uskladenom za sve kasnije promjene udjela Grupe u dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti tih subjekata. Ako je udio Grupe u gubitku pridruženog društva ili

zajedničkog pothvata veći od njenog udjela u pridruženom društvu, odnosno zajedničkom pothvatu koji obuhvaća i sve dugoročne udjele koji su suštinski dio neto ulaganja Grupe u pridruženo društvo, odnosno zajednički pothvat, ona prestaje priznavati svoj udio u budućim gubicima. Dodatni gubici priznaju se samo u visini pravnih ili izvedenih obveza Grupe ili plaćanja koje je Grupa izvršila u ime pridruženog društva, odnosno zajedničkog pothvata.

Ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate obračunavaju se metodom udjela od datuma od kada je investicija postala pridruženi subjekt ili zajednički pothvat. Kod stjecanja udjela u pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu, svaka razlika troška ulaganja iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrđive imovine i utvrđivih obveza subjekta koji je predmetom ulaganja iskazuje se kao goodwill, koji se uračunava u knjigovodstvenu vrijednost udjela. Svaka razlika udjela Grupe u neto fer vrijednosti utvrđive imovine i utvrđivih obveza iznad troška ulaganja se nakon ponovne procjene priznaje odmah u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je udjel stečen.

Potreba za priznavanjem i iznos gubitaka uslijed umanjenja udjela Grupe u pridruženom društvu i zajedničkom pothvatu se utvrđuju u skladu s kriterijima iz MRS-a 39. Cijela knjigovodstvena vrijednost udjela, uključujući goodwill, se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti sukladno MRS-u 36 Umanjenje imovine kao jedno sredstvo usporedljivom njegovog nadoknadivog iznosa, a to je viši iznos od uporabne vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje, s njegovom knjigovodstvenom vrijednosti. Svaki priznati gubitak uslijed umanjenja ulazi u knjigovodstvenu vrijednost udjela. Poništenje gubitka uslijed umanjenja vrijednosti se priznaje u skladu s MRS-om 36 do iznosa za koji se nadoknadi iznos udjela kasnije povećao.

Grupa prestaje koristiti metodu udjela od datuma na koji je neki udjel prešao biti pridruženi subjekt ili zajednički pothvat ili na kada je udjel razvrstan u imovinu držanu za prodaju. Kad Grupa zadržava udjel u bivšem pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu u obliku finansijske imovine, mjeri ga po fer vrijednosti na taj datum, pri čemu se za fer vrijednost uzima fer vrijednost udjela utvrđena pri prvom knjiženju sukladno MRS-u 39. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti pridruženog društva ili zajedničkog pothvata na datum prestanka primjene metode udjela i fer vrijednosti zadranog udjela kao i eventualnih prihoda ostvarenih otuđenjem dijela udjela u pridruženom društvu, odnosno zajedničkom pothvatu ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od otuđenja pridruženih društava ili zajedničkih pothvata. Osim toga, Grupa sve iznose prethodno iskazane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u vezi s pridruženim društvom ili zajedničkim pothvatom obračunava po istoj osnovi koja bi vrijedila da je pridruženi subjekt, odnosno zajednički pothvat izravno prodao imovinu odnosno obveze na koje se ti iznosi odnose. Prema tome, kad bi se dobit, odnosno gubitak ranije iskazan u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata po osnovi otuđenja povezanog sredstva ili povozane obveze preknjižio u dobit i gubitak od otuđenja, Grupa tu dobit, odnosno taj gubitak prenosi (kao reklassifikacijsku uskladu) s vlasničke glavnice u dobit ili gubitak prestankom primjene metode udjela.

Grupa nastavlja primjenjivati metodu udjela na udjel u pridruženi subjekt koji postane udjel u zajedničkom pothvatu ili obrnuto. Nema ponovnog mjerena fer vrijednosti kod promjena vlasničkih udjela po gore navedenoj osnovi.

Ako se vlasnički udjel Grupe u pridruženom subjektu ili zajedničkom

pothvatu smanji, ali Grupa i dalje nastavi primjenjivati metodu udjela, dio dobiti ili gubitka ranije iskazanog u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti po osnovi smanjenja vlasničkog udjela prenosi se u dobit ili gubitak ako bi se isti ionako obvezno prenosi u dobit ili gubitak prilikom otuđenja povezane imovine ili povezanih obveza.

Dobici i gubici iz transakcija između društva koje je član grupe i pridruženog društva ili zajedničkog pothvata unutar Grupe se u konsolidiranim finansijskim izvještajima Grupe priznaju samo do iznosa udjela u tom pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu koji se ne odnose na Grupu.

UDJELI U ZAJEDNIČKOM UPRAVLJANJU

Zajedničko upravljanje je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju prava na imovinu i odgovaraju za obveze iz predmetnog posla. Zajednička kontrola je ugovorena podjela kontrole nad nekim poslom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim poslovima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu.

Kad neki subjekt unutar Grupe obavlja svoju djelatnost u sklopu zajedničkog upravljanja, Grupa kao zajednički upravitelj iskazuje po osnovi svog udjela u zajedničkom upravljanju:

- svoju imovinu, uključujući svoj udjel u eventualnoj zajedničkoj imovini;
- svoje obveze, uključujući svoj udjel u eventualnim zajedničkim obvezama;
- svoje prihode od prodaje svog udjela u rezultatu zajedničkog upravljanja;
- svoj udjel u prihodima od prodaje rezultata koji je ostvarilo zajedničko upravljanje i
- svoje rashode, uključujući svoj udjel u eventualnim zajedničkim rashodima.

Grupa obračunava imovinu, obveze, prihode i rashode koji se odnose na njen udjel u zajedničkom upravljanju sukladno MSFI-jevima koji se primjenjuju na određenu imovinu, određene obveze, prihode i rashode.

Kod transakcija između društva unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neko društvo unutar grupe zajednički upravitelj, kao što je prodaja ili unos imovine, smatra se da je riječ o transakciji Grupe s drugim stranama u zajedničkom upravljanju, te se dobici i gubici iz transakcija ove vrste priznaju u konsolidiranim finansijskim izvještajima Grupe samo do visine udjela drugih strana u zajedničkom upravljanju.

Kad neki subjekt unutar Grupe sa zajedničkim upravljanjem u kojem je neki drugi subjekt član Grupe zajednički upravitelj zaključi transakciju kao što je kupnja imovine, Grupa ne iskazuje svoj dio dobiti i gubitka od kupoprodaje sve dok imovinu ne proda trećima.

NAFTNA I PLINSKA POLJA

Troškovi istraživanja i procjene

Troškovi istraživanja i procjene evidentiraju se po metodi uspješnosti (pozitivnog nalaza). Troškovi istraživanja i potvrđena bušenja, prvotno se kapitaliziraju kao nematerijalna naftna i plinska imovina do potvrde ekonomski isplativosti pripadajućih naftnih i plinskih polja.

Troškovi licenci i pribavljanja podataka te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka za razdoblje u kojem su nastali.

Utvrdi li se po završetku procjene da je bušotina neisplativa, svi troškovi vezani uz nju knjiži se na teret razdoblja. Smatraju li se nalazišta komercijalno izglednima, ti se troškovi prenose na materijalnu naftnu i plinsku imovinu. Status takvih nalazišta redovno procjenjuje poslovodstvo.

Polja u razradi

Troškovi razrade naftnih i plinskih polja se kapitaliziraju kao materijalna naftna i plinska imovina.

Amortizacija

Kapitalizirani troškovi istraživanja i razvoja domaćih i inozemnih naftnih i plinskih polja u fazi proizvodnje, amortiziraju se primjenom metode po jedinici proizvoda, u razmjeru stvarne proizvodnje u tom razdoblju u odnosu na ukupne procijenjene preostale komercijalne rezerve tog polja.

Komercijalne rezerve

Komercijalne rezerve su neto dokazane razrađene naftne i plinske rezerve. Promjene komercijalnih rezervi po poljima koje utječu na izračun po jedinici proizvoda, obrađene su sukladno provjeri preostalih rezervi. Grupa provjerava rezerve prema smjernicama SPE PRMS (Society of Petroleum Engineers Petroleum Resources Management System).

NEMATERIJALNA IMOVINA

Zasebno stečena nematerijalna imovina iskazuje se po trošku nabave, a od poslovnih spajanja iskazuje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Nematerijalna imovina se priznaje ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati u društvo; a trošak imovine se može pouzdano mjeriti.

Amortizacija se obračunava na imovinu s ograničenim vijekom trajanja tijekom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode, osim za nematerijalnu imovinu na naftnim i plinskim poljima koja se obračunava temeljem funkcionalne metode. Razdoblje i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake poslovne godine. Nematerijalna imovina, isključujući troškove razvoja, nastalih u poslovanju se ne kapitaliziraju i troškovi terete prihod u godini u kojoj su nastali. Nematerijalna imovina testira se na umanjenje jednom godišnje ili pojedinačno ili na razini generiranja novca.

Troškovi istraživanja priznaju se kao trošak kad su nastali. Troškovima razrade koji nastaju na individualnom projektu se prenose u buduća razdoblja kada je njihova buduća naplativost opravdana.

Nakon početnog priznavanja troškova razvoja troškovni model se primjenjuje zahtijevajući da imovina bude iskazana po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Troškovi u fazi razvoja se ne amortiziraju. Knjigovodstvena vrijednost troškova razvoja se testira na umanjenje jednom godišnje, kada imovina još nije u uporabi, ili češće ukoliko pokazatelj umanjenja tijekom godine pokazuje da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknадiva.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjenjem vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenju za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednos-

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

ti. Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe. Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaju se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih provjera nužnih za daljnje poslovanje. Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolažanja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Amortizacija

Osnovna sredstva u uporabi (isključujući naftna i plinska polja) amortiziraju se primjenom linearne metode na sljedećoj osnovi:

Software	5 godina
Građevinski objekti	5 - 50 godina
Rafinerije i kemijska postrojenja	3 - 15 godina
Benzinske stanice	30 godina
Telekomunikacijska i uredska oprema	2 - 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amortizacije se pregledavaju na kraju svake godine sa efektom bilo koje promjene procjene obračunate na osnovi očekivanja.

UMANJENJE VRIJEDNOSTI MATERIJALNE I NEMATERIALNE IMOVINE OSIM GOODWILLA

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa provjerava knjigovodstvene vrijednosti svoje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdila da li postoje naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknadi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Grupa procjenjuje nadoknadi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i ona koja još nije raspoloživa za uporabu se podvrgava provjeri umanjenja vrijednosti najmanje jednom godišnje te svaki put kad postoji naznaka o mogućem umanjenju.

Nadoknadi iznos je veći iznos usporedujući fer vrijednost umanjenju za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom procjene diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje budući novčani tokovi nisu bili usklađeni.

Ako je nadoknadi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni

iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadi iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije.

Kod kasnijeg poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) se povećava do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknadi iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje u dobit i gubitak, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, kod kojeg se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

FINANCIJSKI I POSLOVNI LEASING

Određivanje da li sporazum sadrži leasing ovisi o sadržaju sporazuma na samom početku. Ukoliko ispunjavanje ugovora ovisi o korištenju specifične imovine ili prenošenju prava korištenja imovine, smatra se da postoji element leasinga i događaj se evidentira sukladno tome. Financijski leasing, koji prenosi većim dijelom na Grupu sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom imovine, kapitalizira se na početku trajanja leasinga po fer vrijednosti unajmljene imovine ili ukoliko je niža po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja leasinga. Minimalna plaćanja leasinga se podjednako razdjeljuju između financijskog troška i smanjenja nepodmirene obveze. Financijski se trošak treba rasporediti na razdoblja tijekom trajanja leasinga kako bi se postigla ista periodična kamatna stopa na preostali saldo obveze za svako razdoblje. Financijski troškovi izravno terete prihod razdoblja. Kapitalizacija imovine u leasingu se amortizira u vremenu kraćem od procijenjenog korisnog vijeka imovine ili dospjeća leasinga.

Početni izravni troškovi nastali u pregovaranju operativnog leasinga dodaju se na knjigovodstveni iznos iznajmljene imovine i priznaju se kao rashod tijekom razdoblja leasinga na istoj osnovi kao i prihod od leasinga. Leasing u kojemu davatelj leasinga zadržava sve rizike i koristi vlasništva nad imovinom klasificira se kao operativni leasing. Obveze iz operativnog leasinga priznaju se kao rashod u računu dobiti i gubitka na temelju pravocrtne metode tijekom razdoblja leasinga.

POTRAŽIVANJA OD KUPACA

Potraživanja od kupaca iskazuju se u iznosima utvrđenim u računima ispostavljenim kupcima u skladu s ugovorom, narudžbom, otpremnicom i drugim dokumentima koji su služili kao temelj za ispostavljanje računa, umanjenja za ispravak vrijednosti neplativih potraživanja. Ukalkulirani prihodi bilježe se na dan bilanciranja za isporučeno dobro ili uslugu ako za isto do tada nije ispostavljen račun.

Usvojenom računovodstvenom politikom Društva, utvrđivanje i evidentiranje umanjenja kratkoročnih potraživanja za koja postoji neizvjesnost da će biti naplaćena u skladu s prvobitno ugovorenim uvjetima, temelji se na slijedećim postupcima:

- procjena naplativosti dospjelih potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva;
- umanjenje vrijednosti ostalih kratkoročnih potraživanja koja prelaze 60 dana od dana dospjeća.

Društvo provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja temeljeno

na procjeni naplativosti potraživanja individualnim pristupom za strateške kupce Društva i umanjenjem svih kratkoročnih potraživanja koja nisu obuhvaćena individualnom procjenom, bez obzira na njihov financijski iznos, a u iznosu dospjelog nenaplaćenog potraživanja koje prelazi 60 dana od dana dospjeća potraživanja.

Adekvatni ispravci vrijednosti za procijenjene nepovratne iznose priznaju se u dobitku ili gubitku kad postoji objektivni dokaz da imovina treba biti umanjena.

STRANE VALUTE

Odvojeni finansijski izvještaji svakog subjekta Društva i Grupe pripremljeni su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, tzv. u njegovoj funkcionalnoj valuti. Rezultati i finansijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim finansijskim izvještajima hrvatskim kunama, (HRK), koja je funkcionalna valuta Društva i prezentacijska valuta konsolidiranih finansijskih izvještaja. U finansijskim izvještajima pojedinih društava Grupe poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcionalnu valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakcije.

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu subjekta po tečaju važećem na kraju godine. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povjesnog troška se ne preračunavaju. Tečajne razlike se priznaju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem nastaju, osim:

- tečajnih razlika po primljenim zajmovima i kreditima u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje su uključene u trošak imovine ako se promatruju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i kreditima;
- tečajnih razlika po transakcijama koje su zaključene radi zaštite od određenih valutnih rizika;
- tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim poslovanjem, čije namirenje nije planirano ni izgledno, te koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s kapitala na teret dobiti ili gubitaka.

Kod prikaza konsolidiranih finansijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan u izvještaju o finansijskom položaju. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblja u razdoblju prodaje stranog subjekta. Ino koncesije INA, d.d. uskladene su s definicijom inozemnog poslovanja i kao takve su tretirane.

Prilikom prodaje inozemnog poslovanja, tj. prodaje cijelog udjela Grupe u inozemnom poslovanju ili prodaje kojom Grupa gubi kontrolu nad ovisnim društvom u čijem sastavu je inozemno poslovanje ili pak značajan utjecaj u pridruženom društvu u čijem sastavu je inozemno poslovanje, sve kumulativne tečajne razlike s naslova inozemnog poslovanja koje se mogu pripisati vlasnicima društva se prenose u dobit i gubitak.

Kod djelomične prodaje ovisnog društva u čijem sastavu je inozemno poslovanje, tj. prodaje kod koje Grupa ne gubi kontrolu, razmjeran udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se ponovno pripisuje nekontrolirajućim udjelima i ne knjiži u dobit i gubitak. Kod svih drugih djelomičnih prodaja, tj. smanjenja vlasničkog udjela Grupe u pridruženom ili zajednički kontroliranom subjektu kojim Grupa ne gubi značajan utjecaj, odnosno zajedničku kontrolu u subjektu, razmjeran udjel u kumulativnim tečajnim razlikama se prenosi u dobit i gubitak.

NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i banci i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

TROŠKOVI POSUDBE

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se pripisuju trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu upotrebu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava do početka njihovog trošenja na kvalificirano sredstvo se oduzimaju od troškova posudbe čija kapitalizacija je prihvataljiva. Korištena stopa kapitalizacije za 2014. godinu je 2,06% a za 2013. godinu je 2,68%.

Svi drugi troškovi posudbe se uključuju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Usklađenje goodwilla i fer vrijednosti utvrđive imovine i utvrđivih obveza stečenih prilikom stjecanja inozemnog dijela poslovanja se obračunavaju kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Pri tom nastale tečajne razlike se iskazuju u glavnici.

OTPREMNINE I JUBILARNE NAGRADE

Kod planova definiranih primanja za otpremnine i jubilarne nagrade, troškovi primanja određuju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Svako ponovno mjerjenje, koje obuhvaća aktuarske dobitke i gubitke, utjecaj promjene gornje granične vrijednosti imovine, ako postoji, i povrata na imovinu plana, tj. fonda odmah se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju, uz iskazivanje zaduženja ili odobrenja u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su isti nastali. Ponovno mjerjenje iskazano u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti odmah se knjiži na zadržanu dobit i ne prenosi se u dobit ili gubitak. Trošak minulog rada ulazi u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je došlo do izmjene plana. Neto kamata izračunava se primjenom diskontne stope na početak razdoblja na neto obvezu ili imovinu po osnovi definiranih naknada. Troškovi definiranih naknada razvrstavaju se kako slijedi:

- na trošak rada, koji uključuje trošak tekućeg rada, trošak minulog rada, kao i dobitke i gubitke po osnovi smanjenja prava i namire;
- na kamatne prihode ili rashode i
- ponovno mjerjenje.

Grupa prikazuje prve dvije stavke troškova definiranih naknada u sklopu dobiti i gubitka. Dobici i gubici od smanjenja prava obračunavaju se kao troškovi minulog rada.

Obveza temeljem definiranih mirovinskih naknada iskazana u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju predstavlja stvarni manjak ili višak u Grupinim fondovima definiranih naknada. Svaki višak utvrđen kako je prethodno navedeno ograničen je na sadašnju vrijednost ekonomskih koristi dostupnih u vidu povrata iz fondova ili smanjenja budućih doprinosa koji se uplaćuju u fond.

Obveza po osnovi otpremnina kod prestanka ugovora o radu iskazuje se kad subjekt više nije u mogućnosti povući svoju ponuđenu otpremninu ili kad subjekt proknjiži eventualne s tim povezane troškove restrukturiranja, ovisno što je ranije.

OPOREZIVANJE

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u konsolidiranom računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva i Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza

ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom obveze izvještaja o finansijskom položaju. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje po svim odbitnim privremenim razlikama do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolažanju i omogućiti korištenje odbitnih privremenih razlika. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz početnog priznavanja imovine i obveza, osim kod poslovog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit. Odgođene porezne obveze ne priznaju se ni po osnovi privremenih razlika kod prvog knjiženja goodwilla.

Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, osim u slučaju kad je Grupa u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje za iznos za koji više nije vjerojatno da će biti raspoloživ kao dosta oporeziva dobit za koju je moguć povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi na kraju izvještajnog razdoblja ili u postupku donošenja. Izračun odgođenih poreznih obaveza i odgođene porezne imovine odražava iznos za koji se očekuje da će nastati obveza ili povrat na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obaveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a INA, d.d. i Grupa namjeravaju sravniti svoju tekuću poreznu imovinu sa poreznim obavezama.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Tekući i odgođeni porez priznaje se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnosi na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u kapitalu, u tom slučaju se i porez također iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno izravno u kapitalu. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz priznavanja poslovnog pripajanja, porezni učinak se uključuje u obračun poslovnog spajanja.

FINANSIJSKA IMOVINA

Sva finansijska imovina se priznaje ili prestaje priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja finansijske imovine odvija prema ugovoru. Uvjeti ugovora zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, dodavajući transakcijske troškove, osim za onu finansijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno izračunava prema fer vrijednosti.

Finansijska imovina klasificira se u kategorije imovine raspoložive za prodaju, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te zajmovi i potraživanja. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni finansijske imovine, a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja amortizacijskog troška dužničkih instrumenata i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stope efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju budući novčani priljevi kroz očekivano razdoblje trajanje dužničkih instrumenata, ili kraće razdoblje do početno priznatog neto knjigovodstvenog iznosa.

Prihod od instrumenata za osiguranje duga priznaje se na temelju efektivne kamate.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Društvo i Grupa, a kojima se trguje na aktivnom tržištu klasificiraju se kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju i knjiži se prema fer vrijednosti. Način utvrđivanja fer vrijednosti opisan je u bilješci 42. Positivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti prepoznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i u revalorizacijskim rezervama akumuliranih ulaganja, osim kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od monetarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak. Ako dođe do prodaje ulaganja ili se provede uskladihanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije knjižio kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju izražena u stranoj valuti utvrđuje se u toj valutu i konvertira se prema tečaju na spot tržištu na datum izvještaja o finansijskom položaju. Tečajne razlike nastale preračunavanjem priznaju se u računu dobiti i gubitka na temelju amortizacijskog troška monetarne imovine. Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike se priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina se klasificira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako je klasificirana kao namijenjena trgovanim ili je tako određena prilikom prvog priznavanja. Finansijska imovina klasificirana kao namijenjena trgovanim ako je stečena u svrhu prodaje ili otkupa u kratkom roku. Pripadajući troškovi transakcija se priznaju u računu dobiti i gubitka prilikom nastanka. Derivati, uključujući odvojene ugrađene derivative, također se klasificiraju kao namijenjeni trgovanim osim ako su označeni kao učinkoviti instrumenata zaštite prema MRS-u 39.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka se iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju po fer vrijednosti s neto promjenama u fer vrijednosti što predstavlja finansijski trošak (negativna neto promjena u fer vrijednosti) ili finansijskih prihoda (pozitivna neto promjena u fer vrijednosti) u računu dobiti i gubitka.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom i koja ne kotiraju na tržištu novca klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja priznaju se prema amortizacijskom trošku primjenom metode efektivne kamate, umanjeni za eventualne gubitke zbog umanjenja. Prihod od kamata priznaje se primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kod kojih priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Pokazatelji umanjenja vrijednosti finansijske imovine preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja finansijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog tijeka ulaganja. Kod finansijske imovine koja se prikazuje prema amortizacionom trošku iznos umanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tijekova diskontiran primjenom izvorne efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed umanjenja vrijednosti izravno za svu finansijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti.

Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, ono se otpisuje preko konta za ispravak vrijednosti potraživanja. Ukoliko dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se evidentiraju u korist konta ispravka vrijednosti. Promjene iznosa iskazanom na kontu ispravka vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka.

Uz iznimku finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ukoliko se u narednim razdobljima umanji iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja, gubici koji su temeljem umanjenja te imovine priznati u račun dobiti ili gubitka se poništavaju do iznosa knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s datumom na koji je utvrđeno smanjenje gubitka, a koji nije veći od amortiziranog troška koji bi bio utvrđen da umanjenje nije bilo priznato.

Glede imovine raspoložive za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon utvrđenih i evidentiranih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti priznaje se izravno u ostalu sveobuhvatnu dobit i akumulira u rezervama iz revalorizacije ulaganja.

Ulaganja

Ulaganja u odvojena društva koja nisu materijalno značajna općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjenje vrijednosti.

FINANSIJSKE OBVEZE I VLASNIČKI INSTRUMENTI

Razvrstavanje u obveze ili glavnici

Dužnički i vlasnički instrumenti koje Grupa izdaje se razvrstavaju ili u finansijske obveze, ili u kapital, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama finansijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa se evidentiraju u iznosu ostvarenih priljeva, umanjenom za direktnе troškove izdavanja.

Otkup vlastitih vlasničkih instrumenata se iskazuje izravno kao odbit od vlasničke glavnice. Kod kupnje, prodaje, izdavanja ili otkazivanja vlastitih vlasničkih instrumenata Grupe u dobit i gubitak se ne priznaju nikakvi dobici ili gubici.

Finansijske obveze

Finansijske obveze se klasificiraju ili kao finansijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak ili kao ostale finansijske obveze.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti i dobiti i gubitku

Finansijske obveze se razvrstavaju u kategoriju imovine koja se vodi po fer vrijednosti kroz prikaz promjena fer vrijednosti u dobiti i gubitku (tj. koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak) ako se drže radi trgovanja ili su predodređena za iskazivanje na taj način.

Finansijska obveza se razvrstava u portfelj namijenjen trgovanju ako je:

- stečena prvenstveno radi otkupa u bliskoj budućnosti ili
- kod prvog priznavanja sastavni dio portfela točno određenih finansijskih instrumenata kojima Grupa upravlja zajedno i koji je u novije vrijeme održavao obrazac ostvarivanja dobiti u kratkom roku, ili
- izvedenica koja nije predodređena niti je učinkovita kao zaštitni instrument.

Finansijska obveza koja nije namijenjena trgovanju može pri prvom priznavanju biti predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobiti i gubitak ako:

- se takvim predodređivanjem ukida ili znatno smanjuje nedosljednost u vrednovanju ili priznavanju koja bi se u suprotnom javila, ili
- je dio skupine finansijske imovine ili finansijskih obveza, ili oba, kojom se upravlja i čiji rezultati se procjenjuju na osnovi fer vrijednosti u skladu s dokumentiranim politikom Grupe za upravljanje rizicima ili njenom strategijom ulaganja i ako se informacije o grupiranju interno prezentiraju na toj osnovi, ili
- je sastavni dio ugovora koji sadrži jednu ili više ugrađenih izvedenica i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje dopušta da se cijeli složeni ugovor (sredstvo ili obveza) predodredi za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Finansijske obveze koje se vode po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak se iskazuju po fer vrijednosti, pri čemu se svaka dobit i svaki gubitak prilikom kasnijeg vrednovanja priznaje u dobit i gubitak. Neto dobit i neto gubitak priznat u dobit i gubitak obuhvaća kamate i dividende zarađene na finansijskom sredstvu i iskazuje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u sklopu ostale dobiti i ostalih gubitaka.

Ostale finansijske obveze

Ostale finansijske obveze, uključujući obveze po kreditima te obveze prema dobavljačima i ostale obveze, se prvobitno iskazuju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak finansijske obveze i kamatni rashod raspoređuje kroz relevantno razdoblje. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, svode na prvobitno priznatu neto knjigovodstvenu vrijednost kroz očekivani vijek finansijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Prestanak priznavanja finansijskih obveza

Grupa prestaje priznavati finansijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, ponишtenе ili istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obveze i plaćene naknade te obveze za naknadu se uključuje u dobit i gubitak.

IZVEDENI FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Grupa ugovara razne izvedene finansijske instrumente kako bi upravl-

jala svojom izloženošću robnim rizicima.

Izvedenice se prvi puta priznaju po fer vrijednosti na datum zaključenja ugovora i nakon toga se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno svode na fer vrijednost. Dobit, odnosno gubitak proizašao iz svođenja na fer vrijednost se priznaje u dobit i gubitak, osim ako izvedenica nije predodređena i učinkovita kao zaštitni instrument, te u tom slučaju vrijeme priznavanja u dobit i gubitak ovisi o vrsti zaštitnog odnosa.

ZAŠTITNI ODNOS

Grupa priznaje određene instrumente zaštite kao zaštita fer vrijednosti.

Na početku zaštitnog odnosa Grupa službeno definira i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite, zajedno s ciljem u smislu upravljanja rizikom te strategijom zaštite. Dokumentacija se sastoji od utvrđivanja instrumenta zaštite, zaštićene stavke ili transakcije, vrste rizika koji je predmetom zaštite te opisa načina na koji će se ocijenivati efektivnost zaštitnog instrumenta u neutralizaciji promjena fer vrijednosti zaštićene stavke koje predstavljaju rizik od kojeg se provodi zaštita. Od zaštite se očekuje visok stupanj efektivnosti u neutralizaciji promjena fer vrijednosti, koji se stalno prati da bi se utvrdilo da li je zaštita visoko učinkovita kroz cijelo finansijsko izvještajno razdoblje za koje je predviđena. Odnosi zaštite koji ispunjavaju stroge kriterije računovodstva zaštite su kako slijedi:

Zaštita fer vrijednosti

Zaštita fer vrijednosti odnosi se na zaštitu Grupe od izloženosti promjenama fer vrijednosti po osnovi priznatih stavki imovine ili obveza Grupe ili njenih nepriznatih čvrsto preuzetih obveza ili njihovog dijela i koji se mogu povezati s određenim rizikom koji bi mogao utjecati na račun dobiti i gubitaka.

Kod zaštite fer vrijednosti knjigovodstvena vrijednost zaštićene stavke usklađuje se za dobitke i gubitke povezane s rizikom koji je predmet zaštite, dok se predmetna izvedenica ponovno vrednuje po fer vrijednosti, a dobitci i gubitci po objema komponentama iskazuju se u računu dobiti i gubitka.

Kod zaštite fer vrijednosti stavki koje se vode po amortiziranom trošku, usklađenje knjigovodstvene vrijednosti amortizira se kroz račun dobiti i gubitka tijekom preostalog razdoblja do dospjeća. Svako usklađenje knjigovodstvene vrijednosti zaštićenog finansijskog instrumenta na koji se primjenjuje metoda efektivne kamate, amortizira se kroz račun dobiti i gubitka.

Amortizacija se može početi primjenjivati čim dođe do usklađenja, a najkasnije kad se usklađenje zaštićene stavke po osnovi promjena njene fer vrijednosti povezanih s rizikom koji je predmet zaštite prestane provoditi.

Kad se kao zaštićena stavka odredi nepriznata čvrsto preuzeta obveza, kumulativne kasnije nastale promjene fer vrijednosti te obveze koje se mogu povezati s rizikom koji je predmet zaštite iskazuju se u sklopu imovine odnosno obveza, a pripadajući dobitak ili gubitak u računu dobiti i gubitka. Također u računu dobiti i gubitka se iskazuju promjene fer vrijednosti zaštitnog instrumenta.

Grupa prestaje primjenjivati računovodstvo zaštite istekom, raskidom, prodajom ili izvršenjem zaštitnog instrumenta, kad odnos zaštite više ne udovoljava kriterijima računovodstva zaštite ili odlukom Grupe o ukidanju zaštitnog odnosa.

UGRAĐENE IZVEDENICE

Derivativni ugovori uključeni u druge finansijske instrumente ili ostale glavne ugovore ('host contracts') tretiraju se kao izdvojeni derivativni ugovori kad njihovi rizici i karakteristike nisu direktno povezani s rizicima i karakteristikama glavnih ugovora, a glavni ugovori se ne računaju kao stvarna vrijednost s promjenama u stvarnoj vrijednosti koje se vide u dobitku ili gubitku.

Ugrađeni derivativi se iskazuju u sklopu dugotrajne imovine ili dugoročnih obveza ako je preostalo razdoblje do dospjeća izvedenog instrumenta dulje od dvanaest mjeseci i ako se realizacija imovine, odnosno podmirenja obveze ne očekuje u roku od dvanaest mjeseci. Ostali ugrađeni derivativi se prezentiraju u sklopu kratkotrajne imovine ili kratkoročnih obveza.

U redovnom poslovanju, Društvo i Grupa su potpisali određene dugoročne ugovore o kupnji i prodaji u stranoj valuti, koji, sukladno MRS-u 39, sadrže ugrađene izvedene finansijske instrumente. Ugrađeni izvedeni finansijski instrument je dio ugovora koji utječe da se novčani tijekovi nastali na osnovi ugovora mijenjaju, djelomično, na sličan način kao i samostalni izvedeni finansijski instrument. MRS 39 zahtijeva da takvi ugrađeni izvedeni finansijski instrumenti budu odvojeni od osnovnih ugovora i da se vode kao izvedeni finansijski instrumenti, svrstani kao namijenjeni trgovanju i vode se po fer vrijednosti, uključujući knjiženje promjena fer vrijednosti na teret ili u korist računa dobitka ili gubitka.

Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutnih tržišnih tečajeva stranih valuta na kraju izvještajnog razdoblja, s obzirom da ne postoji razvijeno terminsko tržište u zemljama sudionicama ugovora. Fer vrijednost ugrađenog instrumenta zamjene indeksa inflacije je utvrđena kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovorenog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen. Dugoročni učinak ovih ugrađenih izvedenih finansijskih instrumenata je diskontiran koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na državne obveznice.

POSLOVNI SEGMENTI

MSFI 8 Poslovni segmenti nalaže da se poslovni segmenti odrede prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koje redovito pregledava glavni izvršni donositelji poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihova poslovanja.

REZERVIRANJA ZA NAPUŠTANJE PROIZVODNIH POLJA I OSTALE OBVEZE

Rezerviranje je priznato kad Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Iskazani iznos rezerviranja odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi namire sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao finansijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme. Rezerviranja za troškove zatvaranja pogona odnose se na napuštan-

je proizvodnih naftnih i plinskih polja i početno se priznaje kao trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Naknadne promjene u iznosima rezerviranja koje nastaju zbog promjena u procjeni troškova napuštanja, rezervi i proizvodnje nafte i plina, nerizične kamatne stope kao diskontne stope i stope inflacije, također se smatraju promjenama u troškovima nekretnina, postrojenja i opreme te se stoga odražavaju na račun dobiti i gubitka kroz buduću amortizaciju.

PRIZNAVANJE PRIHODA

Prihodi se mijere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za povrate od kupaca, količinske i slične popuste.

Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe se priznaju kad su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- Grupa je na kupca prenijela sve značajne rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad robom;
- Grupa ne zadržava niti stalno upravljačko sudjelovanje u mjeri koja se obično povezuje s vlasništvom niti efektivnu kontrolu nad prodanom robom;
- iznos prihoda je moguće pouzdano izmjeriti;
- vjerojatan je priljev ekonomskih koristi u subjekt povezanih s transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili koji trebaju nastati temeljem transakcije mogu se pouzdano izmjeriti.

Prihodi od prodaje robe koja je rezultat dodjele nagrada kupcu se računa višestruko po elementima transakcije prihoda. U obzir uzeta dodijeljena nagrada mjeri se prema fer vrijednosti, iznos za koji se dodijeljena nagrada može prodati odvojeno.

Grupa nije uključila detaljne objave u svezi programa lojalnosti kupaca jer iznosi nisu značajni.

Pružanje usluga

Prihodi temeljem ugovora o pružanju usluga se priznaju prema stupnju dovršenosti ugovora. Stupanj dovršenosti ugovora se određuje kako slijedi:

- naknade za ugradnju se priznaju prema stupnju dovršenosti instalacija, koji se određuje kao razmjerni dio ukupnog očekivanog proteklog vremena za instaliranje na dan bilance;
- naknade za servisiranje uključene u cijenu prodanih proizvoda se priznaju prema udjelu ukupnih troškova servisiranja prodanog proizvoda i

- prihodi temeljem ugovora o utrošenom vremenu i materijalu se priznaju po ugovorenim jediničnim cijenama za sat rada na temelju utrošenih sati, odnosno nastalim direktnim troškovima.

Prihodi od dividendi i kamata

Prihodi od dividendi, tj. udjela po osnovi ulaganja se priznaju kad je utvrđeno pravo dioničara na primitak dividende.

Prihodi od kamata se priznaju kad je vjerojatno da će ekonomski koristi priti u Grupu te se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti.

Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici diskontiraju tijekom očekivanog vijeka finansijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom početnog priznavanja.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

KRITIČKE PROSUDBE KOD PRIMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješci 2., menadžment je izvršio određene prosudbe koje su imale značajan efekt na iznos u finansijskim izvještajima (neovisno od onih koje uključuju procjene).

One su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe odnose se na kako slijedi:

Posljedice određenih sudskih sporova

Društva INA Grupe su strane u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obveze može pouzdano procjeniti (vidi bilješku 32.).

Knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine uključujući goodwill

Kalkulacija umanjenja zahtjeva procjenu vrijednosti u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije variable za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Umanjenje imovine bilježeno u konsolidiranom računu dobiti i gubitka iznosi 1.784 milijuna kuna u 2014. i 2.074 milijuna kuna u 2013. godini.

Knjigovodstvena vrijednost goodwilla

Umanjenje goodwilla nije bilo u 2014. i 2013. (vidi bilješku 16). Knjigovodstveni iznos goodwilla je 183 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godini i na dan 31. prosinca 2013. godini (vidi bilješku 16).

Knjigovodstvena vrijednost nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima je 302 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godini i 378 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2013. godini (vidi bilješku 14.). U INA Grupi umanjenje nematerijalne istražne imovine na naftnim i plinskim poljima iznosi 107 milijuna kuna za 2014. godinu i 343 milijuna kuna 2013. godinu (vidi bilješku 14.).

Knjigovodstvena vrijednost proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima

Knjigovodstveni iznos proizvodne imovine na naftnim i plinskim poljima je 4.332 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godini i 5.414 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2013. godini (vidi bilješku 15.). U INA Grupi umanjenje za imovine na naftnim i plinskim poljima iznosi 1.380 milijuna kuna za 2014. godinu dok je u 2013. godini evidentiran povrat umanjenja u iznosu od 1.340 milijuna kuna (vidi bilješku 15.).

Knjigovodstveni iznos nekretnina, postrojenja i opreme u rafinerijama i marketing

Knjigovodstveni iznos nekretnina, postrojenja i opreme u rafinerijama

i marketingu je 5.073 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godini i 5.578 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2013. godini. Zbog nepovoljnih ekonomskih okruženja umanjenje rafinerija iznosi 385 milijuna kuna za 2014. godinu i 679 milijuna kuna za 2013. godinu (vidi bilješku 15.).

KORIŠTENE KLJUČNIH PREPOSTAVKI

SD Rafinerije i Marketing

Izračun vrijednosti upotrebe rafinerijskih postrojenja kao jedinice koja generira novac je najosjetljiviji na slijedeće pretpostavke:

- Rafinerijske marže
- Diskontna stopa
- Cijena sirove nafte
- Tečaj dolara

Promjena u procjeni ovih pretpostavki imala bi utjecaj na iznos ispravka vrijednosti priznatih unutar SD Rafinerije i Marketing.

Predviđanje tržišnih cijena i tečaja temelji se na procjeni Uprave i dostupnim tržišnim podacima. Diskontne stope predstavljaju trenutne tržišne procjene rizika specifičnih za svaku jedinicu koja generira novac, uzimajući u obzir vremensku vrijednost novca i pojedinačni rizik predmetne imovine koja nije uključena u procjenu novčanog tijeka. Diskontne stope temelje se na specifičnim okolnostima Grupe i njenih poslovnih segmenata i izvedena je iz ponderiranog prosječnog troška kapitala (WACC), s odgovarajućim usklađenjima tako da odražavaju specifične rizike jedinice koja generira novac.

SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina

Izračun vrijednosti upotrebe postrojenja SD Istraživanja i proizvodnje nafte i plina kao jedinice koja generira novac je najosjetljiviji na slijedeće pretpostavke:

- Diskontna stopa
- Cijena sirove nafte

Predviđanje tržišnih cijena temelji se na procjeni Uprave i dostupnim tržišnim podacima. Diskontne stope predstavljaju trenutne tržišne procjene rizika specifičnih za svaku jedinicu koja generira novac, uzimajući u obzir vremensku vrijednost novca i pojedinačni rizik predmetne imovine koja nije uključena u procjenu novčanog tijeka. Diskontne stope temelje se na specifičnim okolnostima Grupe i njenih poslovnih segmenata i izvedena je iz ponderiranog prosječnog troška kapitala (WACC), s odgovarajućim usklađenjima tako da odražavaju specifične rizike jedinice koja generira novac.

S obzirom na procjenu ispravka vrijednosti imovine na naftnim i plinskim poljima, Uprava smatra da ne postoje opravdane moguće promjene u bilo kojoj od gore navedenih ključnih pretpostavki koje bi uzborkale da knjigovodstvena vrijednost imovine na naftnim i plinskim poljima značajno premašuje njezin nadoknadivi iznos.

Ulaganje u Siriju

INA, d.d. od 1998. do danas ima šest (6) komercijalno uspješnih polja u Bloku Hayan (Jihar, Al Mahr, Jazal, Palmyra, Mustadira i Mazrur) sa znatnim količinama nafte, plina i kondenzata.

Trenutačni status

Proizvodnja nafte, kondenzata i ukapljenog naftnog plina u Siriji još je u tijeku. Nerezidentni zaposlenici INA, d.d. koji rade u Hayan Petroleum Company (HPC) na poljima HPC Hayan te u sjedištu HPC-a u Damasku, ne rade u Siriji još od 25. siječnja 2012. godine, a glavne proizvodne aktivnosti preuzele su lokalni radnici HPC-a, što INA, d.d. smatra nezakonitim (vidi bilješku 3.).

Ulaganje u Siriju

INA, d.d. je operator u istražnom bloku Aphamia. INA, d.d. je pribavila seizmičku snimku 270 km² u 3D na temelju kojih je izbušila dvije istražne bušotine. Utvrđene su naftom zasićene naslage u strukturama nalazišta Mudawara i Beer As Sib. Ukupna kapitalna ulaganja iznose oko 65 milijuna USD. Drugo i zadnje produljenje istražne faze okončano je 11. studenoga 2012. godine, uz neizvršenu preuzetu obvezu bušenja jedne istražne bušotine kao potvrdu komercijalne isplativosti naftom zasićenih naslaga ukoliko ne dođe do proglašenja „više sile.“ U svezi navedenog, INA, d.d. od HPC-a, kao ni od nadležnog ministarstva, još uvijek nije dobila nikakav komentar.

Umanjenje dugotrajne i kratkotrajne imovine u Siriji

Tretman prihoda od operativnih aktivnosti zahtjeva procjenu kao posljedica političkih previranja započetih 2011. godine i sankcija od strane SAD-a i Europske unije u Siriji. Uprava je odlučila da kriteriji iz MRS-a 18 Priznavanje prihoda nisu bili ispunjeni od 2011. godine nakon što je procjenjila vjerojatnost pritjecanja ekonomskih koristi od prodajnih aktivnosti INA Grupe u Siriji, uključujući i rizike povezane s GPC, Sirijskom nacionalnom naftnom kompanijom. Dakle, počevši od tog datuma, prihod se priznavao jedino u slučaju primitka gotovine od GPC-a iako je INA, d.d. redovito ispostavljala fakture do 26. veljače 2012. godine kao zadnjom ispostavljenom fakтурum u veljači 2012. godine. Međutim, kolovož 2011. godine je zadnji mjesec u kojem je INA, d.d. uspjela u cijelosti naplatiti svoje fakture. Neevidentirani prihodi INA, d.d. do veljače 2013. godine su se akumulirali do približno 372,5 milijuna USD.

Hrvatska je 22. veljače 2012. godine usvojila EU/UN sankciju prema Sirijskoj Arapskoj Republici, stoga je INA, d.d. objavila Prisilnih mjera od 26. veljače 2012. godine. Ojavom Prisilnih mjer, INA, d.d. je obustavila sve naftne aktivnosti u Hayan i Aphamia blokovima prema Ugovoru o podjeli proizvodnje (Hayan/Aphamia) te opozvala svoje lokalne i inozemne radnike. Iako su aktivnosti u Hayan bloku još uvijek u tijeku, Grupa ih nije priznala od objave Prisilnih mjer.

Zbog neodgovarajućih i postojećih poslovnih okolnosti i nedostatka redovnog održavanja imovine, fizičko propadanje površinskih objekata treba popratiti sa troškovima amortizacije, što je u slučaju odsustva parametara potrebnih za izračun funkcionalne metode amortizacije zbog proglašenja Više Sile izračunato na temelju linearne metode amortizacije i primjenjuje se od 1. siječnja 2013. godine obračunat na temelju preostalog vijeka trajanja od 3,5 godina. Utjecaj amortizacije u 2014. godini je iznosio 306 milijuna kuna (2013: 547 milijuna kuna) Od objave Prisilnih mjer prihodi se nisu obračunavali. Navedene okolnosti upućuju na indikatore umanjenja vrijednosti imovine u Siriji u vlasništvu. Grupa je obavila test na umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine u Sirijskom Hayan bloku, koja predstavlja zasebnu jedinicu koja stvara novac (bilješka 15).

Najznačajnije varijable u određivanju novčanih tijekova su diskontne stope, period na koji se novčani tijek odnosi, vjerojatnosti različitih scenarija kao i pretpostavke i procjene koje se koriste da bi se odredio iznos i vrijeme novčanih priljeva i odljeva, uključujući i cijene sirove nafte i prirodnog plina (formula za izračun cijene je definirana na bazi Ugovora o podjeli proizvodnje), troškove ponovne izgradnje, operativne troškove i planirane količine godišnje proizvodnje. Dok takvi novčani tijekovi odražavaju najbolju procjenu menadžmenta glede budućnosti, te procjene su izložene povećanoj neizvjesnosti koja nastaje kao rezultat političkih, sigurnosnih i ekonomskih uvjeta u Siriji. Mogući utjecaji različitih ponderiranih scenarija vjerojatnosti na poslovanje Grupe u Siriji predstavljaju:

a) Šteta: imovina je izložena fizičkim oštećenjima uslijed ciljanih ili slučajnih napada. U slučaju samo djelomičnog oštećenja, povratak u rad je još uvijek moguć, dok u slučaju potpunog oštećenja imovine, pretpostavka je bez povrata.

b) Povratak u poslovne aktivnosti: po smirivanju krize te potpunog ili djelomičnog ukidanja sankcija, Grupa očekuje povratak u poslovanje u razdoblju od 3 do 10 godina.

c) Bez povrata: Grupa se nikako nije u mogućnosti vratiti te je sva imovina izgubljena.

Za procjenu budućih proizvodnih količina korištene su dokazane izdvojene rezerve izvedene iz poslovnih planova prije proglašenja Prisilnih mjera. Imovina specifične kamatne stope je izvedena iz prosječnog ponderiranog troška kapitala za naftna i plinska pola na temelju dolara te se prema potrebi prilagođava specifičnim rizicima projekta. Primjenjiva kamatna stopa je iznosila 17,3% (vidi bilješku 15.). Na temelju različitih scenarija diskontiranog novčanog tijeka, Grupa je evidentirala ispravak vrijednost imovine u Hayan bloku u iznosu od 1.507 milijuna kuna na materijalnoj imovini koja uključuje i imovinu u pripremi na Hayan bloku. Dodatno, ispravak vrijednosti u iznosu od 55 milijuna kuna je evidentiran na ostaloj kratkotrajnoj imovini na Hayan i Aphamia bloku. Također Crosc je ispravio imovinu i zalihe u Siriji u iznosu od 33 milijuna kuna.

Politički razvoj u Egiptu

Istraživanje nafte u Egiptu INA, d.d. je započela 1989. godine, prvo kao partner, a od 1997. godine i kao operater, kada je osnovan ured u Kairu. Proizvodnja nafte, kao rezultat istražnih aktivnosti, započela je 1994. godine.

INA Grupa sudjeluje u proizvodnji koja se odvija na koncesijama Ras Qattara i West Abu Gharadig, gdje je operator IEOC, na koncesiji North Baharija gdje je operator Sahara Oil and Gas te na koncesiji East Yidma gdje je operator INA. Ugovori o pravu na istraživanje i proizvodnju sklopljeni su s egipatskom vladom, nacionalnom naftnom kompanijom EGPC, te partnerima. Proizvedena nafta se, prema ugovoru, prodaje EGPC-u.

Politička nesigurnost i daljnji tijek događaja u Egiptu i dalje su upitni. Ovisno o sveobuhvatnoj političkoj situaciji u Egiptu, postoji mogućnost nepovoljnih događaja na neto prihod od ulaganja INA Grupe u Egipat, koji tada može imati nepovoljni utjecaj na buduće rezultate poslovanja INA Grupe. Trenutno društvo u 100% iznosu ispravlja potraživanja od kupca EGPC kojima je rok dospijeća preko 60 dana.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

KORIŠTENJE PROCJENA PRI SASTAVLJANJU

FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standartima finansijskog izvještavanja koji su usvojeni u EU, zahtjeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda te objavu nepredviđenih obveza. Procjene korištene pri izradi ovih finansijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u finansijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

KRITIČKE PROCJENE KOD PRIMJENE

RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Kvantificiranje i izračun obveza za napuštanje polja

Troškovi dekomisije su neizvjesni, a procjene troškova mogu varirati zbog mnogobrojnih čimbenika, uključujući i promjene u zakonskim i regulatornim zahtjevima, novim dostupnim tehnologijama i iskustvu pri napuštanju druge imovine, kao i očekivanom vremenu, prostoru, troškovima i riziku koji se mogu promijeniti. Stoga su određene značajne procjene i pretpostavke prilikom izračuna obveza na napuštanje polja. Poslovodstvo radi procjene budućih novčanih izdataka povezanih sa zaštitom okoliša i obvezama dekomisije koristeći cijene, analogno prethodnim sličnim radovima i ostale pretpostavke. Nadalje, izračun vremena tih novčanih tokova reflektiraju trenutnu procjenu prioriteta, tehničke opremljenosti i hitnosti tih obveza. Vrijednost tih obveza vezano za rezerviranje za napuštanje polja iznosi 2.253 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine (31. prosinca 2013. godine: 2.360 milijuna kuna) (vidi bilješku 32.).

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Propisi, posebno legislativa zaštite okoliša ne specificira točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje. Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno (tj. više vjerojatno da neće) da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdana procjena se može utvrditi u iznosu obveze.

Općenito, vremensko razdoblje tih rezerviranja podudara se s obvezama prema službenom planu aktivnosti, ili ako nastupi prije, s isknjiženjem ili zatvaranjem neaktivnih lokacija. Menadžment koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju odnosne legislative kada se određuje opseg rezerviranja za obvezu zaštite okoliša i napuštanje polja. Kada obveza neće biti utvrđena kroz više godina, iznos koji se priznaje je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih troškova. Na dan 31. prosinca 2014. godine INA Grupa priznala je rezerviranje za zaštitu okoliša u iznosu od 309 milijuna kuna (2013: 301 milijun kuna) (vidi bilješku 32.), koja se odnose na utvrđivanje količine i opsega onečišćenja lokacije, zbrinjavanje akumuliranog otpada tijekom prethodnih aktivnosti te provedbu preliminarnih istražnih radova uz pripadajuće laboratorijske analize, iskop tla i zamjenu materijala tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koje imovina odgođenog poreza može biti priznata

Odgođena porezna imovina se priznaje za sve neiskorištene porezne

gubitke do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorištenje gubitka. Određivanje iznosa odgođene porezne imovine koji se može priznati zahtjeva sveobuhvatnu prosudbu, temeljenu na vjerojatnom izračunu vremenskog razdoblja u kojem se ista može iskoristiti i razini buduće oporezive dobiti, uz uvažavanje planirane strategije poreza. Odgođena porezna imovina za INA Grupu iznosi 1.742 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine (u 2013. godini iznos je 1.127 milijuna kuna), dok iznos odgođene porezne obveze za INA Grupu iznosi 9 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine (u 2013. godini iznos je 7 milijuna kuna), dok knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine u INA, d.d. iznosi 1.702 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine, odnosno 1.076 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2013. godine (vidi bilješku 12.).

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu
Troškovi definiranih planiranih naknada su utvrđeni koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, iznosima naknada, smrtnosti i stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade za INA Grupu iznose 184 milijuna kuna i 146 milijuna kuna na 31. prosinca 2014. i 31. prosinca 2013. godinu, dok isti u INA, d.d. iznosi 136 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine, odnosno 105 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2013. godine (vidi bilješku 33.).

Životni vijek imovine

INA Grupa i INA, d.d. preispituju procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Procjena životnog vijeka smatra se značajnom računovodstvenom procjenom koja utječe na promjenu stopa amortizacije. Nova procjena životnog vijeka imovine na kraju 2014. godine nije imala značajnijih promjena u odnosu na prethodnu procjenu.

Rezerve ugljikovodika

Projekti istraživanja i razrade ležišta uključuju brojne neizvjesnosti i rizike poslovanja, koji mogu uzrokovati znatne izdatke. Istražni i razradni projekti INA Grupe mogu kasniti ili biti neuspješni iz mnogo razloga, uključujući prekoračenja troškova, geološka pitanja, poteškoće u udovoljavanju zahtjevima nadležnih tijela, nedostatak opreme i mehaničke poteškoće. Ovi projekti, naročito oni koji se odnose na polja u odobalnim područjima ili drugim zahtjevnim terenima, također često zahtijevaju upotrebu novih i naprednih tehnologija, čiji razvoj, nabava i instalacija mogu biti skupi, a koje možda neće funkcionirati kako se to očekivalo.

Istraživanje naftne i prirodne pline te bušenje podložno je velikom rasponu rizika koji su specifični za takve projekte, uključujući erupciju, oštećenje ležišta, gubitak kontrole nad bušotinom, probijanja, krate, požare i prirodne katastrofe.

INA Grupa troškove istraživanja i procjene evidentira sukladno metodi uspješnosti (pozitivnog nalaza). Prema toj metodi troškovi licenci i pribavljanja podataka, te troškovi geoloških i geofizičkih radova terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su nastali.

INA Grupa rezerve ugljikovodika i procjene evidentira sukladno načelima sadržanim u smjernicama SPE PRMS (Society of Petroleum Engineers Petroleum Resources Management System). Obzirom na mogućnost promjena korištenih ekonomskih pretpostavki i pribavl-

janje dodatnih geoloških podataka tijekom radova na poljima, procjena obnovljivih rezervi se može promijeniti. Takve promjene mogu imati efekta na finansijsku poziciju i rezultat u finansijskim izvještajima INA Grupe koji uključuju slijedeće:

- utjecaj na knjigovodstvenu vrijednost imovine za istraživanje i procjenu; naftne i plinske nekretnine, postrojenja i opremu; i goodwill zbog promjene u procjenjenim budućim novčanim tijekovima
- promjena amortizacije u računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uslijed korištenja metode jedinica mjere proizvodnje (UOP) ili promjene korisnog vijeka trajanja imovine
- rezerviranje za dekomisiju može zahtjevati reviziju gdje promjene u procjenjenim rezervama utječu na očekivanja o nastanku takvih aktivnosti i povezanih troškova tih aktivnosti
- priznavanje i knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine se može promijeniti uslijed promjene u prosudbi o postojanju takve imovine ili promjene procjene o mogućoj sanaciji takve imovine

Reklasifikacija dijela pozicija računa dobiti i gubitka i izvještaja o finansijskom položaju

Kako bi osigurala konzistentnost u prezentiraju sa tekućom godinom Društvo i Grupa su u 2014. godini reklasificirali troškove za naknade rudnih renti sa nematerijalnih troškova na ostale materijalne troškove, trošak kamata u svezi poreznog nadzora sa ostalih materijalnih troškova na finansijske troškove, povrat amortizacije dekomisije sa ostalih operativnih prihoda na ostale materijalne troškove, troškovi naknada za kredite sa nematerijalnih troškova na finansijske rashode umanjenje vrijednosti prodane imovine sa vrijednosnog usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine na ostale operativne prihode. Efekt reklasifikacije na račun dobiti i gubitka je kako slijedi:

INA GRUPA

	2013 prije prepravaka	Reklasifikacija povrata amortizacije dekomisije	Naknade za kredite	Netiranje otuđenja NPO	Kamate-porezno rješenje	Naknade za rudnu rentu	2013 prepravljeno
Ostali poslovni prihodi	507	(8)	-	(11)	-	-	488
Ostali materijalni troškovi	(1.622)	8	-	-	-	(369)	(1.983)
Nematerijalni troškovi	(1.249)	-	17	-	48	369	(815)
Vrijednosno usklađenje dugotrajne i kratkotrajne imovine (neto)	(2.780)	-	-	11	-	-	(2.769)
Financijski troškovi	(459)	-	(17)	-	(48)	-	(524)
Ukupno	(5.603)	-	-	-	-	-	(5.603)

INA, D.D.

	2013 prije prepravaka	Reklasifikacija povrata amortizacije dekomisije	Naknade za kredite	Netiranje otuđenja NPO	Kamate-porezno rješenje	Naknade za rudnu rentu	2013 prepravljeno
Ostali poslovni prihodi	496	(8)	(4)	(4)	-	-	480
Kapitalizirana vrijednost vlastitih aktivnosti	-	-	-	4	-	-	4
Ostali materijalni troškovi	(1.394)	8	-	-	-	(369)	(1.755)
Nematerijalni troškovi	(1.074)	-	-	-	48	369	(657)
Vrijednosno usklađenje dugotrajne i kratkotrajne imovine (neto)	(3.637)	-	4	-	-	-	(3.633)
Financijski troškovi	(547)	-	-	-	(48)	-	(595)
Ukupno	(6.156)	-	-	-	-	-	(6.156)

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Efekt reklassifikacije u izvještaju o finansijskom položaju je kako slijedi:

INA GRUPA

	2013 prije prepravaka	Naknade za rudnu rentu	2013 prepravljeno
Efekt sa poreze i doprinose	749	(29)	720
Efekt na ostale kratkoročne obveze	661	29	690
Total	1.410	-	1.410

INA, D.D.

	2013 prije prepravaka	Naknade za rudnu rentu	2013 prepravljeno
Efekt sa poreze i doprinose	590	(29)	561
Efekt na ostale kratkoročne obveze	386	29	415
Total	976	-	976

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

INA Grupa posluje kroz tri osnovna poslovna segmenta. Strateški poslovni segmenti nude različite proizvode i usluge.

Izvještajni subjekti, u INA Grupi predstavljaju segmente djelatnosti (SD) definirani su prema standardnom lancu vrijednosti naftnih kompanija:

- SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina – istraživanje, proizvodnja i prodaja sirove nafte, i prirodnog plina;
- SD Rafinerije i marketing – prerada sirove nafte, veleprodaja naftnih derivata, maloprodaja naftnih derivata i robe široke potrošnje te logistika
- Poslovne funkcije - pored gore navedenih poslovnih segmenata, poslovanje INA Grupe uključuje segment koji pruža usluge temeljnim djelatnostima.

Od 1. siječnja 2013. godine segment djelatnosti Trgovina na malo, koji čine maloprodaja naftnih derivata i robe široke potrošnje te logistika, je izvještajno spojen u segment djelatnosti rafinerija i marketing. Od 1. siječnja 2014. uslijed organizacijskih promjena Crosco više nije dio segmenta Istraživanje i proizvodnja već se konsolidira u segment Korporativno i ostalo. Usporedni podaci su prepravljeni na način da odražavaju navedenu promjenu i budu usporedivi sa tekućom godinom.

Informacije koje opisuju poslovanje svih izvještajnih segmenata su prikazane u nastavku. Dobit iz osnovne djelatnosti se koristi pri mjerjenju poslovanja izvještajnog segmenta iz razloga što Uprava vjeruje da informacija o profitu iz osnovne djelatnosti predstavlja relevantnu informaciju prilikom ocjenjivanja rezultata određenog segmenta. Međutim, financiranje Grupe (koje uključuje finansijske troškove i prihode) i porez na dobit se iskazuje na razini Grupe i nisu relevantni za donošenje poslovnih odluka na razini segmenata djelatnosti.

Intersegmentalni transfer predstavlja efekt nerealizirane dobiti nastale prijenosom zaliha iz SD Istraživanja i proizvodnje nafte i plina na SD Rafinerije i marketing. Vrednovanje zaliha domaće nafte, gotovih i polugotovih proizvoda u SD Rafinerije, marketing temelji se na transfernoj cijeni između SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina i SD Rafinerije i Marketing. Preko intersegmentalnih transfera provodi se eliminacija nerealizirane dobiti (razlika između transferne cijene i cijene domaće nafte).

Za svrhe izvještavanja o segmentima, segment koji prodaje zalihe transakciju evidentira kao dobit odmah po transferu. Ipak, na razini Društva, dobit se evidentira kada je treća strana kupila robu.

PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

INA GRUPA	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmentalni transferi i konsolidacijske usklade	Ukupno
2014.					
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	4.039	18.187	1.533	-	23.759
Intersegmentalna prodaja	2.693	35	1.132	(3.860)	-
Prihodi ukupno:	6.732	18.222	2.665	(3.860)	23.759
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(5.771)	(20.711)	(2.849)	3.860	(25.471)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	961	(2.489)	(184)	-	(1.712)
Gubitak iz finansijskih djelatnosti					(622)
Gubitak iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					(2.334)
Prihod poreza na dobit					437
(Gubitak)/dobit tekućeg razdoblja					(1.897)
2013.					
Prihodi od prodaje eksternim kupcima	6.098	20.084	1.262	-	27.444
Intersegmentalna prodaja	3.227	53	873	(4.153)	-
Prihodi ukupno:	9.325	20.137	2.135	(4.153)	27.444
Rashodi osnovne djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(7.836)	(22.205)	(2.694)	3.786	(28.949)
Dobit/(gubitak) osnovne djelatnosti	1.489	(2.068)	(559)	(367)	(1.505)
Gubitak iz finansijskih djelatnosti					(311)
Gubitak iz redovnih aktivnosti prije oporezivanja					(1.816)
Trošak poreza na dobit					308
(Gubitak)/dobit tekućeg razdoblja					(1.508)

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

INA GRUPA	Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	Rafinerije i marketing	Poslovne funkcije i ostalo	Intersegmen-talni transferi i konsolidacijske usklade	Ukupno
31. prosinca 2014. godine					
Imovina i obveze					
Nekretnine, postrojenja i oprema	7.270	5.107	1.774	(113)	14.038
Nematerijalna imovina	318	19	120	-	457
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	22
Zalihe	152	1.844	262	(334)	1.924
Potraživanja od kupaca, neto	630	983	701	(316)	1.998
Neraspoređena imovina					3.776
Ukupna aktiva					22.215
Obveze prema dobavljačima	479	1.123	427	(316)	1.713
Neraspoređene obveze					8.842
Ukupne obveze					10.555
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.039	467	143	-	1.649
Nematerijalna imovina	8	3	29	-	40
Kapitalni izdaci:	1.047	470	172	-	1.689
Amortizacija	1.344	570	218	-	2.132
Gubici od umanjenja NP&O, neto koji su utjecali na dobit ili gubitak	1.380	387	17	-	1.784
Ostali gubici od umanjenja, neto, koji su utjecali na dobit ili gubitak	99	180	10	(21)	268
Ukupno gubici od umanjenja,neto *	1.479	567	27	(21)	2.052
31. prosinca 2013. godine					
Imovina i obveze					
Nekretnine, postrojenja i oprema	8.581	5.589	1.865	(56)	15.979
Nematerijalna imovina	389	16	119	-	524
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	-	22
Zalihe	509	2.779	305	(374)	3.219
Potraživanja od kupaca, neto	936	1.432	585	(389)	2.564
Neraspoređena imovina					3.601
Ukupna aktiva					25.909
Obveze prema dobavljačima	873	1.949	408	(389)	2.841
Neraspoređene obveze					10.193
Ukupne obveze					13.034
Ostale segmentalne informacije					
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.062	540	162	-	1.764
Nematerijalna imovina	194	5	48	-	247
Kapitalni izdaci:	1.256	545	210	-	2.011
Amortizacija	1.400	645	216	-	2.261
Gubici (dobici) od umanjenja NP&O, neto koji su utjecali na dobit ili gubitak	1.340	734	-	-	2.074
Ostali gubici od umanjenja, neto, koji su utjecali na dobit ili gubitak	528	167	33	(33)	695
Ukupno gubici/(dobici)od umanjenja, neto *	1.868	901	33	(33)	2.769

* vidi bilješku 8

PO ZEMLJOPISnim PODRUČJIMA

INA GRUPA	Republika Hrvatska	Sirija	Ostale zemlje	Ukupno
31. prosinca 2014. godine				
Nekretnine, postrojenja i oprema				
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.651	620	767	14.038
Nematerijalna imovina	318	118	21	457
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	22
Zalihe	1.787	3	134	1.924
Potraživanja od kupaca, neto	1.154	-	844	1.998
Neraspoređena imovina				3.776
Ukupna aktiva				22.215
Ostale segmentalne informacije				
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.450	-	199	1.649
Nematerijalna imovina	43	-	(3)	40
Kapitalni izdaci:	1.493	-	196	1.689
31. prosinca 2013. godine				
Nekretnine, postrojenja i oprema	12.321	2.213	1.445	15.979
Nematerijalna imovina	385	105	34	524
Ulaganja u pridružena društva	22	-	-	22
Zalihe	3.010	17	192	3.219
Potraživanja od kupaca, neto	1.604	-	960	2.564
Neraspoređena imovina				3.601
Ukupna aktiva				25.909
Ostale segmentalne informacije				
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.522	-	242	1.764
Nematerijalna imovina	137	-	110	247
Kapitalni izdaci:	1.659	-	352	2.011

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

PRIHODI OD EKSTERNIH KUPACA

INA Grupa	2014.	2013.
Republika Hrvatska	14.187	17.531
Švicarska	1.618	2.180
Bosna i Hercegovina	2.777	2.936
Italija	732	446
Ostale zemlje	4.445	4.351
Ukupno	23.759	27.444

INA, d.d.	2014.	2013.
Republika Hrvatska	13.394	15.558
Švicarska	1.537	2.180
Bosna i Hercegovina	2.450	47
Velika Britanija	500	414
Ostale zemlje	3.198	5.683
Ukupno	21.079	23.882

Informacije o glavnom kupcu

U 2014. godini kao i u 2013. godini prihod ni po jednom pojedinačnom kupcu nije bio veći od 10% ukupnih prihoda.

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Prihod od zakupa	52	50	71	59
Viškovi	31	31	36	35
Prihod od naplaćenih šteta	30	67	17	53
Dodatno odobrenje po ugovorima	26	13	26	13
Prihod od prodaje imovine	24	12	16	25
Prihod od kamata, kupci	16	22	123	196
Prihod od komisione prodaje	13	11	12	11
Prihod od ugovorenih kazni	4	180	2	35
Ostalo	81	102	58	53
Ukupno	277	488	361	480

6. AMORTIZACIJA

	INA Grupa	INA, d.d.		
	2014.	2013.	2014.	2013.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 15 b)	2.097	2.231	1.947	2.074
Amortizacija dugotrajne nematerijalne imovine (bilješka 14)	35	30	33	27
Ukupno	2.132	2.261	1.980	2.101

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	INA Grupa	INA, d.d.		
	2014.	2013.	2014.	2013.
Neto plaće	1.250	1.272	766	786
Porezi i doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje	861	846	557	553
Ostali troškovi vezani uz plaće	356	297	165	133
Ukupno	2.467	2.415	1.488	1.472

Broj zaposlenih u INA Grupi i INA, d.d. po vrstama poslova prikazan je u nastavku. Većina je zaposlena u Republici Hrvatskoj:

BROJ ZAPOSLENIH

	INA Grupa	INA, d.d.		
	2014.	2013.	2014.	2013.
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina	1.465	1.500	1.464	1.469
Rafinerije i marketing	6.518	6.579	5.685	5.721
Poslovne funkcije	4.520	5.381	1.001	1.327
Ukupno	12.503	13.460	8.150	8.517

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

8. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE KRATKOTRAJNE I DUGOTRAJNE IMOVINE (NETO)

	INA Group		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Umanjenje NP&O i nematerijalne imovine, neto*	1.784	2.078	1.765	2.072
Otpis NP&O i nematerijalne imovine, neto	118	376	117	369
Vrijednosno usklađenje i umanjenje zaliha, neto	89	39	119	67
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca, neto	(4)	208	(2.067)	1.064
Ostala vrijednosna usklađenja i umanjenja, neto	65	68	59	61
	2.052	2.769	(7)	3.633

* Vidi bilješku 15.

Iznos od 2.067 miljuna kuna prihoda potraživanja od kupaca u 2014. godini najvećim se dijelom odnosi na društvo Prirodni plin (2.075 milijuna kuna), a čini ga iznos naplaćenih ispravljenih potraživanja iz prethodne godine (1.739 milijuna kuna), te uprihodovanja preostalog iznosa ispravljenih potraživanja (336 milijuna kuna) zbog pripajanja Prirodnog plina d.o.o. u INA, d.d.

9. REZERVIRANJE ZA TROŠKOVE I RIZIKE (NETO)

	INA Group		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Rezerviranje za poticajne mjere	46	20	45	30
Rezerviranje za otpremnine i jubilarne nagrade	30	18	23	18
Rezerviranje za sudske sporove	28	34	34	39
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za neiskorišteni godišnji odmor	24	(6)	-	(3)
Rezerviranje za emisijske jedinice	9	10	9	10
Rezerviranja/(prihod od ukidanja rezerviranja) za primanja zaposlenih	3	42	(1)	28
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za potencijalnu obvezu po porezu	(88)	110	(79)	53
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za zaštitu okoliša	(10)	(26)	(10)	(25)
(Prihod od ukidanja rezerviranja)/rezerviranje za porez u Angoli i ostala rezerviranja	66	(1)	58	(4)
	108	201	79	146

10. FINANCIJSKI PRIHODI

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Pozitivne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	108	24	57	6
Pozitivne tečajne razlike od zajmova i novca	74	102	69	74
Primljene kamate i ostali finansijski prihodi	19	21	644	246
Pozitivna fer vrijednost ugrađenih derivativa	26	63	26	44
Prihodi od dividendi	7	3	7	3
Primljene dividende od ovisnih društava	-	-	4	39
	234	213	807	412

11. FINANCIJSKI RASHODI

	INA Group		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Negativne tečajne razlike od zajmova i novca	322	67	247	62
Ostali rashodi od kamata	150	137	145	132
Trošak kamata po poreznim rješenjima	108	48	108	48
Ostali finansijski rashodi	98	114	105	232
Negativne tečajne razlike od kupaca i dobavljača	96	59	69	31
Kamate na dugoročne kredite	55	102	51	94
Negativna fer vrijednost ugrađenih derivativa	37	11	50	11
Kapitalizirani troškovi posudbe	(10)	(14)	(10)	(15)
	856	524	765	595

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

12. OPOREZIVANJE

	INA Group		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Troškovi poreza tekuće godine	204	263	174	243
Odgodeni (dubitak)/trošak poreza koji se odnose na stvaranje i ukidanje privremenih razlika	(641)	(571)	(655)	(577)
(Prihod)/trošak poreza na dobit	(437)	(308)	(481)	(334)

Porez na dobit ostvaren u tuzemstvu obračunava se primjenom stope od 20 % i u 2014. i u 2013. godini na dobit finansijske godine prije poreza. Porezi na dobit su evidentirani na temelju izračunatog oporezivog dobitka u skladu s poreznim propisima koji su na snazi u zemlji u kojoj su nastali. INA, d.d. je obveznik plaćanja poreza na dobit u Republici Hrvatskoj.

Usklađivanje poreza na dobit, polazeći od računovodstvene dobiti, izgleda kako slijedi:

	INA Group		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
(Gubitak)/dubit prije oporezivanja	(2.334)	(1.816)	150	(1.967)
Izračun poreza na temelju porezne stope (20%)	(467)	(363)	30	(393)
Učinak poreznih gubitaka koji prethodno nisu priznati	(432)	(52)	(533)	(5)
Učinak primjene različitih stopa poreza na dobit za društva koja posluju u drugim državama	17	2	32	3
Porezni utjecaj stalnih razlika	131	(135)	(315)	(179)
Porezni efekt prijašnjih godina	314	240	305	240
(Prihod) poreza na dobit	(437)	(308)	(481)	(334)

U 2014. godini INA, d.d. je iskazala 100 milijun kuna poreznog učinka prijašnjih godina što se odnosi na porezno rješenje Ministarstva financija nakon poreznog nadzora 2010. i 2011. godine.

U 2013. godini INA, d.d. je iskazala 240 milijuna kuna poreznog učinka prijašnjih godina od čega se 147 milijuna kuna priznalo na osnovi konačnog obračuna PD, a 93 milijuna kuna odnosi se na porezno rješenje Ministarstva financija nakon završetka poreznog nadzora za 2008. godine i 2009. godine.

Promjene u odgođenoj poreznoj imovini iskazane su u sljedećoj tabeli:

INA Grupa	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanju imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti finansijskih ulaganja	Naknadne porezne obveze iz poreznog nadzora	Porezni gubici	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	40	390	(127)	121	98		22	544
Knjiženo u glavnicu za tekuću godinu	-	-	-	3	2	-	-	5
Ukidanje privremenih razlika	(5)	(11)	(26)	(18)	(4)	-	(10)	(74)
Stvaranje privremenih razlika	1	415	-	45	35	-	149	645
Stanje 31. prosinca 2013. godine	36	794	(153)	151	131		161	1.120
Knjiženo u glavnicu za tekuću godinu	-	-	-	-	(28)	-	-	(28)
Ukidanje privremenih razlika	(2)	(18)	(90)	(31)	-	-	(172)	(313)
Stvaranje privremenih razlika	7	386	-	81	8	45	427	954
Stanje 31. prosinca 2014. godine	41	1.162	(243)	201	111	45	416	1.733

INA, d.d.	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	Ispravak vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine	Poništenje amortizacije za umanju imovinu	Ostala rezerviranja	Ispravak vrijednosti finansijskih ulaganja	Naknadne porezne obveze iz poreznog nadzora	Porezni gubici	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	29	395	(127)	113	84		-	494
Knjiženo u glavnicu za tekuću godinu	-	-	-	2	2	-	-	4
Ukidanje privremenih razlika	(4)	(10)	(26)	(13)	(4)	-	-	(57)
Stvaranje privremenih razlika	1	415	-	34	36	-	149	635
Stanje 31. prosinca 2013. godine	26	800	(153)	136	118		149	1.076
Knjiženo u glavnicu za tekuću godinu	-	-	-	-	(29)	-	-	(29)
Ukidanje privremenih razlika	(1)	(14)	(90)	(28)	-	-	(149)	(282)
Stvaranje privremenih razlika	3	382	-	73	8	45	426	937
Stanje 31. prosinca 2014. godine	28	1.168	(243)	181	97	45	426	1.702

13. ZARADA PO DIONICI

	INA Grupa	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Osnovni i razrijeđeni (gubitak)/dubit po dionici (u milijunima kuna)		(189,7)	(150,8)
Zarada			
(Gubitak)/zarada za izračun osnovne zarade po dionici		(1.897)	(1.508)
		(1.897)	(1.508)
Broj dionica		broj dionica	broj dionica
Ponderirani prosječni broj običnih dionica za izračun osnovne zarade po dionici (u milijunima)		10	10

U 2014. godini nije bilo odobrene odluke o dividendama.

Dana 17. lipnja 2013. godine odobrena je dividenda u iznosu od 34,36 kune po dionici (ukupno 343 milijuna kuna).

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Software	Patenti, licence i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2013. godine	558	69	15	34	676
Povećanja	186	-	-	61	247
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(25)	(5)	-	(30)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(23)	-	-	-	(23)
Umanjenje	(343)	(1)	-	-	(344)
Otuđenje	-	-	(4)	-	(4)
Prijenos	-	51	3	(54)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	5	-	(3)	2
Stanje na dan 31. prosinca 2013. godine	378	99	9	38	524
Povećanja	-	-	-	40	40
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(32)	(3)	-	(35)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	31	-	-	-	31
Umanjenje	(107)	-	-	-	(107)
Otuđenje	-	-	-	-	-
Prijenos	-	49	1	(50)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	3	1	(4)	-
Ostalo	-	-	4	-	4
Stanje na dan 31. prosinca 2014. godine	302	119	12	24	457

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Software	Patenti, licence i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2013. godine	558	26	8	79	671
Povećanja	186	-	-	57	243
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(24)	(3)	-	(27)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	(23)	-	-	-	(23)
Umanjenje	(343)	(1)	-	-	(344)
Prijenos	-	50	-	(50)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	5	-	(3)	2
Stanje na dan 31. prosinca 2013. godine	378	56	5	83	522
Povećanja	(4)	-	-	43	39
Amortizacija nematerijalne imovine	-	(31)	(2)	-	(33)
Preračun koncesija naftnih i plinskih polja	31	-	-	-	31
Umanjenje	(107)	-	-	-	(107)
Prijenos	-	48	1	(49)	-
Reklasifikacije između kategorija	1	43	2	(46)	-
Donos sa dugotrajne materijalne imovine	-	3	-	(3)	-
Ostalo	-	-	3	-	3
Stanje na dan 31. prosinca 2014. godine	299	119	9	28	455

Umanjenje nematerijalne imovine INA Grupe na dan 31. prosinca 2014. godini u iznosu 107 milijuna kuna sastoji se od vrijednosnog usklađenja istražnih bušotina (suhe, negativne bušotine). Vrijednosno su usklađene bušotine na Sj. Jadranu (IKA SW 2 u iznosu 98 milijuna kuna), Egiptu (Disouq u iznosu 8 milijuna kuna) i Siriji (Hayan u iznosu 1 milijun kuna).

Umanjenje nematerijalne imovine INA Grupe na dan 31. prosinca 2013. godini u iznosu 344 milijuna kuna sastoji se od vrijednosnog usklađenja istražnih bušotina (suhe, negativne bušotine) u iznosu 343 milijuna te umanjenja u segmentu Rafinerije i Marketing u iznosu 1 milijun kuna. Vrijednosno su usklađene bušotine u Siriji (Aphamia u iznosu 215 milijuna kuna), Egiptu (Disouq u iznosu 100 milijuna kuna) i Sjevernom Jadranu (Ivana u iznosu 27 milijuna kuna), te Mađarskoj (Zalata) i Iranu (Moghan 2) u ukupnom iznosu 1 milijun kuna.

15. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

A) PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

INA Grupa	Istraživanje i proizvodnja nafta i plina	Rafinerije i marketing	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine				
Nabavna vrijednost	34.896	19.516	6.927	61.339
Ispravak vrijednosti	24.510	13.059	5.054	42.623
Neto knjigovodstvena vrijednost	10.386	6.457	1.873	18.716
Stanje 31. prosinca 2013. godine				
Nabavna vrijednost	35.807	19.940	6.987	62.734
Ispravak vrijednosti	27.216	14.362	5.177	46.755
Neto knjigovodstvena vrijednost	8.591	5.578	1.810	15.979
Stanje 31. prosinca 2014. godine				
Nabavna vrijednost	37.062	20.335	7.005	64.402
Ispravak vrijednosti	29.889	15.262	5.213	50.364
Neto knjigovodstvena vrijednost	7.173	5.073	1.792	14.038
INA, d.d.				
Stanje 1. siječnja 2013. godine				
Nabavna vrijednost	34.797	18.873	1.762	55.432
Ispravak vrijednosti	24.440	12.582	1.347	38.369
Neto knjigovodstvena vrijednost	10.357	6.291	415	17.063
Stanje 31. prosinca 2013. godine				
Nabavna vrijednost	35.640	19.320	1.867	56.827
Ispravak vrijednosti	27.144	13.896	1.447	42.487
Neto knjigovodstvena vrijednost	8.496	5.424	420	14.340
Stanje 31. prosinca 2014. godine				
Nabavna vrijednost	37.041	19.781	1.810	58.632
Ispravak vrijednosti	29.828	14.825	1.415	46.068
Neto knjigovodstvena vrijednost	7.213	4.956	395	12.564

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

B) PO VRSTI IMOVINE

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2013. godine	30.905	11.081	14.996	1.767	41	2.549	61.339
Povećanja	-	-	-	-	-	1.764	1.764
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(52)	-	-	-	-	-	(52)
Retranslacija inozemnog poslovanja	(164)	-	-	-	-	-	(164)
Pripajanje društva Croplin	-	49	-	-	-	-	49
Aktiviranje	262	583	(108)	164		(901)	-
Otuđenja	(1)	(19)	(121)	(23)	(2)	(40)	(206)
Prijenos na dugotrajanu nematerijalnu imovinu	-	-	3	-	-	(5)	(2)
Prijenos	-	(10)	96	(86)	-	-	-
Ostala kretanja	-	13	(90)	51	-	32	6
Stanje 31. prosinca 2013. godine	30.950	11.697	14.776	1.873	39	3.399	62.734
Povećanja	-	-	-	-		1.649	1.649
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(173)	-	-	-	-	-	(173)
Retranslacija inozemnog poslovanja	499	-	-	-	-	-	499
Aktiviranje	910	268	385	69		(1.632)	-
Otuđenja	-	-	-	-	-	-	-
Prijenos na dugotrajanu nematerijalnu imovinu	-	-	4	-	-	(4)	-
Prijenos	13	1	(2)	(12)	-	-	-
Reklasifikacije između kategorija	45	60	(657)	552	-	-	-
Smanjenja	(5)	(20)	(91)	(126)	-	(41)	(283)
Tečajne razlike	-	(1)	(28)	3	-	(1)	(27)
Ostala kretanja	-	-	5	(2)	-	-	3
Stanje 31. prosinca 2014. godine	32.239	12.005	14.392	2.357	39	3.370	64.402

INA Grupa	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2013. godine	22.830	7.433	10.656	1.620	33	51	42.623
Amortizacija tekuće godine	1.375	225	536	95	-	-	2.231
Povrat dekomisije i MRS 36 prethodne godine	(8)	(11)	-	(5)	-	-	(24)
Pripajanje društva Croplin	-	24	-	-	-	-	24
Umanjenja (neto)	1.340	220	469	48	-	25	2.102
Prijenos	-	113	(59)	(54)	-	-	-
Otuđenja	(1)	(9)	(119)	(22)	(1)	(40)	(192)
Ostalo	-	(28)	(32)	52	(1)	-	(9)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	25.536	7.967	11.451	1.734	31	36	46.755
Amortizacija tekuće godine	1.316	217	486	78	-	-	2.097
Umanjenja (neto)	1.380	(5)	16	(2)	-	395	1.784
Prijenos	7	3	(9)	(1)	-	-	-
Reklasifikacije između kategorija	(327)	510	(668)	483	(5)	7	-
Otuđenja	(5)	(18)	(91)	(109)	-	(31)	(254)
Tečajne razlike	-	-	(19)	2	-	-	(17)
Ostalo	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	27.907	8.674	11.166	2.184	26	407	50.364
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2014. godine	4.332	3.331	3.226	173	13	2.963	14.038
Stanje 31. prosinca 2013. godine	5.414	3.730	3.325	139	8	3.363	15.979

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

B) PO VRSTI IMOVINE

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje 1. siječnja 2013. godine	30.905	9.442	11.342	1.172	30	2.541	55.432
Povećanja	-	-	-	-	-	1.651	1.651
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(52)	-	-	-	-	-	(52)
Retranslacija inozemnog poslovanja	(164)	-	-	-	-	-	(164)
Pripajanje društva Sinaco d.o.o.	-	37	97	9	-	-	143
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	3	-	-	(5)	(2)
Aktiviranje	261	237	219	84	-	(801)	-
Prijenosi	-	335	(410)	75	-	-	-
Smanjenja	-	(18)	(111)	(10)	(2)	(40)	(181)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	30.950	10.033	11.140	1.330	28	3.346	56.827
Povećanja	-	-	-	-	-	1.578	1.578
Promjene u kapitaliziranim troškovima dekomisije	(134)	-	-	-	-	-	(134)
Retranslacija inozemnog poslovanja	499	-	-	-	-	-	499
Prijenos na dugotrajnu nematerijalnu imovinu	-	-	3	-	-	(3)	-
Aktiviranje	910	269	304	63	-	(1.546)	-
Prijenosi	13	1	(2)	(12)	-	-	-
Reklasifikacije između kategorija	46	59	(656)	551	-	-	-
Smanjenja	(6)	(19)	(63)	(12)	-	(41)	(141)
Ostalo	-	-	5	(2)	-	-	3
Stanje 31. prosinca 2014. godine	32.278	10.343	10.731	1.918	28	3.334	58.632

INA, d.d.	Naftna i plinska polja	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Vozila i uredska oprema	Sredstva zajedničke potrošnje	Investicije u tijeku	Ukupno
Ispravak vrijednosti							
Stanje 1. siječnja 2013. godine	22.830	6.126	8.393	941	29	50	38.369
Amortizacija tekuće godine	1.375	187	436	76	-	-	2.074
Storno amortizacije dekomisije prethodne godine	(8)	-	-	-	-	-	(8)
Umanjenje (neto)	1.340	214	468	48	-	25	2.095
Prijenosi	-	112	(143)	31	-	-	-
Pripajanje društva Sinaco d.o.o.	-	24	95	8	-	-	127
Otuđenja	(1)	(8)	(111)	(9)	(1)	(40)	(170)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	25.536	6.655	9.138	1.095	28	35	42.487
Amortizacija tekuće godine	1.320	183	379	65	-	-	1.947
Umanjenje (neto)	1.380	(7)	(1)	(2)	-	395	1.765
Prijenosi	7	3	(139)	-	-	129	-
Reklasifikacije između kategorija	(327)	510	(668)	483	(5)	7	-
Otuđenja	(5)	(17)	(65)	(11)	-	(31)	(129)
Ostalo	(1)	-	-	(1)	-	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	27.910	7.327	8.644	1.629	23	535	46.068
Neto knjigovodstvena vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2014. godine	4.368	3.016	2.087	289	5	2.799	12.564
Stanje 31. prosinca 2013. godine	5.414	3.378	2.002	235	-	3.311	14.340

I) Rezerve nafte i plina

Sposobnost Društva i Grupe ostvarivati neto knjigovodstvenu vrijednost imovine vezane uz naftu i plin u budućnosti (vidi gore točku b) ovisi o preostalim komercijalnim rezervama nafte i plina. Tijekom 2014. godine SD Istraživanje i proizvodnja je izradio procjenu preostalih količina dokazanih razrađenih rezervi nafte i plina Društva koje su komercijalno povratne.

II) Vlasništvo nad zemljишtem i građevinskim objektima

Zbog razvoja političkih događaja u Hrvatskoj od 1990. godine, pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti sređene. U tijeku je postupak uknjižbe, putem mjesnih sudova u Hrvatskoj. Do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja Društvu nije postavljen nikakav zahtjev glede dokaza prava vlasništva nad tom imovinom.

III) Sredstva zajedničke potrošnje

Sredstva zajedničke potrošnje uglavnom sadrže stanove i odmarališta za zaposlene u Društvu i u nekima od njegovih ovisnih društava.

IV) Iskazana vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u rafinerijama i trgovini

U okviru preispitivanja, Uprava je procijenila knjigovodstvenu vrijednost imovine u SD Istraživanje i proizvodnja, SD Rafinerije i marketing i segmentu Poslovnih funkcija i ostalog u odnosu na diskontirane procijenjene buduće neto novčane tijekove iz tih segmenata, a u skladu s MRS-om 36. Ukupno umanjenje dugotrajne materijalne imovine na razini INA Grupe iznosi 1.784 milijuna kuna u 2014. godini, (2013. godine: 2.102 milijuna kuna).

- SD Istraživanje i proizvodnja bilježi umanjenje imovine od 1.380 milijuna kuna, za razliku od umanjenja imovine u iznosu 1.340 milijuna za 2013. godinu
- SD Rafinerije i Marketing bilježi umanjenje imovine u iznosu 385 milijuna kuna u 2014. godini (395 milijuna umanjenje investicija u rafineriju i 10 milijuna povrata umanjenja trgovine na malo), za razliku od umanjenja u iznosu od 763 milijuna u 2013. godini (738 milijuna umanjenja rafinerija i trgovine na malo i 25 milijuna umanjenja investicija u rafinerijama).

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

- Poslovne funkcije i ostalo bilježi umanjenjem imovine u iznosu 19 milijuna kuna u 2014. godini, za razliku od 2013. godine kada nije bilo umanjenja.

Diskontne stope korištene u tekućoj procjeni 2014. godine i procjeni 2013. godine za specifičnu imovinu su kako slijedi:

	2014.	2013.
Istraživanje i proizvodnja nafte i plina		
Hrvatska	9,80%	10,65%
Sirija	17,30%	17,50%
Egipat	14,30%	14,50%
Angola	13,30%	14,50%
Rafinerije i marketing		
Hrvatska	9,80%	10,55%
BiH	13,30%	12,84%

Pri određivanju diskontne stope uključeni su rizični faktori za svaku zemlju (vidi bilješku 3).

V) Provjera ostatka vrijednosti

Grupa je provjerila ostatak vrijednosti za potrebe obračuna amortizacije imajući u vidu izmjenjenu definiciju ostatka vrijednosti koju donosi MRS 16. Pregledom nije utvrđena potreba za usklađenjem ostatka vrijednosti za tekuće i prethodna razdoblja.

16. GOODWILL

	INA Grupa	
	2014.	2013.
Nabavna vrijednost	296	296
Akumulirani gubici zbog umanjene vrijednosti	(113)	(113)
	183	183
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine	296	296
Stanje na kraju godine	296	296
Akumulirani gubici zbog umanjene vrijednosti		
Stanje na početku godine	(113)	(113)
Gubici uslijed umanjene vrijednosti priznati u tekućoj godini	-	-
Stanje na kraju godine	(113)	(113)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1. siječnja 2014.	31. prosinca 2014.
Ulaganje Crosca, d.o.o. u Rotary Zrt. Mađarska	183	183
Ukupno	183	183

Tijekom 2014. godine i 2013. godine napravljen je test na umanjenje goodwilla, koji se odnosi na društvo Rotary Zrt., a test je pokazao da nije potrebno umanjenje vrijednosti.

Nadoknadi iznos jedinice koja stvara novac određuje se na temelju izračuna vrijednosti u upotrebi koristeći projekcije novčanog toka finansijskih planova odobrenih od strane direktora za razdoblje od pet godina i diskontnoj stopi od 9,50% godišnje (2013: 9,97% godišnje)

17. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA (U ODVOJENIM FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA INA, D.D.)

	INA, d.d.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Ulaganja u ovisna društava		1.133	1.127
		2014.	2013.
Ulaganja u ovisna društava na dan 1.siječnja		1.127	1.161
INTERINA d.o.o. LJUBLJANA -Dokapitalizacija intragrupnim zajmom	14	-	(28)
SINACO d.o.o. Sisak - pripajanje društva INA, d.d.	-	9	37
CROPLIN d.o.o. - kupovina 50% poslovnog udjela	-	(5)	1
CROPLIN d.o.o. - prijenos sa pridruženih u kategoriju ovisnih društava	-	(8)	(48)
INA HUNGARY - likvidacija društva, isknjiženje iz poslovnih knjiga	-		
INA MALOPRODAJNI SERVISI d.o.o. - osnivački ulog	-		
Ostala ovisna društva - ispravak vrijednosti		1.133	1.127
Ukupno na dan 31. prosinca			

Temeljem kupoprodajnog Ugovora iz 2013. godine, INA, d.d. kupuje 50 % poslovnog udjela u društvu Croplin, d.o.o. od E.ON Hungaria Zrt. za 9 milijuna kuna. Trgovački sud u Zagrebu upisuje promjenu člana društva dana 3. rujna 2013. godine, te INA, d.d. postaje jedini član društva Croplin, d.o.o. u 100% vlasništvu. INA Grupa konsolidira Croplin d.o.o. od navedenog datuma.

Trgovački sud u Zagrebu dana 2. siječnja 2013. godine u sudski registar upisuje pripajanje društva SINACO, d.o.o. za zaštitarske poslove, Sisak, dioničkom društvu INA-Industrija nafte, d.d. Ulaganje u ovisno društvo SINACO, d.o.o. u iznosu 28 milijuna kuna i ispravak vrijednosti udjela u iznosu 19 milijuna kuna zatvoreno je sa stavkama kapitala i ostvarenog gubitka koje su preneseni u poslovne knjige INA, d.d.

Temeljem ugovora o isplati otpremnine manjinskih dioničara u društvu INA Osijek Petrol, d.d. u iznosu 331 tisuću kuna, proveden je prijenos dionica manjinskih dioničara od 2,67% na INA, d.d. Rješenjem trgovačkog suda u Osijeku 28. ožujka 2013. godine u sudski registar upisuje se INA, d.d. kao jedini dioničar dioničkog društva INA Osijek Petrol.

Za društvo INA HUNGARY završio je likvidacijski postupak. Dana 27. svibnja 2013. godine u Sudskom registru u Budimpešti upisan je prestanak postojanja društva INA Hungary. Temeljem obavijesti društvo je isknjiženo iz poslovnih knjiga INA, d.d. Ulaganje u društvo u iznosu od 5 milijuna kuna, je u cijelom iznosu otpisano. Uplaćena sredstva u INA, d.d. temeljem likvidacije u iznosu 4 milijuna kuna evidentirana su na finansijskom prihodu.

Izjavom o osnivanju od 10. travnja 2013. godine, INA, d.d. osniva trgovačko društvo INA MALOPRODAJNI SERVISI, d.o.o. za usluge. Društvo INA Maloprodajni servisi, d.o.o. osnovano je s temeljnim kapitalom od 1 milijun kuna uplaćenih u novcu, te je INA, d.d. jedini osnivač. Trgovački sud

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

u Zagrebu dana 24. travnja 2013. godine upisuje u sudski registar društvo INA Maloprodajni servisi d.o.o. za usluge.

U tijeku 2013. godine evidentirana su sljedeća umanjenja ulaganja: INA Osijek Petrol, d.d. - 331 tisuću kuna, ITR, d.o.o. Zagreb - 24 millijuna kuna, Interina Ljubljana, d.o.o. - 5 milijuna kuna, INA Kosovo, d.o.o. Priština - 1 milijuna kuna i INA Crna Gora, d.o.o. - 17 milijuna kuna.

U tijeku 2014. godine evidentirana su sljedeća umanjenja ulaganja: Interina d.o.o. Ljubljana, Slovenija – 5,3 milijuna kuna, INA Kosovo, d.o.o. Priština – 1,2 milijuna kuna i INA Crna Gora, d.o.o. – 808 tisuća kuna.

U 2014. godini provedena je dokapitalizacija Interine d.o.o. Ljubljana, Slovenija u iznosu 13,7 milijuna kuna, upisom potraživanja po intragrupnom zajmu. Trgovački sud u Ljubljani, dana 29.12.2014. godine upisuje povećanje temeljnog kapitala društva Interine d.o.o. Ljubljana u iznosu 1,8 milijuna EUR-a.

Za društvo Interina d.o.o. Skopje, Makedonija, u 2014. godini završen je stečajni postupak. Trgovački sud u Skopju, dana 01.07.2014. godine, društvo briše iz sudskeg registra.

Uprava INA, d.d. u funkciji Skupštine društva Prirodni plin d.o.o. je dana 7. listopada 2014. godine, donijela Odluku o pripajanju društva Prirodni plin d.o.o. u INA d.d. Trgovački sud u Zagrebu, dana 3. studenog 2014. godine, u sudski registar upisuje pripajanje društva Prirodni plin d.o.o. u INA d.d.

Nakon pravnog spajanja neto knjigovodstvena vrijednost Prirodnog plina je prenesena te je gubitak u iznosu od 3.195 milijuna kuna smanjio zadržanu dobit INA, d.d.

Zakonsko pripajanje Prirodnog plina u INA, d.d. rezultiralo je ukidanjem prethodno ispravljenih potraživanja prema kupcima i danim kreditu u računu dobiti i gubitka INA, d.d. u ukupnom iznosu od 3.184 milijuna kuna (od čega se 2.499 milijuna kuna odnosi na ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, a 685 milijuna kuna na ispravak potraživanja za danih kredita).

Nakon konsolidacije Grupnih podataka, efekt pripajanja Prirodnog plina je eliminiran u računu dobiti i gubitka Grupe, i u skladu s tim rezultat Grupe za godinu je manji u usporedbi sa rezultatom INA, d.d.

U nastavku su navedena ovisna društva u kojima Društvo ima udjel: (*ovisno društvo u izravnom vlasništvu Društva):

STRUKTURA GRUPE

Naziv ovisnog društva	Osnovna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Udjel Grupe u vlasništvu i glasačkim pravima	
			31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
<i>Tehnološki servisi</i>				
*Crosco Naftni Servisi d.o.o.	Tehnološki servisi	Hrvatska	100%	100%
Crosco International Limited	Tehnološki servisi	Guernsey	100%	100%
Crosco B.V.	Tehnološki servisi	Nizozemska	100%	100%
Nordic Shipping Ltd	Iznajmljivanje platformi	Maršalski otoci	100%	100%
Sea Horse Shipping Inc	Iznajmljivanje platformi	Maršalski otoci	100%	100%
Crosco International d.o.o.	Tehnološki servisi	Slovenija	100%	100%
Rotary Zrt.	Tehnološki servisi	Mađarska	100%	100%
Crosco International d.o.o.	Tehnološki servisi	Bosna i Hercegovina	100%	100%
Crosco S.A. DE C.V.	Tehnološki servisi	Meksiko	99,9%	99,9%
<i>CorteCros d.o.o.</i>				
Mideast Integrated Drilling & Well Services Company LLC	Tehnološki servisi	Oman	49%	49%
<i>Istraživanje i proizvodnja nafte</i>				
*INA Naftaplin International Exploration and Production Ltd	Istraživanje i proizvodnja nafte	Guernsey	100%	100%

Naziv ovisnog društva	Osnovna djelatnost	Mjesto osnutka i poslovanja	Udjel Grupe u vlasništvu i glasačkim pravima	
<i>Turizam</i>				
*Hostin d.o.o.	Turizam	Hrvatska	100%	100%
<i>Pomoćne usluge</i>				
*STSI integrirani tehnički servisi d.o.o.	Tehnički servisi	Hrvatska	100%	100%
*ITR d.o.o.	Iznajmljivanje vozila	Hrvatska	100%	100%
*Top računovodstvo servisi d.o.o.	Računovodstvene usluge	Hrvatska	100%	100%
<i>Proizvodnja i trgovina</i>				
*INA Maziva d.o.o.	Proizvodnja i trgovina mazivima	Hrvatska	100%	100%
<i>Trgovina i financije</i>				
*Interina d.o.o.	Vanjska trgovina	Slovenija	100%	100%
*INA BH d.d.	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*Interina d.o.o. (do srpnja 2014.)	Vanjska trgovina	Makedonija	-	100%
*Holdina (Guernsey) Ltd, (u likvidaciji)	Vanjska trgovina	Guernsey	100%	100%
*Holdina d.o.o.	Vanjska trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*INA d.o.o.	Vanjska trgovina	Srbija	100%	100%
*INA Kosovo d.o.o.	Vanjska trgovina	Kosovo	100%	100%
*Adriagas S.r.l.	Projektiranje plinovoda	Italija	100%	100%
*INA Crna Gora d.o.o.	Vanjska trgovina	Crna Gora	100%	100%
*Prirodni plin d.o.o. (do studenog 2014)	Trgovina	Hrvatska	-	100%
*INA BL d.o.o.	Trgovina	Bosna i Hercegovina	100%	100%
*Petrol d.d.	Trgovina	Hrvatska	83%	83%
*INA-Osijek Petrol d.d.	Trgovina	Hrvatska	100%	100%
*Polybit d.o.o. (u likvidaciji)	Proizvodnja i trgovina naftnih derivata	Hrvatska	100%	100%
*Croplin d.o.o. (od rujna 2013. godine)	Proizv.plina, distribucija plinovitih goriva	Hrvatska	100%	100%
*INA Maloprodajni servisi d.o.o. (od travnja 2013. godine)	Obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu	Hrvatska	100%	100%

Na dan 31. prosinca 2014. godine i na dan 31. prosinca 2013. godine Croplin d.o.o. ima vlasnički udjel od 9,1% u Energo d.o.o. Rijeka i od 40% u Plinara Istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

18. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Ulaganja u pridružena društva	22	22	22	22
	22	22	22	22

Naziv društva	Djelatnost	% udjela u vlasništvu	INA Grupa		INA, d.d.	
			31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
SOL-INA d.o.o.	Proizvodnja i prodaja tehnološkog plina	37,2%	22	22	22	22
ENERGOPETROL d.d., Sarajevo BiH	Trgovina na malo gorivima i mazivima	33,5%	-	-	-	-

Temeljem kupoprodajnog ugovora, za udio RWE Dea AG kompanije u East Yidma koncesiji, INA, d.d. je u 2014. godini stekla dodatnih 25% udjela u društvu Marina Petroleum Company, Egipat, koji je bio u vlasništvu kompanije RWE. INA d.d. je evidentirala povećanje udjela u vrijednosti osnivačkog ulaganja kompanije RWE u iznosu 5.000,00 EGP, te INA, d.d. postaje vlasnik 50% udjela u društvu Marina Petroleum Company.

Osim opisanih ulaganja, Društvo također ima udjele u drugim društvima, kako slijedi:

Naziv društva	Djelatnost	Mjesto osnutka i zemlja poslovanja	INA Grupa i INA, d.d.	
			31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Hayan Petroleum Company	Operativna kompanija (istraživanje, razvoj i proizvodnja nafte)	Damask, Sirija	50%	50%
"TERME Zagreb d.o.o.	Rekreacija i zdravstveni turizam	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
INAgip d.o.o. Zagreb*	Istraživanje i proizvodnja plina	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
ED INA d.o.o. Zagreb*	Istraživanje, razrada i proizvodnja ugljikovodika	Zagreb, Hrvatska	50%	50%
Belvedere d.d.	Hotelijerstvo	Dubrovnik, Hrvatska	32%	32%
Marina Petroleum Company*	Istraživanje i proizvodnja nafte	Kairo, Egipat	50%	25%

*ulaganja koja su zajednička upravljanja

U nastavku bilješke navedene su finansijske informacije koje se odnose na materijalno značajno pridruženo društvo Grupe. Skraćene finansijske informacije prikazane u nastavku sadrže iznose iskazane u finansijskim izvještajima pridruženog društva pripremljenima prema MSFI-jevima.

	31. prosinca 2014.	Energopetrol
Mjesto osnutka i sjedište poslovanja		Bosna i Hercegovina
Udjel u vlasništvu		33,5%
Kratkotrajna imovina	62	
Dugotrajna imovina	262	
Kratkoročne obveze	72	
Dugoročne obveze	542	
Prihodi iz osnovne djelatnosti	665	
Gubitak tekuće godine	(37)	
Ukupni sveobuhvatni gubitak tekuće godine	(37)	
Udio Grupe u gubitku	-	
Udio Grupe u neto imovini	132	
Ulaganje u pridruženo društvo		
Ispravak vrijednosti	(132)	
Neto knjigovodstvena vrijednost udjela Grupe	-	
Udjel u vlasništvu		Energopetrol
		31. prosinca 2013.
Kratkotrajna imovina	55	
Dugotrajna imovina	265	
Kratkoročne obveze	74	
Dugoročne obveze	478	
Prihodi iz osnovne djelatnosti	661	
Gubitak tekuće godine	(45)	
Ukupni sveobuhvatni gubitak tekuće godine	(45)	
Udio Grupe u gubitku	-	
Udio Grupe u neto imovini	132	
Ulaganje u pridruženo društvo		
Ispravak vrijednosti	(132)	
Neto knjigovodstvena vrijednost udjela Grupe	-	

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Sljedeća tablica u ukupnom iznosu prikazuje finansijske podatke o svim pojedinačno nematerijalnim pridruženim društvima u kojima Grupa ima udjelu:

	INA Group and INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Ukupna knjigovodstvena vrijednost udjela u pojedinačno nematerijalnim pridruženim društvima	22	22
Udjel Grupe u dobiti nematerijalno pridruženih društava	-	2

19. OSTALA ULAGANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Depoziti	17	25	17	25
Finansijska imovina po fer vrijednosti raz račun dobiti i gubitka	6	6	6	6
Dugoročni krediti Energopetrolu	-	138	-	138
Ostali dani dugoročni depoziti	-	-	-	626
	23	169	23	795

20. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

INA Grupa	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Potraživanja po stambenim kreditima	94	105
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	50	64
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	26	61
Derivativni finansijski instrumenti	-	3
Ostala dugoročna potraživanja	-	-
	170	233

INA, d.d.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Potraživanja po stambenim kreditima	94	104
Predujmovi za nematerijalnu imovinu	50	64
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	23	60
Dugoročna potraživanja od ovisnih društava	11	11
	178	239

Prije 1996. godine Društvo je prodalo vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje otplaćuju se mjesечно u razdoblju od 20 do 35 godina. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u ostalim dugoročnim obvezama (bilješka 31.). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove. Glavnica je iskazana u iznosu potraživanja, bez kamate.

21. IMOVINA I ULOZI RASPOLOŽIVI ZA PRODAJU

Vlasnički instrumenti raspoloživi za prodaju	INA Grupa i INA, d.d.			
Ime društva	% udjela u kapitalu u vlasništvu INA, d.d.	Djelatnost	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Jadranski Naftovod d.d.	11,795%	Posjedovanje i upravljanje naftovodom	321	321
OMV Slovenija d.o.o. Koper	7,75%	Trgovina naftom i naftnim derivatima	31	31
Plinara d.o.o. Pula	49,00%	Distribucija i trgovanje plinovitim gorivima	17	17
HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin	7,17%	Rad sportskih objekata	5	5
BINA-FINCOM d.d. Zagreb	5,00%	Izgradnja autocesta i drugih cesta, uzletišta u zračnim lukama	12	12
Ukupni trošak			386	386
Vrijednosno usklađenje			76	(56)
			462	330

Kao što je objašnjeno u bilješci 39, značajan dio poslovnih prihoda JANAFA ostvaren je poslovanjem s INA, d.d. Vrijednost udjela u JANAFA-u iskazana je prema tržnoj vrijednosti dionica na Zagrebačkoj burzi na dan 31. prosinca 2014. godine. Neto knjigovodstvena vrijednost udjela u JANAFA-u povećala se u odnosu na stanje 31. prosinca 2013. godine u iznosu 144 milijuna kuna temeljem povećanja tržišne vrijednosti dionica JANAFA-a na Zagrebačkoj burzi. Tržišna vrijednost dionica (118.855) na dan 31. prosinca 2014. godine, iznosila je 3.498,98 kuna po dionici, (31. prosinca 2013. godine 2.290,00 kuna po dionici).

U 2014. godini evidentirano je umanjenje ulaganja za društvo HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin, u iznosu od 3 milijuna kuna (za društvo je otvoren stečajni postupak) kao i umanjenje ulaganja u društvo Bina-Fincom d.d. u iznosu od 8 milijuna kuna zbog smanjenja neto imovine konsolidiranih finansijskih izvještaja Bina-Fincom d.d.

22. ZALIHE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Nedovršena proizvodnja	603	875	601	872
Gotovi rafinerijski proizvodi	403	956	347	881
Sirova nafta	303	436	303	436
Sirovine	208	267	153	188
Rezervni dijelovi i sitan inventar	226	237	78	94
Roba	181	61	177	55
Plin	-	387	-	-
	1.924	3.219	1.659	2.526

Na dan 31. prosinca 2014. zalihe su bile iskazane niže od troška nabave i neto utržive vrijednosti.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

23. POTRAŽIVANJA OD KUPACA, NETO

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Potraživanja od kupaca	2.916	3.488	2.051	1.820
Ispravak vrijednosti za sumnjiva potraživanja	(918)	(924)	(652)	(529)
	1.998	2.564	1.399	1.291

Starosna struktura dospjelih, a neispravljenih potraživanja od kupaca:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
manje od 30 dana	56	81	32	14
31 - 60 dana	31	23	18	15
preko 61 dana	182	122	163	-
	269	226	213	29

Potraživanja od kupaca iskazuju se po amortiziranom trošku umanjenom za ispravak vrijednosti. Prema navedenoj politici ispravljaju se nenaplaćena potraživanja za strateške kupce INA, d.d. temeljem procjene i sva ostala nenaplaćena potraživanja koja su dospjela preko 60 dana od dana njihovog dospjeća.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Stanje na početku godine	924	769	529	465
Utjecaj pripajanja društva Prirodni plin d.o.o.	-	-	115	-
Dodatno povećanje ispravka vrijednosti	276	381	297	254
Otpisano u toku godine	(5)	(53)	(34)	(36)
Naplaćena otpisana potraživanja	(277)	(173)	(255)	(154)
Stanje na kraju godine	918	924	652	529

Ispravak sumnjivi i spornih potraživanja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
manje od 60 dana	-	24	-	-
61-120 dana	73	58	72	54
121-180 dana	79	58	78	39
181-365 dana	137	205	136	139
preko 366 dana	629	579	366	297
	918	924	652	529

Potraživanja od kupaca, neto također uključuju potraživanja od povezanih strana izvan INA Grupe u iznosu od 194 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine (2013: 248 milijuna kuna) (vidi bilješku 39).

24. OSTALA POTRAŽIVANJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Potraživanja od radilišta u inozemstvu	68	60	72	51
Potraživanja za predujmove	56	69	12	21
Više plaćeni porezi	22	260	8	228
Potraživanje za kamate	18	18	18	18
Potraživanja od radnika	4	5	4	4
Ostala potraživanja	13	14	8	8
	181	426	122	330

25. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kratkoročni dio dugoročnih danih kredita	267	-	857	136
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	56	26	56	26
Dani kratkoročni krediti i depoziti	38	87	27	30
Pozitivna fer vrijednost derivativa	23	29	23	29
Ugrađena derivativna financijska imovina	-	2	-	-
Ispravak vrijednosti kredita	(103)	-	(175)	(71)
Ostalo	1	-	1	-
	282	144	789	150

26. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novčana sredstva Grupe i kratkoročne depozite do 3 mjeseca kod banaka. Knjigovodstveni iznos ovih stavki imovine istovjetan je njihovim fer vrijednostima.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Novac u banci	421	304	298	184
Depoziti do tri mjeseca	14	64	-	37
Novac u blagajni	3	4	-	-
Ostalo	29	30	29	31
	467	402	327	252

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

27. OBVEZE PO BANKOVNIM KREDITIMA, DOPUŠTENIM PREKORAČENJIMA I TEKUĆI DIO OBVEZA PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita (bilješka 30)	199	299	187	255
Krediti i prekoračenja tekućeg računa	2.631	2.975	2.391	2.764
	2.830	3.274	2.578	3.019
Neosigurani bankovni krediti u EUR	1.631	1.132	1.594	1.097
Neosigurani bankovni krediti u USD	853	1.684	794	1.651
Neosigurani bankovni krediti u HRK	147	159	-	16
	2.631	2.975	2.388	2.764

Najznačajniji kratkoročni krediti na dan 31. prosinca 2014. godine su ugovori o kreditnim linijama s prvaklasm svjetskim bankama za finansiranje kupovine nafte i naftnih derivata („trade finance“) i ugovori o okvirnim kreditnim linijama s bankama u zemljama namijenjeni odobravanju kredita te izdavanju bankovnih garancija i akreditiva.

Kratkoročni krediti su ugovoreni kao viševalutne linije uz varijabilne kamatne stope. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina ih ne sadrži ugovorene finansijske klauzule.

Za osiguranje kratkoročnih kreditnih linija ovisnih društava INA Grupe su izdana korporativna jamstva INA, d.d.

28. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA, POREZI I DOPRINOSI I DRUGE KRATKOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Obveze prema dobavljačima	1.713	2.841	1.256	2.146
Porez na dodanu vrijednost, trošarine i ostali porezi	978	643	924	513
Obveze za predujmove	232	243	22	22
Obveze za plaće	200	159	151	113
Doprinosi, porez iz i na plaće i prirezi	76	77	46	48
Naknada za rudnu rentu	52	29	52	29
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	35	54	35	54
Negativna fer vrijednost derivativa	20	-	20	-
Ugrađene derivativne finansijske obveze	9	7	9	-
Ostalo	6	198	4	197
	3.321	4.251	2.519	3.122

Po mišljenju Uprave, iskazani iznosi kratkoročnih obveza približni su njihovim fer vrijednostima.

Obveze prema dobavljačima također uključuju obveze od povezanih strana izvan INA Grupe u iznosu od 70 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine (2013: 62 milijuna kuna) (vidi bilješku 39).

29. OGODENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Ukalkulirani prihod s naslova manje povučenog plina	47	1	47	1
Ukalkulirane kamate na dugoročne kredite	27	29	27	29
Obračunati troškovi	24	72	-	4
Ostalo	16	24	14	6
	114	126	88	40

30. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

Dugoročni krediti su ugovoreni u više stranih valuta i podliježu različitim kamatnim stopama. Krediti INA, d.d. su neosigurani i većina sadrži ugovorene finansijske klauzule koji se ispunjeni. Dugoročni krediti ovisnih društava INA Grupe u nekim slučajevima su osigurani mjenicama i zadužnicama te korporativnim garancijama.

Neotplaćeni krediti Grupe su kako slijedi:

Svrha kredita	Valuta kredita	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Opće svrhe financiranja	USD, EUR	-	1.035
Projektno financiranje	USD, EUR	806	1.046
		806	2.081
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(187)	(255)
Ukupni dugoročni krediti INA, d.d.		619	1.826
Ostali dugoročni krediti	EUR,USD,HUF,HRK	21	107
		21	107
Dio koji dospijeva u roku od jedne godine		(12)	(44)
Ukupni dugoročni krediti INA Grupe		628	1.889

INA Grupa	Prosječna ponderirana kamatna stopa (%)			
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Bankovni krediti u američkim dolarima	2,30	3,75	496	649
Bankovni krediti u eurima	4,04	4,18	326	1.484
Bankovni krediti u kunama	3,80	5,10	5	6
Bankovni krediti u mađarskim forintama	-	6,98	-	49
Ukupno			827	2.188
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(199)	(299)
Ukupni dugoročni krediti			628	1.889

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

INA, d.d.	Prosječna ponderirana kamatna stopa		31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.		
	%	%		
Bankovni krediti u američkim dolarima	2,28	3,80	480	600
Bankovni krediti u eurima	4,04	4,18	326	1.481
Ukupno			806	2.081
Dio koji dospijeva u roku jedne godine			(187)	(255)
Ukupni dugoročni krediti			619	1.826

Ovi krediti dospijevat će na otplatu kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	199	299	187	255
Dospijeće od jedne do dvije godine	194	294	187	252
Dospijeće od dvije do tri godine	187	1.331	186	1.312
Dospijeće od tri do četiri godine	124	263	123	262
Dospijeće od četiri do pet godina	123	1	123	-
Ukupno	827	2.188	806	2.081

Promjene dugoročnih kredita tijekom godine mogu se svesti na slijedeće:

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 31. prosinca 2013. godine	2.188	2.081
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti i prekoračenja-bilješka 27)	299	255
Plaćanje nakon više od jedne godine	1.889	1.826
Stanje 1. siječnja 2014. godine	2.188	2.081
Novi krediti	2.202	2.202
Otplate	(3.650)	(3.564)
Negativne tečajne razlike	87	87
Stanje 31. prosinca 2014. godine	827	806
Plaćanje unutar jedne godine (uključivo bankovni krediti i prekoračenja-bilješka 27)	199	187
Plaćanje nakon više od jedne godine	628	619

Neotplaćeni dugoročni krediti na dan 31. prosinca 2014. godine, te ugovoreni krediti tijekom 2014. godine se mogu sažeti kako slijedi:

PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Preostala dugoročna obveza INA, d.d. prema Privrednoj banci iznosi 2 milijuna kuna, a odnosi se na Ugovor o refinanciranim obveznicama temeljem emisije obveznica – API. Dug je u stanju mirovanja.

EBRD

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s EBRD u iznosu od 160 milijuna EUR uz alternativno povlačenje i u USD. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak. U 2014. godini potpisana je dodatak ugovoru o kreditu kojim su poboljšani uvjeti preostalog iznosa kredita u korištenju i kojim je dospijeće prolongirano do 2019. godine.

ICF DEBT POOL LLP

U 2010. godini INA, d.d. je zaključila ugovor o dugoročnom kreditu s ICF DEBT POOL LLP u iznosu od 50 milijuna EUR. Kredit je namijenjen za financiranje završetka prve faze modernizacije rafinerija Rijeka i Sisak.

THE BANK OF TOKYO-MITSUBISHI UFJ, LTD.

U 2013. godini INA, d.d. je potpisala ugovor o dugoročnom viševalutnom revolving kreditu za opće svrhe financiranja sa konzorcijom banaka u iznosu 400 milijuna USD. Zastupnik je BTMU. Dospijeće kredita je tri godine, s opcijom produženja za 1+1 godinu.

MOL GRUPA

U 2013. godini INA, d.d. je potpisala ugovor o dugoročnom interkompanijskom viševalutnom revolving zajmu za opće svrhe financiranja koji je dan na raspolaganje od strane MOL Grupe te kojim je interkompanijsko financiranje povećano s 200 milijuna USD na 300 milijuna USD s dospijećem u 2016. godini.

Nepoštivanje kreditnog aranžmana

Tijekom 2014. godine INA Grupa i INA, d.d. su na vrijeme platili sve obveze po osnovi primljenih kredita (glavnicu, kamate, naknade) te po tom osnovu nije bilo nikakvih zakašnjenja niti neispunjerenja.

31. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Obveze prema državi za prodane stanove	51	57	51	57
Ukalkulirani prihod za prodane stanove	8	8	7	8
Obveze za derivativne finansijske instrumente	5	11	5	-
	64	76	63	65

Dugoročne obveze prema državi odnose se na prodaju stanova zaposlenicima i bivšim zaposlenicima u skladu s državnim programom (bilješka 20.). Prema zakonskim propisima, 65% prihoda od prodaje stanova plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu, Društvo nema obvezu doznačiti sredstva prije naplate.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

32. REZERVIRANJA

INA Grupa	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Sudski sporovi	Poticajne mjere	Troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	Porezna potraživanja od Holdine, Sarajevo	Rezerviranja za primanja zaposlenih	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	309	2.345	62	22	67	23	-	229	3.057
Godišnji trošak	10	-	54	42	60	-	66	93	325
Utjecaji promjena u procjeni	(17)	(52)	-	-	-	59	(7)	-	(17)
Kamate	8	68	-	-	-	-	-	-	76
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(9)	(1)	(20)	(22)	(66)	(2)	(14)	(42)	(176)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	301	2.360	96	42	61	80	45	280	3.265
Godišnji trošak	19	-	60	126	83	-	42	312	642
Utjecaji promjena u procjeni	4	(229)	-	-	-	4	-	-	(221)
Kamate	8	72	-	-	-	-	-	-	80
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(23)	(5)	(31)	(79)	(60)	(13)	(42)	(108)	(361)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	309	2.198	125	89	84	71	45	484	3.405

INA, d.d.	Rezerviranja za zaštitu okoliša	Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja	Sudski sporovi	Poticajne mjere	Troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora	Rezerviranja za primanja zaposlenih	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	295	2.345	42	-	47	-	218	2.947
Godišnji trošak	10	-	54	31	44	27	88	254
Utjecaji promjena u procjeni	(16)	(52)	-	-	-	-	-	(68)
Kamate	8	68	-	-	-	-	-	76
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(9)	(1)	(15)	-	(47)	-	(40)	(112)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	288	2.360	81	31	44	27	266	3.097
Godišnji trošak	18	-	54	112	45	27	286	542
Utjecaji promjena u procjeni	4	(174)	-	-	-	-	-	(170)
Kamate	8	72	-	-	-	-	-	80
Iskorištenje rezerviranja tijekom godine	(23)	(5)	(22)	(67)	(44)	(27)	(90)	(278)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	295	2.253	113	76	45	27	462	3.271

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	568	511	422	390
Dugoročne obveze	2.837	2.754	2.849	2.707
	3.405	3.265	3.271	3.097

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Rezerviranje za zaštitu okoliša

Na dan 31. prosinca 2014. godine rezerviranja za zaštitu okoliša iznose 309 milijuna kuna za (31. prosinca 2013.: 301 milijun kuna). Rezerviranje za zaštitu okoliša odnosi se na procjenjene buduće troškove tretiranja akumuliranog otpada od prethodnih aktivnosti, iskopa tla i zamjene tijekom rekonstrukcije benzinskih postaja, istraživanje za utvrđivanje opsega onečišćenja.

Rezerviranja za napuštanje proizvodnih polja (dekomisija)

Društvo INA evidentira rezerviranja nakon početnog priznavanja za sadašnju vrijednost procijenjenih budućih troškova napuštanja proizvodnih naftnih i plinskih objekata nakon prestanka proizvodnje. Procjena rezerviranja se temelji na važećim zakonskim propisima, tehnologiji i razini cijena. Kreira se imovina dekomisije u iznosu ekvivalentnom procijenjenom rezerviranju, koja se također amortizira kao dio kapitalnih troškova imovine. Svaka promjena u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih troškova se odražava kao usklađenje rezerviranja i vrijednosti imovine dekomisije.

Na dan 31. prosinca 2014. godine Društvo je priznalo rezerviranje za napuštanje 57 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 2 neproizvodna polja, 8 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 144 negativnih neproizvodnih bušotina, dok je na dan 31. prosinca 2013. godine Društvo je priznalo rezerviranje za napuštanje 56 proizvodnih naftnih i plinskih polja, 3 neproizvodna polja, 8 pozitivnih neproizvodnih bušotina i 144 negativnih neproizvodnih bušotina.

Sudski sporovi

Rezerviranja za sudske sporove se temelji na izvješću pravnog eksperta, uzimajući u obzir vrijednosti potraživanja i vjerojatnost odljeva resursa koji će biti potrebni za podmirenje obveze.

Rezerviranje za poticajne otpremnine

Rezerviranje za poticajne otpremnine vrši se na temelju odluke Uprave o poticajnim mjerama za prestanak radnog odnosa radnika, a u cilju smanjenja broja radnika zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga.

Troškovi neiskorištenog godišnjeg odmora Iznos troškova neiskorištenog godišnjeg odmora određen je na temelju stvarnih podataka (broj radnika, neiskorišteni dani, plaće) koji se uzimaju u izračun.

Rezerviranja za jubilarne nagrade

Rezerviranje za jubilarne nagrade odnosi se na proračun procijenjene vrijednosti budućeg troška naknade koji se isplaćuju radnicima kao priznanje za određeno vrijeme provedeno u društvu INA Grupe.

Ostala rezerviranja

Ostala rezerviranja u iznosu od 222 milijuna kuna se odnose na rezerviranja za ugovorne obveze za ulaganja u Iran početno priznate u 2012. godini. INA, d.d. se obvezala po Ugovoru o proizvodnji uložiti određena sredstva. Obzirom da su aktivnosti u Iranu obustavljene razlika između Ugovorenih obaveza i stvarno uloženih sredstava evidentirana je na rezerviranjima. Preostali iznos se najvećim dijelom odnosi na rezerviranje za porez u Angoli u iznosu od 163 milijuna kuna kao i za rezerviranje za stimulacije radnika u iznosu od 42 milijuna kuna.

33. NAKNADE ZA ODLAZAK U MIROVINU I OSTALE NAKNADE ZAPOSLENICIMA

Sukladno kolektivnom ugovoru Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, otpremnine i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Grupa ima planove definiranih primanja za zaposlenike koji ispunjavaju određene kriterije. Planovima su za zaposlenike predviđene otpremnine za odlazak u mirovinu i to u iznosu 20.000 kuna neto od čega je 12.000 kuna oporezivo. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema. Jubilarne nagrade isplaćuju se prema Kolektivnom ugovoru u sljedećim neto iznosima i prema sljedećim godinama radnog staža u Grupi:

- 2.500 kuna za 10 godina neprekinutog radnog staža
- 3.000 kuna za 15 godina neprekinutog radnog staža
- 3.500 kuna za 20 godina neprekinutog radnog staža
- 4.000 kuna za 25 godina neprekinutog radnog staža
- 4.500 kuna za 30 godina neprekinutog radnog staža
- 5.000 kuna za 35 godina neprekinutog radnog staža.
- 6.000 kuna za 40/45 godina neprekinutog radnog staža

Navedeni neto iznosi sadrže i oporezivi dio na koji se obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi.

Za zaposlenike Grupe u Republici Hrvatskoj, plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje u dotičnim društvima Grupe. Ti doprinosi

čine osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu.

Aktuarsku procjenu sadašnje vrijednosti obveza temeljem definiranih primanja obavili su aktuari neovisne aktuarske tvrtke na dan 31. prosinca 2014. godine. Društvo je s naslova jubilarnih naknada u 2014. godini rezerviralo 60 milijuna kuna, a za troškove redovnih otpremnina 76 milijuna kuna.

Sadašnja ukupna vrijednost obveza po definiranim primanjima, povezani troškovi tekućeg i minulog rada određeni su metodom projiciranja temeljenoj na ukupnom broju zaposlenika.

Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih pretpostavki:

	Procjena na dan	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Diskontna stopa	3,7%	5,4%
Prosječni životni vijek postojećih umirovljenika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
- muškarci	13,5	13,5
- žene	16,9	16,9
Prosječni životni vijek postojećih radnika u vrijeme umirovljenja (u godinama)		
- muškarci	13,5	13,5
- žene	16,9	16,9
Mortalitet	HR 2004 70,00%	HR 2004 70,00%

Iznosi priznati s naslova plana definiranih primanja u sklopu sveobuhvatne dobiti:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Trošak rada:				
Trošak tekućeg rada	14	7	8	4
Troškovi kamata	9	5	7	4
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/(dubitke) zbog smanjenih prava	23	(4)	16	(4)
Dio troškova definiranih naknada iskazan u računu dobiti i gubitka:	46	8	31	4
Ponovno mjerjenje s naslova definiranih naknada:				
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena demografskih pretpostavki	-	20	-	20
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena financijskih pretpostavki	13	(8)	11	(7)
Aktuarski dobici i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	(10)	12	(4)	10
Dio troškova definiranih naknada iskazan računu dobiti i gubitka i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	3	24	7	23
Ukupno	49	32	38	27

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Iznos iskazan u izvještaju o finansijskom položaju na osnovi obveza Grupe s naslova definiranih otpremnina i jubilarnih nagrada za odlazak u mirovinu:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Sadašnja vrijednost obveza s naslova definiranih primanja	184	146	136	105
Obveza iskazana u bilanci	184	146	136	105
Od toga po ročnosti:				
Kratkoročne obveze	12	11	8	7
Dugoročne obveze	172	135	128	98
	184	146	136	105

34. UPLAĆENI I UPISANI KAPITAL

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Izdane i uplaćene:		
10 milijuna dionica (vrijednost svake dionice iznosi 900 kuna)	9.000	9.000

Dionički kapital društva sastoji se od 10 milijuna odobrenih i izdanih dionica nominalne vrijednosti od 900 kuna. Dionica nosi pravo na jedan glas i pravo na dividendu.

35. REVALORIZACIJSKE REZERVE

Promjene sadašnje vrijednosti obveza s naslova definiranih primanja tijekom razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Na dan 1. siječnja	146	110	105	73
Troškovi minulog rada priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	13	-	11
Trošak tekućeg rada	14	7	8	4
Troškovi kamata	9	5	7	4
Aktuarski (dobici) ili gubici				
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena demografskih prepostavki	-	20	-	20
Aktuarski dobici i gubici zbog promjena finansijskih prepostavki	13	(8)	11	(7)
Aktuarski dobici i gubici zbog usklađenja prema iskustvu	(10)	12	(4)	10
Trošak minulog rada, uključujući gubitke/(dobitke) zbog smanjenih prava	23	(4)	16	(4)
Isplaćena primanja	(11)	(9)	(7)	(6)
Zaključno stanje obveze po definiranim primanjima	184	146	136	105

	INA Grupa i INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Početno stanje	6	13
Povećanje/(smanjenje) nastalo po osnovi revalorizacije finansijske imovine raspoložive za prodaju (Janaf)	144	(9)
Pripadajući odgođeni porez	(29)	2
Konačno stanje	121	6

U 2013. godini zabilježen je pad vrijednosti dionica JANAFA na burzi, te je došlo do smanjenja vrijednosnog usklađenja evidentiranog na revalorizacijskim rezervama.
U 2014. godini zabilježen je značajan porast vrijednosti dionica JANAFA na burzi, te je došlo do povećanja vrijednosnog usklađenja evidentiranog na revalorizacijskim rezervama.

36. OSTALE REZERVE

Rezerve Grupe odnose se na akumulirane viškove i manjkove, revalorizaciju nekretnina, postrojenja i opreme, te pozitivne i negativne tečajne razlike nastale do 1993. godine. Nekoliko je godina hrvatsko gospodarstvo bilo pod utjecajem hiperinflacije, a do 31. prosinca 1993. godine niti Društvo, niti Grupa nisu bili predmetom revizije. Zbog tih razloga nije bilo moguće raščlaniti rezerve Društva i Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine na sastavne dijelove.

Za razdoblja nakon 1993. godine rezultati transakcija Grupe, ako utječu na rezerve, iskazani su na odgovarajućim računima rezervi. Rezerve Grupe na dan 31. prosinca 1993. godine združene su na taj dan, i posebno iskazane u ovoj bilješci.

Promjene na rezervama tijekom godina bile su kako slijedi:

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

INA Grupa	Združene rezerve na dan 31. prosinca 1993. godine	Rezerve nastale tečajnim razlikama	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2013. godine	2.132	(74)	447	2.505
Promjene tijekom 31. prosinca 2013. godine	-	(221)	-	(221)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	2.132	(295)	447	2.284
Promjene tijekom 31. prosinca 2014. godine	-	567	-	567
Stanje 31. prosinca 2014. godine	2.132	272	447	2.851
INA, d.d.				
Stanje 31. prosinca 2014. godine	1.667	415	447	2.529
Stanje 31. prosinca 2013. godine	1.667	(181)	447	1.933

37. ZADRŽANA DOBIT

	INA Grupa	INA, d.d.
Stanje 1. siječnja 2013. godine	3.437	4.366
Dobit finansijske godine	(1.508)	(1.633)
Efekt kupnje nekontrolirajućeg interesa	(343)	(343)
Stanje 31. prosinca 2013. godine	1.586	2.390
Gubitak tekuće godine	(1.897)	631
Preneseni gubitak nastao pripajanjem Prirodnog plina	-	(3.195)
Stanje 31. prosinca 2014. godine	(311)	(174)

38. NEKONTROLIRAJUĆI UDJELI U REZULTATU OVISNIH DRUŠTAVA

	INA Grupa	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Stanje na početku godine	(1)	(1)
Udjel u dobiti tekuće godine	-	-
Stanje na kraju godine	(1)	(1)

39. POSLOVNI ODNOSSI S POVEZANIM STRANAMA

Društvo ima dominantan položaj u Republici Hrvatskoj u istraživanju i proizvodnji nafte i plina, preradi nafte te prodaji plina i naftnih proizvoda. Zbog strateškog položaja INA, d.d. u hrvatskom gospodarstvu znatan se dio njezina poslovanja i poslovanja njenih ovisnih društava odnosi na poslove s Vladom Republike Hrvatske, njezinim ministarstvima i agencijama te društвima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske. Transakcije između INA, d.d. i njenih ovisnih društava kao povezanih strana eliminirane su prilikom konsolidacije. Transakcije između INA, d.d. i drugih društava u sastavu Grupe te drugih povezanih strana prikazane su u nastavku.

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o finansijskom položaju:

INA Grupa	Prihodi od prodaje roba i usluga		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	29	86
Strateški partner				
MOL Nyrt.	649	427	756	936
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	733	835	28	43
Energopetrol d.d.	341	370	-	1
Kalegran Ltd.	135	129	3	3
MOL Commodity Trading Kft.	109	115	5	-
MOL SLOVENIJA d.o.o.	92	41	81	85
Slovnaft, a.s.	26	101	123	82
TVK Ingatlankezelő Kft.	10	-	-	-

Transakcije između INA Grupa i povezanih strana na datum izvještaja o finansijskom položaju:

INA Grupa	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	-	1	-	46
Strateški partner				
MOL Nyrt.	77	83	56	43
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	51	36	1	2
Energopetrol d.d.	41	50	-	-
Kalegran Ltd.	22	31	-	-
MOL SLOVENIJA d.o.o.	3	4	7	9
Slovnaft, a.s.	-	44	6	8

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA Grupa	Potraživanja po danim kreditima prema povezanim stranama		Obveze po kreditima prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Energopetrol d.d.	267	237	-	-
MOL Group Finance SA	-	-	-	611

INA, d.d. je osigurala kredite po stopama usporedivim s onima koje prevladavaju u transakcijama po tržišnim uvjetima. Krediti od krajnje strane koja ima kontrolu nisu osigurani instrumentima naplate.

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana tijekom godine:

INA, d.d.	Prihodi od prodaje roba i usluga		Nabava robe iz odnosa s povezanim stranama	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Povezana društva				
Prirodni plin d.o.o. Zagreb (do studenoga 2014.)	3.523	4.541	568	722
Holdina Sarajevo	2.426	2.521	-	-
Osijek Petrol d.d.	92	102	-	-
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	88	80	-	-
STSI d.o.o. Zagreb	25	28	617	552
Crosco d.o.o.	21	12	353	284
Interina d.o.o. Ljubljana	13	16	-	-
INA Maziva d.o.o.	4	20	56	61
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	7	8	48	50
ITR d.o.o. Zagreb	1	1	5	21
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	3	3	28	86
Strateški partner				
MOL Nyrt.	464	159	539	599
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	731	833	28	43
MOL Commodity Trading Kft	109	115	5	-
MOL SLOVENIJA d.o.o.	89	39	-	-
Slovenaft, a.s.	26	101	123	82
Energopetrol d.d.	22	20	-	1
TVK Ingatlankezelo Ktt.	10	-	-	-

Transakcije između INA, d.d. i povezanih strana na datum izvještaja o finansijskom položaju:

INA, d.d.	Potraživanja od povezanih strana		Obveze prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Povezana društva				
Holdina Sarajevo	128	227	34	21
Osijek Petrol d.d.	14	15	1	1
STSI d.o.o. Zagreb	8	6	233	196
INA Beograd d.o.o Beograd	8	7	-	-
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	7	6	-	1
Crosco d.o.o.	5	2	88	101
Interina d.o.o. Ljubljana	1	2	-	-
TOP Računovodstvo Servisi d.o.o.	1	2	3	-
INA Maziva d.o.o.	1	1	6	7
Prirodni plin d.o.o. Zagreb (do studenog 2014.)	-	3.531	-	105
ITR d.o.o. Zagreb	-	-	-	4
Društva raspoloživa za prodaju				
JANAF d.d. Zagreb	1	-	-	46
Strateški partner				
MOL Nyrt.	43	38	47	34
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Tifon d.o.o.	51	36	1	2
MOL SLOVENIJA d.o.o.	3	4	-	-
Energopetrol d.d.	1	1	-	-
Slovenaft, a.s.	-	44	6	8

Obveze povezanih strana prema INA, d.d. iskazane su umanjene za ispravak vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja.

U 2014. godini INA, d.d. je umanjila vrijednost potraživanja od povezanih strana u iznosu 2 milijuna kuna, a prihode s naslova naplate umanjenih potraživanja od povezanih strana je priznala u iznosu od 2.075 milijuna kuna.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Zajmovi prema i od povezanih strana:

INA, d.d.	Potraživanja po danim kreditima prema povezanim stranama		Obveze po kreditima prema povezanim stranama	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Povezana društva				
Crosco d.o.o.	461	626	-	-
Osijek Petrol d.d.	90	81	-	-
INA BH d.d. Sarajevo	33	29	-	-
INA Crna Gora d.o.o Podgorica	22	23	-	-
Interina d.o.o. Ljubljana	16	21	-	-
Prirodni plin d.o.o. (do studenog 2014)	-	555	-	-
ITR	-	12	-	-
INA Maziva d.o.o.	-	-	61	45
Adrigas Milano	-	-	8	8
Hostin d.o.o.	-	-	7	5
Polybit	-	-	2	2
STSI d.o.o. Zagreb	-	-	-	73
Društvo koje kontrolira strateški partner				
Energopetrol d.d.	267	237	-	-
MOL Group Finance SA	-	-	-	611

Proizvodi su povezanim stranama prodavani po uobičajenim cijenama Grupe, umanjenim za popuste i rabate ovisno o odnosima između strana. Proizvodi su od povezanih strana nabavljani po tržišnim cijenama uz odgovarajuće popuste ovisno o odnosima između strana.

Kod prodaje naftnih proizvoda povezanim stranama, INA, d.d., ovisno o rizičnosti plasmana, uobičajeno traži instrumente osiguranja naplate, osim kada je riječ o proračunskim kupcima ili kupcima koji su u 100% vlasništvu države.

Naknade ključnim članovima rukovodstva

Naknade isplaćene direktorima i drugim ključnim rukovoditeljima tijekom godine:

	INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Kratkoročna primanja	42,1	44,7
Otpremnine	1,0	2,6
Ukupno	43,1	47,3

U prezentiranom iznosu naknada uključena su primanja članova Uprave i izvršnih direktora segmenata djelatnosti i poslovnih funkcija, direktora sektora, pomoćnika izvršnih direktora i tajnika INA, d.d.

Ostale transakcije s povezanim stranama

Društvo je također korisnik usluga društva JANAF d.d., u kojem Društvo drži 11,795% udjela u vlasništvu (bilješka 21.). Približno 29 milijuna kuna prihoda društva JANAF d.d. za 2014. godinu od ukupnog iznosa prihoda od 446 milijuna kuna u 2014. godini otpada na prihode od INA, d.d. za korištenje naftovodnog sustava društva JANAF d.d. (u 2013. godini: 86 milijuna kuna od 452 milijuna kuna ukupnih prihoda).

40. UGOVORNE OBVEZE

Društvo i Grupa imaju neke trajnije poslovne i finansijske obveze koje su dio redovnog poslovanja, a uključuju:

- obveze istraživanja i razvoja proizašle temeljem ugovora o zajedničkoj proizvodnji,
- istražne radove na bušotinama u inozemstvu,
- obveze kupnje, transporta i prodaje plina
- činidbene garancije, akreditivi i ostala jamstva s hrvatskim i inozemnim bankama,
- dovršenje izgradnje određenih objekata.

Ulaganje u ugovornim područjima Sjevernog Jadrana

Aktivnosti privođenja proizvodnji rezervi prirodnog plina na zemljopisnom području sjevernog Jadrana, većinom unutar epikontinentalnog pojasa RH, odvijaju se kroz ugovore o podjeli proizvodnje (PSA – „Production Sharing Agreement“) koje je INA sklopila sa stranim kompanijama na tzv. ugovornim područjima:

- INA, d.d. i ENI Croatia BV sklopili su 1996. i 1997. ugovore o podjeli proizvodnje na ugovornom području Ivana i Aiza - Laura, a realizacija partnerstva odvija se preko zajedničke operativne kompanije INAgip s udjelima 50 : 50,
- INA, d.d. i EDISON INTERNATIONAL S.p.A sklopili su 2002. ugovor o istraživanju i podjeli proizvodnje na ugovornom području Izabela & Iris / Iva.

Partnerstvo s EDISON-om odvija se preko operativne kompanije ED-INE s poslovnim udjelima: 50% : 50%,

Na području Sjevernog Jadrana (3 razradne koncesije) ukupno instalirano 18 proizvodnih i 1 kompresorska platforma s ukupno 46 proizvodnih bušotina.

Do sada je u ugovornom području Sjeverni Jadran i Aiza Laura INA, d.d. uložila u kapitalnu izgradnju rudarskih objekata i postrojenja 4,8 milijardi kuna, a od ukupno pridobivenih rezervi udio INA, d.d. kreće se oko 63% proizvedenog plina, koji se plasira na hrvatsko plinsko tržište.

Završetkom pregovora između INA-e i Edisona te nakon potpisivanja svih potrebnih Ugovora i Procedura, plinsko polje Izabela je pušteno u proizvodnju početkom srpnja 2014. godine Udio INA, d.d. u plinu s polja Izabela do kraja 2014. godine. iznosi 54.872.120 Sm3, što je 43% od ukupno dopremljenog plina s polja Izabela na platformu Ivana K.

Na dan 31. prosinac 2014. godine INAgip je na oba ugovorna područja imao 194 aktivna ugovora ukupne vrijednosti 731,72 milijuna kuna, a preostale obaveze po tim ugovorima na isti nadnevak iznosile su 233,1 milijuna kuna.

ED-INA je za potrebe razrade plinskog polja Izabela od 1. siječnja 2008. godine do 31. prosinca 2014. godine sklopila 93 (35 ih je još aktivno) ugovora ukupne vrijednosti 141 milijuna EUR, od čega je na dan 31. prosinca 2014. godine izvršeno 139,8 milijuna EUR.

Obveza kupnje po "take or pay" ugovorima

Dana 1. listopada 2014. godine novi ugovor sklopljen je sa subjektom MET International AG o kupnji plina koji traje do 30. rujna 2015. godine. Na dan 31. prosinac 2014. godine buduće ugovorene obaveze do isteka trajanja ugovora iznose 22,8 milijuna kuna.

Obveze po ugovoru za transport plina

Buduće ugovorne obaveze za transport plina sklopljene sa dobavljačima GEOPLIN d.o.o. do 2016. godine, te sa Gas Connect Austria i ENI SpA do 2018. godine iznose ukupno 221 milijun kuna.

Poslovni najam

Najmovi gdje najmodavac zadržava gotovo sve rizike i koristi od vlasništva nad imovinom klasificiraju se kao poslovni najmovi. Poslovni najam se priznaje kao trošak u računu dobiti i gubitka na linearnoj osnovi tijekom razdoblja najma.

Minimalna plaćanja najma po neotkazivim poslovnim najmovima su kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
unutar 1 godine	55	59	44	40
između 2-5 godina	78	74	59	74
preko 5 godina	-	-	-	-
	133	133	103	114

Nedospjele ugovorne obaveze po poslovnom najmu na dan 31. prosinca 2014. godine su ugovorene od strane INA, d.d. u iznosu od 103 milijuna kuna, dok je 25 milijuna kuna poslovnom najmu ugovorilo društvo Rotary Zrt.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

41. NEPREDVIĐENE OBVEZE

ZAŠTITA OKOLIŠA

Osnovne djelatnosti Društva i Grupe, koje čine istraživanja, proizvodnja nafte i plina, prijevoz, rafinerijska prerada, proizvodnja i otprema derivata, po svojoj prirodi mogu imati učinak na okoliš, u smislu ispuštanja onečišćujućih tvari u tlo, vodu i zrak. Učinke tih djelatnosti na okoliš kontroliraju lokalne uprave i državna tijela koja se bave zaštitom okoliša. Društvo i Grupa sukladno zakonima i obavezama koji iz njih proizlaze, uredno bilježe, prate i izvješćuju o ispuštanjima u okoliš. Za sva navedena ispuštanja, Društvo i Grupa, sukladno načelu „onečišćivač plaća“ snose troškove nastale onečišćavanjem okoliša. Troškovi obuhvaćaju troškove nastale onečišćavanjem okoliša, troškove praćenja stanja okoliša i primjene utvrđenih mjera te troškove poduzimanja mjera prevencije od onečišćavanja okoliša, bez obzira na to da li su ti troškovi nastali kao rezultat propisane odgovornosti za onečišćavanje okoliša, odnosno ispuštanjem emisija u okoliš ili kao naknade utvrđene odgovarajućim finansijskim instrumentima, odnosno kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju onečišćavanja.

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s odredbama Direktive o industrijskim emisijama (IED)

Direktiva 2010/75/EU o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) objedinjuje zakonske propise iz područja zaštite okoliša za industrijsku postrojenja u jedan dokument te u potpunosti zamjenjuje IPPC Direktivu od 7. siječnja 2014. godine. Direktiva o industrijskim emisijama regulira pitanje okolišne dozvole kojom se utvrđuju uvjeti za rad postrojenja i zahtjeva primjenu najboljih raspoloživih tehnika (NRT) kojima se postiže visoki stupanj zaštite okoliša u cjelini (integrirani pristup u sprečavanju i kontroli emisija u zrak, vodu i tlo, u upravljanju otpadom, u energetskoj učinkovitosti i sprečavanju nezgoda).

S ciljem usklađivanja postojeće tehnologije sa najboljim raspoloživim tehnikama, u INA, d.d. je pokrenuto nekoliko projekata koji su u različitim fazama realizacije. Budući da usklađivanje sa NRT zahtjeva vrijeme i velika finansijska ulaganja, INA, d.d. je za svoje rafinerije u Sisku i Rijeci u predpristupnim pregovorima RH sa EU ishodovala prijelazno razdoblje za postizanje potpune usklađenosti, do 31. prosinca 2017. godine.

Tijekom 2014. godine ishodena su Rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (okolišne dozvole) za četiri Inina postrojenja obveznika ishodjenja dozvole: Objekte frakcionacije Ivanić grad, Objekte prerade plina Molve, Rafineriju nafte Sisak i Rafineriju nafte Rijeka.

U listopadu 2014. godine u Službenom listu EU objavljena je nova Provedbena Odluka Komisije o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama za rafiniranje mineralnih ulja i plina (2014/738/EU), u skladu s Direktivom 2010/75/EU o industrijskim emisijama. Ovi Zaključci o NRT su ključni element rafinerijskog referentnog dokumenta o NRT (REF BREF, Refinery Best Available Technique Reference Document) kojima su, između ostalog, propisani rasponi graničnih vrijednosti emisija koje se mogu postići primjenom najboljih raspoloživih tehnika kao i zahtjevi za praćenjem emisija i referenca su za utvrđivanje uvjeta okolišne dozvole. U Zaključcima je kao jedna od najboljih raspoloživih tehnika prepoznat i tzv. „bubble“ koncept za integrirano upravljanje emisijama SOx i/ili NOx. Ta je tehnika posebno prikladna za rafinerije nafte, jer se cijela rafinerija promatra kao jedan izvor emisije što pruža veću fleksibilnost u odabiru koji izvor emisije će se uskladiti, na temelju ekonomске isplativosti, pod uvjetom da su rezultirajuće emisije jednake ili manje od emisija koje bi se postigle usklađivanjem svakog pojedinog izvora emisije.

Novom Uredbom o okolišnoj dozvoli (NN 08/14), koja je stupila na snagu krajem siječnja 2014. godine, proširen je popis djelatnosti za koje je obvezno ishoditi okolišnu dozvolu, pa su tako sada i INA Maziva, d.o.o. obvezna ishoditi okolišnu dozvolu (privremeno sklađenje opasnog otpada ukupnog kapaciteta sklađišta većeg od 50 tona).

Usklađenje poslovanja INA, d.d. s zakonodavstvom u području emisija stakleničkih plinova

Europski sustav trgovanja emisijskim jedinicama (eng. European Union Emissions Trading Scheme, EU ETS) jedan je od temeljnih mehanizma Europske unije u borbi protiv klimatskih promjena s ciljem izvršenja obveza preuzetih Kyotskim protokolom. Postrojenja unutar Sustava, dio emisijskih jedinica (jedna emisijska jedinica = 1 ton CO₂) dobivaju besplatno te im one služe za „pokrivanje“ emisija iz prethodne godine. Ukoliko postrojenje ima manjak emisijskih jedinica u odnosu na verificirane emisije, ostatak kupuje na tržištu putem dražbi.

Od 1. siječnja 2013. godine Rafinerija nafte Rijeka, Rafinerija nafte Sisak, Objekti frakcionacije Ivanić Grad i Objekti prerade plina Molve dio su Sustava. INA, d.d. ima otvorena četiri računa u Registru Unije – po jedan za svako svoje postrojenje. Verificirana Godišnja izvješća o emisijama stakleničkih plinova dostavljena su Agenciji za zaštitu okoliša na vrijeme, do 31. ožujka 2014. godine, verifikator je verificirane emisije unio u Registar Unije te su emisijske jedinice predane u iznosu jednakim verificiranim emisijama do 30. travnja 2014.

Usklađenje poslovanja INE s zakonskom regulativom u domeni zaštite zraka

Od 1. siječnja 2016. godine za postojeća postrojenja na snagu stupaju puno strože granične vrijednosti emisija (GVE), koje propisuje Direktiva o industrijskim emisijama (IED). Odredbe ove direktive prenesene su u hrvatsko zakonodavstvo Uredbom o GVE onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 117/12, NN 90/14). Za postizanje propisanih graničnih vrijednosti emisija, IED daje mogućnost korištenja izuzeća za postojeća postrojenja, a jedna od njih je i uključivanje u Prijelazni nacionalni plan, uz zadovoljavanje određenih uvjeta. Rafinerije nafte Sisak i Rijeka predale su zahtjev za uključivanjem svojih postojećih velikih uređaja za loženje u Prijelazni nacionalni plan, kojeg je tijekom 2014. godine odobrila Europska Komisija.

Uključivanjem u Plan, postrojenjima se za realizaciju investicija i mjera za smanjenje emisija, a koje bi osigurale usklađenost sa strožim GVE, daje mogućnost postupnog smanjenja emisija jedne ili više onečišćujućih tvari (dušikovih oksida, sumporovog dioksida i krutih čestica), kroz razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2020. godine.

Vezano za usklađivanje s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva (HOS) koje nastaju sklađenjem i distribucijom benzina, sa zakonskim zahtjevima usklađena je cjelokupna Inina maloprodajna mreža kao i autopunilište u Rafineriji nafte Sisak. U sljedeće tri godine je za potpunu usklađenost s tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija HOS-a planirano 428,5 milijuna kuna.

Rezerviranja u zaštiti okoliša

Obveze u području rezerviranja za zaštitu okoliša su obveze tvrtke za remedijaciju i sanaciju onečišćenja uzrokovanih njenim aktivnostima. Mogu se podijeliti u dvije kategorije, a to su rezerviranja za zaštitu okoliša i potencijalne (nepredviđene) obveze. S 31. prosincem 2014. u INA, d.d. rezerviranja za zaštitu okoliša iznosila su 295 milijuna kuna, a za INA Grupu taj iznos je 309 milijuna kuna. Potencijalne (nepredviđene) obveze na razini INA Grupe procijenjene su u iznosu od 635 milijun kuna, a na razini INA, d.d. u iznosu od 423 milijuna kuna. Ovi procijenjeni iznosi nepredviđenih obveza nisu evidentirani, jer je vrijeme nastanka događaja nesigurno i nema pouzdanih, izmjerih podataka o eventualnom onečišćenju.

EMISIJSKE JEDINICE (KVOTE)

Unutar Sustava trgovanja emisijskim jedinicama, postrojenjima INA, d.d. dodijeljene su određene emisijske jedinice besplatno. Emisijske jedinice dodijeljene su na godišnjoj razini te je zakonska obveza INA, d.d. na računima u Registru Unije imati te predati emisijske jedinice u iznosu jednakom verificiranim emisijama od prošle godine. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se na temelju obrasca Europske komisije kojeg popunjavaju postrojenja, a koji se dostavlja Ministarstvu zaštite okoliša i prirode svake godine do 31. prosinca tekuće godine za tu istu godinu. INA, d.d. usvojila je obračun troškova po neto principu na besplatno dodijeljene emisijske jedinice. Dakle, rezerviranje se priznaje samo kad stvarna emisija prekorači dodijeljenu. Rezerviranja za obvezu emisijskih jedinica koje prelaze broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica umanjuje se kupnjom emisijskim jedinicama. Trošak emisijskih jedinica priznaje se kao trošak iz osnovne djelatnosti. Detaljno objašnjenje načina rezerviranja te obračunavanja dano je Pravilnikom o upravljanju emisijama stakleničkih plinova i emisijskim jedinicama u INA, d.d.

Emisijske jedinice raspodjeljuje nadležno tijelo, a dodjeljuju se besplatno na razdoblje od jedne godine.

SUDSKI SPOROVI

GWDF Partnership München i GWDF Limited Cipar

GWDF potražuje naknadu štete nastalu uslijed gubitka prava iz Joint Venture Agreement-a sa tvrtkom Saknavtobi, a do koje je došlo povlačenja iz pregovora kojim je trebao postati sudionik zajedničkog poslovnog potvrdi.

Na ročištu 8. veljača 2011. godine nakon što su stranke ponovno iznijele svoja stajališta, sud je donio odluku da diplomatskim putem zatraži od SR Njemačke i Republike Cipar sadržaj mjerodavnog prava za odlučivanje u ovom predmetu.

Mišljenja smo da najvjerojatnije sud još nije dovoljno proučio relativno neuobičajenu procesnu situaciju u predmetu i da još nema jasno stajalište u kojem smjeru treba voditi predmet te je stoga odlučio prvo prikupiti sva mjerodavna prava, a tek će potom donijeti daljnje odluke.

Nakon više od tri godine održano je ročište 11 rujna 2014. godine sa novom sutkinjom, no i nadalje nije donijeta odluka o mjerodavnom pravu.

Situacija INA, d.d. se niti nakon ročišta 11 rujna 2014. godine nije promjenila, a dostava mjerodavnog prava i nadalje nije riješena. Do sada prvenstveni dokazi nisu u bitnom promijenili položaj stranaka u odnosu kakav je bio na početku sporu, a i saslušani svjedoci su prvenstveno davali iskaze radi dokazivanja aktivne legitimacije. Nakon dugog mirovanja predmet je zadužila nova sutkinja, koja je održala naprijed navedeno ročište.

Unatoč održanom ročištu i nadalje nije donijeta odluka o mjerodavnom pravu te se u predmetu nije dogodio nikakav suštinski pomak. Stoga je položaj INE u sporu nepromijenjen.

S obzirom da je predugovorna odgovornost za štetu (culpa in contrahendo) vrlo različito uređena u njemačkom i hrvatskom pravu, izbor mjerodavnog prava će imati direktni utjecaj na ishod sporu. Kako ni svjedoci nisu saslušani na okolnosti koje se tiču merituma sporu, njegov ishod je trenutno potpuno neizvjestan. Stoga, rezerviranje nije obavljeno po tom sporu.

OTF

OTF potražuje običnu štetu i izmaklu korist u iznosu od 66 milijuna kuna temeljem nepoštivanja odnosno kršenja odredbi LSTK ugovora za izgradnju „Sulfur Recovery unit“ (Klausovog postrojenja) za Rafineriju nafte Rijeka kao i neplaćene iznose po ispostavljenim „change orders“. Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta da je potencijalni gubitak u svezi OTF slučaja moguć u iznosu od 23 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2014. godine te je u tom iznosu evidentirano rezerviranje.

Također OTF smatra da je INA protuzakonito naplatila bankovnu garanciju u visini 15% ugovorene cijene pa traži povrat i tog iznosa.

Tužitelj je započeo arbitražni postupak tužbom predanom Stalnom arbitražnom sudištu pri HGK dana 23. srpnja 2013. godine, a koju tužbu je INA, d.d. zaprimila 27. kolovoza 2013. godine.

Rezultat sporu je neizvjestan. S obzirom na tijek ročišta, navode vještaka i iskaze svjedoka za očekivati je da će OTF biti odbijen sa više od 50% tužbenog zahtjeva. Međutim, ishod arbitraže je neizvjestan i zbog toga jer nije vjerojatno da će tužbeni zahtjevi biti u potpunosti odbijeni ili usvojen. Naime, tužba se sastoji od više zahtjeva, a u mnogim slučajevima postoje elementi podijeljene odgovornosti INA, d.d. i OTF-a. Osim toga uspjeh u sporu ovisi i o načinu na koji će sud primijeniti materijalno pravo, a o tome Tribunal nije dao nikakve naznake.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Ljubljanska banka

Cjelokupno potraživanje tužitelja, LJUBLJANSKA BANKA, Ljubljana, Slovenija protiv INA, d.d. u iznosu od 61 milijuna kuna proizašlo je iz dva ugovora iz 1982. godine o korištenju kratkoročnog deviznog kredita u inozemstvu koje je INA- Rafinerija nafte Rijeka sklopila sa Ljubljanskim bankom - Osnovnom bankom Zagreb.

Potraživanje Ljubljanske banke u ovom sudskom sporu odnosi se na dug po osnovu zatezne kamate koji proizlazi iz pravomoćne presude Okružnog privrednog suda u Zagrebu koja je donesena u ranijem sudskom postupku koji se vodio po istom, gore navedenom pravnom osnovu. Postupak je započeo podnošenjem prijedloga za izvršenje koji je dana 13. rujna 1995. godine. Trgovački sud u Zagrebu donosi Rješenje o izvršenju na koji je INA, d.d. prigovorila zbog zastare, osnovanosti te visine zahtjeva pa se postupak nastavio kao parnični postupak povodom tužbe.

INA, d.d. prigovara preuranjenosti tužbe, s obzirom da se po istom pravnom osnovu vodi postupak radi nedopuštenosti ovrhe, a koji je u međuvremenu pravomoćno okončan i u kojem tužitelj traži ponavljanje postupka. INA, d.d. također prigovara i aktivnoj legitimaciji tužitelja.

Zbog složenosti pravnog pitanja (potraživanje izmijenjene zatezne kamate) ishod postupka je i dalje neizvjestan, mada je sada veća vjerojatnost da će i Vrhovni sud zauzeti isto stajalište kao i Visoki trgovački sud.

Uprava vjeruje, na temelju pravnog savjeta, da gubitak neće nastati, stoga rezerviranje nije evidentirano u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 2014. godine.

Napominje se kako Vrhovni sud još nije odlučio o uloženoj reviziji, odnosno kako tijekom 2014. godine nisu poduzimane daljnje pravne radnje.

42. FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizikom kapitala

Primarni cilj Grupe u upravljanju kapitalom, kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala, je osiguranje zdravih kapitalnih pokazatelja u svrhu podrške svim poslovnim aktivnostima te maksimiziranja vrijednosti svih dioničara.

Kapital Grupe se sastoji od dužničkog dijela, koji uključuje primljene zajmove i kredite objavljene u bilješkama 27. i 30. umanjene za novac u blagajni i stanja na računima u bankama (tzv. neto dug) i vlasničke glavnice, koja obuhvaća upisani kapital, rezerve, zadržanu dobit i nekontrolirajuće udjele, objavljene u bilješkama 34. do 38.

INA Grupa analizira strukturu kapitala kvartalno. U sklopu pregleda, promatra se cijena kapitala i rizici povezani sa svakom klasom kapitala. Interno se utvrđuje maksimalni koeficijent financiranja Grupe.

Koeficijent financiranja na kraju izvještajnog razdoblja:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Dug:	3.458	5.163	3.197	4.845
Dugoročni krediti	628	1.889	619	1.826
Kratkoročni krediti	2.631	2.975	2.391	2.764
Tekući dio dugoročnih obveza	199	299	187	255
Novac i novčani ekvivalenti	(467)	(402)	(327)	(252)
Neto dug	2.991	4.761	2.870	4.593
Ukupno kapital	11.660	12.875	11.476	13.329
Ukupni kapital i neto dug	14.651	17.636	14.346	17.922
Koeficijent financiranja	20%	27%	20%	26%

Dug obuhvaća obveze po dugoročnim i kratkoročnim zajmovima i kreditima (bez derivativa i ugovora o finansijskim garancijama), kako je navedeno u bilješkama 27. i 30.

Ukupni kapital čini kapital, rezerve, zadržana dobit ili preneseni gubitak te nekontrolirajući udjeli kojima Grupa upravlja kao kapitalom.

Kategorije finansijskih instrumenata

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Finansijska imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	467	402	327	252
Krediti i potraživanja	2.549	3.756	3.564	4.200
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	462	330	462	330
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	56	26	56	26
Pozitivna fer vrijednost derivativa	23	29	23	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	6	6	6
Ugrađeni derivativni finansijski instrumenti	-	5	-	-
Finansijske obveze				
Obveze po kreditima	3.459	5.164	3.640	5.414
Obveze prema dobavljačima	1.713	2.841	1.256	2.146
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	35	54	35	54
Negativna fer vrijednost derivativa	20	-	20	-
Ugrađeni derivativni finansijski instrumenti	14	18	14	-

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

INA Grupa u tijeku svog poslovanja kontinuirano nadgleda i upravlja s finansijskim rizicima. Politika upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe pruža okvir unutar kojeg INA, d.d. i konsolidirana ovisna društava INA, d.d. upravljaju i održavaju na prihvatljivoj razini robni, tečajni i rizik promjene kamatnih stopa, omogućavajući INA, d.d. da postigne svoje strateške ciljeve uz zaštitu buduće finansijske stabilnosti i fleksibilnosti INA Grupe. INA, d.d. integrira i mjeri finansijske rizike na nivou INA Grupe u modelu finansijskih rizika koristeći Monte Carlo simulaciju, a Izvještaj o izloženosti finansijskim rizicima redovito se podnosi višem menadžmentu.

Općenitom pristupom, INA, d.d. prepostavlja poslovne aktivnosti kao dobro balansiran integrirani portfelj i ne štiti pojedine elemente svoje izloženosti finansijskim rizicima u tijeku uobičajenog poslovanja. INA, d.d. aktivno upravlja svojom izloženosti finansijskim rizicima u sljedeće svrhe:

- na korporativnom nivou – održavanje finansijskih pokazatelja, zaštita izloženosti velikim novčanim transakcijama, itd;
- na nivou segmenta djelatnosti – smanjenje izloženosti promjenama tržišnih cijena u slučaju promjena uobičajenih poslovnih aktivnosti (npr. planirano redovno zaustavljanje rafinerijskih postrojenja u svrhe remonta).

Sektor riznice INA, d.d. obavlja finansijske aktivnosti za INA, d.d. i koordinira finansijsko poslovanje INA Grupe na domaćem i međunarodnim finansijskim tržištima, te prati i upravlja finansijskim rizicima vezanim uz poslovne aktivnosti INA Grupe. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

INA Grupa u vrlo ograničenoj mjeri koristila je derivativne (izvedene) instrumente za upravljanje finansijskim rizicima. Derivativni finansijski instrumenti, regulirani su potpisivanjem ISDA (International Swaps and Derivatives Association) Ugovora s drugim ugovornim stranama. INA Grupa ne koristi derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Tržišni rizici

Upravljanje robnim rizicima (rizicima promjene cijena)

Promjenjivost cijena sirove nafte i plina je prevladavajući element u poslovnom okruženju INA Grupe. INA Grupa je kupac nafte koja se najčešće kupuje kratkoročnim aranžmanima u dolarima po trenutno važećoj cijeni na tržištu. Od količina plina uvezenih u 2014. godini, INA Grupa je većinu količina plina uvozila po cijenama formiranim na spot tržištu i denominiranim u eurima, dok je manji dio bio uvezen po fiksnim cijenama denominiranim u dolarima.

Uz istraživanje i proizvodnju, te rafinerijsku preradu, jedna od temeljnih djelatnosti INA, d.d. je marketing i prodaja rafinerijskih proizvoda i prirodnog plina. Cijena naftnih derivata se formirala temeljem Pravilnika o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata do njegovog stavljanja van snage, nakon čega se cijena formirala tjedno na tržišnim principima, omogućavajući brže reagiranje na promjene tržišnih cijena.

Sukladno Politici upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe, kako bi zaštitila izloženost finansijskim rizicima na korporativnom nivou i nivou segmenta djelatnosti, INA, d.d. ima na raspolaganju terminske (swap) i opcionske instrumente. U 2014. godini INA, d.d. je zaključila kratkoročne terminske swap transakcije s ciljem zaštite promjena u zalihamu, perioda za određivanje cijena i ugovora s fiksnim cijenama. Ove transakcije su inicirane s ciljem smanjenja izloženosti potencijalnim oscilacijama cijena tijekom razdoblja smanjenja zaliha u rafinerijama, te zbog usklađivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata. Ove transakcije su transakcije zaštite i kvalificiraju se kao računovodstvo zaštite po MSFI-ju u slučaju usklađivanja perioda za određivanje cijene prilikom kupovine sirove nafte i derivata s periodom prerade nafte i periodom za određivanje prodajne cijene derivata.

Na dan 31. prosinca 2014. godine pozitivna fer vrijednost od zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe iznosi 56 milijuna kuna te negativna fer vrijednost s osnova zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe iznosi 35 milijuna kuna. Na dan 31. prosinca 2013. godine pozitivna fer vrijednost iznosi 26 milijuna kuna te negativna 54 milijuna kuna (vidi bilješku 25.).

Upravljanje tečajnim (valutnim) rizikom

Kako INA Grupa posluje i u Hrvatskoj i u inozemstvu, mnoge transakcije određuju i obavlja u stranoj valuti, pa je tako i izložena rizicima valutnih tečajeva.

INA Grupa ima neto dug u dolarima i eurima, te neto kratku kunsku izloženost operativnih novčanih tijekova. Načelno, za upravljanje valutnim rizikom kojemu je Grupa izložena primjenjuje se prirodna zaštita od rizika koja se temelji na načelu da bi kombinacija valuta u portfelju duga trebala odražavati valutnu poziciju slobodnog novčanog tijeka Grupe. Nadalje, kako bi se izbjegla prevelika izloženost kretanju pojedinačne valute (tj. dolar), INA, d.d. primjenjuje portfeljni pristup prilikom odabira kombinacije valuta u portfelju duga.

INA, d.d. može koristiti međuvalutni swap kako bi prilagodila kombinaciju valuta u portfelju duga. Na 31. prosinca 2014. godine nije bilo otvorenih međuvalutnih transakcija.

U idućoj tablici su prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Društva u stranoj valuti na izvještajni datum.

INA Grupa	Obveze		Imovina	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Iznos denominiran u valuti EUR	2.246	2.298	268	219
Iznos denominiran u valuti USD	2.145	3.697	1.124	1.280
INA, d.d.	4.391	5.995	1.392	1.499
Iznos denominiran u valuti EUR	2.065	2.831	546	633
Iznos denominiran u valuti USD	1.974	3.387	1.339	1.745
INA, d.d.	4.039	6.218	1.885	2.378

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

INA Grupa je uglavnom izložena valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na tečaj dolara, zbog činjenice da se trgovina naftom i plinom na međunarodnom tržištu velikim dijelom obavlja u dolarima. Nadalje, Grupa je izložena riziku promjene tečaja kune u odnosu prema tečaju eura, zbog činjenice da je dio dugovnog portfelja denominiran u eurima.

U idućoj tablici analizirana je osjetljivost Grupe i Društva na slabljenje tečaja kune od 10% u 2014. godini (10% u 2013. godini) u odnosu na relevantne strane valute. Prethodne stope osjetljivosti su stope koje predstavljaju procjenu rukovodstva o uobičajenim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje monetarnu imovinu i monetarne obveze u valutu. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njihovo preračunavanje na kraju razdoblja temeljem postotne promjene valutnih tečajeva. Negativan broj pokazuje

smanjenje dobiti ako se hrvatska kuna u odnosu na predmetnu valutu promjenila za gore navedene postotke. U slučaju obrnuto proporcionalne promjene vrijednosti hrvatske kune u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit bio bi jednak i suprotan.

INA Grupa	Utjecaj valute USD		Utjecaj valute EUR	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Gubitak	(102)	(242)	(198)	(208)
INA, d.d.	(102)	(242)	(198)	(208)
Gubitak	(63)	(164)	(152)	(220)
	(63)	(164)	(152)	(220)

Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta za 10% najvećim dijelom povezano je sa stanjem obveza prema dobavljačima i primljenih kredita iskazanim u američkim dolarima (USD) i eurima (EUR).

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Zbog činjenice da društva INA Grupe koriste kredite s fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama INA Grupa je izložena riziku promjene kamatnih stopa. Velika većina kredita INA Grupe ugovorena je s promjenjivom kamatnom stopom.

Kao energetska kompanija, Grupa ne špekulira s kretanjem kamatnih stopa, te stoga prvenstveno odabire promjenjivu kamatnu stopu. Međutim, kod nekih instrumenata i određenih makro okruženja, odabir fiksne kamatne stope može biti povoljniji.

INA, d.d. sukladno Politici upravljanja i zaštite od rizika INA Grupe, može koristiti kamatne swap transakcije kako bi upravljala relativnim nivojem izloženosti kamatnom riziku novčanog toka povezanim s posudbama s promjenjivim kamatnim stopama. Na dan 31. prosinca 2014. nije bilo otvorenih kamatnih swap transakcija.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na datum izvještaja o finansijskom položaju. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na datum bilance vrijedio tijekom cijele godine. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 50 ili 200 baznih poena koristi se u internom izvješćivanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu menadžmenta o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju povećanja/smanjenja kamatne stope za 200 baznih poena, uz pretpostavku stabilnih ostalih varijabli, došlo bi do sljedećih promjena u rashodima za kamatu INA Grupe i INA, d.d. Zbog smanjenja ukupne zaduženosti s promjenjivom kamatnom stopom, smanjen je i utjecaj eventualne promjene kamatne stope na dobit.

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Utjecaj promjene kamatne stope kratkoročnih kredita	54	59	49	55
Utjecaj promjene kamatne stope dugoročnih kredita	13	39	12	37
Ukupna promjena:	67	98	61	92

U slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena dobit INA Grupe na dan 31. prosinca 2014. bi se smanjila za 67 milijuna kuna, dok bi pri povećanju za 50 baznih poena smanjenje iznosilo 17 milijuna kuna (u 2013. smanjenje za 98 milijuna kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje iznosilo 25 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena), a u 2014. dobit INA, d.d. bi se smanjila za 61 milijuna kuna u slučaju povećanja kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje iznosilo 15 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena (u 2013. smanjenje za 92 milijuna kuna pri povećanju kamatnih stopa za 200 baznih poena, dok bi smanjenje iznosilo 23 milijuna kuna pri povećanju za 50 baznih poena). Ekvivalentno smanjenje kamatnih stopa rezultiralo bi povećanjem dobiti u istim iznosima.

OSTALI CJENOVNI RIZICI

Grupa je izložena rizicima promjene cijene glavnice koji proizlaze iz vlasničkih udjela. Vlasnički udjeli se drže iz strateških razloga, a ne radi trgovanja.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Analiza osjetljivosti cijene glavnice

Analize osjetljivosti iznesene u nastavku su određene na temelju izloženosti cjenovnom riziku glavnice na izvještajni datum.

Da su cijene glavnice bile 10 % više:

- to ne bi utjecalo na dobit tekuće godine zaključno s 31. prosincem 2014., budući da su vlasnički udjeli svrstani u kategoriju raspoloživih za prodaju
- ostale rezerve INA, d.d. u glavnici bile bi više za 41,5 milijuna kuna kao posljedica promjena fer vrijednosti dionica raspoloživih za prodaju.

U slučaju smanjenja za 10% utjecaj na glavnici bio bi jednak i suprotan.

Upravljanje kreditnim rizicima

Prodajom robe i usluga kupcima na odgodu plaćanja nastaje kreditni rizik, rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Grupe. Dospjela potraživanja od kupaca negativno utječu na likvidnost Grupe, a dospjela ispravljena potraživanja negativno utječu i na finansijski rezultat Grupe. Sukladno važećem Postupku upravljanja kreditnim rizicima u poslovanju s kupcima provode se aktivnosti u cilju zaštite od rizika naplate potraživanja. Kupci se svrstavaju u skupine rizičnosti prema finansijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mјere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih finansijskih izvješća kupaca te se pribavljaju ocjene neovisnih bonitetnih kuća. Analiza izloženosti i kreditno ocjenjivanje kupaca izrađuje se kontinuirano, te se kreditna izloženost prati i kontrolira kroz kreditne limite koji se mijenjaju i provjeravaju najmanje jednom godišnje. Od kupaca se prikupljaju instrumenti osiguranja plaćanja, gdje god je to moguće, a u svrhu zaštite od mogućih kreditnih rizika uslijed neizvršenja plaćanja ugovornih obveza.

Grupa kontinuirano prati svoju izloženost prema stranama s kojima posluje, kao i njihovu kreditnu sposobnost u svrhu smanjenja rizika naplate potraživanja.

INA Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Dio prodaje roba na odgodu odnosi se na državne institucije i kupce u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, koji ne dostavljaju instrumente osiguranja plaćanja. Od ostalih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja uglavnom se prikupljaju zadužnice, kao najzastupljeniji instrument osiguranja plaćanja na hrvatskom tržištu, te bankovne garancije, a ujedno se koristi i osiguranje potraživanja, dok se od inozemnih kupaca kao instrument osiguranja plaćanja najčešće pribavljaju akreditivi te u manjem broju korporativne garancije, a u iznimnim slučajevima i mjenice.

Grupa nema značajniju kreditnu izloženost koja nije pokrivena instrumentima osiguranja plaćanja, osim prema državnim tijelima i poduzećima u državnom vlasništvu, te vlasništvu lokalne samouprave, kao i izloženost prema kupcima temeljem pojedinih koncesijskih ugovora u inozemstvu.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijek novca uz praćenje dospjeća potraživanja i obveza.

Politika INA Grupe je osigurati dovoljno vanjskih izvora financiranja s ciljem postizanja odgovarajuće razine raspoloživih okvirnih linija radi osiguranja likvidnosti INA Grupe kao i investicijskih potreba.

Dana 31. prosinca 2014. godine INA Grupa je imala ugovorenih kratkoročnih bankovnih linija u iznosu od 1,88 milijardi kuna (srednji tečaj HNB-a) isključujući dozvoljena prekoračenja i kreditne linije za financiranje kupovine nafte i derivata te ugovorenih dugoročnih kreditnih linija u iznosu od 5,35 milijarde kuna (srednji tečaj HNB-a).

Sukladno uobičajenoj međunarodnoj praksi, INA, d.d. ima ugovorene kratkoročne kreditne linije („trade finance“) s prvaklasm poslovnim bankovnim grupacijama u svrhu kupovine nafte i derivata. Na dan 31. prosinca 2014. stanje ugovorenih kreditnih linija za kupovinu sirove nafte i derivata iznosilo je 1,26 milijarde dolara. (2013: 1.186 milijuna USD).

Za detalje glavnih vanjskih izvora sredstava INA Grupe vidi bilješke 27 i 30.

S ciljem diverzifikacije izvora financiranja te osiguranja dostačnog stupnja likvidnosti i finansijske stabilnosti INA, d.d. kontinuirano razmatra mogućnosti financiranja i od strane drugih kreditora.

Tablična analiza rizika likvidnosti i rizika kamatnih stopa

Tablice u nastavku prikazuju dospjeća ugovornih obveza Grupe i INA, d.d. iskazanih u izvještaju o finansijskom položaju na kraju razdoblja. Analiza je izrađena na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po finansijskim obvezama na datum dospjeća i prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

INA Grupa	do 1 mj.	od 1 do 12 mj.	od 1 god. do 5 god.	nakon 5 god.	Ukupno
31. prosinca 2014. godine					
Beskamatne obveze	1.793	594	37	21	2.445
Kamatne obveze	2.392	483	688	-	3.563
	4.185	1.077	725	21	6.008
31. prosinca 2013. godine					
Beskamatne obveze	2.503	1.164	38	28	3.733
Kamatne obveze	2.357	1.014	2.009	-	5.380
	4.860	2.178	2.047	28	9.113
INA, d.d.					
31. prosinca 2014. godine					
Beskamatne obveze	1.541	458	34	22	2.055
Kamatne obveze	2.390	308	678	-	3.376
	3.931	766	712	22	5.431
31. prosinca 2013. godine					
Beskamatne obveze	2.024	1.021	29	29	3.103
Kamatne obveze	2.364	878	1.942	-	5.184
	4.388	1.899	1.971	29	8.287

Beskamatne obveze INA, d.d. do jednog mjeseca najvećim dijelom sastoje se od obveza prema dobavljačima u iznosu od 1.355 milijuna kuna za 2014. godinu (1.866 milijuna kuna u 2013. godini).

Beskamatne obveze INA, d.d. dužim od pet godina odnose se na obveze prema državi za otkup stanova i odgođeni prihod od prodanih stanova. U kamatnim obvezama prikazane su obveze s osnove kratkoročnih i dugoročnih kredita.

fer vrijednost finansijskih instrumenata

Metode procjene i pretpostavke u određivanju fer vrijednosti

Fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza se određuje kako slijedi:

- fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obveza kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima, pod standardnim uvjetima, određuje se prema cijenama koje kotiraju na tržištu;
- fer vrijednost ostale finansijske imovine i ostalih finansijskih obveza (isključujući derivativne instrumente) određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente;
- fer vrijednost derivativnih instrumenata se izračunava koristeći izlistane cijene. Gdje takve cijene nisu dostupne, koristi se analiza diskontiranih novčanih tokova primjenom važeće krivulje prinosa za razdoblje trajanja instrumenata kod neopciskih derivativa, dok se za opciski derivativi koriste modeli za utvrđivanje cijena opcija. Terminski valutni ugovori se vrednuju koristeći kotirane forward tečajeve i krivulje prinosa izvedene iz kotiranih kamatnih stopa po ugovorima sa sličnim dospjećem. Kamatni swapovi se vrednuju po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova i diskontiraju na temelju važećih krivulja prinosa izvedeni iz kotiranih kamatnih stopa.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o finansijskom položaju

U tablici su analizirani finansijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani su u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

- 1. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržišta za identičnu imovinu i identične obveze;
- 2. razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na promatranom sredstvu ili obvezi (tj. njihovih cijena) ili neizravno (izvedeni iz cijena) i
- 3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

INA GRUPA	31. prosinca 2014.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	416	-	-	416
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	56	-	56
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	23	-	23
Finansijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	35	-	35
Negativna fer vrijednost derivativa	-	20	-	20
Ugrađene derivativne finansijske obveze	-	14	-	14
31. prosinca 2013.				
INA GRUPA	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
	272	-	-	272
	-	29	-	29
	-	26	-	26
	-	5	-	5
Finansijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	272	-	-	272
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	29	-	29
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	26	-	26
Ugrađena derivativna finansijska imovina	-	5	-	5
Finansijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	54	-	54
Ugrađene derivativne finansijske obveze	-	18	-	18

INA, d.d.	31. prosinca 2014.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Finansijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	416	-	-	416
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	56	-	56
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	23	-	23
Finansijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	35	-	35
Negativna fer vrijednost derivativa	-	20	-	20
Ugrađene derivativne finansijske obveze	-	14	-	14
31. prosinca 2013.				
INA, d.d.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
	272	-	-	272
	-	29	-	29
	-	26	-	26
	-	5	-	5
Finansijska imovina po fair vrijednosti				
Imovina raspoloživa za prodaju*	272	-	-	272
Pozitivna fer vrijednost derivativa	-	29	-	29
Pozitivna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	26	-	26
Ugrađena derivativna finansijska imovina	-	5	-	5
Finansijske obveze po fair vrijednosti				
Negativna fer vrijednost zaštićenih transakcija	-	54	-	54

* prikazana je samo imovina raspoloživa za prodaju po fer vrijednosti, preostali vlasnički instrumenti klasificirani kao imovina raspoloživa za prodaju u iznosu od 46 milijuna kuna obračunavaju se po metodi troška (2013.: 58 milijuna kuna) i zbog toga nisu prikazani u gornjoj tablici

Tijekom godine se nisu obavljali transferi između razina dostupnih pokazatelja 1 i 2.

(a) Finansijski instrumenti na razini 1

Fer vrijednost finansijskih instrumenata na razini 1 uključuju dionice JANAF-a klasificirane kao ulaganja raspoloživa za prodaju za koje je vrijednost određena prema cijenama koje kotiraju na tržištu na datum izvještaja o finansijskom položaju. Tržište se smatra aktivnim ako su cijene koje kotiraju trenutne i redovito dostupne.

(b) Finansijski instrumenti na razini 2 i 3

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu je određena metodama vrednovanja.

Posebne metode vrednovanja korištene za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- Fer vrijednost zaštićenih transakcija vezanih uz cijenu robe se izračunava na temelju ostvarenih povijesnih kotacija od Platts-a i tržišnih terminskih kotacija temeljnih roba.
- Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutačnih tržišnih tečajeva stranih valuta na datum izvještaja o finansijskom položaju te je ugrađeni derivativ vrednovan kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovornog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen.

Navedene metode vrednovanja koriste tržišne podatke uvijek kada su dostupni te se oslanjaju na specifične procjene subjekta što je manje moguće. Ukoliko su svi značajni ulazni podaci potrebni za fer vrednovanje instrumenata dostupni, instrument je uključen u razinu 2. Ukoliko se jedan ili više značajnih ulaznih podataka ne temeljni na dostupnom tržišnom podatku, instrument je uključen u razinu 3.

bilješke uz finansijske izvještaje

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2014. godine (svi iznosi su prikazani u milijunima kuna)

Derivativni finansijski instrumenti

Sukladno MRS-u 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje, izvedeni finansijski instrumenti prikazani su u izvještaju o finansijskom položaju po fer vrijednosti, uz uključivanje promjena u toj vrijednosti u računu dobiti i gubitka.

Grupa je zaključila određene dugoročne ugovore o kupnji, koji sukladno MRS-u 39, sadrže ugrađene izvedene finansijske instrumente. Ugrađeni izvedeni finansijski instrument je dio ugovora koji utječe da se novčani tijekovi nastali na osnovi ugovora mijenjaju, djelomično, na sličan način kao i samostalni izvedeni finansijski instrument. MRS 39 zahtijeva da takvi ugrađeni izvedeni finansijski instrumenti budu odvojeni od osnovnih ugovora i da se vode kao izvedeni finansijski instrumenti i evidentiraju se po fer vrijednosti, uključujući knjiženje promjena fer vrijednosti na teret ili u korist računa dobiti ili gubitka. Fer vrijednost ugrađenih terminskih ugovora u stranoj valuti je utvrđena na osnovi trenutačnih tržišnih tečajeva stranih valuta na datum bilance. Ta vrijednost ugrađenog instrumenta zamjene indeksa inflacije je utvrđena kao razlika kumulativnog indeksa inflacije između ugovorenog eskalatora inflacije i inflacije u državi u kojoj je ugovor izvršen. Dugoročni učinak ovih ugrađenih izvedenih finansijskih instrumenata je diskontiran koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na vladine obveznice.

Uprava smatra da su knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obveza koji su u finansijskim izvještajima iskazani po amortiziranom trošku približne njihovoj fer vrijednosti.

Fer vrijednost ugrađenih izvedenih finansijskih instrumenata uključenih u bilancu i neto kretanja tijekom godine su kako slijedi:

	INA Grupa		INA, d.d.	
	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.	31. prosinca 2014.	31. prosinca 2013.
Fer vrijednost na dan 1. siječnja	(13)	(33)	-	-
Finansijski rashodi koji se odnose na neto promjenu fer vrijednosti ugrađenih izvedenih finansijskih instrumenata u tekućoj godini	(1)	20	(14)	-
Fer vrijednost na dan 31. prosinca	(14)	(13)	(14)	-
Analizirano kao:				
Tekući dio	(9)	(5)	(9)	-
Dugoročni dio	(5)	(8)	(5)	-
	(14)	(13)	(14)	-

43. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Porezni nadzor za 2010. i 2011. godinu

Dana 30. prosinca 2014. godine INA, d.d. je zaprimila Porezno Rješenje od Ministarstva Finacija, Porezne uprave koje je uslijedilo nakon nadzora poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost za 2010. i 2011. godinu. Dodatne obveze poreza na dobit i poreza na dodanu vrijednost te zatezne kamate utvrđene Poreznim Rješenjem iznose približno 319 milijuna kuna.

INA, d.d. je u zakonskom roku 29. siječnja 2015. godine podnijela žalbu na porezno Rješenje. Porezna uprava je 6. veljače 2015. godine donijela Rješenje kojim odbacuje INA, d.d. žalbu na porezno Rješenje kao nepravodobnu zbog postupovne pogreške. Posljedično, INA, d.d. je zaključno s datumom 10. veljače 2015. godine podmirila obveze poreza i zateznih kamata utvrđene poreznim Rješenjem. INA, d.d. će uložiti žalbu na Rješenje o odbacivanju žalbe te će poduzeti sve dostupne pravne korake kako bi osporila Rješenje o nepravodobnosti žalbe.

Budući da se ovaj događaj smatra događajem nakon datuma bilance koji zahtjeva usklađivanje, INA, d.d. je priznala obavezu u iznosu od 325 milijuna kuna na datum 31. prosinca 2014. godine.

Odluka Visokog Upravnog suda

INA-Industrije naftne, d.d. zaprimila je presudu Visokog upravnog suda kojom se prihvata Inina tužba i ponistišta Rješenje Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva od 29. srpnja 2011. godine, kojim je oduzeta Inina dozvola za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom području "Drava". Iako je dozvola za istražne aktivnosti ovom presudom ponovno postala važeća, rok za obavljanje istražnih aktivnosti istekao je s krajem 2014. godine te postoji značajno preklapanje istražnog područja „Drava“ sa blokovima trenutno uključenim u natječaj za istraživanje u kontinentalnoj Hrvatskoj.

Stoga će prije početka ikakvog procesa istraživanja INA, d.d. zatražiti produženje istražne dozvole za razdoblje od oduzimanja koncesije do donošenja presude Visokog upravnog suda RH.

44. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 18. ožujka 2015. godine.

Potpisali u ime Grupe 18. ožujka 2015. godine:

András Huszár
Izvršni direktor za financije

Zoltán Sándor Áldott
Predsjednik Uprave INA, d.d.